

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXII/132/17
Rady Gminy Mielnik
z dnia 24 marca 2017 r.

*Załącznik nr 1
do Uchwały Nr .....
Rady Gminy Mielnik
z dnia ..... 2022 r.*

ZARZĄD GMINY MIELNIK

ZMIANA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIELNIK

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

TEKST UJEDNOLICONY

MIELNIK, 1999 R. **2016 R.** *2022 R.*

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik opracował zespół projektowy w następującym składzie:

1. mgr inż. arch. Wiktor Panfiluk	- główny projektant, koordynacja prac, urbanistyka (uprawnienia urbanistyczne nr ewid. 557/88),
2. mgr Mikołaj Patejuk	- zagadnienia środowiska przyrodniczego,
3. mgr Anastazja Brzozowska	- zagadnienia demograficzne, środowiska kulturowego zagadnienia społeczne i gospodarcze,
4. mgr inż. arch. Joanna Lipska	- zagadnienia przestrzenne, opracowanie graficzne,
5. mgr inż. Czesława Kruszewska	- zagadnienia gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami,
6. inż. Elżbieta Kępska	- zagadnienia energetyki i telekomunikacji,
7. mgr inż. Jan Kruszewski	- zagadnienia komunikacyjne,
8. tech. ekon. Krystyna Właźniak	- prace biurowe i maszynopisanie

Zmiana Studium opracowana przez:

Studio Plan Aleksandra Wiszniewska

Ul. Raclawicka 27/20, 02-601 Warszawa

Wykonawca zmiany studium przyjętej Uchwałą Nr .....

Rady Gminy Mielnik z dnia .....

BUDPLAN Sp. z o.o.

04-327 Warszawa, ul. Kordeckiego 20

główny projektant: mgr inż. arch. Anna Olbromska-Matusiak

zespół autorski: mgr inż. Natalia Andraszek

inż. Kamil Suchożębski

mgr inż. Izabela Bielowska

mgr Agata Grzelak

mgr inż. Aleksandra Radawiec

inż. Zuzanna Kamińska

inż. Natalia Osińska

SPIS TREŚCI

Str.

WSTĘP

1. Podstawa prawna opracowania	6
2. Przedmiot studium.	6
3. Części składowe studium.	7
4. Opinie do studium.	7
5. <i>Wprowadzenie do Zmiany Studium</i>	7
6. <i>Wprowadzenie do Zmiany Studium dla terenów z obrębów ewidencyjnych Mielnik i Osłowo</i>	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIELNIK

1. Środowisko przyrodnicze	11
1.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz struktura użytkowania gruntów	11
1.2. Rzeźba terenu	11
1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	12
1.3.1. Budowa geologiczna	
1.3.2. Surowce mineralne	
1.4. Wody powierzchniowe i podziemne.	12
1.4.1. Wody powierzchniowe	
1.4.2. Wody podziemne	
1.5. Gleby - element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.	15
1.5.1. Waloryzacja przyrodnicza gleb	
1.5.2. Waloryzacja użytkowo-rolnicza gleb	
1.5.3. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej	
1.6. Lasy.	19
1.7. Warunki klimatyczne	23
1.7.1. Temperatura	
1.7.2. Opady atmosferyczne	
1.7.3. Dynamika powietrza atmosferycznego	
1.8. Obszary i obiekty podlegające szczególnej ochronie (ochronie prawnej)	25
1.9. Zagrożenia i degradacja środowiska.	26
1.10. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.	29
1.11. <i>Powiązania ekologiczne</i>	
1.12. <i>Zasoby krajobrazowe</i>	
1.13. <i>Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.</i>	
2. Środowisko kulturowe	31
2.1. Obiekty zabytkowe	31
2.2. Obiekty o charakterze zabytkowym.	32
2.3. Stanowiska archeologiczne.	34
2.1. <i>Dobra kultury współczesnej</i>	
3. Sfera społeczna	38
3.1. Potencjał ludnościowy i jego rozmieszczenie.	38
3.1.1. Ludność i obszar gminy	
3.1.2. Zmiany rozmieszczenia ludności	

3.1.3. Zmiany w stanie i strukturze ludności	
3.1.4. Ruch naturalny ludności	
3.1.5. Migracje ludności	
3.1.6. Zatrudnienie	
3.1.7. Bezrobocie	
3.1.8. Źródła utrzymania ludności rolniczej	
3.1.9. Przewidywane zmiany w dynamice demograficznej	
3.2. Warunki mieszkaniowe	45
3.2.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe	
3.2.2. Ruch budowlany	
3.2.3. Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych	
3.2.4. Prognoza potrzeb mieszkaniowych	
3.3. Urządzenia obsługi ludności.	47
3.3.1. Szkoły podstawowe	
3.3.2. Gimnazjum	
3.3.3. Przedszkola	
3.3.4. Ochrona zdrowia i opieka socjalna	
3.3.5. Kultura	
3.3.6. Handel i gastronomia	
3.3.7. Sport i rekreacja	
3.3.8. Inne usługi	
4. Sfera gospodarcza	51
4.1. Rolnictwo.	51
4.1.1. Użytkowanie gruntów	
4.1.2. Indywidualne gospodarstwa rolne	
4.1.3. Uprawy rolne	
4.1.4. Hodowla	
4.1.5. Przewidywane kierunki produkcji rolnej	
4.2. Urządzenia obsługi rolnictwa	56
4.3. Przemysł, budownictwo i transport	56
4.4. Leśnictwo.	57
4.5. Podmioty gospodarki narodowej.	57
5. Analiza sieci osadniczej i zagospodarowania gminy.	58
5.1. Sieć osadnicza	59
5.2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy.	58
5.2.1. Mieszkalnictwo	
5.2.2. Usługi i działalność gospodarcza	
5.2.3. Tereny zieleni	
6. Komunikacja.	61
6.1. Sieć drogowa.	61
6.1.1. Struktura funkcjonalno-techniczna	
6.1.2. Charakterystyka stanów technicznych dróg	
6.1.3. Charakterystyka ogólna układu drogowego gminy	
6.2. Techniczne zaplecze motoryzacji	65
6.3. Kolej.	65
6.4. Komunikacja autobusowa.	66
6.5. Ocena funkcjonowania komunikacji.	66
7. Infrastruktura techniczna.	67
7.1. Elektroenergetyka.	67
7.1.1. Elementy systemu elektroenergetycznego	

7.1.2. Ocena rozwoju systemu elektroenergetycznego	
7.2. Ciepłownictwo.	69
7.2.1. Charakterystyka stanu istniejącego	
7.2.2. Ocena stanu ciepłownictwa	
7.3. Gazownictwo.	70
7.4. Ropociąg	71
7.5. Telekomunikacja	71
7.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego i struktura systemu telefonii przewodowej	
7.5.2. Ocena działania systemu	
7.5.3. Telefonii bezprzewodowa	
7.6. Zaopatrzenie w wodę.	73
7.6.1. Ogólna charakterystyka systemu zaopatrzenia w wodę	
7.6.2. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę	
7.6.3. Stan zwodociągowania poszczególnych wsi w gminie na koniec 1998 r.	
7.6.4. Charakterystyka ujęcia i stacji wodociągowej wodociągu grupowego Grabowiec- Mielnik	
7.6.5. Strefy ochronne komunalnego ujęcia wody	
7.6.6. Ocena wydajności istniejących ujęć wody wodociągu komunalnego	
7.6.7. Zakładowe ujęcie wody	
7.6.8. Ogólna ocena zaopatrzenia gminy w wodę	
7.7. Odprowadzenie i oczyszczenie ścieków sanitarnych 78	
7.7.1. Charakterystyka stanu istniejącego	
7.7.2. Ogólna ocena gospodarki ściekowej	
7.8. Gospodarka odpadami stałymi.	79
7.8.1. Charakterystyka stanu istniejącego	
7.8.2. Ogólna ocena gospodarki odpadami stałymi	
8. Syntetyczna ocena poziomu zaspokojenia potrzeb ludności i zagospodarowania gminy wg stanu z 1998 r.	80
9. <i>Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych. ....</i>	
10. <i>Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia. ....</i>	
911. Elementy zagospodarowania przestrzennego o charakterze ponad- lokalnym	82
911.1 Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy Mielnik	82
911.2. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z polityki przestrzennej państwa.	83
11.3. <i>Uwarunkowania wynikające z dokumentów wyższego rzędu. ....</i>	
12. <i>Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania oraz możliwości i potrzeb rozwoju gminy. ....</i>	
12.1. <i>Wnioski złożone do zmiany studium. ....</i>	
12.2. <i>Analizy ekonomiczne. ....</i>	
12.3. <i>Analizy środowiskowe. ....</i>	
12.4. <i>Analizy społeczne. ....</i>	

- 12.5. Demografia i prognozy demograficzne. ....
- 12.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy. ....
- 12.7. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. ....
- 12.8. Ustalenia obecnie obowiązującego studium. ....
- 12.9. Określenie potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją nowej zabudowy. ....
- 12.10. Podsumowanie. ....
- 13. **Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów. ....**
- 14. **Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych. ....**
- 15. **Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych. ....**
- 16. **Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla. ....**
- 17. **Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych. ....**

Załącznik 1 Uwarunkowania obszaru Zmiany Studium

Załącznik 2 Uwarunkowania obszaru Zmiany Studium opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r.

Tekst ujednolicony zawiera zmiany wyróżnione kolorem niebieskim i kursywą, wprowadzone do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik Uchwałą Nr ..... Rady Gminy Nowosolna z dnia ..... w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik.

WSTĘP

1. Podstawa prawna opracowania

Podstawami prawnymi opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik są:

- a) art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 i Nr 41 poz. 412),
- b) uchwała nr VI/30/99 Rady Gminy w Mielniku z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium,
- c) umowa o dzieło z dnia 22 kwietnia 1999 r. zawarta pomiędzy Zarządem Gminy w Mielniku, a głównym projektantem opracowującym wspólnie z zespołem autorskim projekt studium,
- d) *ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503),*
- e) *Uchwała Nr XXI/154/21 Rady Gminy Mielnik z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik.*

2. Przedmiot studium

Przedmiotem studium są:

1. Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z:

- a) dotychczasowego przeznaczenia zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- b) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- c) stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- d) prawa własności gruntów,
- e) jakości życia mieszkańców,
- f) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy:

- a) obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
- b) lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
- c) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej w tym wyłączone z zabudowy,
- d) obszary zabudowane, ze wskazaniem terenów wymagających przekształceń i rehabilitacji,
- e) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę,

- f) kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,
- g) obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe,
- h) obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy.

3. Części składowe studium

Na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik składa się:

- a) rysunek uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy w skali 1:25.000,
- b) rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik w skali 1:25.000,
- c) tekst studium,
- d) teczka dokumentów formalno-prawnych.

4. Opinie do studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 i Nr 41 poz. 412) przedłożono do zaopiniowania organom, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt. 4 tejże ustawy.

5. Wprowadzenie do Zmiany Studium

Niniejsza **Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik** pod lokalizację ropociągu przesyłowego została wykonana zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Mielnik Nr IX/50/15 z dnia 29 września 2015 roku zmienioną Uchwałą Nr XIII/79/16 z dnia 15 marca 2016 r. Zmiany dokonano w dokumencie Studium, który został przyjęty przez Radę Gminy Mielnik Uchwałą Nr XV/74/2000 z dnia 29.08.2000 r.

Zakres zmian obejmuje:

- Tekst Studium Część I Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Gminy,
- Tekst Studium Część II Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Gminy,
- Rysunek Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik w skali 1:25 000.

W tekście Studium **Część I Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Gminy**, w rozdziale 7.4 Ropociąg dodano poniższy tekst wyróżniony kolorem czerwonym:

Na terenie gminy planowany jest przebieg rurociągu przesyłowego dalekosiężnego (ropociąg), który łączyłby systemy transportu ropy na Ukrainie i w Polsce. Planowane przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Inwestycja została ujęta w Koncepcji Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Polityce Energetycznej Polski do 2030 r. Ropociąg Odessa -Brody – Płock, jest jedną z inwestycji planowaną w ramach zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego

Polski poprzez niezbędną dywersyfikację w zakresie dostaw ropy. Planowany rurociąg przesyłowy dalekosiężny (ropociąg) połączy systemy transportu ropy na Ukrainie i w Polsce.

Na terenie gminy Mielnik planowane jest połączenie planowanego ropociągu z istniejącymi ropociągami „Przyjaźń”, w Bazie Paliw w Adamowie. Połączenie to wymagać będzie rozbudowy bazy paliw w Adamowie.

Planowany rurociąg został ujęty w Zmianie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL) przyjętej Uchwałą Nr XXIII/39/2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 czerwca 2012 r. na granicy gminy Mielnik.

Ponadto, do Części I Studium dodano Załącznik 1 Uwarunkowania obszaru Zmiany Studium.

W tekście Studium Część II Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Gminy w rozdziale 7.8 Ropociąg dodano tekst wyróżniony kolorem czerwonym:

Na terenie gminy planowany jest dalekosiężny rurociąg przesyłowy Odessa-Brody-Płock. Jest to inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Dalekosiężny rurociąg przesyłowy Odessa-Brody-Płock to rurociąg służący do przesyłania lub dystrybucji ropy naftowej lub produktów naftowych, do lub z instalacji znajdującej się na lądzie, począwszy od ostatniego elementu odcinającego w granicach instalacji, łącznie z tym elementem i wszystkimi przyłączonymi urządzeniami przeznaczonymi specjalnie dla tych rurociągów. W skład rurociągu wchodzi ponadto:

- 1) liniowe stacje zaworów (zasuw);
- 2) rozdzielnie technologiczne;
- 3) urządzenia inżynierskie (przejście przez przeszkody naturalne i sztuczne);
- 4) instalacje i obiekty katodowej ochrony rurociągów przed korozją;
- 5) linie i urządzenia elektroenergetyczne służące do zasilania stacji zaworowych i stacji ochrony katodowej;
- 6) linie i urządzenia służące do sterowania stacjami zaworowymi i stacjami ochrony katodowej;
- 7) linie oraz obiekty i urządzenia systemów łączności i nadzoru rurociągów przesyłowych dalekosiężnych.

Wskazany na rysunku Zmiany Studium przebieg ropociągu jest orientacyjny i dopuszcza się jego zmianę na etapie zmiany miejscowego planu lub projektu budowlanego.

Planowany ropociąg będzie miał średnicę 800 mm lub większą - 900 mm. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie, lokalizacja tego typu ropociągu generuje konieczność ustanowienia strefy bezpieczeństwa o minimalnej szerokości 20 m, której środek stanowi oś ropociągu.

Strefy bezpieczeństwa, ze względu na skalę Rysunku Studium nie przedstawiono w formie graficznej.

Jednocześnie, w Zmianie Studium zaleca się ograniczenia:

- lokalizacji nowych budynków mieszkalnych w odległości 65 m od osi ropociągu;
- lokalizacji budynków użyteczności publicznej w odległości minimum 100 m od osi ropociągu.

W tekście Studium Część II dodano rozdział 10 Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń Zmiany Studium pod lokalizację ropociągu przesyłowego oraz następujący tekst:

Planowany dalekosiężny rurociąg przesyłowy Odessa -Brody – Płock stanowić ma jeden z elementów Euroazjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej. Rurociąg jest jedną z inwestycji planowaną w ramach zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez niezbędną dywersyfikację w zakresie dostaw ropy. W dniu 25 czerwca 2012 r. Uchwałą Nr XXIII/393/2012 Sejmik Województwa Lubelskiego w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjął przebieg rurociągu na terenie województwa lubelskiego, na granicy Gminy Mielnik.

Na terenie gminy Mielnik planowane jest połączenie planowanego ropociągu z istniejącymi ropociągami „Przyjaźń”, w Bazie Paliw w Adamowie. Połączenie to wymagać będzie rozbudowy bazy paliw w Adamowie.

Planowany rurociąg prowadzony jest w większości przez tereny niezainwestowane, tj. tereny rolne i leśne.

Planowane przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Planowany ropociąg będzie miał średnicę 800 mm lub większą - 900 mm. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie, lokalizacja tego typu ropociągu generuje konieczność ustanowienia strefy bezpieczeństwa o minimalnej szerokości 20 m, której środek stanowi oś ropociągu.

W analizie uwarunkowań do Zmiany Studium przeprowadzono analizy w zakresie wymagany ze względu na specyfikę Zmiany Studium. W związku z tym, że celem Zmiany Studium nie jest rozwój zabudowy zabezpieczający potrzeby mieszkańców gminy (wynikającej z rozwoju demograficznego), a planowana inwestycja nie generuje konieczności finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, nie przeprowadzono analiz wymienionych w art. 10.1 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w pełnym zakresie.

6. Wprowadzenie do Zmiany Studium dla terenów z obrębów ewidencyjnych Mielnik i Osłowo

Niniejsza Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik została wykonana zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Mielnik Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. Zmiany dokonano w dokumencie Studium, który został przyjęty przez Radę Gminy Mielnik Uchwałą Nr XV/74/2000 z dnia 29.08.2000 r. zmieniony Uchwałą Nr XXII/132/17 Rady Gminy Mielnik z dnia 24 marca 2017 r.

Zakres niniejszej zmiany dotyczy obszaru w granicach działek ew. nr 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek ew. nr 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik i obejmuje:

– Część tekstową – „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik” na którą składa się Część I Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Gminy wraz z załącznikiem 2 „Uwarunkowania obszaru Zmiany Studium opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r.” oraz Część II Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego Gminy,

– Część graficzną – „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik – Kierunki rozwoju” w skali 1:25 000,

– Część graficzną – „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik – Uwarunkowania rozwoju” w skali 1:25 000.

Niniejsza zmiana studium ma na celu przede wszystkim umożliwienie realizacji usług na działkach położonych w obrębie Mielnik i Osłowo. Niniejsza zmiana polepszy warunki gospodarowania na tym terenie oraz poprawi zasady kształtowania polityki przestrzennej – przyczyni się do optymalnego wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz oczekiwaniami lokalnej społeczności. Niniejsza zmiana studium została sporządzona na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).

1. Środowisko przyrodnicze

1.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz struktura użytkowania gruntów.

Gmina Mielnik położona jest w obrębie dwóch jednostek fizyczno-geograficznych w randze mezoregionów tj. Wysoczyzny Drohickej wchodzącej w skład Niziny Północnopodlaskiej oraz Podlaskiego Przełomu Bugu wchodzącego w skład makroregionu Niziny Południowopodlaskiej.

W literaturze potocznej obszar w obrębie, którego położona jest gmina Mielnik nazywany jest również Podlasiem Nadbużańskim.

W układzie administracyjnym gmina Mielnik położona jest w południowo-wschodniej części powiatu siemiatyckiego województwa podlaskiego i graniczy z gminami: Siemiatycze i Nurzec Stacja, a od wschodu granicę jej wyznacza Granica Państwa z Białorusią oraz od południa poprzez rzekę Bug z województwem lubelskim i mazowieckim.

Strukturę użytkowania gruntów gminy z 1998 r. charakteryzuje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 1

l.p.	Wyszczególnienie	Użytkowanie gruntów			
		W granicach administracyjnych gminy		W indywidualnych gospodarstwach rolnych w granicach gminy	
		ha	%	ha	%
1.	Powierzchnia ogólna	19.624	100,0	8.685	100,0
2.	użytki rolne	6.834	34,8	5.758	66,3
2.1.	w tym: grunty orne	5.225	26,6	4.278	49,2
2.2.	sady	28	0,2	26	0,3
2.3.	łąki	929	4,7	842	10,3
2.4.	pastwiska	652	3,3	562	6,5
3.	lasy	11.391	58,1	2.516	29,0
4.	grunty pozostałe	1.399	7,1	411	4,7

Źródło: - Wyniki Spisu Rolnego 1998 r. – Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 1998 r. Wyliczenia % własne.

1.2. Rzeźba terenu

Obszar gminy Mielnik stanowiący część Wysoczyzny Drohickiej charakteryzuje się silnie urozmaiconą rzeźbą terenu. Rzeźbę powierzchni tego terenu kształtują głównie formy lodowcowe i wodnolodowcowe z okresu zlodowacenia środkowo-polskiego stadiu mazowiecko-podlaskiego.

Obszar wysoczyzny morenowej ogólnie obniża się w kierunku północnym, ku dolinie Nurczyka i Nurca. Natomiast Wysoczyzna w części południowej gminy kończy się spadając ku rzece Bug kilkudziesięciu metrową stromizną, porożcinaną głębokimi wcięciami erozyjnymi, opadającymi ku dolinie Bugu.

Najbardziej charakterystyczną cechą tej jednostki jest jej górowanie nad Bugiem i jego dopływami.

Najwyższe wysokości znajdują się w okolicy Góry Uszeście koło Mielnika – 204,1 m n.p.m. Natomiast tereny północnej i północno-wschodniej części gminy wyniesione są ca 165-170 m n.p.m. ze znacznym ich „wypłaszczeniem” w okolicy wsi Tokary i Wilanowo.

Pozostała dominująca część gminy to strefa czołowo morenowa usiana wzgórzami moren czołowych.

Wzgórza te łącząc się ze sobą tworzą wyraźnie równoleżnikowe ciągi moren czołowych stanowiących jednocześnie kulminacje terenu. Jest to ciąg położony między Tokarami i Adamowem (na południe od Wilanowa) oraz rozległe ciągi wzgórz między Adamowem, Radziwiłłówką i Moszczoną Królewską.

Wzgórza czołowo morenowe osiągają największe wysokości, bezwzględne wynoszące 170-184 m n.p.m. oraz względne dochodzące do 60 m.

Niewielkie pagórki czołowo morenowe występują także w południowej części gminy wzdłuż doliny Bugu a w okolicy Niemirowa występują pagórki kemowe o wysokościach dochodzących do 10 m oraz ozy w formie znacznych wałów.

Akcentem urozmaicającym rzeźbę wysoczyzny morenowej jest dolina rzeki Mętnej i Moszczonej. Są to doliny wąskie o znacznych spadkach i głębokich wcięciach w utwory czołowo morenowe.

Dolina Bugu stanowiąca mezoregion Podlaskiego Przełomu Bugu ma przebieg równoleżnikowy a jej szerokość kształtuje się w granicach od 600 do 1.200 m. Na odcinku przełomowym Bugu w okolicy Mielnika występują dwa tarasy akumulacyjne tj.:

- taras zalewowy (holoceński) wyniesiony ca 3-4,5 m powyżej dna koryta rzeki, a jego cechą charakterystyczną jest występowanie licznych starorzeczy. Użytkowany jest głównie jako łąki i pastwiska.
- taras nadzalewowy z okresu zlodowacenia północno-polskiego wyniesiony ponad dno doliny ca 6-7 m i jest przeważnie zalesiony i zwydmiony

Współczesne procesy geomorfologiczne na obszarze gminy nie powodują istotnych zmian w rzeźbie terenu – zmiany powodowane erozją wodną dotyczą głównie strefy krawędziowej Wysoczyzny, ale są one znikome i nie powodują istotnych zmian w konfiguracji terenu. Niewielkie powierzchniowe zmiany w rzeźbie terenu i jego krajobrazie powodowane są eksploatacją kredy oraz stosunkowo chaotyczną eksploatacją innych surowców mineralnych (piaski, żwiry).

1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne.

1.3.1. Budowa geologiczna

Budowa geologiczna obszaru gminy Mielnik jest stosunkowo dobrze rozpoznana i w ogólnym zarysie przedstawia się następująco:

Pod względem tektonicznym gmina Mielnik położona jest w zachodniej części prekambryjskiej platformy zachodnio-europejskiej, w obrębie obniżenia podlaskiego.

Powierzchnia stropowa platformy zbudowana jest z archaicznych zmetamorfizowanych skał krystalicznych (granitoidy, granitognejsy, diabazy). Spąg paleozoiku w okolicy Mielnika znajduje się na głębokości ca 1500 m a jego miąższość wynosi ca 1000 m (osady kambru ca 450 m i syluru ca 550 m). Na osadach paleozoiku w okolicach Mielnika kolejno występują iłowce i piaskowce triasowe, węglanowe osady jury i osady kredy dolnej o niewielkich miąższościach. Natomiast położony na kredzie dolnej kompleks skał węglanowych kredy górnej odznacza się znaczną miąższością dochodzącą do 200 m. Położenie stropu osadów kredy w okolicach Mielnika na skutek zaburzeń glacitektonicznych waha się od 137 m do 6 m n.p.m.. W związku z czym osady kredy górnej tworzą wychodnie w Mielniku i Radziwiłłowce.

Osady kredy górnej okolic Mielnika zaliczane są do kampanu i nastrychtu.

Miąższość tych osadów przedstawia się następująco:

- kampan dolny w granicach do 36 m i jest reprezentowany przez białą kredę piszącą o niebieskim odcieniu,
- kampan górny w granicach od 13-29 m – biała kreda pisząca,
- nastrycht dolny w granicach od kilku do 15 m kreda pisząca o odcieniu biało-szarym.

Na kredzie załęgają utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez piaski glaukonitowe i ily oligoceńskie oraz miocene piaski, mułki i ily z wkładkami węgla brunatnego stanowiące z kolei podłoże pokrywy czwartorzędowej.

Na skutek zaburzeń glacitektonicznych również i osady trzeciorzędowe odsłaniają się na powierzchni obszaru gminy (kamieniołom w Mielniku, zbocza Góry Uszeście, Głogi) a porwaki osadów miocenu spotkać można w glinach zwałowych występujących na całym obszarze gminy.

Za wyjątkiem wychodni kredy i utworów trzeciorzędowych całą powierzchnię gminy pokrywają utwory czwartorzędowe.

Miąższość pokrywy czwartorzędowej na terenie gminy jest zróżnicowana średnio wynosi ca 120 m. Powierzchnie gminy pokrywają głównie osady stadiału mazowiecko-podlaskiego zlodowacenia środkowopolskiego.

Gлина zwałowa na powierzchni gminy tworzy niewielkie kompleksy powierzchniowe, które głównie koncentrują się między Radziwiłłówką i Wygodą wokół Mielnika oraz lokalnie na zboczach wysoczyzny. Miąższość tej gliny wynosi ca 20 m. Powierzchnię gliny zwałowej w pozostałej części obszaru gminy pokrywają::

- wzgórza moren czołowych zbudowanych z piasków różnoziarnistych, żwirów i głazów, które w większości łączą się ze sobą tworząc ciągi moren czołowych (wymienione w pkt. 1.2),
- wzgórza i wały kemów zbudowane z poziomo warstwowych piasków drobnoziarnistych i pylastych z wkładkami mułków.

Koncentrują się one na powierzchni terenów położonych na północ od Niemirowa,

- wały ozów zbudowane ze żwirów poziomo i skośnie warstwowanych, przykryte na zboczach gliną zwałową. Występują na północ od Niemirowa i na wschód od Mielnika,
  - piaski i żwiry sandrowe towarzyszące morenom czołowym występują w dolinie Mętnej koło Adamowa w okolicy Wilanowa i Tokar oraz wzdłuż doliny Bugu od Niemirowa po Sutno,
  - piaski eoliczne wytwarzane w schyłkowej części plejstocenu i na początku holocenu zajmują nieznaczne powierzchnie na obszarach sandrowych.
- Taras nadzalewowy doliny Bugu w okolicy Mielnika budują piaski i piaski ze żwirem zlodowacenia północnopodlaskiego (osady rzeczne o miąższości 7-9 m).

Natomiast taras zalewowy doliny Bugu, Mętnej i Moszczoniej budują osady okresu holocenu reprezentowane przez żwiry piaski i mady rzeczne, lokalnie namuły i torfy. Miąższość tych osadów w dolinie Bugu wynosi od 6 do 8 m. Torfy występujące na tarasie zalewowym Bugu koncentrują się głównie na odcinku między Niemirowem i Sutnem. Miąższość tych torfów kształtuje się w granicach od 1 do 2,3 m. Na północ od Tokar występuje kreda jeziorna o miąższości od 0,5 do 2,0 m.

1.3.2. Surowce mineralne

Występowanie surowców naturalnych na obszarze gminy Mielnik głównie wiąże się z wychodnią kredy piszącej oraz przestrzennym układem i rodzajem utworów czwartorzędowych. Eksploatacja wszystkich surowców mineralnych odbywa się metodą odkrywkową.

Na terenie gminy Mielnik zostały udokumentowane następujące złoża surowców mineralnych:

- złoża kredy piszącej „Mielnika” w Mielniku o zasobach bilansowych z dnia 31.12.1990 r. – 2.216 tys. Ton (w tym przemysłowe – 1.902 tys ton). Złoże zajmuje powierzchnie 80.691 m², miąższość kredy w wyrobisku wynosi 4,5 a poza wyrobiskiem 13,08 m.
Złoże użytkowane jest przez Kornickie Zakłady Kredowe a roczne wydobywanie w 1990 r. wynosiło 11 tys. ton.
Kreda używana jest do produkcji kredy malarskiej surowej i formowanej,
- złoża kredy piszącej „Głogi” – nieczynne, a zasoby szacunkowe obliczone na 411 tys. m³ w roku 1956 zostały wyczerpane. Złoże zajmowało powierzchnie 20.560 m² a miąższość kredy w złożu wynosiła 32,5 m.
- złoża kredy piszącej k/ Radziwiłłówki o szacunkowych zasobach wynoszących 13 tys. (1974 r.). Jest to niewielka kła kredy położona na głębokości 5,5 m.
- złoża kruszywa naturalnego „Osłowo” (piaski ze żwirem) o zasobach zarejestrowanych wynoszących 167 tys. ton (karta rejestracyjna z 1980 r.)
Natomiast zasoby obliczone w 1991 r. Wynosiły 71 tys. ton i aktualnie nie są eksploatowane.
- Złoże kruszywa naturalnego „Wajków” o zasobach zarejestrowanych w 1987 r. (karta rejestracyjna) wynosiły 179 tys. ton, a w roku 1991 114 tys.

ton. Powierzchnia złoża wynosi 15.861 m² a miąższość piasków ze żwirem 5,6 m. Złoże aktualnie nie jest eksploatowane.

Piaski ze żwirem dorywczo eksploatowane przez miejscową ludność występują głównie w okolicy Niemirowa, Sutna między Mielnikiem i Osłowem oraz w okolicy Maćkowicze i Adamowa a same piaski eksploatowane są głównie na obszarach akumulacji wodnolodowcowej tj. w okolicy Mielnika, Moszczonej Królewskiej, Radziwiłłówki Wilanowa Tokar i Wajkowa.

Obszarami perspektywicznego występowania złóż surowców mineralnych stałych dla potrzeb lokalnych są tereny położone w rejonie wsi Grabowiec, Poręby i na południe od wsi Radziwiłłówka.

1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

1.4.1. Wody powierzchniowe

a) Hydrografia

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Mielnik należy do dorzecza Wisły i położony jest w obrębie zlewni Bugu.

Główny układ sieci hydrograficznej na terenie gminy tworzy rzeka Bug oraz jej prawobrzeżne dopływy Moszczona i Mętna. Rzeka Bug zachowuje kierunek płynięcia z południowego wschodu na południowy zachód wyznaczając jednocześnie południową granicę gminy. Natomiast rzeka Moszczona zachowuje kierunek zbliżony do południowego wyznaczając zachodnią granicę gminy a tym samym stanowi główny ciek odwadniający część obszaru zachodnie gminy.

Dominujący obszar północnej i środkowej części gminy odwadnia rz. Mętna, której źródła znajdują się w okolicy Adamowa. Płyne przez całą środkową część gminy z północnego wschodu ku południowemu zachodowi i wpada do rzeki Bug w rejonie kol. Osłowo.

Sieć rzeczna gminy Mielnik charakteryzuje się wyrównanym biegiem rzek i brakiem zagłębień bezodpływowych.

Dolina Bugu charakteryzuje się także występowaniem starorzeczy zwanych „bużyskami”. Występują one na szerokich tarasach rzecznych koncentrując się głównie w okolicy Niemirowa, Sutna i Osłowa. Większość tych starorzeczy zasilana jest wodami roztopowymi oraz wodami z wysięków zboczowych wysoczyzny.

Na terenie gminy występują również niewielkie zbiorniki wód stojących w formie stawów a największe z nich znajdują się w okolicy wsi Mętna, Grabowiec i Wilanowo.

Rzeka Bug i jej otoczenie stanowi potencjalny obszar rozwoju funkcji rekreacyjnej. Warunki naturalne rzeki Mętnej i Moszczonej stwarzają możliwości budowy zbiorników wodnych małej retencji o wielorakim wykorzystaniu.

Należy także nadmienić, że w ramach europejskiej strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej (Sofia 1995 r.) korytarz ekologiczny Bugu uzyskał rangę międzynarodową „Bug – europejski korytarz ekologiczny”.

W związku z powyższym koncepcję korytarza ekologicznego Bugu należy wpisać w długofalową politykę ekologiczną gminy, powiatu a przede wszystkim województwa podlaskiego (i nie tylko).

b) Wielkości przepływowe rzeki Bug

Przepływy charakterystyczne i spływy jednostkowe w podstawowych przekrojach rzeki Bug ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 2

Rzeka przekrój	Pow. w km ²	Przepływ w m ³ /s					Spływy jednostkowe l/sek/km ²				
		NNQ	SNQ	SQ	SWQ	WQ	NN	SN	S	SW	W
gr. Państwa	30025,2	17,75	25,45	90,39	-	-	0,591	0,847	3,010	-	-
gr. byłego woj. łomżyńskiego	31470,0	18,8	27,0	94,91	-	-	0,591	0,856	3,020	-	-

Źródło: Regionalny plan gospodarki wodnej woj. Białostockiego Hydroprojekt Warszawa 1982r.

Przepływy dyspozycyjne (95 %) wód powierzchniowych w gminie Mielnik ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 3

Rzeka przekrój	Pow. w km ²	Przepływ w m ³ /s z obszaru		
		SNQ (95 %)	Qn ^x	Q dyspozycyjne
Bug				
- granica państwa	30.025,2	25,45	15,89	+ 9,56
- gr. woj. łomżyńskiego	31.470,0	27,0	16,7	+ 10,3
Moszczona				
- uj. do Bugu	93,1	0,083	0,066	+ 0,017
Mętna				
- uj. do Bugu	98,1	0,084	0,068	+ 0,016

X – przepływ nienaruszalny (wielkość wg kryterium hydrobiologicznego – IM i GW Warszawa 1980r. W podstawowych przekrojach SNQ (95 %).

Z powyższego zestawienia wynika, że są to zlewnie o nadwyżkach przepływu dyspozycyjnego (wartości dodatnie). Tym niemniej obszary zlewni będących dopływami Bugu odznaczają się niewielką zasobnością stąd też zaliczane są do obszarów o zasobach niewystarczających wód powierzchniowych.

c) Zagrożenia powodziowe

Stany wód Bugu i jego dopływów charakteryzują się typowym dla nizin polskich ustrojem śnieżno-deszczowym. Maksymalny stan wód występuje na wiosnę w czasie tonienia śniegów. Powodzie występują rzadko, raz na kilkanaście lat.

Rzędne zasięgu fali powodziowej rzeki Bug w obrębie obszaru gminy przedstawiają się jak niżej:

Tabela nr 4

Miejscowość – miejsce przekroju	Rzędna fali powodziowej	Spadek lustra wody w ‰	Kilometr rzeki
Olendry (gm. Siemiatycze	120,11		195+000
Kol. Osłowo	120,67	0,139	199+000
Zagórze Mielnik	121,78		207+000
Wajków	122,65		214+700
Sutno	123,27		217+700

Na terenie gminy falą powodziową Bugu zagrożony jest Mielnik a w tym Zakłady Kredowe.

Rzeki Moszczona i Mętna wg uzyskanych informacji nie wylewają, jedynie sporadycznie, szczególnie w czasie wiosennych roztopów zalewane są niżej położone obszary w obrębie tarasu zalewowego.

d) Stan czystości wód powierzchniowych

Istniejąca klasa czystości wód w rzekach oraz projektowana (zarządzenie 18/71 Prezydium WRN w Białymstoku z dnia 27.05.1971 r.) przedstawia się jak niżej:

- stan ist. rz. Bug – na wysokości obszaru gminy Mielnik wody nie odpowiadają normom,
- stan proj. rz. Bug – od granicy państwa do uj. rz. Nurze II klasa czystości a poniżej I klasa czystości,
- wody pozostałych cieków wodnych zaliczane są zarówno w stanie istniejącym jak i projektowanym do II klasy czystości.

1.4.2. Wody podziemne

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz węglanowych utworach kredowych.

W kredzie wody występują przede wszystkim w utworach piaszczystych oraz szczelinach opok, margli i kredy piszącej.

Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości dochodzącej

do 40 m. Powierzchnia utworów wodonośnych trzeciorzędowych zalega na głębokości 100-150 m. Wody ujmowane z utworów oligoceńskich odznaczają się dobrą jakością i dużą wydajnością w granicach 40-50 m³/h z jednego otworu wiertniczego przy depresji 10-15 m.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy stanowią utwory czwartorzędowe aczkolwiek ich warunki hydrogeologiczne są skomplikowane i niezbyt korzystne z uwagi na dominację glin.

W obrębie utworów czwartorzędowych wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Licząc od dołu są to następujące poziomy wodonośne:

- poziom III - spągowy,
- poziom II - międzymorenowy (II b i II a),
- poziom I - przypowierzchniowy.

Poziom wodonośny III (spągowy) zalega bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych i jest najslabiej rozpoznany poziom w utworach czwartorzędowych. Najczęściej spotykana miąższość tej warstwy wodonośnej waha się w granicach 15-25 m. Uzyskane wydajności w studniach kształtują się w granicach 45-60 m³/h przy średniej wydajności ca 48,0 m³/h. Najczęściej spotykana wydajność jednostkowa kształtuje się w granicach 4-10 m³/h/1 m. s. Pod względem bakteriologicznym wody tego poziomu nie budzą zastrzeżeń.

Poziom wodonośny II (międzymorenowy) stanowi podstawowe źródło ujmowania wód podziemnych, w obrębie którego z uwagi na formę rozprzestrzeniania się i warunki hydrologiczne wyróżnia się dwa poziomy - poziom II b i II a. Poziom II b charakteryzuje się korzystniejszymi parametrami występowania.

Wody tego poziomu ujmowane są na różnych głębokościach, przeważnie w przedziale 40-80 m z warstwy wodonośnej o miąższości w granicach 4-36 m. na terenach wysoczyznowych. Wydajność kształtuje się w granicach 12-43 m³/h, średnia wydajność jednostkowa ca 5 m³/h/ 1 m. s.

Faktyczną głębokość zalegania wód podziemnych i ich wydajność określają poniższe dane przykładowo wybranych ujęć wodnych na terenie gminy :

- Grabowiec – Mielnik – 2 studnie o głębokości 116,5 i 65 m i wydajności eksploatacyjnej Q 192 m³ przy S = 5,2 oraz wydajności Q = 123 m³/h przy S = 4,5 m,
  - Adamowo na terenie Przedsiębiorstwa Rurociągów Naftowych – Stacja Pomp Nr 1 i 3 studnie wiercone:
    - o głębokości 93 m i zasobach eksploatacyjnych Q = 87 m³/h przy S = 16 m,
    - o głębokości 155 m i Q = 63 m³/h przy S = 20 m,
    - o głębokości 149 m i Q = 45 m³/h przy S = 21 m.
- Łączne zasoby Q = 108 m³/h przy S = 20-21 m

Poziom wodonośny I (przypowierzchniowy)

Złożona budowa geologiczna, zmienność litologiczna utworów przypowierzchniowych a także sama morfologia terenu sprawiają, że warunki hydrogeologiczne poziomu przypowierzchniowego są zróżnicowane. Poziom ten poza obszarami wychodni ze starszego podłoża występuje na całym obszarze gminy i układa się mniej więcej współkształtnie do rzeźby terenu co dokumentują studnie kopane.

Wody tego poziomu występują zarówno w dolinach rzecznych zbudowanych z piasków i namułów holocenów jak i na obszarach wysoczyznowych zbudowanych z piaszczysto-żwirowych i pylastych utworów pochodzenia wodno-lodowcowego (plejstocen).

Ponadto w części wysoczyznowej gminy zbudowanej z glin zwałowych występują wody gruntowe w zamkniętych soczewkach i przewarstwieniach piaszczystych wśród tych glin oraz tzw. wody zawieszone zajmujące lokalne obniżenia stropu glin zwałowych wypełnione łatwo przepuszczalnymi piaskami.

Głębokość zalegania zwierciadła wody w dolinach rzecznych (Bugu, Moszczoniej, Mętnej i innych) i zagłębieniach terenowych waha się w granicach 0,2 - 1,0 m. lokalnie a głównie w dolinach suchych 1,5 - 2,0 m.

Natomiast w przeważającej części wysoczyzny zwierciadło wody zalega głębiej niż 4,5 m., lokalnie na wyniesieniach terenowych wody poziomu przypowierzchniowego zalegają na głębokościach dochodzących rzędu kilkunastu metrów.

Są to wody szczególnie narażone na zanieczyszczenia bakteriologiczne.

Zaburzenia glacitektoniczne występujące w obrębie obszaru gminy Mielnik również mogą powodować zniekształcenia w układzie w/w poziomów wodonośnych.

Gmina Mielnik należy do obszarów o ograniczonych, lokalnie dobrych zasobach wód podziemnych – jednostkowe zasoby wód podziemnych w $\text{m}^3/24 \text{ h/km}^2$ wynoszą od 50-200 (do 2.318 l/sek/ km^2).

Zaopatrzenie ludności w dobrą wodę pitną powinno odbywać się na bazie ujmowania wód z poziomu międzymorenowego utworów czwartorzędowych względnie z osadów trzeciorzędowych a głównie z oligocenu.

Jednocześnie nadmienia się, że na terenie uroczyska „Głogi” (na zachód od Mielnika) w utworach kambru na głębokości ca 1500 – 1600 m występują solanki o mineralizacji kilkunastu g/l i temperaturze 37°C. Z uwagi na powyższe (i nie tylko) jest to teren o potencjalnych warunkach do lokalizacji uzdrowiska.

1.5. Gleby – element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W podziale byłego województwa białostockiego na regiony glebowo-rolnicze obszar gminy Mielnik położony jest w regionie zwanym Mielnicko-Kleszczelskim. Region ten obejmuje obszary południowo-wschodniej części województwa, gdzie wśród skał glebotwórczych dominują piaski i żwiry zwałowe oraz sandrowe.

Stanowi obszar o ograniczonych możliwościach produkcji rolnej – przewaga gleb kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego.

Skalę macierzystą gleb obszaru gminy stanowią utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków i żwirów a w dolinach rzecznych namulów i lokalnie torfów. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru gminy zaliczone są do glin lub piasków gliniastych mocnych i lekkich na glinie, względnie do piasków słabogliniastych na glinie oraz piasków słabo gliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

1.5.1. Waloryzacja przyrodnicza gleb

Pod względem typologicznym gleby gminy Mielnik są bardzo mało zróżnicowane. Dominującym typem są gleby piaskowe różnych typów genetycznych (AB) – bielcowe, rdzawe, brunatne kwaśne. Gleby te występują na obszarze całej gminy i są zaliczane przeważnie do V i VI klasy bonitacyjnej użytków ornych.

Znaczne powierzchnie na terenie wysoczyznowej części gminy zajmują również gleby brunatne wylugowane i kwaśne (Bw).

Większe zwarte kompleksy tych gleb występują w okolicy Mielnika, Osłowa na północny zachód od Radziwiłówki i w okolicy Tokar oraz Niemirowa. Są to gleby zaliczane przeważnie do IVa i IV b klasy bonitacyjnej.

Natomiast w dolinie rzeki Bug dominującym typem gleb są mady zaliczane głównie do użytków zielonych słabych i bardzo słabych – 3 z. W obniżeniu terenowym położonym na południe od Moszczony Królewskiej i na południowy wschód od Sutna występują głównie gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz murszowo-mineralne zaliczane do użytków zielonych średnich – 2z.

1.5.2. Waloryzacja użytkowo-rolnicza gleb

- a) Udział powierzchniowy i procentowy klas bonitacyjnych w gruntach ornych i użytkach zielonych wg stanu na 1 stycznia 1990 r. przedstawiał się jak niżej:

Tabela nr 5

Grunty orne + sady			Użytki zielone		
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
III a	1	0,0	III	6	0,4
III b	8	0,2			
IV a	133	2,5	IV	527	33,9
IV b	912	16,9			
V	2050	37,9	V	654	42,1
VI	1858	34,4	VI	302	19,4
VI z	445	8,2	VI z	65	4,2
Razem	5407	100	Razem	1554	100

Źródło – Rocznik statystyczny woj. białostockiego – WUS Białystok 1994 r.

Przestrzenne rozmieszczenie klas bonitacyjnych gruntów rolnych na obszarze gminy jest adekwatne do w/w rozmieszczenia typologicznego gleb.

- a) Kompleksy przydatności rolniczej gleb ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 6

Nr komp.	Nazwa kompleksu	ha	%
Grunty orne			
1	pszenny b. dobry	-	-
2	pszenny dobry	13	0,2
3	pszenny wadliwy	107	2,0
4	żytni b. dobry	151	2,8
5	żytni dobry	918	17,1
6	żytni słaby	2082	38,9
7	żytni b. słaby	1764	32,9
8	zbożowo-pastewny mocny	76	1,4
9	zbożowo pastewny słaby	251	4,7
Razem		5362	27,3
Użytki zielone			
1 z	uż. zielone b. dobre i dobre	-	-
2 z	uż zielone średnie	584	38,5
3 z	uż. zielone słabe i b. słabe	933	61,5
Razem		1517	7,7
Razem użytki rolne		6879	35,0
Gr. rolne nieprzydatne		534	2,7
Tereny pozostałe		12253	62,3
Ogólna pow. geodezyjna		19666	100

Źródło – Warunki przyrodnicze produkcji rolnej woj. białostockiego – JUNG Puławy 1988 r.

Przestrzenne rozmieszczenie kompleksów przydatności rolniczej gleb ściśle wiąże się z przestrzennym występowaniem poszczególnych typów gleb oraz ich bonitacją omówionych w pkt. 1.5.1. a wielkość ogólnej powierzchni (19.666 ha) stanowiąca nieznaczne zawyżenie powierzchni w stosunku do r. 1998 (19.624 ha) nie zmienia istotnie wielkości kompleksów przydatności rolniczej gleb.

1.5.3. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

a)

Tabela nr 7 a

Ocena gleb w punktach					
Bonitacja		Przydatność rolnicza		Wskaźnik syntetyczny jakości	
Gr. orne	Uż. zielone	Gr. orne	Uż. zielone	Gr. orne	Uż. zielone
28,5	31,1	32,3	31,5	30,5	31,3

b)

Tabela nr 7 b

Wskaźnik bonitacji				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
jakości i wydajności rolniczej	agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	
30,6	8,8	2,9	1,7	44,0

Wg danych – JUNG Puławy 1988 r.

Powyższy wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (44,0) lokuje gminę Mielnik na ostatnim miejscu w byłym woj. białostockim. Średni wskaźnik wojewódzki – 56,5 a krajowy 66,6 pkt.

A więc gmina Mielnik w skali b. woj. białostockiego posiada najgorsze warunki przyrodnicze do rozwoju produkcji rolnej.

Natomiast słabe gleby w powiązaniu z wysokimi walorami środowiska wodnego (rz. Bug) i leśnego tworzą na terenie gminy korzystne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji.

1.6. Lasy

Według podziału Polski na regiony (krainy) przyrodniczo-leśne lasy gminy Mielnik wchodzi w skład Krainy Mazowiecko-Podlaskiej zaliczanej do Dzielnic Mazursko-Podlaskiej charakteryzującej się występowaniem grądów i lasoborów świeżych bez domieszki świerka, buka i jodły.

W podziale administracyjnym lasów b. Woj. białostockiego lasy gminy Mielnik należą do Nadleśnictwa Nurzec z siedzibą w Nurcu – Stacji. Lesistość gminy Mielnik przedstawia się jak niżej:

Tabela nr 8

Rok	Ogólna pow. gminy w ha	Powierzchnia lasów w ha			% udział lasów w ogólnej pow. gminy
		państwowe	prywatne ^x	razem	
1998	19.624	8875	2516	11.391	58,0

^x – lasy występujące w indywidualnych gospodarstwach rolnych w granicach gminy

Lasy i grunty leśne wg stanu 1998 r. zajmują 58,0 % ogólnej powierzchni gminy a w tym lasy państwowe gospodarstwa leśnego 45, 2 % i lasy prywatne 12,8 %.

Lasy państwowe występują w zwartym kompleksie tzw. Lasów Nurzeckich zajmujących głównie północno-środkową i środkowo-wschodnią część obszaru gminy. Dominującym typem siedliskowym w lasach państwowych Nadleśnictwa Nurzec na terenie gminy Mielnik jest las mieszany (LM), las świeży (Lśw), bór mieszany świeży (BMśw) i bór świeży (Bśw).

Natomiast niewielki udział mają siedliska zarówno boru suchego (Bs) jak i boru wilgotnego (Bw), boru mieszanego wilgotnego (BMw), lasu wilgotnego (Lw) i olsu (OL).

Gatunkiem panującym w drzewostanie jest sosna przy znacznym udziale dębu i brzozy. Pozostałe gatunki drzew (osika olcha, grab, świerk, jesion) odznaczają się niewielkim udziałem.

Wiek drzewostanów jest zróżnicowany. Dominują drzewostany zaliczane do III klasy wieku (41-60 lat) i drzewostany powyżej 60 lat przy niewielkim udziale klas niższych.

Lasy prywatne charakteryzują się znacznym rozdrobnieniem kompleksów leśnych oraz dużym rozdrobnieniem w zakresie stanu posiadania i występują na terenie całej gminy. Odznaczają się podobnym typem siedliskowym jak lasy państwowe i dominują sosny w drzewostanie przy nieco młodszej klasie wieku.

Podstawową funkcją zarówno lasów państwowych jak i prywatnych występujących na terenie gminy jest produkcja surowca drzewnego na potrzeby gospodarcze kraju oraz własnej miejscowej ludności. Gospodarka leśna prowadzona jest głównie w oparciu o ustalenia planów urządzenia lasów Nadleśnictwa Nurzec jak i poszczególnych obrębów wsi gminy.

W obrębie lasów państwowych Nadleśnictwa Nurzec położonych na terenie gminy Mielnik występują także obszary o różnych kategoriach ochronności, i tak:

- lasy wodochronne o pow. 158, 53 ha obejmujące oddziały: 373 – 375, 377, 287, 288, 304, 320, 321, 323, 334, 337, 338, 361, 367 i 368,
- lasy na glebowych powierzchniach wzorcowych o pow. 447, 76 ha obejmujące oddziały: 112-115, 132-135, 152-155 i 166-169,
- lasy glebochronne o pow. łącznej 32 ha – oddz.383,
- lasy stanowiące ostoję zwierząt o pow. ca 115 ha w oddz.154-156,169-170,
- rezerwat przyrody „Grąd Radziwiłłowski” – ochrona lasu grądowego z dominującym gatunkiem dębu szypułkowego.

Ponadto obszar leśny gminy Mielnik objęty jest statusem ochrony „obszaru chronionego krajobrazu Doliny Bugu”. Lasy poza funkcją biologiczno-klimatyczną stanowią główne zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe związane z rz. Bug

Lasy na obszarze gminy Mielnik (powierzchnia i masa drzewostanowa) nie są zagrożone szkodliwym oddziaływaniem pyłów i gazów.

Gmina Mielnik posiada ustaloną planem zagospodarowania przestrzennego granicę gruntów polno-leśnych, w obrębie której zostały określone grunty marginalne do zalesienia.

1.7. Warunki klimatyczne

W podziale województwa białostockiego na krainy klimatyczne (wg. S.I. Pióra) obszar gminy Mielnik w dominującej swej części zaliczony został do Krainy Wysoczyzn Północnopodlaskich (Wysoczyzna Drohicka). Jedynie dolina Bugu została zaliczona do Krainy Nadbużańskiej charakteryzującej się najlepszymi warunkami klimatycznymi dla rolnictwa i nie tylko w b. woj. białostockim.

Dane liczbowe meteorologiczne w obu w/w krainach różnią się minimalnie z lekką przewagą na korzyść warunków klimatycznych w krainie Nadbużańskiej. Stąd też rozkład przestrzenny poszczególnych elementów meteorologicznych nie wywiera istotnego wpływu na zróżnicowanie warunków klimatycznych w obrębie obszaru gminy.

Poniższą charakterystykę klimatu obszaru gminy oparto głównie o dane meteorologiczne ze stacji: Siemiatycze, Bielsk Podlaski oraz Boćki i Drohiczyn (opady) z okresu lat 1948-1967 wg opracowania S.J. Pióro „Klimat województwa białostockiego”.

1.7.1. Temperatura

Rozkład roczny temperatury w °C średnie oraz absolutne maksyma i minima ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 9

L.p.	Stacja meteorolog	Rodzaj obserwacji	Miesiące												Średn. roczna
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	Siemiatycze	śr.	-4,3	-3,8	-0,2	7,6	13,3	17,0	18,3	17,3	13,3	8,0	2,6	-1,2	7,4
		Max	7,6	-	17,3	-	-	33,6	35,4	35,2	31,7	26,5	18,0	14,5	
		Mini	-	-28,1	-20,5	-8,5	-5,2	-	5,3	-	-	-9,0	-19,9	-22,5	
2	Bielsk Podlaski	śr.	-4,4	-4,2	-0,6	7,2	12,8	16,5	17,8	16,8	12,8	7,7	2,4	-1,4	6,9
		Max	7,7	10,3	16,5	29,4	30,9	31,7	35,0	34,5	30,7	26,3	18,3	14,0	
		Mini	-38,0	-31,4	-24,1	-9,9	-5,5	0,7	5,4	0,8	-3,1	-9,0	-19,0	-23,5	

Istotnym uwarunkowaniem wynikającym głównie z rozkładu temperatury jest to, że:

- przejście średniej dekadowej temperatury przez progi termiczne w Siemiatyczach przypada dla 0° (okres gospodarczy) na 18.III, dla 5°C (okres wegetacyjny) na 6.IV, dla 15° na 27.V. i na 8.IX., dla 5° w jesieni na 5.XI. i przejście przez 0° na 5.XII.,
- okres wegetacyjny rozpoczyna się 4-6 kwietnia a kończy się 27-28 października, trwa 205-208 dni,
- początek robót polowych przypada na pierwsze dni kwietnia a koniec na I-szą dekadę listopada,
- okres bezprzymrozkowy wynosi średnio ca 160 dni,
- pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio od 70 do 80 dni.

1.7.2. Opady atmosferyczne

Średni roczny rozkład opadów atmosferycznych, sumy maksymalne i minimalne oraz wskaźnik opadowy okresu wegetacyjnego przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 10

L.p.	Stacja meteorolog.	Rodzaj obserwacji	Miesiące												Średnia roczna	Wskaźnik % V-X
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1	Siemiatycze	śr.	28	31	26	32	49	74	84	73	48	84	42	37	558	64,9
		Max	52	55	57	60	154	117	224	141	125	89	72	73	764	
		Mini	9	9	5	10	19	38	11	10	3	2	14	16	342	
2	Drohiczyn	śr.	31	34	29	34	50	74	78	70	40	34	41	38	553	62,6
		Max	47	60	84	70	156	138	189	129	105	84	76	87	733	
		Mini	10	11	7	8	14	23	3	10	6	1	10	17	353	
3	Boćki	śr.	26	36	28	35	54	78	72	74	42	35	39	36	555	64,0
		Max	44	58	78	59	103	160	179	132	116	95	78	75	681	
		Mini	6	9	5	7	20	19	7	10	5	5	17	14	362	

Zjawiska meteorologiczne związane głównie z opadami atmosferycznymi na terenie gminy kształtują się następująco:

- średnia roczna częstotliwość burz (okres 1953-1967) w Siemiatyczach wynosiła 13,3,
- częstotliwość burz gradowych jest niewielka – 2-3 burze,
- średnia roczna wilgotność względna powietrza utrzymuje się w granicach od 80 do 82 %,
- średnie roczne zachmurzenie (1953-1967) w granicach 6,4 pokrycia nieba. Liczba dni pogodnych w Siemiatyczach 51,2 a pochmurnych 140,7,
- średnia suma godzin usłonecznienia (1953-67) w miesiącach VI-VIII w Białymstoku wynosiła 661,2, co stanowi 43,4 % do całego roku a w Szepietowie 699,3 (42,6 %).

1.7.3. Dynamika powietrza atmosferycznego

Rozkład średniej częstotliwości wiatrów i prędkości w m/sek na poszczególne kierunki oraz częstotliwość cisz za okres obserwacji 1953-1967 ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 11

L.p.	Stacja meteorologiczna	$\frac{\%}{V\text{m/sek}}$	Kierunki								Cisza w %
			N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	
1	Siemiatycze	$\frac{\%}{V}$	8,6	9,0	13,6	11,3	11,1	13,3	18,6	14,5	8,8
			1,9	2,2	2,7	2,5	2,5	2,7	3,0	2,4	
2	Bielsk Podlaski	$\frac{\%}{V}$	6,5	6,7	5,7	10,9	13,6	23,5	20,8	12,3	15,7
			2,2	3,0	3,3	3,3	3,2	4,1	4,0	2,6	

Częstotliwość wiatrów z kierunków zachodnich (NW, W, SW) w Siemiatyczach osiąga 46,3 %, w Bielsku Podlaskim 56,6 % a wiatrów wschodnich (NE, E, SE) w Siemiatyczach 33,9% a w Bielsku Podlaskim 25,3%.

Reasumując należy stwierdzić, że warunki klimatyczne nie stwarzają ograniczeń w rozwoju gospodarczym gminy, a przytoczone dane meteorologiczne są adekwatne do aktualnej rzeczywistości panujących warunków klimatycznych.

1.8 Obszary i obiekty podlegające szczególnej ochronie (ochronie prawnej)

Na terenie gminy Mielnik funkcjonują następujące formy ochrony:

- 1) Rezerваты przyrody:
  - Góra Uszeście – uznany w 1985 r. o pow. 12,06 ha. Jest to rezerwat florystyczny, którego celem ochrony jest zachowanie roślinności kserotermicznej zawierającej w swym składzie szereg gatunków rzadkich i podlegających ochronie prawnej.
  - Grąd Radziwiłłowski – uznany w 1990 r. o pow. 24,16 ha. Jest to rezerwat leśny, którego celem ochrony jest zachowanie w stanie naturalnym fragmentu lasu grądowego charakterystycznego dla Wysoczyzny Drohickej z dominującym gatunkiem dębu szypułkowego w wieku 140-170 lat.

- 2) Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Bugu” odznaczająca się mało zniekształconym środowiskiem, o zachowanej równowadze ekologicznej i wysokich walorach krajobrazu naturalnego.
Stanowi element krajowego i europejskiego systemu przyrodniczego o funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, krajobrazowej i rekreacyjnej i jest potencjalnym obszarem rozwoju wędkarstwa, łowiectwa, turystyki krajoznawczej i wypoczynku pobytowego związanego z w/w funkcjami.
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej na tym obszarze określa rozporządzenie Nr 4/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 r.
- 3) Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głogi” o pow. 59,61 ha, którego celem ochrony jest zachowanie fragmentu krawędzi przełomowej doliny Bugu, charakteryzującej się bogatą rzeźbą terenu, rzadką roślinnością kserotermiczną i wysokimi walorami krajobrazowymi.
- 4) 7 pomników przyrody – drzewa i głązy narzutowe:
- głąz narzutowy o obw. 6,3 m; wysokości 1,5; długości 2,5 m i szerokości 1,8 m położony na skraju wsi Sutno (ark. ewid. 87),
  - głąz narzutowy o obw. 6,02 ; wysokości 1,08 m; długości 1,9 m i szerokości 1,7 m położony obok posesji szkoły we wsi Moszczona Królewska (ark. ew. 209),
  - dąb szypułkowy o obwodzie 410 cm, wysokości 20 m i wieku około 250 lat położony na posesji szkoły w Mielniku 9ark. ew. 133),
  - sosna pospolita o obw. 353 cm, wysokości – 14 m i wieku około 120 lat położona przy drodze między Osłowem a Mielnikiem (ark. ew. 134),
  - lipa drobnolistna o obw. 235 cm, wysokości 22 m i wiek ok. 120 lat położona we wsi Moszczona Królewska przy posesji nr 46 (ark. ew. 206),
  - topola czarna o obw. 440 cm, wysokości 24 m i wiek około 100 lat położona we wsi Moszczona Królewska na gruntach wspólnoty wsi (ark. ew. 207),
  - dąb szypułkowy o obw. 417 cm, wysokości 14 m i wieku około 250 lat położony obok wsi Sutno (ark. ew. 357)
- 5) 6 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 2,68 ha w tym ekosystemy bagienne o łącznej pow. 1,92 ha i oczka wodne o łącznej powierzchni 0,76 ha.

Wykaz użytków ekologicznych ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 12

Nr ewiden. uż. ekolog	Obręb geodezyjny	Nr działki	Pow. uż. w działce (ha)	Pow. uż. ekolog (ha)	Właściciel gruntu
Ekosystemy bagienne					
112	Tokary	<u>440/5</u> 473 b	0,30	0,30	Nadl. Nurzec Obręb leśny Nurzec
113	— " —	<u>300/8</u> 318 s	0,23	0,23	— " —
114	— " —	<u>480/3</u> 334/30	1,39	1,39	— " —
Oczka wodne					
174	Tokary	<u>470/1</u> 304/1d	0,10	0,10	Nadl. Nurzec Obręb leśny Nurzec
175	— " —	<u>470/1</u> 304/1g	0,16	0,16	— " —

176	— " —	<u>471/1</u> 320f	0,22	0,50	
		<u>480/1</u> 3341d	0,28		

Użytki powyższe zostały uznane rozporządzeniem Nr 9/97 Wojewody Białostockiego z dnia 4 grudnia 1997 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych i oczek wodnych i objęcia ich ochroną.

Obszar zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. znajduje się także w zasięgu obszarów Natura 2000:

- *obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (Osłowo),*
- *specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011 (Osłowo),*
- *proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk Murawy w Mielniku PLH200027 (Mielnik).*

Obszary Natura 2000 wyznaczane są na podstawie dwóch dokumentów: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, potocznie zwanej Dyrektywą „Ptasią” oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny zwanej Dyrektywą „Siedliskową”.

W ramach programu Natura 2000 wyznaczone zostały dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - tzw. obszary „ptasie” oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - tzw. obszary „siedliskowe”.

Wszelkie działania podejmowane w granicach i sąsiedztwie obszarów Natura 2000 nie mogą:

- *pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,*
- *wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,*
- *pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.*

Obszar Doliny Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza tarasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu stały się gatunki ptaków związanych z ekstensywnie użytkowanymi terenami otwartymi oraz wodami powierzchniowymi, wśród nich m.in. bocian czarny, bocian biały, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, kszysk, wodnik, kropiatka, zielonka, derkacz i wiele innych.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001), w którym dla objętych ochroną gatunków wyznaczono cele działań ochronnych m.in. utrzymanie liczebności wybranych gatunków ptaków oraz zachowanie i polepszenie miejsc żerowania, polepszanie sukcesów lęgowych poprzez odstrzał drapieżników czy utrzymywanie populacji dzięki zapobieganiu zbyt intensywnemu zarastaniu łąk lub nadmiernemu ich przesuszeniu.

Obszar Ostoi Nadbużańskiej, podobnie jak obszar Doliny Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego z charakterystycznym dla doliny Bugu krajobrazem, obfitującym w starorzecza, łachy i piaszczyste skarpy nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Większość doliny pokryta jest przez suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Do Ostoi Nadbużańskiej włączony jest także kompleks lasów liściastych między Drażniewem i Platerowem.

Dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011). Przedmiotem ochrony stały się tu:

a) Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały i roślinność tarasów zalewowych:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaea*, *Potamogeton*;

- zbiorowiska zalewanych mulistych brzegów rzek;

- zbiorowiska ziołorośli nadrzecznych.

b) Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące płatów roślinności porastających podłoża piaszczyste, praktycznie pozbawione pokrywy glebowej:

- ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe;

- wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi;

- suche wrzosowiska;

- murawy kserotermiczne.

c) Zbiorowiska o charakterze seminaturalnym dotyczące łąk kośnych występujących głównie w dolinie Bugu:

- niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie;

- ziemnowilgotne łąki trzęślicowe;

- łąki selernicowe.

d) Zbiorowiska leśne:

- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny;

- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;

- łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe;

- ciepłolubne dąbrowy;

- sosnowy bór chrobotkowy.

Dla siedlisk podlegających ochronie zdefiniowano liczne zadania ochronne, w rejonie zmiany studium do zadań tych należy zachowanie siedlisk niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie oraz utrzymanie zróżnicowania runa i zwiększenie bioróżnorodności siedliska łągi olszowego.

Proponowany Obszar Murawy w Mielniku obejmuje teren o powierzchni ok. 99 ha, przy czym ostateczny zasięg terytorialny nie został dotąd określony, proponowane granice są obecnie konsultowane z właściwymi organami. Procedura powołania specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku została wszczęta w celu wypełnienia zobowiązań unijnych w zakresie siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea). Murawy kserotermiczne to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym, których występowanie zależy od warunków klimatycznych, glebowych i rzeźby terenu. Są to zbiorowiska mające postać barwnych muraw, o bogatej i zróżnicowanej florze. Są one ekosystemami przejściowymi występującymi pomiędzy łąkami a lasem, wykształconymi na skutek historycznego użytkowania pastwiskowego. Często występują w kompleksach z zaroślami i ciepłolubnymi lasami.

Dla proponowanego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku PLH200027 do czasu jego formalnego ustanowienia i sporządzenia planu zadań ochronnych, wskazuje się przede wszystkim jego ochronę przed zainwestowaniem lub zarastaniem – głównym zagrożeniem dla istnienia i funkcjonowania muraw kserotermicznych jest bowiem sukcesja wtórna.

1.9. Zagrożenia i degradacja środowiska

Obszar gminy Mielnik charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia środowiska przyrodniczego. Źródła powstawania zagrożeń i konfliktów ze środowiskiem przyrodniczym wynikają z:

- rozwoju i funkcjonowania jednostek osadniczych położonych w obrębie obszaru gminy a zwłaszcza Mielnika a także poza jej granicami administracyjnymi, szczególnie jednostek osadniczych położonych w górę rzeki Bugu,
- sposobu składowania i utylizacji odpadów stałych i płynnych,
- intensyfikacji rolnictwa - nawożenie i chemiczna ochrona roślin,
- eksploatacji surowców mineralnych,
- natężenie ruchu i transportu komunikacyjnego.

1.9.1. Zagrożenia wód powierzchniowych

Stan czystości wód powierzchniowych został omówiony w pkt. 1.4.1. lit. d niniejszego tekstu.

Potencjalne zagrożenia zarówno dla wód powierzchniowych jak i gruntowych może stanowić brak oczyszczalni ścieków w Mielniku oraz w rejonach grupowego zwodociągowania wsi a także z faktu granicznego położenia rz. Bug. Na stan czystości wód może także negatywnie wpływać działalność związana z produkcją rolną a zwłaszcza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenie dla wód a zwłaszcza wód podziemnych stanowi również nieprawidłowa utylizacja odpadów, a w szczególności tych odpadów, które zawierają różnego rodzaju niebezpieczne związki toksyczne.

Bardzo poważnym zagrożeniem dla wód rz. Bugu i kompleksów leśnych jest przebiegający przez teren gminy ropociąg, którego awaria spowodować może katastrofalne skutki. Szczególnie zagrożone są okolice Adamowa (a w tym i wody rzeki Mętnej), ponieważ znajduje się tu olbrzymia przepompownia ropy – „PERN” Stacja Pomp Nr 1 w Adamowie. Stacja powyższa wg WIOŚ stanowi potencjalne źródło nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (N.Z.Ś.)

1.9.2. Zagrożenia powietrza atmosferycznego

Gmina Mielnik charakteryzuje się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są kotłownie lokalne i paleniska indywidualne oraz transport.

Na zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w gminie duży wpływ wywierają także zakłady przemysłowe a zwłaszcza Kornickie Zakłady Kredy w Mielniku.

W strukturze zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego dominują zanieczyszczenia pyłowe i gazowe pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw stałych, głównie węgla kamiennego, koksu i drewna.

Szacunkowe wielkości emisji zanieczyszczeń w roku 1993 pochodzących z procesów energetycznych w gminie Mielnik i gmin najbliższej położonych (wg obliczeń P. I.O.Ś. w Białymstoku przedstawiają się jak niżej:

Tabela nr 13

Gmina	Wielkość emisji zanieczyszczeń w μ /rok				% udział SO ₂ i pyłu w gminie w stosunku do całego województwa	
	SO ₂	NO ₂	CO	Pył	SO ₂	Pył
Siemiatycze	190,0	128,1	628,9	179,2	1,323	2,281
Drohiczyn	12,7	3,9	46,6	20,0	0,088	0,255
Mielnik	76,4	6,1	18,9	11,1	0,530	0,141
Nurzec Stacja	4,9	6,6	31,8	12,5	0,034	0,059

Gmina Mielnik pod względem wielkości pyłu znajdowała się na 34 miejscu w byłym woj. białostockim a pod względem emisji dwutlenku siarki na miejscu 13

Na terenie gminy należy liczyć się także ze skażeniami pochodzenia komunikacyjnego a zwłaszcza wzdłuż dróg nr 637 Drohiczyn - Adamowo - granica Państwa.

Aktualnie zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu i ołowiu wzdłuż w/w tras jak i innych są niewielkie i nie stwarzają zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi. Natomiast bardzo duże zagrożenie stanowi przewóz wielkiej ilości toksycznych substancji linią kolejową Cisówka-Czeremcha-Siedlce.

Przedmiotowy szlak kolejowy przewozu TSP wg. WIOŚ należy do obiektów stwarzających nadzwyczajne zagrożenie środowiska (NZŚ).

Ogólnie rzecz biorąc zanieczyszczenia atmosferyczne na terenie gminy Mielnik są o wiele niższe od wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu.

Listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu oraz czas ich obowiązywania zawiera załącznik nr 1 do

rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 kwietnia 1998r. (Dziennik Ustaw Nr 55, poz. 355).

Jednocześnie nadmieniam, że ocena sytuacji radiologicznej w oparciu o wyniki pomiarów skażeń dokonanych przez specjalistyczne jednostki nie wykazała żadnych zagrożeń dla środowiska i ludzi na terenie gminy i całego województwa.

1.9.3. Zagrożenia hałasem i wibracjami oraz elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym

- a) Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w tabeli Nr 1 i 2 stanowiących załącznik do rozporządzenia Ministra O.Ś.Z.N. i L. z dnia 13 maja 1998 r. (Dz. U. Nr 66, poz. 436).

Główne źródła hałasu stanowi zazwyczaj przemysł i komunikacja. Zagrożenia tego rodzaju hałasem na terenie gminy są praktycznie znikome. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wystąpić w rejonie Zakładów Kredowych w Mielniku i Stacji Pomp w Adamowie oraz w rejonach funkcjonowania istniejących zakładów produkcyjnych oraz usługowych działających na podstawie wpisu do ewidencji zakładów prowadzących działalność gospodarczą.

W takich przypadkach należy przestrzegać zasady, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne natężenie nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane.

Natomiast w celu ograniczenia ewentualnych uciążliwości wynikających z nadmiernego hałasu komunikacyjnego należy stosować zabezpieczenia techniczne w trakcie modernizacji, przebudowy i budowy dróg w miejscach ich szczególnej uciążliwości dla otoczenia.

- b) Na obszarze gminy Mielnik głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok - Bielsk Podlaski - Adamowo - Siemiatycze - Siedlce.

Od w/w linii WN 110 kV należy zachowywać strefę ochronną o szerokości - min. 14,5 m. od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii 40 m.

Dla obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Przez obszar objęty zmianą studium, opracowaną na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. w obrębie ewidencyjnym Mielnik przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV.

Dla obszaru zmiany studium, w celu ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, określa się strefy ochronne gdzie obowiązuje zakaz realizacji obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nasadzeń zieleni wysokiej: dla linii 110 kV – min. 24 m (po 12 m w każdą stronę od osi linii) oraz dla linii 15 kV – min. 15 m (po 7,5 m w każdą stronę od osi linii). Dopuszcza się odstępstwo od tej zasady za zgodą właściciela linii na warunkach przez niego określonych.

1.9.4. Zagrożenia powierzchni ziemi i innych elementów środowiska przyrodniczego.

a) Zagrożenia powodowane eksploatacją surowców mineralnych.

Powierzchniowa degradacja i dewastacja terenów a zwłaszcza rzeźby terenu związana jest głównie z eksploatacją surowców mineralnych.

Wielkość i zakres eksploatacji surowców mineralnych wraz z określeniem potrzeb rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych szczegółowo przedstawiono w pkt. 1.3.2. niniejszego tekstu.

Ponadto w zależności od głębokości eksploatacji surowców oraz sposobu ich wydobywania (np. sprzętem mechanicznym) istnieje możliwość zarówno zakłócenia układu funkcjonowania wód wgłębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia (smary, oleje itp.).

Największe zmiany w naturalnym krajobrazie Mielnika powodowane są eksploatacją kredy.

b) Zagrożenia odpadami

Jednym z poważnych zagrożeń i degradacji środowiska są odpady komunalne i przemysłowe. Odpady te a w szczególności, które nie są odpowiednio składowane (utyliczowane) wywierają negatywny wpływ na stan środowiska przyrodniczego, głównie w formie skażenia wody, gleby, powietrza, niszczenia walorów krajobrazowych łącznie z wyłączeniem z użytkowania określonych terenów rolnych lub leśnych.

Odpady stałe składowane są na zalegalizowanym wysypisku gminnym o powierzchni 1,0 ha położonym na gruntach Mielnika. Wysypisko to jest eksploatowane od 1975 r., ilość odpadów – 0.6 tys., m³/ rok wykorzystanie dotychczasowe wynosi ca 30 %. Na przedmiotowe wysypisko wywożone są również odpady płynne.

Na terenie gminy funkcjonują także wysypiska wiejskie nieurządzone zajmujące przeważnie wyrobiska poeksploatacyjne.

Zagrożenia odpadami wynikają również z faktu, że na przedmiotowe wysypiska trafiają różne substancje niebezpieczne codziennego użytkowania np. leki, środki owadobójcze, baterie, lampy rtęciowe, smary, rozpuszczalniki itp.

Celem uniknięcia takich zagrożeń niezbędny jest rozdzielczy system gromadzenia odpadów.

Trudności w znalezieniu odpowiednich miejsc pod wysypiska, wysoki koszt ich urządzania, a także sposób składowania i utylizacji tych nieczystości stanowi realne przesłanki do pogarszania stanu środowiska.

Dlatego też należy organizować składowiska przejściowe z pełną segregacją odpadów tj. ustawianie kontenerów w miejscach wytwarzania odpadów z docelowym ich wywożeniem na wysypisko gminne a także do zakładów bezpiecznego przetwarzania.

W Mielniku i we wsiach zwodociagowanych brak jest kanalizacji sanitarnych w tym małych oczyszczalni ścieków co w konsekwencji może doprowadzić do zanieczyszczenia zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych.

W związku z powyższym do czasu wybudowania oczyszczalni w Mielniku nieczystości płynne (ścieki) czasowo powinny być unieszkodliwiane poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach a następnie wywożone na urządzone wylewiska a najbardziej bezpiecznie do punktu zlewnego komunalnej oczyszczalni ścieków w Siemiatyczach lub innej najbliższej położonej.

1.10. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

1.10.1. Podstawowe struktury funkcjonalno-przyrodnicze gminy.

W strukturze obszaru gminy istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno-przestrzenne tworzące tzw. system ekologiczny gminy.

Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego gminy Mielnik należą:

a) doliny rzek, a w tym:

- dolina rzeki Bug jako wieloprzestrzenny element tworzący układ powiązań przyrodniczych o znaczeniu ponadregionalnym (europejski korytarz ekologiczny) i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, krajobrazowej, rekreacyjnej i gospodarczej,
- doliny rzek – Moszczoniej, Mętnej i inne doliny mniejszych cieków wodnych jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach ekologicznych, krajobrazowych i gospodarczych.

Szczegółowa charakterystyka i znaczenie w/w elementów została przedstawiona w pkt. 1.4.1. i częściowo w pkt. 1.2. niniejszego tekstu.

b) Kompleksy leśne

- Kompleks Lasów Nurzeckich – wieloprzestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym i funkcjach: ekologicznej, bioklimatycznej, gospodarczej i turystyczno-rekreacyjnej.
Są to lasy państwowe objęte statusem ochrony w formie obszaru chronionego krajobrazu i stanowią element wojewódzkiego systemu obszarów chronionych.
- Wszystkie pozostałe kompleksy leśne to elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego gminy o znaczeniu lokalnym i funkcjach ekologicznych, gospodarczych i krajobrazowych.
W większości lasy te w powiązaniu z ciągami ekologicznymi, ekosystemu dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu. Szczegółowa charakterystyka i znaczenie tych elementów została przedstawiona w pkt. 1.6 niniejszych uwarunkowań.

c) Elementami wspomagającymi i współdziałającymi w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego gminy są tereny otwarte o charakterze rolno-osadniczym głównie tereny upraw polowych i zieleni towarzyszącej osadnictwu w tym Mielnika.

d) Podstawowym warunkiem rozwoju gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego gminy jest zachowanie walorów i funkcjonalności w/w struktur przyrodniczych. W związku z powyższym obszary systemu ekologicznego (strefy ekologicznej) gminy podlegać powinny ochronie przed zainwestowaniem i degradacją, głównie sanitarną.

e) Wszystkie pozostałe obszary tj. poza obszarami systemu przyrodniczego (terenami otwartymi) posiadają warunki abiotyczne do rozwoju różnych form osadnictwa i zabudowy. Przy czym podkreśla się, że są to zarazem obszary o podstawowych wartościach rolniczej przestrzeni produkcyjnej stwarzające odpowiednie warunki do rozwoju określonych form gospodarki żywnościowej.

1.10.2. Główny wniosek do kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

- 1) Utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie tworzących system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru gminy.
- 2) Zachowanie naturalności i ciągłości terenów systemu ekologicznego jako warunku niekolizyjnego ich funkcjonowania z rozwojem zainwestowania gminy.
- 3) Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych w szczególności ujęć wód komunalnych Mielnika i wsi zwodociągowanych oraz wód rzeki Bugu, Moszczoniej, Mętnej i innych mniejszych cieków przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i nadmierną eksploatacją - stosownie do ustalonych klas czystości i nienaruszalności przepływów biologicznych.
Przy czym wnioskuję się także o potrzebę:
  - skutecznego rozwiązywania unieszkodliwiania ścieków w Mielniku i w rejonach grupowego zwodociągowania wsi,
  - poprawy dyspozycyjności wód w elementarnych zlewniach obszaru gminy.
- 4) Ochrona zabudowy mieszkaniowej (zdrowia ludzi) i walorów przyrodniczych gminy przed negatywnym wpływem różnego rodzaju zanieczyszczeń atmosferycznych - stosownie do obowiązujących norm państwowych.
- 5) Niwelacja zagrożeń hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym, głównie w obszarach stałego zamieszkania ludzi i obszarach rekreacji.
- 6) Ochrona i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną, a w tym ochroną przed:
  - zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi,
  - nieuzasadnionym przeznaczeniem wartościowych gruntów na cele inne niż rolnicze,
  - negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych.

1.11. Powiązania ekologiczne

Obszar zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. znajduje się w granicach korytarza Lasy Mielnickie (GKPnC-2A) wyznaczonego w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego. Korytarz ekologiczny Lasy Mielnickie należy do Korytarza Północno-Centralnego (KPnC), który rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia. Jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie idzie do Parku

Narodowego Ujście Warty. Lasy Mielnickie zaliczane są również do obszaru węzłowego tzn. obszaru o wysokich walorach przyrodniczych, dużym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej (ze względu na zachowanie siedlisk i ostoi gatunków o znaczeniu krajowym).

1.12. Zasoby krajobrazowe

Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe. Gmina Mielnik jest urozmaicona pod względem krajobrazowym.

Na obszar zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. znajdują się tereny rolne, lasy, zadrzewienia, zbiorniki wodne, a także zabudowa zagrodowa. W występującej szacie roślinnej dominują gatunki pospolite na powszechnie występujących siedliskach. Na terenie w obrębie ewidencyjnym Osłowo w kierunku południowym rozlega się widok na dolinę Bugu.

1.13. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Podstawą sporządzania Studium powinno być staranne planowanie przestrzenne, uwzględniające uwarunkowania naturalne i walory środowiska kulturowego dla kształtowania ładu przestrzennego i podniesienia atrakcyjności terenu. Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planie miejscowym „określa się obowiązkowo zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego”. W związku z tym, że plan miejscowy nie może naruszać ustaleń Studium, również w Studium należy uwzględnić uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

Poprawa ładu przestrzennego jest jednym z priorytetów zagospodarowania przestrzennego gminy. W planowaniu miejscowym należy przestrzegać określonych zasad, gwarantujących poprawę ładu przestrzennego, wśród których jest:

- ograniczanie rozproszenia budownictwa, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącego zainwestowania,
- rozszerzanie terenów mieszkaniowych poza obszar zwartej zabudowy miejscowości w pierwszej kolejności na tereny już silnie obciążone zabudową rozproszoną oraz rezygnacja z wprowadzania nowej i utrwalania istniejącej zabudowy w terenach otwartych,
- ograniczanie rozwoju terenów budowlanych liniowo wzdłuż ciągów komunikacyjnych (głównie dróg wyższych rangą) w celu umożliwienia rozbudowy i modernizacji dróg,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, kształtowanie harmonijnego krajobrazu poprzez wykorzystanie walorów środowiska kulturowego i podniesienie atrakcyjności obszarów poprzez uwzględnienie ustaleń konserwatorskich i dostosowanie nowej architektury do tradycji i charakteru substancji zabytkowej,
- ochrona walorów środowiska przyrodniczego, polegająca na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów i składników przyrody, szczególną opieką powinny zostać objęte obszary objęte formami ochrony przyrody,
- nawiązywanie w nowej architekturze do lokalnych wzorów i materiałów, zachowywanie regionalnego krajobrazu kulturowego.

W celu widocznego podniesienia poziomu ładu przestrzennego i estetyki realizowane inwestycje wymagają przestrzegania:

- określonych wskaźników urbanistycznych tj. wysokości zabudowy, powierzchni zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej itp.*
- ustaleń dotyczących parametrów technicznych dróg,*
- wytycznych dotyczących wyznaczenia centrum gminnego i centrów lokalnych.*

Ogólne wytyczne dla kształtowania ładu przestrzennego zawarte zostały również w poszczególnych rozdziałach dotyczących kształtowania środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, układu komunikacyjnego, infrastruktury technicznej oraz w ustaleniach dla poszczególnych terenów wskazanych na rysunku studium (kierunki rozwoju).

2. Środowisko kulturowe

W studium określa się uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

2.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków znajdują się w następujących miejscowościach:

Tabela nr 14

I.p.	Wyszczególnienie	Nr decyzji	Nr rejestru
1	2	3	4
1.	MIELNIK Układ urbanistyczny, XV-XVIII W.	KL.WKZ-5340/53/79 z 17.XII.1979 r.	477
2.	Ruina kościoła p.w.św. Trójcy	Kult.V-2b-12-89-57 z 28.I.1957r.	83
3.	Plebania	KL.III-1/306/66 z 25.XI.1966 r.	301
4.	Cerkiew greckokatolicka ob. prawosławna cment. p.w. M. B. Opiekuńczej	KL.WKZ-5340/2/85 z 28.VI.1985 r.	599
5.	Cerkiew unicka ob. Prawosławna p.w. Narodzenia M.B. Przeniesienia	KL.WKZ-5340/1/85 z 17.IV.1985 r.	598
6.	Bożnica	WKZ-5340/4/97 z 27.V.1997 r.	829
	NIEMIRÓW		
7.	Kościół par. p.w. św. Stanisława B-pa	KL.III-1/310/66 z 25.XI.1966 r.	305
8.	Brama dzwonnica w zespole kościoła	KL.III-1/311/66 z 26.XI.1966 r.	306
9.	Pomnik nagrobny Konstantego Pieńkowskiego na cmentarzu rzymskokatolickim	WKZ-5330/2/98 z 24.08.1998 r.	B-415
	TOKARY		
10.	Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego	KL.WKZ-5340/18/86 z 31.XII.1986 r.	632
11.	Cerkiew parafialna p.w. MB Wszystkich Strapionych Radość	KL.WKZ-5340/29/84, z 28.XII.1984 r.	590
12.	Szkoła drewn.	KL.WKZ-5340/19/86, z 31.XII.1986 r.	633
13.	Dom nr 50	KL.WKZ-5340/30/84, z 31.XII.1984 r.	591

Wymienione obiekty podlegają ochronie konserwatorskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. z 1999r. Nr 98, poz. 1150). Wszelkie prace przy tych obiektach i w ich bezpośrednim sąsiedztwie wymagają zezwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.2. Obiekty o charakterze zabytkowym nie wpisane do rejestru zabytków posiadające wartości historyczne i kulturowe, uwzględnione w publikacji z 1992r. „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, woj. białostockie 3”:

MIELNIK

- kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego, mur., 1913-1920 remont. 1982-1985 ,
- ruina kaplicy prawosławnej p.w. św. Aleksandra Newskiego, mur. 2 poł. XIX w. zniszczona I. 30 XX w.
- kapliczka, ul. Brzeska, mur., 2 poł. XIX w. (?).

MAĆKOWICZE

Zagroda młynarska:

- młyn wodny, drewn.-mur. ok. 1850 r.
- budynek gospodarczy I, drewn. 2 poł. XIX w.,
- budynek gospodarczy II, drewn.-mur. 2 poł. XIX w.,
- stodoła drewn. 2 poł. XIX w.

MĘTNA

- szkoła, drewn. pocz. XX w.,
- dom nr 3, drewn. pocz. XX w., rem.;
- stodoła i spichlerz w zagr. Nr 3, drewn. 1930 r.;
- spichlerz w zagrodzie nr 2, drewn., ok. 1941 r.

MOSZCZONA KRÓLEWSKA

- domy nr 27, 29, 34 i 42 drewn., pocz. XX w.

NIEMIROW

- szkoła, drewn., 1922 r.
- domy ul. Cmentarna nr 2 i nr 3, drewn., ok. 1920 r.

OKSIUTYCZE

- dom nr 5 drewn. I. 20 XX w., rozbud. po 1945 r. rem. I. 50 XX w. i 1979 r.
- dom nr 8, drewn., 1920 r. rem.

PAWŁOWICZE

- dom nr 14, drewn., 1925 r.
- dom nr 16, drewn., 1930 r.

RADZIWIŁŁÓWKA

- dom nr 30, drewn., 1922 r., rozbud. po 1945 r.
- dom nr 33., 1925 r. remont.

SUTNO

- zagroda nr 88 (dom i stodoła drewn.), 1922 r. remont.
- domy nr 43 i 93, drewn., 1922 r. remont.
- domy nr 45 i 87, drewn., 1925 r.
- dom nr 73, drewn., 1924 r.
- dom nr 79, drewn., 1923 r.
- dom nr 89 drewn., 1918 r.
- dom nr 92 drewn., 1914 r.

TOKARY

- zagroda nr 47

- dom z częścią gospodarczą , drewn., 2 poł. XIX w., remont., I 70 XX w.
- obora z drewnutnią ,drewn. XIX/XX w
- chlew, drewn., pocz. XX w., remont 1982 r.
- stodoła, 2 poł. XIX w.
- zagroda nr 58 (dom i stodoła drewn.), 1930 r.
- dom nr 13 a, drewn., pocz. XX w., remont.,
- domy r 27 i 33, drewn., ok. 1920 r.
- dom nr 31 drewn, ok. 1925 r.
- dom z częścią gospodarczą nr 38, drewn., 2 poł. XIX w remont.,
- dom nr 59, drewn., 1922 r.
- dom nr 70, drewn., ok. 1919 r.
- domy nr 70 i 71, drewn. k. XIX w.
- dom nr 78, drewn. L. 20 XX w.,
- dom nr 80, drewn., XIX /XX w.,
- dom nr 89 drewn., 1863,
- wiatrak paltrak, ob. młyn motorowy, drewn. 1925 r. przebud.

WAJKÓW

- dom nr 7, drewn. pocz. XX w.
- stodoła w zagrodzie nr 5 a, drewn., 1904 r. remont po 1945 r.

WILANOWO

- dom nr 132, drewn., 1931 r.
- dom nr 136, drewn., k. XIX w.

CMENTARZE

Cmentarze o wartościach historyczno-kulturowych znajdują się w następujących miejscowościach:

Mielnik – cmentarze : przykościelny, rzymskokatolicki, prawosławny, przycerkiewny, żydowski.

Niemirów – cmentarze: przykościelny, rzymskokatolicki,

Tokary – cmentarze: przykościelny, rzymskokatolicki, przycerkiewny, prawosławny.

Wajków – mogiła żołnierza AK z okresu II wojny światowej.

Na terenie gminy występują obszary na terenie, których położone były niegdyś cmentarze obecnie nieistniejące w miejscowościach:

Mielnik – cmentarze: rzymskokatolicki ,unicki potem prawosławny,

Niemirów – cmentarze: rzymskokatolicki, żydowski

Wajków – cmentarz tzw „kapliczysko”.

Na terenie istniejących cmentarzy należy przeprowadzać systematyczne prace porządkowe po wcześniejszym uzyskaniu pozytywnej opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na obszarze dawnych cmentarzy prowadzenie nowych inwestycji będzie możliwe, po uzyskaniu pozytywnej opinii P.W.K.Z.

2.3. Stanowiska archeologiczne

Gmina Mielnik objęta była badaniami w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), w ramach których rozpoznano 90 % obszaru.

W wyniku badań powierzchniowych zarejestrowano 91 stanowisk archeologicznych, które reprezentują wszystkie okresy chronologiczne, od okresu paleolitu do okresu nowożytnego.

Do rejestru zabytków wpisane zostały 3 następujące stanowiska archeologiczne:

- Mielnik, st.1 – grodzisko wczesnośredniowieczne, nr rej. 23/A położone na obszarze 54-85,
- Niemirów, st.1 – grodzisko wczesnośredniowieczne nr rej. 52/A, położone na obszarze 55-86.
- Maćkowicze, st.8 – osada z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza nr rej. 247 A, położona na obszarze 53-84.

Spis stanowisk archeologicznych z terenu gminy Mielnik w rozbiciu na obszary AZP

Tabela nr 15

L.p.	Nazwa miejscowości	Nr stan. w miejsc	Nr stan. na obsz.	Chronologia
1	2	3	4	5
Obszar 55-87				
1.	Niemirów	6	1	epoka kamienia
2.	Niemirów	7	2	ep.kamienia, wcz. średniowiecze
3	Niemirów	8	3	ep. kamienia
4	Niemirów	10	4	ep. kamienia, wcz. średn., średniow.
Obszar 55-86				
1	Niemirów	1	1	XI-XII w., XIV-XV w.
2	Niemirów	3	2	VIII-IX w., XI-XII w.
3	Niemirów	4	3	neolit, ep. brązu, VIII-X w., XII-XIII w.
4	Niemirów	9	4	mezolit-neolit
5	Niemirów	11	5	mezolit-neolit, XII-XIII w.
6	Niemirów	12	6	neolit
7	Niemirów	13	7	neolit – ep.brązu, okr. rzymski wcz. średniow.
8	Niemirów	14	8	neolit
9	Niemirów	15	9	neolit
10	Niemirów	16	10	neolit
11.	Niemirów	17	11	ep. brązu – wcz.ep. żelaza, wcz. śr.
12	Sutno	2	12	neolit, wcz. średniow.
1	2	3	4	5
13	Sutno	3	13	neolit,
14	Sutno	4	14	neolit- ep. brązu, wcz. średn.
15	Sutno	5	15	neolit- ep. brązu, wcz. średn.
16	Sutno	6	16	mezolit-neolit, wcz średn.
17	Sutno	7	17	mezolit-neolit, ep. brązu – wcz. Epoka żelaza okres

				rzymski
18	Sutno	8	18	mezolit
19	Sutno	9	19	neolit, epoka brązu
20	Wajków	1	20	neolit
21	Wajków	2	21	neolit
22	Wajków	3	22	mezolit-neolit, neolit – ep. brązu, ep. brązu-wcz.ep.żelaza, okres wpływów rzymskich. wcz. średniowiecze
23	Wajków	4	23	ep. brązu, okr. wpł. rzymskich, wcz. Średniowiecze
24	Wajków	5	24	neolit-ep. brązu, ep. brązu- wcz. ep. żelaza, wcz. średniowiecze
25	Wajków	6	25	wcz.średniow. (XII-XIII w.)
26	Wajków	7	26	wcz. średniow.(XII-XIII w.)
27	Wajków	8	27	mezolit-neolit
28	Wajków	9	28	neolit, wcz.średniowiecze
29	Wajków	10	29	wcz. epoka brązu
30	Wajków	11	30	ep. kamienia, wcz. średniowiecze
31	Wajków	12	31	neolit – epoka brązu
32	Wajków	13	32	mezolit-ep.brązu, ep.brązu, ep. brązu – wcz. ep. żelaza wcz.sredniowiecze
33	Wajków	14	33	mezolit
34	Wajków	15	34	neolit
35	Wajków	16	35	mezolit-neolit, wcz.średniowiecze
36	Wajków	17	36	neolit-epoka brązu
		Obszar 54-86		
1	Mielnik	11	2	okres nowożytny
2	Mielnik	12	3	okres nowożytny
3	Mielnik	13	4	ep. kamienia, okr.nowożytny
1	2	3	4	5
4	Mielnik	14	5	paleolit, okr. Nowożytny
5	Mielnik	15	6	epoka kamienia okr. Nowożytny
6	Mętna	1	1	okres nowożytny
7	Sutno	10	7	epoka kamienia
8	Sutno	11	8	epoka kamienia
9	Sutno	12	9	epoka kamienia
10	Sutno	13	10	paleolit

11	Sutno	14	11	epoka kamienia
		Obszar 54-85		
1	Mielnik	1	1	wcz..średniow., średniowiecze
2	Mielnik	3	4	średniow.,póź. sredn.-okr. Nowożytny
3	Mielnik	4	5	XIII-XIV w., późne średniow.
4	Mielnik	5	6	XIII-XIV w., okres nowoż.
5	Mielnik	6	10	okres starożytny, neolit, wcz. średniowiecze
6	Mielnik	7	11	okres wpływów rzymskich, wcz. średniow.
7	Mielnik	8	12	wcz. epoka brązu, ep. brązu-wcz. ep. żelaza, okres starożytny XI-XIII w.
8	Oślowo	1	2	wcz. średniowiecze
9	Oślowo	2	7	okres halsztacki, wcz. sredniow.
10	Oślowo	3	8	neolit, okr.wpł.rzymskich, wcz. średniowiecze
11	Oślowo	4	9	epoka brązu, wcz. średniowiecze
12	Oślowo	5	3	mezolit-neolit
13	Mielnik	16	13	okres nowożytny
		Obszar 53-87		
1	Tokary	1	1	epoka żelaza, średniowiecze
2	Wilanowo	1	2	późny okr. wpł. rzymskich do wcz. średniowiecza, średniowiecze
1	2	3	4	5
3	Wilanowo	2	3	wcz. okr. lateński, średniowiecze.
4	Wilanowo	3	4	średniowiecze
5	Wilanowo	4	5	późne średniowiecze – okres nowożytny
		Obszar 53-85		
1.	Moszczona Królewska	1	6	neolit, średniowiecze
2.	Oślowo (kolonia)	6	1	neolit-epoka brązu, IX-XI w.
3	Oślowo (kolonia)	7	2	halsztat C/D, VIII-XIII w.
4	Oślowo (kolonia)	8	3	mezolit-neolit
5	Oślowo (kolonia)	9	5	mezolit
6	Radziwiłłówka	2	4	mezolit, epoka brązu

		Obszar 53-84		
1	Maćkowicze	3	12	okres starożytny, XII-XIV w
2	Maćkowicze	4	13	neolit
3	Maćkowicze	5	14	mezolit-neolit
4	Maćkowicze	6	15	wczesna epoka brązu
5	Maćkowicze	7	16	mezolit-neolit, średniowiecze
6	Maćkowicze	8	11	późny okres rzymski, XII-XIII w.
7	Stańkowicze	2	10	neolit, średniowiecze
		Obszar 52-85		
1	Oksiutycze	1	2	okres nowożytny (XVII-XIX w)
2	Oksiutycze	2	3	okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
3	Oksiutycze	3	4	średniowiecze
4	Oksiutycze	4	17	epoka kamienia, XIV-XVI w.
5	Oksiutycze	5	19	mezolit-neolit
6	Pawłowicze	1	1	okres nowożytny
7	Pawłowicze	2	18	epoka kamienia

2.4. Dobra kultury współczesnej

Na obszarze objętym zmianą studium, opracowaną na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. nie znajdują się obiekty mogące zaliczać się do dóbr kultury współczesnej.

3. Sfera społeczna

3.1. Potencjał ludnościowy i jego rozmieszczenie

3.1.1. Ludność i obszar miasta

W 1998 r. w gminie zamieszkiwało 2.880 osób z tego: 1.397 mężczyzn i 1.483 kobiety. Na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet tj. znacznie więcej niż średnio w województwie na terenach wiejskich (96). Gmina Mielnik jest jedną z dwu gmin w powiecie siemiatyckim o najniższej liczbie ludności.

Gmina Mielnik obejmuje obszar o powierzchni 196 km² co stanowi około 1 % powierzchni województwa oraz 13,4 % powiatu.

Gęstość zaludnienia wynosi 15 osób na 1 km² i jest najniższa w powiecie siemiatyckim, a w województwie gmina należy do obszarów o niskim stopniu zaludnienia.

Wskaźnik zagęszczenia w gminie jest kilkakrotnie niższy od średniego wojewódzkiego – 61 oraz niemal dwukrotnie wyższy od średniego wojewódzkiego na terenach wiejskich, wynoszącym 27 osób na 1 km².

3.1.2. Zmiany rozmieszczenia ludności.

W latach 1946-1998 ludność gminy kształtowała się następująco:

Tabela nr 16

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety na 100 mężczyzn	Zmiany
1	2	3	4	5	6
1946	5.318	2.485	2.833	114	
1950	4.071	1.873	2.198	117	- 1.247
1960	4.193	2.001	2.192	109	+122
1970	4.026	1.994	2.032	102	-167
1974	3.842	1.981	2.045	103	-184
1978	3.600	1.777	1.823	103	-242
1985	3.330	1.638	1.692	103	-270
1988	3.183	1.558	1.625	104	-147
1989	3.150	1.547	1603	104	-33
1990	3.144	1.543	1.601	104	-6
1991	3.130	1.525	1.605	105	-14
1992	3.203	1.557	1.646	106	+73
1993	3.150	1.528	1.622	106	-53
1994	3.100	1.522	1.578	104	-50
1995	3.028	1.484	1.544	104	-72
1996	2.983	1.472	1.511	103	-45
1997	2.944	1.445	1.499	104	-39
1998	2.880	1.397	1.483	106	-64

Źródło: Roczniki i informacje statystyczne, US w Białymstoku

Ludność gminy w latach 1946-1998 zmniejszyła się o 2.438 osób tj. niemal o połowę (46 %). Największy jej spadek wystąpił w okresie powojennym w latach 1946–1950 o 1.247 osób. W latach 1960 i 1992 r. miał miejsce przejściowy wzrost ludności.

W strukturze gminy występuje stała przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

W latach 1970-1998 wszystkie wsie na terenie gminy wykazywały tendencje spadkowe ludności, z wyjątkiem wsi gminnej Mielnik gdzie wystąpił niewielki wzrost liczby ludności. Największy ubytek ludności miał miejsce w miejscowościach: Wilanowo – 186 osób, Niemirów – 185 osób, Sutno – 134 osoby i Maćkowicze – 107 osób.

Liczba ludności w poszczególnych wsiach (sołectwach) przedstawiała się następująco:

Tabela nr 17

I.p.	Nazwa sołectwa	1970	1978	1988	1998	Zmiana 1970- 1998
1	2	3	4	5	6	7
1.	Homoty	102	89	93	95	-7
2.	Maćkowicze	193	188	204	86	-107
3.	Mętna	170	132	99	97	-73
	Adamowo Zastawa	172	174	159	143	-29
4	Mielnik	914	915	895	919	+5
5	Moszczona Królewska	332	292	269	254	-78
6	Niemirów	367	294	223	182	-185
7	Oślowo	169	160	146	123	-46
8	Pawłowicze	88	132	127	61	-27
	Oksiotycze	84	69		58	-26
9	Radziwiłłówka	221	184	161	148	-73
10	Sutno	341	272	211	207	-134
11	Tokary	302	243	222	204	-98
12	Wajków	124	96	93	78	-46
13	Wilanowo	472	376	324	286	-186

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 1970, 1978, 1988, Urząd Gminy 1998

3.1.3. Zmiany w stanie i strukturze ludności

Struktura wieku ludności gminy w 1998 r. przedstawiała się następująco:

Tabela nr 18

Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni	Kobiety
	osób	%		
1	2	3	4	5
Ludność ogółem	2.880	100,0	1.397	1.483
Wiek przedprodukcyjny 0 - 17	566	19,7	272	294
0 - 2	83	2,9	39	44
3 - 6	127	4,4	69	58
7 - 14	287	10,0	140	147
15 - 17	69	2,4	24	45
Wiek produkcyjny				
18 - 64 M/ 59 K	1.493	51,8	840	653
18 - 64 M.	840	29,1	840	X

18 - 59 K	653	22,7	X	653
Wiek poprodukcyjny 65 M/ 60 K i więcej	821	28,5	285	536
65 i więcej M.	285	9,9	285	X
60 i więcej K	536	18,6	X	536

Źródło: Ludność w woj. Podlaskim w 1988 r., US w Białymstoku 1999

W strukturze wieku występuje przewaga udziału ludności wieku poprodukcyjnego (28,5 %) nad udziałem grupy przedprodukcyjnej – dzieci i młodzieży (19,7 %), co świadczy o starzeniu się ludności gminy.

Wskaźniki udziału tych grup wiekowych w gminie są gorsze od średnich wskaźników wojewódzkich wynoszących w wieku poprodukcyjnym – 15,6 % oraz 27,1 % w wieku przedprodukcyjnym.

Udział ludności w wieku produkcyjnym wynoszący 51,8 % kształtuje się poniżej średniego poziomu wojewódzkiego – 57,3 %.

Struktura wieku ludności w latach 1988-1998 kształtowała się następująco:

Tabela nr 19

Wiek	1988	1990	1994	1995	1996	1997	1998
1	2	3	4	5	6	7	8
przedprodukcyjny	697	703	670	641	600	604	566
	21,6	22,4	21,6	21,2	20,1	20,5	19,7
produkcyjny	1.639	1.644	1.594	1.570	1.562	1.520	1.493
	50,8	52,3	51,4	51,8	52,4	51,6	51,8
poprodukcyjny	890	797	836	817	821	820	821
	27,6	25,3	27,0	27,0	27,5	27,9	28,5
Razem	3.226	3.144	3.100	3.028	2.983	2.944	2.880

W analizowanym okresie w strukturze wieku ludności gminy występowały następujące tendencje:

- spadek udziału dzieci i młodzieży z 21,6 % do 19,7 %, z wyjątkiem przejściowego wzrostu w 1990 r. i 1997 r.,
- wzrost udziału ludności w wieku produkcyjnym z 50,8 % do 51,8 %, z różnymi tendencjami w poszczególnych latach,
- wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym z 27,6 % do 28,5 %, z przejściowym spadkiem w 1990 r.

3.1.4. Ruch naturalny ludności

W latach 1988-1998 ruch naturalny ludności przedstawiał się następująco:

Tabela nr 20

Wyszczególnienie	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Małżeństwa	26	25	25	24	21	18	17	10	18	15	20
Urodzenia żywe	43	40	47	57	51	35	48	29	31	36	19
Zgony	64	46	50	49	49	59	56	64	50	49	53
w tym: niemowlęta	1	1	-	2	-	-	-	3	-	-	-
Przyrost naturalny	-21	-6	-3	8	2	-18	-8	-35	-19	-13	-34

W gminie od lat występuje ujemny przyrost naturalny o różnym natężeniu. Wyjątek stanowią lata 1991-1992, kiedy zanotowano dodatni przyrost naturalny.

3.1.5. Migracje ludności

W latach 1988-1998 wielkość migracji wynosiła:

Tabela nr 21

Wyszczególnienie	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Napływ	46	45	44	28	32	37	36	34	40	33	41
z miast	9	17		12	17	16	15	19	15	15	
ze wsi	37	28		16	15	21	20	15	25	17	
z zagranicy	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	
Odływ	88	72	84	50	64	72	80	69	62	52	53
do miast	68	53		49	49	51	59	38	34	39	
na wieś	20	19		7	15	21	21	31	28	13	
Za granicę	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo migracji	-42	-27	-40	-22	-32	-35	-44	-35	-22	-19	-14

W badanym okresie na terenie gminy występowało ujemne saldo migracji, którego wielkość zmniejszała się w ostatnich kilku latach.

3.1.6. Zatrudnienie

Zatrudnienie ludności gminy w gospodarce narodowej poza rolnictwem indywidualnym przedstawiało się następująco:

Tabela nr 22

Wyszczególnienie	1988	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Ogółem	541	416	414	393	447	484	425	340	417
Mężczyźni	345	272	263	238	310	346	288	212	279
Kobiety	196	144	151	155	137	138	137	128	138

Liczba pracujących w gospodarce gminy w 1998 r. w porównaniu z 1988 r. spadła o 124 osoby tj. o 33 %. W poszczególnych latach notowano kolejno spadek i wzrost zatrudnienia.

W strukturze zatrudnionych przeważają mężczyźni.

W 1998 r. największa liczba osób pracowała w działach transport, składowanie i łączność – 32,9 % oraz kopalnictwo i działalność produkcyjna – 24,2 %. Znaczący udział mają działy: budownictwo – 8,4 %, administracja i edukacja po 8, 2 % oraz handel – 6,5 %.

Według danych z 1996 r. w gminie przeważało zatrudnienie w sektorze publicznym – 55,3 %. Do sektora tego należały w całości działy: rolnictwo i leśnictwo, administracja, edukacja, ochrona zdrowia i opieka socjalna oraz w przeważającej części transport.

Sektor prywatny obejmował: działalność produkcyjną, handel, budownictwo oraz pośrednictwo finansowe.

W latach 1996-1998 wystąpił znaczny wzrost zatrudnienia w przemyśle, przede wszystkim w kopalnictwie – Mielnickich Zakładach Kredowych. W okresie tym równocześnie spadło zatrudnienie w budownictwie – o 60 osób. W pozostałych działach zatrudnienie kształtowało się na zbliżonym poziomie.

Liczba pracujących w poszczególnych działach gospodarki narodowej (wg sekcji EKD) wynosiła:

Tabela nr 23

a - ogółem b - sektor publiczny c - sektor prywatny		1996		1997		1998	
		osób	%	osób	%	osób	%
1		3	4	5	6	7	8
Ogółem	a	425	100,0	340	100,0	417	100,0
	b	235					
	c	190					
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	a	15	3,5	11	3,2	17	4,1
	b	15					
Działalność produkcyjna, kopalniana i górnictwo	a	13	3,1	17	5,0	101*	24,2
	b	-					
	c	13					
Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	a	1	0,2	1	0,3	x	-
	b	1					
Budownictwo	a	96	22,6	37	10,9	35	8,4
	b	1					
	c	95					
Handel i naprawy	a	31	7,3	27	7,9	27	6,5
	b	-					
	c	31					
Transport, składowanie i łączność	a	132	31,1	135	39,7	137	32,9
	b	130					
	c	2					
Pośrednictwo finansowe	a	8	1,9	8	2,4	6	1,4
	b	-					
	c	8					
Administracja publiczna i obrona narodowa	a	28	6,6	35	10,3	34	8,2
	b	28					
Edukacja	a	32	7,5	30	8,8	34	8,2
	b	32					
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	a	22	5,2	20	5,9	19	4,6
	b	22					
Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	a	6	1,4	6	1,8	6	1,4
	b	6					
	c	-					

* w tym kopalnictwo – 81 osób

3.1.7. Bezrobocie

W latach 1993-1998 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wynosiła:

Tabela nr 24

Bezrobotni	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	140	158	145	122	91	59
mężczyźni	77	78	75	54	42	26
kobiety	63	80	70	68	49	33
Absolwenci	11	18	13	3	2	5
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	15	18	7	11	10	8
Bez prawa do zasiłku	73	71	63	58		
Z prawem do zasiłku					28	13
W wieku 18-44 lata	126	144	130	105	78	48
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	59	56	44	48	53	17

Liczba bezrobotnych w 1998 r. w porównaniu z 1988 r. zmniejszyła się ponad dwukrotnie (58 %). W strukturze bezrobotnych przeważają kobiety.

Największą liczbę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-44 lata, których odsetek w 1998 r. wynosił 81,4 %. Niewielką liczbę stanowią bezrobotni absolwenci.

Liczba bezrobotnych stanowi 4,0 % ludności w wieku produkcyjnym.

3.1.8. Źródła utrzymania ludności rolniczej

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 r. ludność w wieku 15 lat i więcej zamieszkała w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) utrzymywała się z następujących źródeł:

Tabela nr 25

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1	2	3	4
Ogółem	1.938	976	962
Utrzymujący się z jednego źródła	770	383	387
W tym z pracy w swoim gospodarstwie rolnym	339	179	160
Utrzymujący się z dwóch źródeł	1.168	593	575
Z liczby ogółem utrzymujący się głównie lub wyłącznie:			
- z pracy w swoim gospodarstwie rolnym	391	213	178
- z pracy poza swoim gospodarstwem rolnym	401	259	142
w tym na własny rachunek	29	22	7
- z niezarobkowych źródeł	973	430	543
w tym z emerytury	721	307	414
Utrzymywani	158	69	89

Ludność rolnicza w wieku 15 lat i więcej stanowi 81,3 % ludności gminy w tej grupie wieku.

Ponad połowa ludności rolniczej (60,3 %) utrzymuje się z dwóch źródeł. Z pracy w swoim gospodarstwie utrzymuje się 730 osób tj. 37,7 % ludności.

3.1.9. Przewidywane zmiany w dynamice demograficznej i wynikające z tego uwarunkowania i konsekwencje dla polityki społeczno-gospodarczej gminy.

Biorąc pod uwagę prognozę rozwoju ludności do 2010 r. zawartą w wytycznych ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa białostockiego oraz dotychczasowe tendencje rozwojowe ludności gminy, należy oczekiwać dalszego jej spadku. W związku z tym przewiduje się następującą wielkość zaludnienia:

2005 r.	-	2.700 osób,
2010 r.	-	2.500 osób.

W najbliższej przyszłości przewiduje się utrzymanie dotychczasowych tendencji zmian w strukturze wieku ludności:

- spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- nieznacznego wzrostu ludności w wieku produkcyjnym,
- wzrostu udziału grupy ludności w wieku poprodukcyjnym.

Postępujący proces starzenia się ludności i wyludnienie się wsi spowoduje:

- ukierunkowanie instrumentów polityki na powstawanie dużych gospodarstw rolnych,
- dokonywanie sukcesywnych zmian w użytkowaniu infrastruktury społecznej,
- zagospodarowywanie substancji budowlanej pozbawionej użytkowników,
- podjęcie działań związanych z systemem zabezpieczeń społecznych.

3.2. Warunki mieszkaniowe

3.2.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe gminy w latach 1970-1998 kształtowały się następująco:

Tabela nr 26

Wyszczególnienie	1970	1978	1988	1990	1997	1998
1	2	3	4	5	6	7
Mieszkania	1.072	1.073	1.066	1.091	1.110	1.113
Izby	3.359	3.761	3.982	4.099	4.187	4.199
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	55.560	61.760	67.496	70.000	72.425	72.765
Przeciętna:						
- powierzchnia mieszkania w m ² na 1 osobę,	13,9	17,2	21,0	22,4	24,7	25,4
- liczba izb w mieszkaniu	3,13	3,51	3,74	3,76	3,77	3,77
- liczba osób w 1 mieszkaniu	3,72	3,34	3,02	2,86	2,64	2,58
- liczba osób na izbę,	1,19	0,95	0,81	0,76	0,70	0,68
- pow. mieszkania w m ²	51,8	57,6	63,3	64,2	65,2	65,4
- liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	266	298	335	347	377	386

W latach 1970-1998 zasoby mieszkaniowe zwiększyły się o 41 mieszkań. Wzrost ten wystąpił głównie w ośrodku gminnym w Mielniku oraz kilku miejscowościach na terenie gminy.

W znacznej części wsi następują ubytki substancji mieszkaniowych.

Na obszarze gminy niemal we wszystkich wsiach znajdują się mieszkania opuszczone – 98 oraz niezamieszkałe – 16. Największa ich ilość występuje w Mielniku – 30, Niemirowie – 16, Wilanowie – 10 i Radziwiłłowce – 9. Warunki mieszkaniowe gminy mierzone wskaźnikami powierzchni mieszkań i zagęszczenia mieszkań na przestrzeni lat sukcesywnie poprawiały się i w 1998r. kształtowały się powyżej przeciętnych wojewódzkich. Wysoki jest także wskaźnik nasycenia w mieszkania wynoszący 386 mieszkań na 1000 ludności. Jego wysokość wynika w znacznym stopniu z dużej ilości mieszkań opuszczonych i niezamieszkałych.

Wielkość zasobów mieszkaniowych w poszczególnych wsiach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 27

Lp.	Wyszczególnienie	Mieszkania				W tym	
		1970	1978	1988		niezamieszkałe	opuszczone
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Homoty	26	26	28	29	-	-
2	Maćkowicze	46	48	50	50	3	5
3	Mętna	50	37	45	46	-	4
	Adamowo Zastawa	32	51	42	42	4	3
4	Mielnik	261	280	301	342	4	26
5	Moszczona Królewska	80	79	81	82	-	3
6	Niemierów	108	99	97	97	-	16
7	Oślowo	38	39	41	40	1	5
8	Pawłowicze	17	34	38	38	-	2
	Oksiutycze	16	17				
9	Radziwiłłówka	60	57	55	56	1	9
10	Sutno	89	79	84	85	-	8
11	Tokary	81	78	71	72	2	4
12	Wajków	38	29	28	28	-	3
13	Wilanowo	124	113	105	106	1	10

3.2.2. Ruch budowlany

Ruch budowlany na obszarze gminy w latach 1989-1998 przedstawiał się następująco:

Tabela nr 28

Lata	Przekazane do użytku			
	mieszkania	izby	Pow. użytkowa mieszkań	Przeciętna pow. użytkowa w m ²
1	2	3	4	5
1989	13	53	1.149	88,4
1990	8	39	814	101,8

1	2	3	4	5
1991	7	43	842	120,3
1992	13	60	1.659	127,6
1993	4	22	468	117,0
1994	3	12	327	109,0
1995	4	19	424	106,0
1996	3	16	428	142,7
1997	4	17	499	124,8
1998	3	12	340	113,3
Razem	62	293	6.950	112,1

W okresie 10 lat na terenie gminy wybudowane zostały 62 nowe mieszkania. Ponad połowę tych mieszkań zrealizowano w latach 1989-1992. Po tym okresie ruch budowlany zmniejszył się. Realizowane mieszkania stanowią w całości budownictwo indywidualne.

3.2.3. Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych

Według danych statystycznych z 1998 r. struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych przedstawiała się następująco:

Tabela nr 29

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Przeciętna pow. użytkowa na 1 mieszkanie w m ²
1	2	3	4	5
Ogółem	1.113	4.199	72.765	65,4
Indywidualne	1.092	•	72.695	66,6
Komunalne stanowiące własność lub współwłasność gminy	21	•	1.070	50,9
W tym				
- wyłącznie własność gminy	9	•	381	42,3
- współwłasność gminy	12	•	689	57,4
własność gminy	6	•	379	63,2
własność osób fizycznych	6		310	51,7

Zasoby mieszkaniowe stanowią głównie własność indywidualną (98,1 %). Do zasobów komunalnych należy jedynie 21 mieszkań, w tym 15 mieszkań stanowi własność gminy, a 6 mieszkań własność osób fizycznych.

3.2.4. Prognoza potrzeb mieszkaniowych

Z prognozy demograficznej wynika, że do 2010 r. W gminie nie wystąpi potrzeb ilościowego wzrostu zasobów mieszkaniowych. Wystąpi natomiast potrzeba modernizacji istniejącej zabudowy o niskim standardzie, wyposażenie jej w urządzenia i instalacje techniczne oraz wymiany budynków w złym stanie technicznym.

Rozwój turystyki na terenie gminy może spowodować realizację obiektów pensjonatowych, a także przystosowanie obiektów do rozwoju agroturystyki.

3.3. Urządzenia obsługi ludności

3.3.1. Szkoły podstawowe

W roku szkolnym 1998/1999 baza szkolnictwa podstawowego kształtowała się następująco:

Tabela nr 30

l.p.	Miejscowość	Uczniowie	Pomieszczenia do nauczania	Oddziały	Nauczyciele	Liczba uczniów na	
						p.d.n.	oddział
1	Mielnik	167	11	8	15	15	21
2	Tokary	47	6	4	9	8	12
	Razem	214	17	12	24	13	18

Liczba uczniów w szkołach jest niewielka, co wpływa na niskie zagęszczenie pomieszczeń do nauczania i oddziałów.

Na terenie gminy znajdują się obiekty po byłych szkołach w miejscowościach Mętna (obiekt zabytkowy) i Sutno (Schronisko Młodzieżowe).

3.3.2. Gimnazjum

W roku szkolnym 1999/2000 utworzone zostało Gimnazjum przy Szkole Podstawowej w Mielniku.

3.3.3. Przedszkola

W 1998 r. w gminie funkcjonowało Przedszkole Samorządowe w Mielniku na 40 miejsc, do którego uczęszczało 45 dzieci do 2 oddziałów. Dzieci z terenu gminy uczęszczały także do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

3.3.4. Ochrona zdrowia i opieka socjalna

Usługi podstawowe w zakresie ochrony zdrowia ludności zabezpiecza Gminny Ośrodek Zdrowia oraz punkt apteczny w Mielniku.

Na terenie gminy brak jest domu pomocy społecznej.

3.3.5. Kultura

W gminie Mielnik działalność w zakresie kultury prowadziły:

- Gminny Ośrodek Kultury w Mielniku,
- Galeria Klub w Mielniku,
- Biblioteka w Mielniku z punktami bibliotecznymi w miejscowościach: Wilanowo, Tokary, Mętna, Homoty, Sutno i Niemirów.

W 1998 r. zbiory biblioteczne wynosiły:

księgozbiór - 12.030 woluminów,

w tym na 1000 ludności - 4.177 woluminów,
wypożyczenia - 11.979 woluminów,
czytelnicy - 549,
wypożyczenia na
1 czytelnika - 21,8.

- świetlice wiejskie w miejscowościach: Pawłowicze, Homoty, Moszczona Królewska, Radziwiłłówka, Wilanowo i Niemirów.

W przyszłości należy dążyć do utrzymania istniejących na terenie gminy obiektów i urządzeń kultury.

3.3.6. Handel i gastronomia

1) Handel

Według danych statystycznych z 1998 r. sieć handlowa w gminie kształtowała się następująco:

Tabela nr 31

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym branża		
		ogólnospożywcza	z odzieżą	pozostałe
1	2	3	4	5
Liczba sklepów	25	18	1	6
Pracujący	35	25	1	8
Powierzchnia sprzedaży w m ²	1.086	598	9	459

Sklepy znajdują się w miejscowościach: Mielnik, Mętna Adamowo, Moszczona królewska, Osłowo, Pawłowicze, Radziwiłłówka, Sutno, Tokary i Wilanowo.

2) Gastronomia

W Mielniku znajduje się restauracja Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

3.3.7. Sport i rekreacja

1) Sport

Na terenie gminy znajdują się boiska sportowe w miejscowościach: Mielnik, Osłowo i Adamowo.

2) Rekreacja

Gmina Mielnik położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu. Walory turystyczne tworzą zróżnicowane ukształtowanie terenu rzeki i dobra dostępność do jej wód, a także lasy i wody mineralne w Mielniku.

Przez obszar gminy przebiegają 2 szlaki turystyczne:

- Szlak Kupański o łącznej długości 86 km, oznaczony kolorem żółtym o przebiegu szlaku: Niemirów – Sutno – Wajków – Radziwiłłówka – Sycze – Siemiatycze – Krupice – Bujaki – Drohiczyn – Minczewo – Tonkiele – Chutkowice – Putkowice Nadolne – Wierzchuca Nagórna – Arbasy.,

- Szlak Bunkrów, o długości 23 km, oznaczony kolorem niebieskim o przebiegu: Wólka Nadbużna – Siemiatycze Weska – Anusin – Olendry – Maćkowicze – Osłowo – Zagórze – Mielnik.

Na terenie gminy tereny rekreacyjne znajdują się w miejscowościach: Mielnik, Osłowo, Wajków, Sutno, Niemirów.

Bazę noclegową stanowią pokoje gościnne na 33 miejsca oraz zespół ogólnodostępnych domków turystycznych na 21 miejsc w Mielniku oraz kwatery prywatne w pozostałych miejscowościach.

3) Możliwości rozwoju rekreacji

Walory środowiska przyrodniczego oraz kulturowego stwarzają warunki do rozwoju różnorodnych form rekreacji (wypoczynku codziennego i świątecznego, wypoczynku pobytowego w tym agroturystyki oraz turystyki), a także lecznictwa uzdrowiskowego.

Rozwój turystyki i wypoczynku wymagać będzie:

- rozbudowy i podniesienia standardu istniejącej bazy rekreacyjnej,
- urządzenia terenów wypoczynku codziennego i świątecznego oraz budowy bazy wypoczynku pobytowego wraz z urządzeniami towarzyszącymi (infrastruktura techniczna, komunikacja usługi) w miejscowościach: Mielnik, Niemirów, Sutno, Wajków, Osłowo, Maćkowicze,
- prowadzenia akcji na rzecz organizacji wypoczynku w zagrodach rolniczych tj. agroturystyki we wszystkich miejscowościach na terenie gminy,
- utrzymanie rezerwy terenowej na potrzeby lecznictwa uzdrowiskowego w Mielniku.

3.3.8. Inne usługi

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna** posiada remizy w miejscowościach: Mielnik, Niemirów, Tokary.
- 2) Zbiornik wodne przeciwpożarowe** w miejscowościach Niemirów i Radziwiłłówka.
- 3) Administracja**
  - Urząd Gminy w Mielniku,
  - Komisariat Policji w Mielniku,
  - Podlaski Oddział Straży Granicznej, Straż Graniczna w Mielniku.
- 4) Bank Spółdzielczy** w Mielniku,
- 5) Urząd Pocztowy** w Mielniku,
- 6) Obiekty sakralne** w miejscowościach:
  - Mielnik – kościół rzymskokatolicki,
  - cerkiew prawosławna cmentarna,
  - kapliczka,
  - Niemirów – kościół,
  - Tokary - kościół
- 7) Cmentarze** w miejscowościach:
  - Mielnik – cmentarz rzymskokatolicki,
  - cmentarz prawosławny.
  - Radziwiłłówka – cmentarz,
  - Niemirów - cmentarz rzymskokatolicki,
  - Tokary - cmentarz rzymskokatolicki,

- cmentarz prawosławny.

4. Sfera gospodarcza

4.1. Rolnictwo

4.1.1. Użytkowanie gruntów

- a) Użytkowanie gruntów w granicach administracyjnych gminy przedstawia się następująco:

Tabela nr 32

Wyszczególnienie	1988			1998		
	Ogółem	Udział %	w tym gospod. indywid.	Ogółem	Udział %	w tym gospod. Indywid.
1	2	3	4	5	6	7
Powierzchnia ogólna	19.624	100,0	8.179	19.624	100,0	8.685
Użytki rolne	6.566	33,5	5.170	6.834	34,8	5.758
grunty orne	5.014	25,6	3.785	5.225	26,6	4.278
sady	54	0,3	54	28	0,1	26
łąki	848	4,3	816	929	4,8	892
pastwiska	650	3,3	515	652	3,3	562
Lasy	11.543	58,8	2.683	11.391	58,1	2.516
Pozostałe grunty i nieużytki	1.515	7,7	326	1.399	7,1	411

W strukturze użytkowania gruntów dominują tereny leśne (58,1 %), które w 78% stanowią własność lasów państwowych, gminy i inne.

Gmina Mielnik charakteryzuje się wysoką lesistością, dwukrotnie wyższą od wskaźnika wojewódzkiego.

Użytki rolne zajmują około 35 % powierzchni gminy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne zajmujące 76,4 % powierzchni użytków rolnych..

Podstawową formą własności użytków rolnych jest gospodarka indywidualna – 84,3 %.

W latach 1988-1998 powiększyła się powierzchnia użytków rolnych o 268 ha w tym gruntów orných o 211 ha oraz o 83 ha łąk i pastwisk, a o 26 ha zmniejszyła się powierzchnia sadów. W okresie tym o 152 ha zmniejszyła się powierzchnia terenów leśnych oraz o 116 ha pozostałych terenów

b) **Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej**

Występujące w gminie grunty rolne posiadają następujące klasy gleb:

Tabela nr 33

Klasa gleb	Grunty orne i sady		Użytki zielone	
	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5
Ogółem	5.407	100,0	1.554	100,0
III			6	0,4
III a	1	0,02		
III b	8	0,1		
IV			527	33,9
IV a	133	2,5		
IV b	912	16,9		
V	2.050	37,9	654	42,1
VI	1.858	34,4	302	19,4
VI z	445	8,2	65	4,2

Uwaga: Stan w dniu 1 stycznia 1990 r.

Gmina Mielnik należy do rejonu o niskiej bonitacji gleb, przeważają tu grunty klas V, VI i VI z, których udział wynosi: 80,5 % grunty orne i sady oraz 65,7 % użytki zielone.

4.1.2. Indywidualne gospodarstwa rolne

a) **Wielkość gospodarstw** indywidualnych i działek rolnych według grup obszarowych przedstawiała się następująco:

Tabela nr 34

Grupy obszarowe w ha	1998		1996					
	liczba gospodarstw		liczba gospodarstw		powierzchnia w ha *			
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%	Użytków rolnych	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	787	100	797	100,0	7.005	100,0	4.668	100,0
do 1	155	19,7	232	29,1	190	2,7	91	1,9
1 - 2	29	3,7	52	6,5	166	2,4	75	1,6
2 - 3	} 73	} 9,3	29	3,6	149	2,1	72	1,5
3 - 5			88	11,1	619	8,8	365	7,8
5 - 7	92	11,7	119	14,9	1.096	15,6	712	15,3
7 - 10	135	17,1	145	18,2	1.800	25,6	1.211	25,9
10 - 15	179	22,7	84	10,6	1.439	20,5	1.010	21,6
15 - 20	** 124	15,8	29	3,7	692	9,9	492	10,6
20 - 30			9	1,1	270	3,9	} 502	} 10,8
30 - 50			8	1,0	395	5,7		
50 - 100			2	0,2	190	2,7	138	3,0

Uwaga: * Powierzchnia wg siedziby użytkownika

** 15 i więcej ha

Według danych PSR z 1996 r. na terenie gminy istniało 565 indywidualnych gospodarstw (o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha) użytkujących 4.577 ha użytków rolnych (98,0 %) oraz 232 działki rolne (o powierzchni do 1 ha) użytkujące zaledwie 91 ha użytków rolnych. W ogólnej liczbie działek rolnych znajduje się 4 właścicieli zwierząt gospodarskich.

Najliczniejszą grupę tworzyły gospodarstwa o powierzchni 3-15 ha, które stanowiły 54,8 % ogółu gospodarstw rolnych i skupiały 70,6 % powierzchni użytków rolnych.

Następną grupę stanowiły gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha, stanowiące 6,5 % ogółu gospodarstw i dysponujące 1,6 % powierzchni.

Gospodarstwa największe o powierzchni powyżej 15 ha stanowiły tylko 6,0 % ogólnej liczby gospodarstw, a dysponowały powierzchnią stanowiącą 24,4 % ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosiła 12,0 ha i była wyższa od średniego wojewódzkiego – 10,7 ha. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie indywidualnym w gminie wynosiła 8,1 ha.

W latach 1988-1996 o 181 zwiększyła się liczba gospodarstw rolnych o przedziale do 10 ha, przy czym najwięcej przybyło działek do 1 ha (77) oraz 2-5 ha (44), a mniej w grupach 1-2 ha (23) i 5-7 ha (27).

W większych grupach obszarowych ubyło 171 gospodarstw w tym 95 w grupie 10-15 ha oraz 76 w grupie 15 i więcej ha. Konsekwencją tych zmian był ogólny wzrost gospodarstw rolnych o 10 działek.

- b) **Kierunki i cele produkcji** indywidualnych gospodarstw rolnych wg danych PSR z 1996 r. kształtowały się następująco:

Tabela nr 35

Gospodarstwa	Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych
Ogółem	560
W tym według kierunku produkcji:	
roślinna	170
zwierzęca	120
mieszana	313
Według celu produkcji	
nie prowadzące produkcji	17
produkujące wyłącznie na własne potrzeby	97
produkujące głównie na własne potrzeby	182
produkujące głównie lub wyłącznie na sprzedaż	264
Uzyskujące dochody wyłącznie z produkcji rolniczej	34

Ponad połowa gospodarstw indywidualnych prowadziła działalność mieszaną (55,9 %). Udział gospodarstw z wiodącym kierunkiem uprawy roślin wynosił 30,4 %, a z wiodącym kierunkiem hodowli zwierząt – 21,4 %

Biorąc pod uwagę cele produkcji największy udział miały gospodarstwa produkujące głównie lub wyłącznie na rynek (47,1 %). Udział gospodarstw produkujących na własne potrzeby wyniósł 17,3 %, a 32,5 % gospodarstw prowadziło działalność głównie na własne potrzeby.

Dochody wyłącznie z produkcji rolniczej uzyskuje jedynie 6,1 % gospodarstw, a 3,0 % gospodarstw nie prowadziło produkcji rolnej.

c) **Typy gospodarstw rolnych**

Według danych PSR z 1996 r. w gminie występowały następujące typy gospodarstw indywidualnych

Tabela nr 36

Typ gospodarstwa	Wyszczególnienie	Ogółem	%
1	2	3	4
	Ogółem	560	100,00
I	rolnicze	145	25,9
II	rolniczo-pracownicze	16	2,9
III	pracownicze i pracowniczo-rolnicze	125	22,3
IV	emerytów i rencistów	225	40,2
V	z pozarolniczą działalnością gospodarczą	9	1,6

1	2	3	4
VI	Utrzymujący się z nie zarobkowych źródeł utrzymania innych niż renta i emerytura	5	0,9
VII	pozostałe	35	6,2

W indywidualnych gospodarstwach rolnych największy udział miały gospodarstwa emerytów i rencistów – 40,2 %, drugie miejsce zajmowały gospodarstwa rolnicze – 25,9 %. Znaczny też był udział gospodarstw pracowniczych i pracowniczo-rolniczych – 22,3 %.

Niewielki udział miały gospodarstwa rolniczo-pracownicze – 2,9 % oraz gospodarstwa z pozarolniczą działalnością gospodarczą – 1,6 %.

4.1.3. Uprawy rolne

Powierzchnia zasiewów w indywidualnych gospodarstwach rolnych wynosiła:

Tabela nr 37

Wyszczególnienie	1988		1996	
	ogółem	%	ogółem	%
1	2	3	4	5
Ogółem	3.549	100,00	2.743	100,00
Zboża	2.674	75,3	2.008	73,7
w tym: pszenica	201	5,7	116	4,3
żyto	1.360	38,3	1.006	37,0
jęczmień	16	0,4	32	1,2
owies	757	21,3	605	22,2
pszenżyto	149	4,2	74	2,7
mieszanki zbożowe	164	4,6	162	5,9
gryka, proso i inne zboża	27	0,8	10	0,4
Kukurydza	-	-	1	0,04
Strączkowe jadalne na ziarno	4	0,1	2	0,1
Ziemniaki	552	15,6	357	13,1
Przemysłowe (buraki cukrowe)	-	-	1	0,04
Pastewne	193	5,4	249	9,1
W tym: peluszką, wyka i inne	66	1,9	242	12,1
koniczyna i inne	123	3,5	6	0,2
okopowe	4	0,1	1	0,04
Pozostałe	126	3,6	105	3,9
w tym: warzywa	50	1,4	40	1,5
truskawki	25	0,7	11	0,4

W latach 1988-1996 powierzchnia zasiewów zmniejszyła się o 826 ha tj. o 23,3 %.

W strukturze zasiewów nadal dominują uprawy zbóż, których udział w 1996 r. wynosił 73,7 %. Połowę powierzchni upraw zbóż zajmują żyto – 50 %, a 30 % uprawa owsa.

Znaczący udział w uprawach mają ziemniaki – 13,1 % oraz rośliny pastewne – 12,1 %.

Na terenie gminy uprawy warzyw zajmują 1,5 % powierzchni upraw, a truskawek – 0,4 % powierzchni.

4.1.4. Hodowla

a) **Pogłowie zwierząt** w gospodarstwach indywidualnych wynosiło:

Tabela nr 38

Wyszczególnienie	1988		1996		
	ogółem sztuk	na 100 ha użytków rolnych	gmina		województwo na 100 ha użytków rolnych
			ogółem sztuk	na 100 ha użytków rolnych	
1	2	3	4	5	6
Bydło	2.457	48,1	1.706	33,2	54
w tym: cielęta	486	-	307	-	-
jałówki, byczki i buhaje	662	-	464	-	-
krowy	1.309	25,6	935	18,2	-
trzoda chlewna	4.503	38,1	2.017	39,3	77
w tym: lochy	397	7,8	152	3,0	-
owce	•	34,4	215	4,2	-
konie	•	7,2	198		
kozy	•	-	14		
króliki	•	-	118		
drób	•	-	8.536		
w tym: kury	10711	-	8.140		
gęsi	•	-	167		
kaczki	•	-	132		
indyki	•	-	93		

W latach 1988-1996 zmniejszył się stan pogłowia zwierząt gospodarskich. Największy spadek notuje się w hodowli trzody chlewnej – 44,8 %. Znaczący był także spadek hodowli bydła – 30,6 %.

Według danych PSR z 1996 r. wskaźniki obsady bydła i trzody chlewnej kształtowały się poniżej średnich wojewódzkich

b) **Liczba gospodarstw rolnych indywidualnych** prowadzących produkcję zwierzęcą według danych PSR w 1996 r. wynosiła:

Tabela nr 39

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw
1	2
Gospodarstwa rolne ogółem	560
Posiadające zwierzęta	496
W tym : bydło	393
w tym: krowy	379
trzodę chlewną	362
konie	144
owce	33
Nie posiadające podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich	122
Nie posiadające zwierząt gospodarskich	64

Na terenie gminy 88,6 % indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzi hodowlę zwierząt. W obsadzie zwierząt dominują gospodarstwa prowadzące hodowlę bydła – 70,2 % (głównie krowy) oraz trzodę chlewną – 64,6 %

Udział gospodarstw nie posiadających zwierząt gospodarskich był niewielki i wynosił 11,4 %.

4.1.5. Przewidywane kierunki produkcji rolnej

W gminie Mielnik przewiduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków produkcji rolnej tj. uprawę zbóż i ziemniaków ze zwiększeniem warzywnictwa i sadownictwa na potrzeby rekreacji oraz hodowlę bydła, trzody chlewnej i drobiu.

4.2. Urządzenia obsługi rolnictwa

Obsługę rolnictwa gminy zabezpieczają:

- 1) „Polser” spółka z o.o. w Siemiatyczach – zlewnie mleka w miejscowościach: Mielnik, Moszczona Królewska, Sutno.
- 2) Baza Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Mielniku,
- 3) Lekarz Weterynarii w Mielniku.

4.3. Przemysł, budownictwo i transport

W gminie Mielnik rozwija się przemysł oparty o wykorzystanie miejscowych surowców –złóże kredy oraz surowców leśnych.

Działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzi następujące zakłady:

- Mielnickie Zakłady Kredowe sp. OMP Jelenia Góra,
- Tartaki w Mielniku i Tokarach,
- Zakłady stolarskie w miejscowościach: Mielnik – 7, Homoty – 2, Maćkowicze – 1, Moszczona Królewska – 1, Pawłowicze – 1, Tokary – 1, Wajków – 1,
- Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” w Adamowie,
- Zakłady betoniarskie oraz usług murarskich i remontowo-budowlanych w miejscowościach: Mielnik, Homoty, Maćkowicze, Moszczona Królewska, Pawłowicze,
- Zakłady usług transportowych w miejscowościach: Mielnik, Homoty, Moszczona Królewska, Radziwiłówka, Sutno.

Kierunki rozwoju przemysłu

Na terenie gminy możliwości rozwoju przemysłu ograniczają wymogi ochrony środowiska (położenie w obszarze krajobrazu chronionego) oraz niedoinwestowanie infrastruktury technicznej.

W gminie może rozwijać się nieuciążliwy przemysł spożywczy, materiałów budowlanych oraz rzemiosła produkcyjnego, z zachowaniem wymogów ochrony środowiska.

4.4. Leśnictwo

Gospodarkę leśną na obszarze lasów położonych w gminie prowadzi Nadleśnictwo Nurzec. Na terenie gminy znajdują się leśniczówki w miejscowościach: Adamowo, Mętna, Radziwiłówka i Sutno.

W leśnictwie zatrudnionych jest niewiele osób, które zajmują się pozyskiwaniem drewna, ochroną i hodowlą lasu.

4.5. Podmioty gospodarki narodowej

Według danych statystycznych z czerwca 1999 r. w gminie Mielnik zarejestrowanych było 119 podmiotów gospodarczych w tym 7 w sektorze publicznym oraz 112 w sektorze prywatnym.

Podmioty gospodarki narodowej według form organizacyjno-prawnych kształtowały się następująco:

- spółdzielnie 3,
- spółki cywilne 8,
- zakłady osób fizycznych
(bez spółek cywilnych) 95,

Zarejestrowane w gminie podmioty gospodarcze prowadziły działalność w następujących działach (według EKD):

Tabela nr 40

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarcze	W tym zakłady osób fizycznych
1	2	3
Ogółem	119	95
W tym		
Rolnictwo i leśnictwo	9	7
Działalność produkcyjna	33	29
Budownictwo	11	11
Handel i naprawy*	26	22
Hotele i restauracje	1	-
Transport, składowanie i łączność*	8	7
Pośrednictwo finansowe	3	2
Obsługa nieruchomości i firm*	10	10
Administracja publiczna i obrona narodowa	2	-
Edukacja	4	2
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	4	3
Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	8	2

* Bez spółek cywilnych

W strukturze działowej najwięcej podmiotów prowadzi działalność w zakresie działalności produkcyjnej – 27,7 %, handlu – 21,8 %, budownictwa – 9,2 % oraz obsługi nieruchomości i firm – 8,4 %.

5. Analiza sieci osadniczej i zagospodarowania gminy

5.1. Sieć osadnicza

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo i leśnictwo. Rolnictwo ukierunkowało się na produkcję zbóż, ziemniaków, hodowlę bydła i trzody chlewnej. Uzupełniającymi funkcjami są funkcje turystyczno-wypoczynkowe i przemysł. Funkcja turystyczno-wypoczynkowa jest rozwijana na bazie doliny rzeki Bug i kompleksu leśnego lasów nurzecko-mielnickich oraz przemysłowa w oparciu o Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” Stacja Pomp Nr 1 w Adamowie i kopalnię kredy w Mielniku.

Zakłada się w perspektywie rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej do miary funkcji podstawowej w gminie.

Sieć osadniczą w gminie tworzy 20 miejscowości wiejskich wchodzących w skład 13 sołectw. Pod względem układów przestrzennych wsie mają charakter ulicówek o skupionej zabudowie. Mielnik i Niemirów zachowały historyczne miejskie układy rozplanowania.

Wszystkie wsie pełnią funkcje rolnicze z niewielkim programem lokalnych usług podstawowych. Funkcje letniskowe występują we wsiach: Niemirów, Wajków, Sutno, Mielnik i Osłowo.

Perspektywiczną funkcję obsługi ruchu granicznego pełnić będzie wieś Tokary.

Mielnik jako lokalny ośrodek rozwoju pełni następujące funkcje:

- ośrodka usług lokalnych dla ludności gminy z zakresu kultury, handlu, gastronomii, zdrowia, finansów, administracji samorządowej i gospodarczej,
- obsługi ruchu turystycznego,
- obsługi rolnictwa całej gminy,
- przemysłu i rzemiosła produkcyjnego,
- mieszkalnictwa dla ludności nierolniczej,
- w perspektywie może pełnić funkcję ośrodka leczenia sanatoryjnego.

Barierami rozwoju gminy Mielnik będą:

- peryferyjne położenie w województwie podlaskim i powiecie Siemiatycze, zmniejszające atrakcyjność lokalizacyjną gminy dla większych podmiotów gospodarczych województwa,
- niska jakość gleb,
- małe i spadające zaludnienie,
- braki infrastrukturalne (kanalizacja).

Głównymi czynnikami rozwoju gminy będą:

- występowanie obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego umożliwiających rozwój różnorodnych form rekreacji oraz leczenia uzdrowiskowego,
- przebieg drogi Nr 637 przez gminę stwarzający możliwości rozwoju usług infrastruktury komunikacyjnej i społecznej związanych z obsługą ruchu planowanego otwarcia przejścia granicznego w Tokarach.

Wielkość miejscowości pod względem wielkości zaludnienia jest następująca:

Mielnik – ponad 900 osób,
 powyżej 200 osób – 4 wsie (Sutno, Tokary, Wilanowo, Moszczona Królewska,
 100-200 osób – 4 wsie (Niemirów, Adamowo, Radziwiłłówka, Osłowo),
 50-100 osób – 7 wsi,
 poniżej 50 osób – 4 wsi.

Generalnie utrzymuje się tendencja spadkowa liczby ludności w gminie.

5.2. Zagospodarowanie przestrzenne gminy

5.2.1. Mieszkalnictwo

Podstawową formą budownictwa mieszkaniowego w poszczególnych wsiach gminy jest i pozostanie zabudowa zagrodowa. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna funkcjonuje i jest realizowana w Mielniku.

Pod względem zagęszczenia mieszkań, powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca oraz liczby izb w mieszkaniu sytuacja na terenie gminy Mielnik jest zadowalająca.

Sytuacja mieszkaniowa na terenie gminy Mielnik jest powyżej przeciętnych wskaźników dla terenów wiejskich w województwie.

Obecny poziom nasycenia w mieszkania w gminie jest wysoki i wynosi około 370 mieszkań na 1000 mieszkańców. Na terenie gminy występuje znaczna ilość mieszkań niezamieszkałych i opuszczonych. Docelowe nasycenia w mieszkania mierzone wskaźnikiem europejskim winno wynosić 400 mieszkań na 1000 mieszkańców.

Ruch budowlany w zakresie realizacji budownictwa mieszkaniowego jest niski. W ostatnich 5-ciu latach oddawano do użytku po kilka nowych mieszkań rocznie.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nie nastąpi potrzeba znacznego ilościowego wzrostu zasobów mieszkaniowych. Wystąpi natomiast potrzeba wyburzeń i wymiany budynków w złym stanie technicznym, modernizacji istniejącej zabudowy oraz podniesienia standardu i wyposażenia mieszkań w urządzenia i instalacje techniczne, głównie kanalizację sanitarną i instalację gazową.

5.2.2. Usługi i działalność gospodarcza

W gminie Mielnik funkcjonują usługi podstawowe służące do zaspokojenia elementarnych potrzeb jej mieszkańców. Nie występują usługi ponadlokalne.

W zakresie usług podstawowych obsługi ludności istnieją:

- szkoły podstawowe w Mielniku i Tokarach, gimnazjum w Mielniku,
- przedszkole w Mielniku i oddział przedszkolny w Tokarach,
- gminny ośrodek kultury w Mielniku oraz kluby i świetlice we wsiach: Pawłowicze, Homoty, Moszczona Królewska, Radziwiłłówka, Wilanowo i Niemirów,
- gminna biblioteka publiczna w Mielniku i punkty biblioteczne we wsiach: Wilanowo, Tokary, Mętna, Homoty, Sutno i Niemirów,
- galeria sztuki w Mielniku,
- ośrodek rekreacji w Mielniku, schronisko młodzieżowe w Sutnie, budownictwo letniskowe we wsiach nadbużańskich,
- Urząd Gminy, Komisariat Policji, Straż Graniczna, Bank Spółdzielczy, Urząd Pocztowy w Mielniku,
- Restauracja, usługi turystyczne w Mielniku,
- Ośrodek zdrowia i punkt apteczny w Mielniku,

- sklepy w Mielniku, Osłowie, Wilanowie, Tokarach, Wajkowie, Sutnie, Pawłowiczach, Radziwiłłowce i Mętnej,
- boiska sportowe w Mielniku, Osłowie i Adamowie,
- remizy OSP w Mielniku, Tokarach, Niemirowie i Sutnie.

Obsługę rolnictwa i leśnictwa w gminie zabezpieczają:

- baza GS w Mielniku,
- usługi weterynaryjne w Mielniku,
- zlewnie mleka w Moszczoniej Królewskiej, Wilanowie i Sutnie,
- leśniczówki w Mętnej, Sutnie i Radziwiłłowce,
- tartaki w Mielniku i Tokarach,
- młyn w Tokarach.

Na terenie gminy znajdują się dwa zakłady przemysłowe tj. kopalnia kredy w Mielniku i Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” stacja pomp w Adamowie.

Według danych uzyskanych z Urzędu Gminnego w gminie w 1999 roku było zarejestrowanych 69 jednostek prowadzących działalność gospodarczo-usługową. Wśród jednostek gospodarczych największy udział mają jednostki prowadzące działalność handlową, usług budowlanych oraz zakłady stolarskie i przeróbki drewna.

Prowadzona działalność usługowa i produkcyjna nie spełnia wszystkich potrzeb mieszkańców gminy. Szczególny niedorozwój rysuje się w zakresie usług motoryzacyjnych i przetwórstwa rolno-spożywczego. Istnieje potrzeba organizacji placówek opieki społecznej oraz dalszego rozwoju rekreacji i wypoczynku.

Zabezpieczenie terenów pod rozwój usług i działalność gospodarczą w miejscowym planie gminy jest wystarczające. Popyt na tereny usługowe z upływem czasu będzie wzrastał.

Czynnikiem powodującym popyt będzie modernizacja rolnictwa i zagospodarowania zbędnej w rolnictwie siły roboczej. Działalność usługowa będzie również organizowana na terenach zabudowy zagrodowej, we własnych budynkach mieszkalnych i adaptowanych do nowych funkcji budynkach gospodarczych.

5.2.3. Tereny zieleni

Z terenów zieleni urządzonej w gminie istnieją:

- a) park w Mielniku,
- b) zieleń przy kościele i cerkwi w Mielniku,
- c) cmentarze w: Mielniku, Niemirowie, Wilanowie i Tokarach.

6. Komunikacja

System komunikacyjny gminy Mielnik stanowią:

- sieć drogowa,
- linia kolejowa,
- linia autobusowa P.PKS.

6.1. Sieć drogowa

6.1.1. Struktura funkcjonalno-techniczna

1) **Droga wojewódzka** (była krajowa)

Nr 637 droga 19 (Anusin) – Radziwiłłówka – granica państwa wg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160, poz. 1071), klasy G z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 80 KN/oś.

2) **Drogi powiatowe** (byłe wojewódzkie)

Wg rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 14 lipca 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich (Dz. U. Nr 30, poz. 151, załącznik Nr 1 z dnia 29 sierpnia 1986 r.) oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) na obszarze gminy są następujące drogi powiatowe:

03 871 droga 637 – Pawłowicze – Grabarka – Kajanka,
 03 873 Boratyniec Ruski – Szerszenie,
 03 877 Siemiatycze – Wilanowo – Koterka,
 03 878 Wilanowo – Klukowicze – Zubacze – Stawiszczce,
 03 879 droga 03 877 – Tokary – droga 03 878,
 03 880 Radziwiłłówka – Augustynka,
 03 892 Kudelicze – Maćkowicze – Mielnik – Niemirów,
 03 895 Radziwiłłówka – Mielnik,
 03 896 Mielnik – Mętna – Adamowo,
 03 897 Mielnik – Wajków.

3) **Drogi gminne**

Wg uchwały Nr XVI/105/86 Wojewódzkiej rady Narodowej w Białymstoku z dnia 21 października 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz lokalnych miejskich w województwie białostockim (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 12, poz. 140 oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872) na obszarze gminy są następujące drogi gminne:

1	0340001	Radziwiłłówka – Końskie Góry – Oksjutycze
2	0340002	Adamowo-Zastawa – granica gminy (Werpol)
3	0340003	Adamowo-Zastawa – Wilanowo
4	0340004	Maćkowicze – droga wojewódzka nr 892
5	0340005	Ośłowo – Moszczona Królewska

6	0340006	Droga gminna nr 005 – Radziwiłłówka
7	0340007	Grabowiec – droga wojewódzka nr 895
8	0340008	Droga wojewódzka nr 896 – droga wojewódzka nr 892
9	0340009	Wajków – Sutno
10	0340010	Sutno – Mętna
11	0340011	Niemirów - Koterka

ulice we wsi Niemirów

12	0340012	ulica Zamkowa
13	0340013	ulica Szpitalna
14	0340014	ulica Cmentarna
15	0340015	Ulica Plac Wyzwolenia

ulice we wsi Mielnik

16	0340016	ulica Duboisa
17	0340017	ulica Sadowa
18	0340018	ulica Polna
19	0340019	ulica Piaskowa
20	0340020	ulica Górna
21	0340021	ulica Bugowa
22	0340022	ulica Popław
23	0340023	ulica Zaszkolna
24	0340024	ulica Zaszkolna
25	0340025	ulica Plac Kościuszki
26	0340026	ulica Biała
27	0340027	ulica Zamiejska
28	0340028	ulica Mostowa

6.1.2. Charakterystyka stanów technicznych dróg

1) Droga wojewódzka (była krajowa)

Tabela nr 41

Nr drogi	Odcinek drogi		Długość km	Nawierzchnia twarda ulepszona, bitumiczna
	od km	do km		km
637	142 + 515	163 + 646	21,131	21,131

2) Drogi wojewódzkie (obecnie powiatowe).

Długość dróg i rodzaj nawierzchni przedstawiono w poniższej tabeli
Tabela nr 42

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi wg ewidencji	Nawierzchnia twarda					Gruntowa. naturalna	
				nie ulepszone		pow. utrwal.	ulepszone			
				żwirowa	brukowa		bitumiczna			
							A	S		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	
1	03871	Droga 637 – Pawłowicze – Grabarka – Kajanka	4,620	0,420	4,200					
2	03873	Boratyniec Ruski – Szerszenie	0,320	0,320						
3	03877	Siemiatycze – Wilanowo – Koterka	3,500				0,500		3,000	
4	03878	Wilanowo – Klukowicze – Zubacze – Stawiszczce	5,000		0,700	2,00	2,300			
5	03879	Droga 03877 – Tokary – droga 03878	4,800				4,800			
6	03880	Radziwiłłówka – Augustynka	4,400		0,900		3,500			
7	03892	Kudelicze – Maćkowicze – Mielnik – Niemirów	21,000		6,700 2,300*	2,500 6,900*	11,800			
8	03895	Radziwiłłówka – Mielnik	4.900		0,300		4,600			
9	03896	Mielnik – Mętna – Adamowo	6,250	4,350	0,470	1,430				
10	03897	Mielnik - Wajków	4,500	3,000 3,628*	0,600 -	0,872*				
Razem			1997 r	59,290	8,900	13,870	5,930	27,500		3,000
			1998 r	59,290	8,718	8,870	11,202	27,500		3,000

3) Drogi gminne

Długość i rodzaj nawierzchni przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela nr 43

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi wg ewidencji w km	Nawierzchnie twarde		Gruntowe ulepszone żwirem żużlem	Gruntowe naturalne
				nie ulepszone	ulepszone		
				brukowa	powierzchnia utrw.		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	0340001	ońskie Góry - Oksjutycze	6,000			0,500	5,500
2	0340002	Adamowo – Zastawa – granica gm. (Werpol)	3,000			3,000	
3	0340003	Adamowo – Zastawa - Wilanowo	5,000	0,700			4,300
4	0340004	Maćkowicze – droga wojewódzka nr 892	0,885				0,885
5	0340005	Ośłowo – Moszczona Królewska	2,800			1,300	1,500
6	0340006	Droga gminna nr 005 – Radziwiłłówka	1,870				1,870
7	0340007	Grabowiec – droga wojewódzka nr 895	0,650				0,650
8	0340008	droga wojewódzka nr896 - droga wojewódzka nr 892	3,500				3,500
9	0340009	Wajków - Sutno	2,750				2,750
10	0340010	Sutno - Mętna	4,400				4,400
11	0340011	Niemirów - Koterka	7,900				7,900
ulice we wsi Niemirów							
12	0340012	ulica Zamkowa	0,600	0,600			
13	0340013	ulica Szpitalna	0,700	0,700			
14	0340014	ulica Cmentarna	0,550			0,550	
15	0340015	ulica Plac Wyzwolenia	0,375		0,250		0,125
ulice we wsi Mielnik							
16	0340016	ulica Dubois	0,300		0,300		
17	0340017	ulica Sadowa	1,010		1,010		
18	0340018	ulica Polna	0,420		0,420		
19	0340019	ulica Piaskowa	0,540		0,540		

1	2	3	4	5	6	7	8
20	0340020	ulica Górna	0,320				0,320
21	0340021	ulica Bugowa	0,340		0,340		
22	0340022	ulica Popław	0,360				0,360
23	0340023	ulica Zaszkolna	0,270				0,270
24	0340024	ulica Zaszkolna	0,400				0,400
25	0340025	ulica Plac Kościuszki	0,240		0,240		
26	0340026	ulica Biała	0,340	0,260			0,080
27	0340027	ulica Zamiejska	0,410				0,410
28	0340028	ulica Mostowa	0,750	0,100			0,650
Razem 1997 i 1998r			46,680	2,360	3,100	5.350	35,870

6.1.3. Charakterystyka ogólna układu drogowego gminy

1) Długość dróg:

a) wg stanu na dzień 31.12.1997 r.

- wojewódzkiej (byłej krajowej) o twardej ulepszonej nawierzchni 21.131 km,
- powiatowych (byłych wojewódzkich) 59.29 km; o twardej nawierzchni 56,29 km (w tym ulepszonej 33,43 km) oraz gruntowych 3 km,
- gminnych 46,68 km : o twardej nawierzchni 5,46 km (w tym ulepszonej 3,1 km) oraz gruntowych 41,22 km.

b) wg stanu na dzień 31.12. 1998 r.

- wojewódzkiej (byłej krajowej) o twardej ulepszonej nawierzchni 21,131 km,
- powiatowych (byłych wojewódzkich) 56,29 km; o twardej nawierzchni 56,29 km (w tym ulepszonej 38.702 km) oraz gruntowych 3 km,
- gminnych 46,68 km; o twardej nawierzchni 5,46 km (w tym ulepszonej 3,1 km) oraz gruntowych 41,22 km).

2) Gęstość sieci drogowej o twardej nawierzchni wynosiła:

- a) 1997 r. – 42,3 km/100 km² w tym ulepszonej 29,4 km/100 km² natomiast w skali byłego województwa białostockiego wskaźniki te na drogach zamiejskich wynosiły 48,8 km/100 km² i 26,9 km/100 km² oraz na drogach ogółem 54,4 km/100 km² i 32,1 km/100 km²,
- b) w 1998 r. – 42,3 km/100 km² w tym ulepszonej 32,1 km/100 km².

3) Ruch drogowy

Średni ruch drogowy w pojazdach rzeczywistych na dobę (p/d) na drodze 637 wynosił:

	1990	1995
Weska - Radziwiłłówka	500	600
Radziwiłłówka – granica państwa	250	350

Średni ruch drogowy na w/w drodze wynosił w 1990 r. – 375 p/d (w województwie białostockim 1.337 p/d, w kraju 2.280 p/d) oraz w 1995 r. – 475 p/d (w województwie białostockim 1.870 p/d, w kraju 3.227 p/d).

4) Wskaźnik motoryzacji

Wskaźnik motoryzacji w gminie i w województwie białostockim liczony w samochodach osobowych na 1000 mieszkańców przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 44

Wyszczególnienie	Lata			Prognoza	
	1996	1997	1998	2005	2010
Wskaźnik motoryzacji w gminie	64	71	78	340	400
Ilość samochodów osobowych w gminie	191	210	225		
Ilość ludności w gminie	2.983	2.944	2.880		
Wskaźnik motoryzacji w byłym województwie białostockim	157	169	182	263	310
Ilość samochodów osobowych w byłym woj. białostockim	110.232	118.965	127.433	190.700	234.700
Ilość ludności w byłym woj. białostockim	701.164	701.684	701.393		

Źródło: WUS w Białymstoku i własne obliczenia.

6.2. Techniczne zaplecze motoryzacji

1) **Parkingi**

W Mielniku jest 45 stanowisk postojowych w tym 6 stanowisk przy budownictwie wielorodzinnym (6 mieszkań).

2) **Garaże**

Przy budownictwie wielorodzinnym jest 5 garaży.

3) **Stacja paliw**

Były dwie stacje paliw 1 na byłej bazie SKR oraz 1 w Mielnickich Zakładach Kredowych, które obecnie są nieczynne.

4) **Zakłady naprawy pojazdów.**

W gminie brak zakładów naprawy samochodów.

6.3. Kolej

Przez obszar gminy Mielnik przebiega pierwszorzędna, jednotorowa linia kolejowa Siedlce – Czeremcha – Hajnówka – Siemianówka - granica państwa, wg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 września 1996 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 538) zaliczona jest do linii kolejowych o znaczeniu państwowym. Stan techniczny torów jest dobry.

Długość linii na terenie gminy wynosi około 1,9 km. Gęstość sieci wynosi ok. 1 km/100 km² (w województwie 5,5 km/100 km²). Obsługa podróżnych odbywa się na stacji Siemiatycze.

Przewóz towarów i pasażerów w województwie i kraju przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 45

Przewóz	towarów w tys. ton					pasażerów w tys.				
	1990	1993	1995	1996	1997	1990	1993	1995	1996	1997
w województwie.	5.072	2.916	1.917	2.836	3.979	6.200	3.629	5.811	5.914	5.957
w kraju	278.139	212.139	224346	222.346	226.200	787.510	540.086	465.059	433.476	416.638

6.4. Komunikacja autobusowa PPKS

Obszar gminy obsługiwany jest następującymi liniami autobusowymi:

Siemiatycze - Mielnik - Wąjków / Niemirów
Adamowo - Wilanowo - Klukowicze

Siemiatycze – Siemiatycze d.k. – Szumiłówka
Mielnik - Niemirów

Adamowo↑↑Wąjków

W ostatnich latach występował ciągły spadek przewozu pasażerów w byłym województwie białostockim i kraju, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 46

Przewóz pasażerów w mln	Lata					
	1990	1992	1994	1995	1996	1997
W województwie	35,5	26,5	21,6	18,8	16,8	16,3
W kraju	2.084,7	1.513,1	1.215,3	1.131,3	1.085,4	1.065,4

6.5 Ocena funkcjonowania komunikacji.

Z analizy układu dróg publicznych, prawnie usankcjonowanych wynika, że nie wszystkie miejscowości są obsługiwane takimi drogami. W celu poprawienia tej sytuacji do dróg gminnych postuluje się zaliczyć następujące drogi i ulice:

- ulice we wsi Homoty,
- droga 637 – Maćkowicze – droga 03892,
- droga 03892 – Osłowo,
- pozostałe ulice we wsi Mielnik
- pozostałe ulice we wsi Niemirów.

Z pozostałych danych w punkcie 6.1.3.2) wynika, że gęstość dróg w gminie w 1997r. o nawierzchni twardej była mniejsza o 13,5 %, natomiast o powierzchni twardej ulepszonej była większa o 9,3% od gęstości dróg pozamiejskich w byłym województwie białostockim. Na takie wyniki miały wpływ głównie drogi : wojewódzka i powiatowe. Stan techniczny dróg gminnych jest zły, z uwagi na dużą ilość 41,22 km o nawierzchni gruntowej co stanowiło 88,3% tych dróg a tylko 5,46 km o nawierzchni twardej tj. tylko 11,7 % w tym

ulepszonej 3,1 km co stanowiło 6,6 % tych dróg. W 1998 r. Wskaźnik dróg o nawierzchni twardej nie zmienił się, natomiast nieznacznie zwiększyła się gęstość do 32,1 km/100 km² dróg o nawierzchni ulepszonej.

Z porównania przepustowości drogi Nr 637 przy poziomie swobody ruchu D wynoszącej 1.050 p/h przy szerokości jezdni 6 m z natężeniem ruchu w 1995 r. wynoszącymi 50 p/h ($0,095 \times 600 = 57$ i $0,095 \times 350 = 33$) wynika, że istniejący przekrój drogi posiada duże rezerwy przepustowości.

Do oceny zaspokojenia potrzeb w zakresie parkingów, garaży, stacji paliw i zakładów naprawy samochodów przyjęto następujące wskaźniki:

- miejsca krótkiego postoju w Mielniku w ilości 7,8 stanowisk na 1000 mieszkańców,
- miejsca długiego postoju w Mielniku przy zabudowie wielorodzinnej w ilości 78 stanowisk na 1000 mieszkańców,
- 1 stacja o 4÷6 dystrybutorach może obsłużyć 5000 ÷ 6000 samochodów,
- 1 stanowisko obsługowo-naprawcze na 300÷400 samochodów.

Potrzeby w zakresie krótkiego postoju w Mielniku szacuje się na $0,0078 \times 919 + 0,1 \times 0,0078 \times 1961 = 9$ przy istnieniu 39 stanowisk uważa się, że potrzeby w tym zakresie są zaspokojone.

Potrzeby w zakresie długiego postoju w Mielniku przy budownictwie wielorodzinnym ($12 \times 3,4 = 41$ osób) $0,078 \times 41 = 3$ stanowiska, przy istnieniu 6 stanowisk i 6 garaży uważa się, że potrzeby w tym zakresie są zaspokojone.

Z uwagi na brak w gminie stacji paliw oraz zakładów naprawy samochodów należy stworzyć warunki do obsługi w tym zakresie.

Obsługa podróży odbywa się na poszczególnych przystankach linii autobusowych PPKS. Przy przyjętym w projekcie studium zagospodarowania przestrzennego byłego województwa białostockiego standardzie dostępności 2 km do przystanku wieś Końskie Góry znajduje się poza przyjętym promieniem obsługi.

Linia kolejowa w małym stopniu obsługuje mieszkańców gminy Mielnik.

7. Infrastruktura techniczna

7.1. Elektroenergetyka

7.1.1. Elementy systemu elektroenergetycznego

a) Źródła zasilania

Źródłem zasilania w energię elektryczną gminy jest stacja transformatorowo-rozdzielcza RPZ 110/15 kV w m. Siemiatycze

Dane dotyczące w/w stacji przedstawia tabela.

Tabela nr 47

Moc transformatorów MVA		Obciążenie transfor- matorów na dzień 31.12.1994 r. (MW)		Obciążenie transfor- matorów na dzień 31.12.1995 r. (MW)		Obciążenie transfor- matorów na dzień 31.12.1997 r. (MW)		Obciążenie transfor- matorów na dzień 21.01.1999r. (MW)	
T ₁	T ₂	T ₁	T ₂	T ₁	T ₂	T ₁	T ₂	T ₁	T ₂
16	16	14	rezerwa	8,8	7,0	8,7	7,4	7,0	7,8

Istniejące źródło zasilania w pełni pokrywa zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej gminy.

Pracując w układzie dwustronnego zasilania zapewnia duży stopień pewności dostaw energii elektrycznej.

Na przestrzeni lat 1994-1999 obserwuje się wyrównany poziom obciążenia transformatorów. Na obszarze gminy Mielnik zlokalizowana jest stacja transformatorowo-rozdzielcza RPZ 110/15 kV we wsi Adamowo, która nie jest własnością Zakładu Energetycznego Białystok S.A. jak w/w w Siemiatyczach lecz Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A. i pracuje na potrzeby wyżej cytowanego przedsiębiorstwa.

b) Linie elektroenergetyczne WN 110 kV

Stacja RPZ 110/15 kV w Siemiatyczach i RPZ 110/15 kV w Adamowie jest zasilana linia WN 110 kV relacji Siedlce – Siemiatycze – Adamowo – Bielsk Podlaski. Linie te o przekroju 240/120 mm² są w stanie przenosić zakładane obciążenia.

Zakład Energetyczny Białystok zakwalifikował w/w linie do modernizacji.

c) Sieć średniego napięcia

Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez system sieci SN 15 kV, który jest siecią napowietrzną. Główne linie zasilające gminę a wychodzące z RPZ 110/15 kV Siemiatycze to:

- Siemiatycze – w. Mielnik - Niemirów,
- Siemiatycze – Mielnik (Mielnickie Zakłady Kredowe)
  - Mętna – Adamowo – do ist. linii Milejczyce – Czeremcha.

Pozostałe istniejące linie SN 15 kV stanowią odgałęzienia od w/w linii. Bezpośrednia obsługa odbiorców jest poprzez układ sieci NN.

Zarówno cała sieć SN 15 kV jak i NN jest siecią o zróżnicowanym stanie technicznym.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 42 stacji transformatorowych w tym 41 słupowych i 1 wieżowa.

W ramach reelektryfikacji Zakład Energetyczny Białystok dokonał przeglądu urządzeń na terenie gminy. Do remontu i przebudowy zakwalifikował urządzenia we wsiach: Moszczona Królewska, Mętna, Homoty i Kudelicze oraz z linią SN 15 kV relacji Siemiatycze – Mielnik.

Program reelektryfikacji zakłada remont lub wymianę stacji transformatorowych na nowe typy, remont i modernizację linii SN 15 kV i NN lub budowę nowych odcinków linii SN lub NN.

Ośrodek Gminny zasilany jest z dwóch linii SN 15 kV – tych samych co zasilane są wsie gminy Mielnik. ZEB opracował dane programowe w celu zmodernizowania sieci SN i NN we wsi Mielnik. Uwarunkowania przestrzenne i terenowe stwarzają trudności w zamknięciu „pierścienia” sieci SN –co dawałoby dużą pewność zasilania ośrodka. Jedynie zasilanie z dwóch linii głównych daje częściowe zabezpieczenie.

7.1.2. Ocena rozwoju systemu elektroenergetycznego

System elektroenergetyczny gminy rozwija się na przestrzeni lat zgodnie z ogólnymi założeniami i programem określonym przez Zakład Energetyczny Białystok, Rejon Energetyczny Bielsk Podlaski oraz ustaleniami zawartymi w planach zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik.

Podstawowym problemem jest zsynchronizowanie potrzeb wynikających z zagospodarowania przestrzennego i jego rozwoju w poszczególnych obszarach gminy z możliwościami systemu elektroenergetycznego.

Przeprowadzona w latach pięćdziesiątych elektryfikacja wsi oraz późniejsza rozbudowa i modernizacja nie zabezpieczają obecnych potrzeb.

Utrzymywanie prawidłowego funkcjonowania i rozwoju sieci elektroenergetycznych powinno być poprzez tworzenie rezerw terenów pod urządzenia elektroenergetyczne.

Problemem do rozwiązania jest również dążenie do poprawy standardów zasilania, stopnia pewności zasilania oraz jakości przesyłanej mocy, przestrzegając jednocześnie wymogów ekologii oraz polityki oszczędnościowej terenów.

7.2. Ciepłownictwo

7.2.1. Charakterystyka stanu istniejącego

Na terenie gminy istnieje 12 większych źródeł wytwarzania energii cieplnej. Są to:

Tabela nr 48

I.p	Obiekt	Moc kotła	Typ kotła	Rodzaj paliwa
1	2	3	4	5
1	Stacja pomp nr 1 w Adamowie	6,75 GJ/h	Viessman Paramont - Triplex	gaz ziemny
2	Szkoła Podstawowa w Mielniku	1,0 GJ/h	STIEBEL	gaz
3	Bank Spółdzielczy w Mielniku	0,25 GJ/h	STIEBEL	gaz
4	Gminny Ośrodek Zdrowia w Mielniku	108 Mcal/h	STIEBEL	gaz
5	Urząd Gminy + Poczta w Mielniku	120 KW	STIEBEL	gaz
6	Strażnica OSP w Mielniku	120 KW	STIEBEL	gaz
7	Budynek mieszkalny Komunalny Lecznicy w Mielniku		STIEBEL	gaz
8	Przedszkole w Mielniku			gaz
9	Gminny Ośrodek Kultury w Mielniku		STIEBEL	gaz
10	Mielnickie Zakłady Kredowe			węgiel
11	Restauracja GS„SCH” w Mielniku		1x TEZAM	węgiel
12	Osiedle mieszkaniowe PGR w Mielniku	120 KW	STIEBEL	gaz

Jak wynika z powyższego zestawienia wszystkie większe kotłownie z wyjątkiem Stacji Pomp w Adamowie – zlokalizowane są w ośrodku gminnym.

Częściowo indywidualni odbiorcy w Mielniku mają przystosowane urządzenia ciepłownicze do zasilania gazem.

Pozostali mieszkańcy gminy do ogrzewania zabudowy używają paliw stałych (węgiel, drzewa itp.).

7.2.2. Ocena stanu ciepłownictwa

Istniejące źródła ciepła zaspokajają potrzeby mieszkańców gminy. Wymaga to jednak ciągłego utrzymania w dobrym stanie technicznym istniejących urządzeń ciepłowniczych, aby zapewnić dostawę ciepła w wystarczających ilościach i odpowiednich parametrach.

Gmina Mielnik wykorzystała szansę obecności gazociągu gazu ziemnego na swoim terenie. Na 12 większych źródeł ciepła tylko 2 pracują na węgiel. Pozostałe korzystają z ekologicznego paliwa jakim jest gaz. W przyszłości winno dążyć się do całkowitego wyeliminowania urządzeń ciepłowniczych pracujących na paliwie zanieczyszczającym środowisko. Szczególnie dotyczy to Mielnickich Zakładów Kredowych. Cena gazu natomiast będzie miała duży wpływ na wzrost ilości odbiorców i zakres stosowania w indywidualnych źródłach ciepła tego paliwa.

7.3. Gazownictwo

Na terenie gminy istnieje sieć gazu ziemnego wysokometanowego, eksploatowana przez Gazownię Siemiatycze – Oddział Zakładu Gazowniczego w Białymstoku.

Źródłem zasilania gminy w gaz ziemny jest gazociąg wysokiego ciśnienia Ø 1000 relacji Wysokoje (Białoruś) – Hołowczyce – Rembelszczyzna (którego trasa przebiega przez gminę Mielnik) – poprzez odgałęzienie Ø 100 w kierunku Mielnik – Siemiatycze. Miejscem w/w odgałęzienia jest zespół zaporowo-spustowy, zlokalizowany na południu dzielnicy Mielnika – Przedmieście.

Stacja redukcyjno-pomiarowa I^o – dla potrzeb odbiorców gminy Mielnik, zlokalizowana jest w Mielniku, w pobliżu zespołu zaporowo-spustowego.

Sieć gazowa średniego ciśnienia, wychodząca z w/w stacji rozprowadzona jest do poszczególnych odbiorców we wsi Mielnik, Mętna i Adamowo. Mieszkańcy Mielnika stosują gaz do ogrzewania oraz przygotowywania posiłków (ok. 60 %).

Obecne względy ekonomiczne hamują szersze stosowanie gazu przez mieszkańców wsi Mielnik, jak również wsi Mętna, gdzie stosowany jest z reguły tylko w gospodarstwach domowych do przygotowywania posiłków.

Na terenie Zakładów Kredowych w Mielniku istnieje stacja redukcyjno-pomiarowa II°. Zakład ten korzysta z gazu niskiego ciśnienia.

Obecność na terenie gminy sieci gazowniczej stwarza duże możliwości ekologizacji źródeł ciepła oraz podniesienia standardu życia mieszkańców. Ze względu na turystyczną funkcję gminy wskazana byłaby rozbudowa obecnego systemu i podłączenie odbiorców szczególnie wsi nadbużańskich oraz pozostałych na obszarze gminy.

7.4. Ropociąg

Przez teren gminy Mielnik przebiega trasa 3 rurociągów naftowych „Przyjaźń” relacji Rosja – Płock. Powyższe ropociągi nie są powiązane z gospodarką województwa podlaskiego jak również gminy Mielnik. We wsi Adamowo znajduje się stacja pomp powyższego rurociągu.

W myśl rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 sierpnia 1996 r. (Dz. U. Nr 122 z 16.10.1996 r.) obowiązuje strefa wolna od zabudowy w odległości 50 m od zewnętrznych rurociągów.

Odległość ta może ulec powiększeniu w przypadku lokalizacji obiektów kubaturowych na rzędnych niższych od rzędnych terenu przy rurociągach.

W celu uniknięcia uszkodzeń rurociągów i instalacji towarzyszących należy uzgadniać z PERN „Przyjaźń” S.A. w Płocku – plany zagospodarowania terenów, lokalizacje inwestycji kubaturowych i liniowych, robót melioracyjnych itp. w pasie po 100 m z obu stron rurociągów.

Niedostosowanie się do powyższego może być przyczyną awarii rurociągów, stwarzających poważne zagrożenie dla ludzi i środowiska naturalnego.

Na terenie gminy planowany jest przebieg rurociągu przesyłowego dalekosiężnego (ropociąg), który łączyłby systemy transportu ropy na Ukrainie i w Polsce. Planowane przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Inwestycja została ujęta w Koncepcji Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Polityce Energetycznej Polski do 2030. Ropociąg Odessa -Brody – Płock, jest jedną z inwestycji planowaną w ramach zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez niezbędną dywersyfikację w zakresie dostaw ropy. Planowany rurociąg przesyłowy dalekosiężny (ropociąg) połączy systemy transportu ropy na Ukrainie i w Polsce.

Na terenie gminy Mielnik planowane jest połączenie planowanego ropociągu z istniejącymi ropociągami „Przyjaźń”, w Bazie Paliw w Adamowie. Połączenie to wymagać będzie rozbudowy bazy paliw w Adamowie.

Planowany rurociąg został ujęty w Zmianie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL) przyjętej Uchwałą Nr XXIII/39/2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 czerwca 2012 r. na granicy gminy Mielnik.

7.5. Telekomunikacja

7.5.1. Charakterystyka stanu istniejącego i struktura systemu telefonii przewodowej

Stan telekomunikacji w gminie w latach 1990-1999 przedstawiają następujące tabele:

Tabela nr 49

Lata	Ilość central		Pojemność central		Ilość abonentów		Wskaźnik nasycenia na 1000 mieszkańców
	ręczne	automatyczne	ręczne	automatyczne	ręczne	automatyczne	
1990	1		180		169		52,2
1995	1		208		212		67,8

1998		1		608		373	129,5
------	--	---	--	-----	--	-----	-------

Tabela nr 50

Lata	Abonenci telefonii	
	W liczbach bezwzględnych	Na 1000 ludności
1990	190	60,4
1991	189	60,4
1992	196	63,2
1993	205	65,1
1994	212	68,4
1995	222	73,3
1996	323	108,3
1997	260	88,3
1998	373	129,5

Dla porównania wskaźnik nasycenia w 1998 r. wynosił:

w gminie Mielnik	129,5,
w województwie podlaskim	220,0,
w tym na obszarach miejskich	294,8,
na obszarach wiejskich	116,3,
w Polsce	229,0.

Obecnie system telekomunikacyjny gminy składa się z:

- centrali automatycznej cyfrowej typu EWSD-RDLU, zlokalizowanej w budynku Banku Spółdzielczego w Mielniku,
- linii kablowej światłowodowej relacji Siemiatycze – Mielnik – Siemiatycze – Nurzec Stacja,
- linii rozdzielczych kablowych miedzianych na obszarze całej gminy,
- linii abonenckich na obszarze całej gminy.

7.5.2. Ocena działania systemu

System telekomunikacyjny gminy uległ radykalnej poprawie po wymianie centrali ręcznej w ośrodku gminnym na automatyczną cyfrową włączoną do systemu wojewódzkiego liniami światłowodowymi.

Powyższa centrala obejmuje swym zasięgiem cały obszar gminy.

Włączenie tej centrali w wojewódzki system a za pośrednictwem białostockiego węzła telekomunikacyjnego w system krajowy i międzynarodowy – daje wysoki standard usług telekomunikacyjnych.

Dobre działanie systemu telekomunikacyjnego gminy jest możliwe nie tylko dzięki nowej centrali ale również dzięki wybudowaniu nowych linii rozdzielczych kablowych na obszarze całej gminy.

Analizując stan urządzeń telekomunikacyjnych należy stwierdzić, że nowa centrala cyfrowa posiada ~ 40 % wolnej pojemności - co stwarza możliwość znacznej ilości podłączeń potencjalnych abonentów.

Śledząc przyrost liczby abonentów na przestrzeni lat 1990-1998 zauważa się sukcesywny przyrost ilości osób korzystających z usług telekomunikacyjnych.

Porównanie wskaźników nasycenia gminnego wojewódzkiego i krajowego – wypada bardzo korzystnie dla gminy Mielnik, przy zaznaczeniu, że województwo podlaskie ma ten wskaźnik jeden z najwyższych w Polsce.

7.5.3. Telefonia bezprzewodowa

Na terenie gminy zainstalowane są bazowe stacje telefonii komórkowej. Jedna z nich znajduje się przy Gminnym Ośrodku Kultury w Mielniku (ERA GSM) natomiast druga w Adamowie przy stacji pomp ropociągu „Przyjaźń” (Plus GSM).

Obecność tych urządzeń pozwala uzyskać łączność mieszkańcom gminy jak również ma to znaczenie dla turystów przybywających na te tereny.

System telefonii komórkowej jest częścią infrastruktury technicznej rozwijającej się w ostatnich latach bardzo dynamicznie.

Nie wykluczone, że przy dużym zapotrzebowaniu na taki rodzaj usług powstaną następne bazowe stacje telefonii komórkowej.

7.6. Zaopatrzenie w wodę

7.6.1. Ogólna charakterystyka systemu zaopatrzenia w wodę

W gminie Mielnik znajduje się 18 miejscowości w tym 15 wsi, z których na koniec 1998 r. zwodociągowanych było 7, co stanowi 46,7 % ogółu wsi, poniżej średniej województwa podlaskiego wynoszącej dla gmin około 63,0 %. Daje to gminie w tym wskaźniku 73 miejsce w województwie podlaskim.

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy do budynków) wynosiła 44,3 km, w tym 0,8 km sieci zakładowej i podłączeń do budynków mieszkalnych było 564 szt, w tym 17 do sieci zakładowej. Odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągu wynosił 52,5 %, z tego 50,9 % do wodociągu komunalnego, poniżej średniej województwa podlaskiego – 57,2%. Daje to gminie w tym wskaźniku 60 miejsce w województwie podlaskim.

Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca gminy wynosiło 9,5m³/rok (26,0 dm³/d), poniżej średniej województwa podlaskiego dla obszarów wiejskich wynoszącej 16,6m³/rok (45,5 dm³/d).

W zwodociągowanych wsiach mieszka około 69,7% ogółu ludności gminy. Zaopatrzenie w wodę mieszkańców 5 wsi: Mielnika, Radziłówek, Moszczoniej Królewskiej, Mętnej i Adamowa odbywa się z wodociągu w Mielniku, stanowiącego własność Gminy Mielnik, a eksploatowanego przez Wojewódzki Zakład Konserwacji Urządzeń Melioracyjnych z siedzibą w Zaściankach ul. Usługowa 6.

Dwie wsie: Wilanowo i Tokary zaopatrywane są w wodę z wodociągu Klukowicze w gminie Nurzec Stacja.

W Adamowie 17 budynków osiedla mieszkaniowego zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu zakładowego Przedsiębiorstwa Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” w Płocku – Stacja Pomp Nr 1 w Adamowie.

W pozostałych 11 miejscowościach: Homoty, Maćkowicze, Kudelawicze, Stankowicze, Olchowicze, Niemirów, Osłowo, Pawłowicze, Oksytucz, Sutno, Wajków, mieszkańcy zaopatrują się w wodę z wodociągów lokalnych przede wszystkim ze studni kopanych. We wsiach tych zamieszkuje około 30,3 % ludności gminy.

7.6.2. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę

Zwodociągowanie gminy od 1985 r. przedstawia tabela.

Tabela Nr 51

Wyszczególnienie		Stan na koniec roku									
		1985	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Długość sieci wodociągowej w km		6,5	18,4	18,4	18,4	18,4	18,4	18,4	28,1	36,6	43,5
Podłączenia wodociągowe do budynków mieszkalnych szt.		168	229	229	239	245	245	245	364	485	547
Ilość wsi zwodociągowanych		1	1	1	1	1	1	2	3	5	7
% zwodociągowanych wsi		6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	13,3	20,0	33,3	46,7
% mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej		15,9	22,2	22,2	22,9	23,3	23,3	23,3	34,0	48,4	50,9
Zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych w tys. m ³ / r		18,2	43,5	40,1	42,5	26,3	18,9	20,0	19,9	25,1	27,6
Zużycie wody wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³ /r	5,4	13,7	12,8	13,7	8,3	6,0	6,5	6,6	8,4	9,5
	dm ³ /d	14,8	37,5	35,0	37,4	22,7	16,4	17,8	18,0	23,0	26,0

Do końca 1994 r. w gminie zwodociągowana była tylko miejscowość gminna Mielnik. Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę rozpoczął się w 1995 r. Do końca 1998 r. zwodociągowano 6 wsi i podłączono 302 budynki mieszkalne. Odsetek zwodociągowanych wsi wzrósł z 6,7 % w 1994 r. do 46,7 % w 1998 r., a mieszkań z 23,3 % do 50,9 %.

7.6.3. Stan zwodociągowania poszczególnych wsi w gminie na koniec 1998 r.

Tabela Nr 52

Nazwa wodociągu	Wsie podłączone do poszczególnych wodociągów	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy w km	Połączenia prowadzące do bud. mieszk w szt.	% bud. mieszk. podłączonych do sieci wodociągowej
Wodociąg w Mielniku	Mielnik	17,5	258	84,8
	kol. Grabowiec	0,9	4	
	Radziwiłłówka	4,5	39	69,6
	Moszczona	5,2	64	80,0
	Królewska			
	Mętna		44	97,8
Wodociąg Klukowicze gm Nurzec Stacja	Adamowo	} 6,9	17	89,5
		35,0	426	
	Wilanowo	4,5	77	75,5
Wodociąg Klukowicze gm Nurzec Stacja	Tokary	4,0	44	61,1
		8,5	121	

Wodociąg zakładowy Przedsiębiorstwa Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” w Płocku – Stacja pomp nr 1 w Adamowie	Adamowo	0,8	17	
Ogółem zwodociągowane wsie		44,3	564	79,8

W zwodociągowanych wsiach około 79,8% mieszkań podłączonych jest do sieci wodociągowej. Wskaźnik ten w poszczególnych wsiach jest zróżnicowany. Najniższy jest we wsi Tokary – 61,1, a najwyższy w Mętnej – 97,8%.

7.6.4. Charakterystyka ujęcia i stacji wodociągowej wodociągu gminnego Grabowiec – Mielnik.

Źródłem zaopatrzenia wodociągu są trzy studnie wiercone: SW-1 i SW-2 na gruntach kol. Grabowiec i SW-3 w Mielniku koło kina (ujęcie awaryjne). Charakterystyka studni.

SW-1 o głębokości 116,5 m i wydajności eksploatacyjnej $Q = 192 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 5,2 \text{ m}$.

SW-2 o głębokości 65,0 m i $Q = 123 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 4,5 \text{ m}$.

Zasoby wód podziemnych z utworów czwartorzędowych ujęcia w kat. „C” ustalono w wysokości $Q = 192 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 5,2 \text{ m}$, w tym $Q = 150 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 4,0 \text{ m}$ w kat. „B”.

SW-3 o głębokości 36,5 m i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kat. „B” $Q = 18,15 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 4,95$

Analiza wody ze studni wierconych na terenie ujęcia w Grabowcu wykazuje że jakość wody pod względem bakteriologicznym nie budzi zastrzeżeń. Zawartość składników fizyko-chemicznych nie odbiega od norm wody pitnej i nie wymaga ona uzdatniania.

Urządzeniami do poboru wody są:

- 2 pompy głębinowe typu G80VIB
- 2 hydrofory o poj. 2500 l każdy
- sprężarka typu 3JW-60
- wodomierz typu Mz-80
- chlorator C-52
- 2 zbiorniki wyrównawcze o poj. 75 m^3 każdy
- 2 pompy poziome typu SKA 8.06.1.10.10. z silnikiem o mocy 10,5 kW

Stacja wodociągowa pracuje w układzie dwustopniowego pompowania.

7.6.5. Strefy komunalnego ujęcia wody.

Gmina Mielnik posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń i pobór wody z ujęcia w Grabowcu i Mielniku – decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr OŚ.II.6210/110/97 z dnia 4 czerwca 1997r. ważna do dnia 31. 05.2002 r. W decyzji ustanowiono strefy ochronne:

- a) bezpośrednio – w kształcie kwadratu o boku 20x20m dla studni SW-1 i SW-2 w Grabowcu i dla SW-3 w Mielniku w kształcie prostokąta o zasięgu od studni od strony: północnej – 3,6m, południowej – 0,7m, wschodniej – 5,3m i zachodniej – 0,7m.

- b) pośrednią wewnętrzną (bakteriologiczną) dla ujęcia w Grabowcu licząc od granicy terenu ochrony bezpośredniej, o promieniu $r = 48$ m dla SW-1 i $r = 40$ m dla SW-2,
- c) pośrednią zewnętrzną (chemiczną) dla ujęcia w Grabowcu w granicach określonych w części graficznej studium.

Z uwagi na korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód w rejonie studni SW-3 w Mielniku wyznaczono dla tej studni tylko strefę ochrony bezpośredniej.

Na terenie ochrony bezpośredniej należy zapewnić:

- odprowadzenie wód opadowych w taki sposób, aby nie mogły one przedostać się do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarowanie terenu zielenią,
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywania osób nie zatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody.

Na terenie ochrony pośredniej wewnętrznej zabrania się:

- wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi
- rolniczego wykorzystania ścieków
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych
- stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin
- lokalizacji wylewisk i wysypisk komunalnych,
- wydobywania kopalin

Na terenie ochrony pośredniej zewnętrznej zabrania się:

- wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i ziemi
- rolniczego wykorzystywania ścieków
- lokalizowania wysypisk i wylewisk komunalnych i przemysłowych
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych
- lokalizowania cmentarzy i grzebowisk zwierząt
- lokalizacji zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt
- lokalizacji magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu, w tym budowy stacji paliw płynnych.

Przy lokalizacji nowych inwestycji mogących pogorszyć środowisko bezwzględnie wymagać oceny oddziaływania na środowisko.

7.6.6. Ocena wydajności istniejących ujęć wody wodociągu komunalnego.

Analizę poboru wody z wodociągu w latach 1996 – 1998 obrazuje tabela.

Tabela nr 53

Wyszczególnienie	Wodociąg Grabowiec – Mielnik		
	1996	1997	1998
Pobór wody z ujęcia w ciągu roku m^3/rok	48915	48761	46641
Pobór wody z ujęcia średniodobowy m^3/d	133,6	133,6	127,8
Pobór wody z ujęcia średni godzinowy m^3/h	5,57	5,57	5,33
Pobór wody z ujęcia maksymalny godzinowy m^3/h	18,1	18,1	17,3
Zatwierdzone zasoby ujęcia m^3/h	150		
Wykorzystanie zatwierdzonych zasobów w czasie rozbioru wody mak. godzinowym %	12,07	12,07	11,53

Wykorzystanie zatwierdzonych zasobów ujęcia wody wodociągu wiejskiego w godzinach maksymalnych rozbiorów jest niewielkie i wynosi 11,5 – 12%. Wodociąg posiada dużą rezerwę.

7.6.7. Zakładowe ujęcie wody.

Na terenie gminy zakładowe ujęcia wody podziemnej posiada Przedsiębiorstwo Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” w Płocku – Stacja pomp Nr 1 w Adamowie, z którego zaopatrywanych jest w wodę 17 budynków mieszkalnych.

Ujęcie stanowią trzy studnie wiercone:

SW-2 o głębokości 93 m i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych $Q = 87 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 16\text{m}$,

SW-3 o głębokości 155m i $Q = 63 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 20\text{m}$,

SW-4 o głębokości 149m i $Q = 45 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 21\text{m}$,

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne zespołu studni wynoszą łącznie $Q_{\text{zesp}} = 108 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 20\text{-}21\text{m}$.

Ujęcie ma ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej o promieniu $r = 8 \text{ m}$ wokół każdej studni – decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr.OŚ.II.62.10/9/97 z dnia 7 stycznia 1997 r, ważna do 31.12.2006 r. Ze względu na korzystne warunki hydrologiczne odstąpiono od wyznaczenia stref ochrony pośredniej.

7.6.8. Ogólna ocena zaopatrzenia gminy w wodę.

Zaopatrzenie gminy w wodę w oparciu o scentralizowane systemy wodociągowe należy uznać za niewystarczające. Około 30 % ludności gminy mieszka we wsiach niezwodociągowanych i zaopatruje się w wodę w większości ze studni kopanych, w których jakość wody niejednokrotnie nie odpowiada normom wody pitnej, a zasoby są ograniczone i nie w pełni zaspokajają potrzeby gospodarcze i bytowo-socjalne.

Wydajność ujęcia wody w Mielniku znacznie przekracza aktualne pobory wody i posiada dużą rezerwę około 87 % swojej wydajności i wykorzystując je można zwodociągować dalsze miejscowości.

Rozwój scentralizowanych systemów zaopatrzenia w wodę jest sprawą ważną, gdyż braki w poborze wody, odpowiadającej normom sanitarnym i w ilości pokrywającej pełne potrzeby mieszkańców i sfery gospodarczej, stanowi barierę w rozwoju gminy jak również obniża standard życia jej mieszkańców.

7.7. Odprowadzenie i oczyszczenie ścieków sanitarnych

7.7.1. Charakterystyka stanu istniejącego

Na terenie gminy nie występują scentralizowane systemy kanalizacji sanitarnej. Ścieki odprowadzane są do urządzeń lokalnych i wywożone przez grupę komunalną Urzędu Gminy w Mielniku na wylewisko znajdujące się na gminnym wysypisku w Mielniku.

Oczyszczalnię ścieków o przepustowości 31,5 m³/d posiada Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” Odcinka Wschodniego Adamowo.

Urządzeniami do oczyszczania są:

- przepompownia w postaci studzienki z kręgów betonowych $d = 1200$ mm z umieszczoną pompą z rozdrabniarką,
- biologiczna oczyszczalnia typu „Ekoblok” składająca się z półcyldrycznej komory napowietrzania, kieszeniowego osadnika wtórnego i zbiornika retencyjnego,
- staw bakteryjno glonowy o powierzchni 175 m² i czasie zatrzymania 6 dni.

Do oczyszczalni odprowadzane są ścieki socjalne z zakładu i bytowo-gospodarcze z 17 budynków osiedla mieszkaniowego.

Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń oczyszczających i odprowadzenie ścieków oczyszczonych do rz. Mętnej zaliczonej do II klasy czystości – decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr OŚ.II.6210/32/94 z dnia 16 czerwca 1994 r. ważna do 31.12.1999 r. Wody deszczowe i przemysłowe ze stacji pomp Nr 1 w Adamowie odprowadzane są do urządzeń oczyszczających, którymi są:

- zbiornik retencyjno-osadowy wykonany z żelbetu o długości $L = 54,0$ m, szerokości $B = 7,0$ m i pojemności ściekowej $V = 520$ m³ i osadowej $V = 20$ m³,
- pompownia wstępna ścieków wykonana z żelbetu o średnicy $D = 1,6$ m i wydatku $Q = 6$ l/s, wyposażona w przelew rurowy i pompę zatapialną,
- wstępny separator zawiesziny – szt. 2, wykonany z żelbetu o średnicy $D = 4,3$ m, wyposażony w: kierownice z blachy stalowej, przelew słopów i ścieków oraz ujęcie rurowe osadu z dna ze zruszeniem osady, uruchamiane przez otwarcie zasuw,
- separator wielostrumieniowy – szt.2, wykonany z żelbetu o długości $L = 3,6$ m, szerokości $B = 1,3$ m wydatku $Q = 2 \times 3,0$ l/s, wyposażony w pakiet płyt falistych, przelew słopów i ścieków oraz ujęcie rurowe osadu z dna, ze zruszeniem osadu,
- filtr kokсовy czteropojemnikowy wykonany z żelbetu o długości $L = 7,4$ m, szerokości $B = 2,0$ m wydatku $Q = 4 \times 1,5$ l/s, wyposażony w cztery kolumny rurowe z przelewem ścieków i pojemniki ze złożem kokсовym o granulacji $d = 6 - 10$ mm,
- zbiornik ścieków oczyszczonych wykonany jako ziemny, uszczelniony geomembraną o długości $L = 21,3$ m, szerokości $B = 11,6$ m, wyposażony w komorę mechanicznego napowietrzania z aeratorem AR – 400, budowlę odpływową piętrzącą ścieki za pomocą szandorów z wkładanym w prowadnicach siem,
- pompownia słopów wykonana ze stali o średnicy 1,8 m i długości $L = 2,0$ m umieszczona pionowo w ziemi.

Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń oczyszczających wody deszczowo-przemysłowe i odprowadzenie tych wód do odbiornika rz. Mętnej w miejscu przepustu na początku wsi Mętna – decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr OŚ.II.6210/161/97 z dnia 15 października 1997 r., ważna do 31.12.2000 r.

7.7.2. Ogólna ocena gospodarki ściekowej

Stan gospodarki ściekowej na terenie gminy należy ocenić jako niezadowalający. Ścieki gromadzone w zbiornikach, które często nie są szczelne mogą powodować negatywny wpływ na środowisko w postaci skażenia gleby, a zwłaszcza wód podziemnych.

Brak rozwiązania odprowadzenia i oczyszczenia ścieków obniża standard życia mieszkańców i stanowi barierę w rozwoju gminy.

7.8. Gospodarka odpadami stałymi

7.8.1. Charakterystyka stanu istniejącego

Gminne wysypisko odpadów stałych i płynnych zlokalizowane jest na gruntach wsi Mielnik. Powierzchnia wysypiska wynosi 1,05 ha. Wysypisko jest ogrodzone i posiada komorę składowania odpadów stałych i wylewisko. Eksploatowane jest od 1983 r. i ilość nagromadzonych odpadów stanowi około 50 % jego pojemności. Dozór nad wysypiskiem pełni Urząd Gminy w Mielniku. Porządkowanie wysypiska – rozplanowywanie i przysypywanie ziemią nagromadzonych odpadów odbywa się w miarę potrzeb. Odpady na gminne wysypisko wywożone są przede wszystkim z miejscowości Mielnik przez Grupę Komunalną Urzędu Gminy Mielnik na podstawie podpisanych umów z mieszkańcami.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik ustalona strefa ochrony sanitarnej wynosi 300 m wokół wysypisk. W obrębie strefy na gruntach ornych ogranicza się uprawę owoców miękkich i warzyw spożywanych w stanie surowym, zbóż, nowych plantacji sadowniczych i pastwisk. Pozostawia się bez ograniczeń wykorzystanie do uprawy roślin okopowych. Na terenach leśnych występuje ograniczenie zbierania runa leśnego.

Na terenie gminy istnieje 11 wiejskich wysypisk odpadów stałych o łącznej powierzchni działek, na których się znajdują, wynoszącej około 15,98 ha we wsiach: Sutno – 1,04 ha, Niemirów – 1,0 ha, Wajków – 1,5 ha, Wilanowo – 1,0 ha, Tokary – 0,6 ha, Mętna – 2,2 ha, Radziwiłówka – 1,458 ha, Moszczona Królewska – 3,39 ha, Mielnik – 0,58 ha, Maćkowicze – 2,73 ha, Pawłowicze – 0,56 ha. Wysypiska wiejskie są obwałowane i mają przygotowane wjazdy. Odpady mieszkańcy wywożą we własnym zakresie. Porządkowanie wysypisk odbywa się w miarę potrzeb.

Rada Gminy w Mielniku w dniu 24 marca 1997 r. podjęła uchwałę nr XVII/88/97 w sprawie zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mielnik.

7.8.2. Ogólna ocena gospodarki odpadami stałymi

Gminne wysypisko odpadów stałych wykonane było przed 1990 rokiem i aktualnie bez oceny oddziaływania na środowisko nie można stwierdzić jaki wywiera wpływ na otoczenie, gdyż nie spełnia ono wszystkich obowiązujących obecnie wymogów w zakresie ochrony środowiska.

Na terenach wiejskich wyznaczone są działki z przeznaczeniem na wysypiska w 11 wsiach. Składowanie odpadów odbywa się w sposób

niekontrolowany, bez przystosowania terenu do tych potrzeb. Może to wywierać negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze w postaci skażenia gleby, wody i powietrza.

Na wysypisko wywożone są również odpady, które mogą być wykorzystane jako surowce wtórne oraz odpady niebezpieczne, gdyż nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów.

Ogólnie należy stwierdzić, że gospodarka odpadami stałymi w gminie Mielnik nie spełnia wymogów zawartych w nowych przepisach prawnych o ochronie środowiska w zakresie gospodarki odpadami.

8. Syntetyczna ocena poziomu zaspokojenia potrzeb ludności i zagospodarowania według stanu z 1998 r. oraz 1999 r. i 1996 r.

Tabela nr 54

L.p.	Wyszczególnienie	Województwo podlaskie	Gmina Mielnik	
			Wielkości wskaźniki	udział % 4:3
1	2	3	4	5
	ŁUDNOŚĆ, ZATRUDNIENIE			
1.	Ludność	1.223.802	2.880	0,2
	w tym: kobiety	621.980	1.483	0,2
	kobiety na 100 mężczyzn	103	106	102,9
1.1.	ludność na 1 km ²	61	15	24,6
1.2.	ludność w wieku:			
	- przedprodukcyjnym udział %	27,1	19,7	72,7
	- produkcyjnym udział %	57,3	51,8	90,4
	- poprodukcyjnym udział %	15,6	28,5	128,7
2.	Pracujący poza rolnictwem indywidualnym	229.524	417	0,2
	w tym:			
	- przemysł i budownictwo	81.330	136	0,2
	- usługi rynkowe	66.388	176	0,3
	- usługi nierynkowe (admin., edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna)	73.318	87	0,1
3.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w systemie REGON 1999 r.	76.265	119	0,2
	w tym			
	- spółdzielnie	607	3	0,5
	- spółki cywilne	5.856	8	0,1
	- osoby fizyczne	62.546	95	0,2
	WARUNKI MIESZKANIOWE			
4.	Mieszkania	377.003	1.113	0,3
4.1.	Mieszkania na 1000 ludności	308	386	125,3
4.2.	Stanowiące własność gminy w % ogółem	6,6	1,3	19,7
4.3.	Przeciętna pow. użytk. w m ² na			
	- 1 mieszkanie	64,5	65,4	101,4
	- na 1 osobę	20,3	25,4	125,1
	USŁUGI SPOŁECZNE			
5.	Przedszkola	183	1	0,5
	- dzieci	20.763	45	0,2
	- nauczyciele	1.561	4	0,3
6.	Szkoły podstawowe	713	2	0,3
	- uczniowie	159.956	214	0,1
	- nauczyciele (pełnozatrudnieni)	10.854	18	0,2
7.	Kultura -biblioteki	275	1	0,4
	- punkty biblioteczne na wsi	156	6	0,3

	- księgozbiór w woluminach	4.220.881	12.030	0,3
	- księgozbiór w woluminach na 1000 ludności	3.449	4.177	121,1
8.	Ochrona zdrowia	142	1	0,7
	ROLNICTWO I LEŚNICTWO			
9.	Powierzchnia ogólna w ha 1998 r.	2.017.958	19.624	0,9
	- użytki rolne w ha	1.201.494	6.834	0,6
10.	Użytki rolne w % powierzchni ogólnej	59,5	34,8	58,5
	w tym:			
	- grunty orne	39,4	26,6	67,5
	- łąki i pastwiska	19,9	8,1	40,7
1	2	3	4	5
11.	Lasy w % powierzchni ogólnej	29,4	58,1	197,6
12.	Powierzchnia zasiewów w ha – 1996 r.	732.619	2.723	0,4
	w tym w % ogółem			
	- pszenica	9,3	4,3	46,2
	- żyto	20,8	37,0	177,9
	- ziemniaki	13,5	13,1	97,0
13.	Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków. rolnych w szt. – 1996 r			
	- bydło	54	33,2	61,5
	- trzoda chlewna	77	39,3	51,0
14.	Indywidualne gospodarstwa rolne – 1996 r.	102.825	565	0,5
	- przeciętna pow. 1 gospodarstwa w ha	10,7	12,1	113,1
	- udział w ogólnej pow. użytków rolnych w %	93,0	67,2	72,3
	TURYSTYKA			
15.	Baza noclegowa			
	- obiekty	326	2	0,6
	- miejsca noclegowe	18.648	54	0,3
	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA			
16.	Abonenci telefonii przewodowej - ogółem	269.246	373	0,1
	- na 1000 ludności	220,0	129,5	58,9
17.	Sieć wodociągowa rozdzielcza w km	7.825,2	36,6	0,5
18.	Sieć kanalizacyjna w km	1.070,4	-	-
	BUDŻET GMINY			
19.	Dochody budżetów gmin w tys. zł	1.192.280,16	3.609,8	0,3
	- na 1 mieszkańca w zł	974,2	1.239,2	127,2
	w tym w % subwencje i dotacje z budżetu państwa	49,8	27,9	56,0
20.	Wydatki budżetów gmin w tys. zł	1.215.261,47	3.426,9	0,3
	w tym w % inwestycyjne	21,6	10,9	50,5

9. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Dla województwa podlaskiego nie został przeprowadzony audyt krajobrazowy oraz nie wyznaczono granic krajobrazów priorytetowych.

Uchwałą Nr 316/4634/2018 z dnia 4 września 2018 r. Zarząd Województwa Podlaskiego przystąpił do sporządzenia audytu krajobrazowego dla województwa podlaskiego.

10. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

1. Zagrożenie hałasem

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta.

Dla obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

W okolicach obszaru zmiany studium w ostatnich latach nie prowadzono szczegółowych badań dotyczących oceny klimatu akustycznego. Rzeczywiste zagrożenie hałasem na obszarze niniejszej zmiany studium, z uwagi na jego położenie i zagospodarowanie, jest niewielkie. Klimat akustyczny w tym rejonie warunkują głównie drogi biegnące w sąsiedztwie, przy czym są to drogi o małym natężeniu ruchu, a także rolnictwo – jeden z terenów objętych zmianą studium w obrębie ewidencyjnym Mielnik jest użytkowany rolniczo. Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

2. Promieniowanie elektromagnetyczne

W granicach obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. znajduje się przesyłowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia (100 kV) oraz sieć dystrybucyjna oparta liniach średniego i niskiego napięcia.

Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych tj.:

- Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448),
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Dla obszaru zmiany studium, w celu ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, określa się strefy ochronne gdzie obowiązuje zakaz realizacji obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nasadzeń zieleni wysokiej: dla linii 110 kV – min. 24 m (po 12 m w każdą stronę od osi linii) oraz dla linii 15 kV – min. 15 m (po 7,5 m w każdą stronę od osi linii). Dopuszcza się odstępstwo od tej zasady za zgodą właściciela linii na warunkach przez niego określonych.

3. Zagrożenie powodziowe

W granicach obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r., na fragmencie terenu w obrębie ewidencyjnym Osłowo, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oznaczone na

załączniku graficznym „Uwarunkowania rozwoju”. Są to obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%. Na tych terenach obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego.

W granicach obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r., na fragmencie terenu w obrębie ewidencyjnym Osłowo, występują także obszary narażone na niebezpieczeństwo występowania powodzi, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

4. Zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych

W granicach obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. nie występują udokumentowane obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

W granicach jednego z terenów w obrębie ewidencyjnym Mielnik występuje obszar predysponowany do występowania ruchów masowych, nie był on jednak weryfikowany w terenie.

5. Zakłady stwarzające ryzyko poważnej awarii

W granicach obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie są zlokalizowane żadne zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.

6. Transport tranzytowy

W granicach obszaru zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. oraz w jego pobliżu nie przebiegają tranzytowe drogi oraz linie kolejowe.

911. Elementy zagospodarowania przestrzennego o charakterze ponadlokalnym.

Elementami o charakterze i zasięgu ponadlokalnym wymagającymi uwzględnienia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik są elementy wynikające ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa białostockiego i dotyczące:

- celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy Mielnik,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikających z polityki przestrzennej.

911.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy Mielnik

911.1.1. Ochrona i kształtowanie środowiska poprzez:

- Zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego województwa,
- Zachowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych,

- Podniesienie statusu ochrony prawnej elementów systemu przyrodniczego województwa,
- Ochrona środowiska oraz warunków życia i zdrowia ludzi.

911.1.2. Ochrona dóbr kultury poprzez:

- przekształcanie i sukcesywne uzupełnianie zabudowy w strefie ochrony konserwatorskiej na warunkach i zasadach określonych przez władze konserwatorskie,
- zapewnienie sposobów użytkowania obiektów zabytkowych gwarantujących ich utrzymanie w dobrym stanie technicznym.

911.1.3. Rozwój turystyki i wypoczynku poprzez:

- utrzymanie i wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów wypoczynku codziennego i świątecznego oraz wypoczynku pobytowego,
- utrzymanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego rezerwy terenowej na potrzeby lokalizacji dzielnicy lecznictwa uzdrowiskowego w Mielniku,
- tworzenie warunków do rozwoju turystyki kwalifikowanej - kajakarstwa, wędkarstwa,
- prowadzenie akcji na rzecz organizacji wypoczynku na terenach wiejskich w zagrodach rolniczych tj. agroturystyki.

911.1.4. Polityka rozwoju rolnictwa.

Gmina Mielnik należy i należeć będzie do IV rejonu agrarnego -wschodniego, który charakteryzuje się najniższą waloryzacją rolniczą i uprawami takimi jak: zboża, ziemniaki oraz w produkcji zwierzęcej: chowem bydła, trzody chlewnej i owiec.

911.1.5. Doskonalenie funkcjonowania i poprawa warunków komunikacji poprzez:

- dostosowanie stanu technicznego dróg do zmieniających się potrzeb komunikacyjnych,
- zapewnienia w pierwszej kolejności połączeń komunikacyjnych między sąsiednimi gminami drogami o nawierzchni twardej ulepszonej,
- możliwość przejęcia w zarząd administracji samorządowej (w przypadku zmiany ustawy o drogach publicznych) dróg powiatowych mających wyraźny charakter lokalny o następujących numerach: 03 877, 03 896 i 03 897.

911.1.6. W zakresie energetyki i telekomunikacji

- W celu dostosowania systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania województwa, stworzenia warunków sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu, zapewnienia zaspokojenia potrzeb odbiorców w sposób ciągły -

na terenie gminy zakłada się modernizację linii WN 110 kV Siemiatycze - Adamowo - Bielsk Podlaski.

- Utrzymanie istniejących urządzeń ciepłowniczych oraz ich modernizację w kierunku poprawy efektywności funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska poprzez zastosowanie ekologicznych paliw.
- Dostosowanie systemu do standardów obecnie obowiązujących poprzez budowę linii światłowodowych Siemiatycze - Mielnik - Nurzec Stacja wraz z wymianą centrali na cyfrową.

911.1.7. Polityka przestrzenna województwa w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami stałymi zakłada:

- ochronę zasobów wód podziemnych stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach wiejskich, w których zakłada się zwodociągowanie 100 % wsi, z priorytetem w miejscowości gminnej Mielnik i leżących w obszarach prawnie chronionych,
- rozwiązanie problemu gospodarki odpadami stałymi na terenach wiejskich.

911.2. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wynikających z polityki przestrzennej

1. Zabezpieczenie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i planach miejscowych warunków funkcjonowania elementów systemu przyrodniczego województwa: doliny rzeki Bug i innych mniejszych cieków oraz kompleksów leśnych.
2. Podniesienie statusu ochrony prawnej Obszaru Chronionego Krajobrazu doliny rzeki Bug do rangi Parku Krajobrazowego.
3. Sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych zgodnie z granicami polno-leśnymi.
4. Utrzymanie nienaruszalnych przepływów biologicznych rzeki Bug i pozostałych cieków.
5. Odprowadzanie do wód powierzchniowych i gruntowych ścieków sanitarnych i przemysłowych oczyszczonych w stopniu zapewniającym utrzymanie obowiązującej klasy czystości tych wód.
6. Zwiększenie udziału proekologicznych paliw w ciepłownictwie scentralizowanym i indywidualnym.
7. Określenie zasad i warunków sytuowania zabudowy w stosunku do dróg kołowych i kolejowych o znacznej uciążliwości akustycznej.
8. Zachowanie odpowiednich stref ochronnych od linii napowietrznych WN i rozdzielni elektroenergetycznych.

9. Utrzymanie urządzonego wysypiska śmieci.
10. Budowa urządzeń kanalizacyjnych we wsiach zwodociągowanych z priorytetem obszarów objętych ochroną prawną lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie.
11. Racjonalna eksploatacja udokumentowanych złóż surowców mineralnych z zachowaniem wymogów określonych w przepisach prawnych.
12. Sukcesywna rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych.
13. Opracowanie studium wartości kulturowych miejscowości Mielnik i Tokary.
14. Objęcie ochroną konserwatorską układu przestrzennego wsi Niemirów.
15. Organizacja na terenie gminy placówek opieki społecznej między innymi poprzez wykorzystanie nie zagospodarowanych obiektów.
16. Urządzanie terenów wypoczynku świątecznego i codziennego oraz budowę bazy wypoczynku pobytowego wraz z urządzeniami towarzyszącymi (infrastruktura techniczna, komunikacja, usługi) w miejscowościach: Mielnik, Osłowo, Zagórze, Wajków i Niemirów).
17. Realizacja bazy turystycznej (baza noclegowa, gastronomiczna, infrastruktura techniczna) w Mielniku.
18. Rozwój agroturystyki.
19. Realizacja w rejonie Mielnika dzielnicy leczenia uzdrowiskowego.
20. Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ochrona przed nieuzasadnionym przeznaczeniem gruntów III i IV klas na cele nierolnicze.
21. Wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego.
22. Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy na wsi, umożliwiających zagospodarowanie nadwyżek siły roboczej.
23. Wspieranie tworzenia się firm specjalistycznych zaopatrzenia i zbytu produkcji rolniczej oraz usług mechanizacyjnych.
24. Zagospodarowywanie użytków rolnych należących do Agencji Własności Skarbu Państwa.
25. Dążenie do zwiększenia powierzchni upraw warzywnych i sadownictwa na potrzeby „Hortexu” w Siemiatyczach.
26. Modernizacja w pierwszej kolejności dróg powiatowych 03 871 i 03 880 stanowiących połączenia z sąsiednimi gminami.

27. Budowa przejścia granicznego w Tokarach.
28. Ustalenie strefy ochrony pośredniej ujęcia wiejskiego i wprowadzenie jej do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
29. Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w zwodociągowanych wsiach z priorytetem w miejscowości Mielnik.
30. Wprowadzenie kontenerowych składowisk przejściowych we wszystkich wsiach.
31. Modernizacja linii elektroenergetycznej WN 110 kV Siemiatycze - Adamowo - Bielsk Podlaski.
32. Budowa linii światłowodowych Siemiatycze - Mielnik - Nurzec Stacja.

11.3. Uwarunkowania wynikające z dokumentów wyższego rzędu

Dla zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r., dokumentem obowiązującym jest „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego”, przyjęty przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja 2017 r. Powyższy Plan wyznacza cel strategiczny w brzmieniu „Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności, sprawności funkcjonowania oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego” oraz pięć celów cząstkowych:

- 1) „Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości infrastruktury funkcji ponadlokalnych publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania”*
- 2) „Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego”*
- 3) „Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnych i teleinformatycznej”*
- 4) „Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej i walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie zasobów”*
- 5) Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz jego zdolności obronnych i ochronnych”*

W Planie Mielnik został określony jako ośrodek o dominującej funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej i krajoznawczej, a także jako miejscowość o walorach

kulturowych. Gmina znalazła się w granicach wyznaczonego rejonu turystycznego o znaczeniu krajowym „II.8 Dolina Bugu” gdzie przebiegają między innymi szlaki turystyczne o znaczeniu międzynarodowym oraz wschodni szlak rowerowy „GREEN VELO”.

Gmina Mielnik została określona jako obszar wymagający poprawy dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego.

W granicach gminy wskazano m.in.:

- drogi wojewódzkie: G-640 i Z-658,
- istniejące gazociągi wysokiego ciśnienia (zasilający i dystrybucyjny),
- istniejący rurociąg naftowy „Przyjaźń” ze stacją pomp,
- istniejącą linię elektroenergetyczną WN 110 kV (w granicach zmiany studium),
- oczyszczalnię ścieków przemysłowych,
- oczyszczalnię ujętą w krajowym planie oczyszczania ścieków komunalnych,
- zabytkowe układy urbanistyczne wsi,
- złoża piasków, piasków i żwirów o pow. Ponad 2 ha (w granicach zmiany studium),
- Obszar węzłowy sieci ekologicznej województwa Puszcza Mielnicka GKPN-C-2 (w granicach zmiany studium),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu (w granicach zmiany studium),
- Obszary Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu i Ostoja Nadbużańska (w granicach zmiany studium),
- Rezerваты przyrody: Grąd Radziwiłłowski oraz Góra Uszeście,
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (w granicach zmiany studium).

W kierunkach zagospodarowania Mielnik został określony jako miejscowość turystyczno-wypoczynkowa o znaczeniu ponadregionalnym. Wskazano na obszarze gminy także lecznictwo uzdrowiskowe oraz powiązanie przyrodnicze w projektowanych trans granicznych obszarach chronionych - Korytarz Doliny Bugu oraz Przełom Bugu. Przez gminę przebiega także projektowany „Nadbużański” szlak kulturowy. W zakresie systemów telekomunikacji wskazano projektowaną sieć szerokopasmową polski wschodniej (szkieletową i dystrybucyjną). Gmina Mielnik znalazła się w zasięgu wyznaczonego obszaru wykluczenia lokalizacji farm wiatrowych.

Na terenie gminy Mielnik wyznaczono ponadlokalne cele publiczne, w tym:

- projektowany rurociąg naftowy Odessa - Brody – Płock,
- projektowaną linię elektroenergetyczną WN 110 kV Adamowo – Hołowczyce,
- projektowaną rozbudowę kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków w Osłowie.

Na obszarze objętym zmianą studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r., zgodnie z „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego”, przyjętym przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr XXXVI/330/17 z dnia 22 maja 2017 r. brak jest inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Dla zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r., dokumentem obowiązującym jest „Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030”, przyjęta przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr XVIII/213/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r. Sformułowana misja w strategii brzmi „Ambitne Podlaskie” i dotyczy wymiaru gospodarczego, społecznego, terytorialnego i organizacyjnego. W wizji rozwoju wyróżniono trzy filary determinujące działania – Podlaskie przedsiębiorcze, partnerskie, perspektywiczne. Wymieniono trzy ściśle ze sobą powiązane cele strategiczne, w zakresie których określono cele operacyjne:

1. Dynamiczna gospodarka
2. Zasobni mieszkańcy
3. Partnerski region

Powyższe treści stanowią „wyciągi” z planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii jego rozwoju.

Ostatnią wykonaną strategią rozwoju gminy określającą główne kierunki rozwoju gminy jest Strategia rozwoju gminy Mielnik na lata 2001 - 2010.

Rada Gminy Mielnik Uchwałą Nr XXI/159/21 z dnia 18 lutego 2021 r. przystąpiła do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Mielnik do roku 2030.

12. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania oraz możliwości i potrzeb rozwoju gminy

12.1. Wnioski złożone do zmiany studium

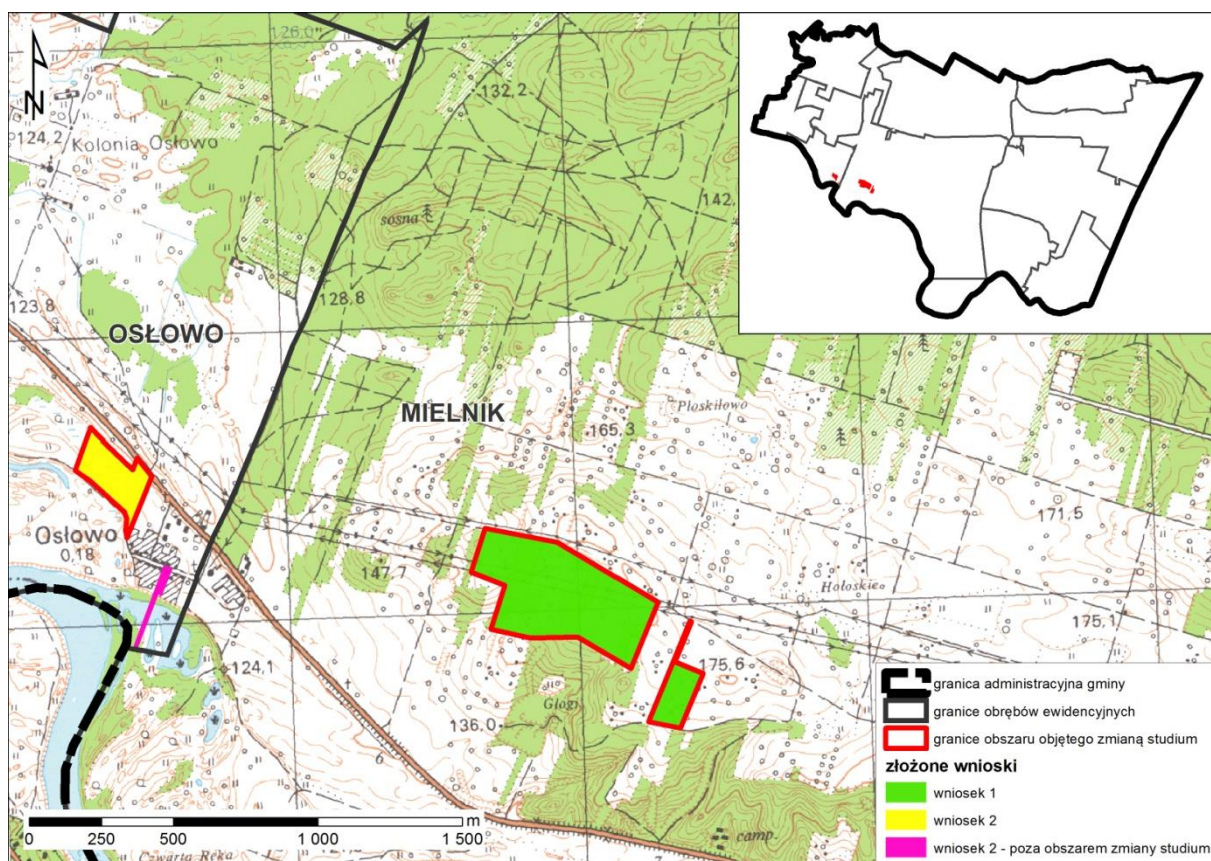
Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium, ogłoszono termin, w którym można było składać wnioski do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik.

Po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium wpłynęły dwa wnioski od osób fizycznych. Jeden wniosek dotyczył działek objętych zmianą z obrębu Mielnik a drugi w obrębie Osłowo (oraz działek z obrębu Osłowo, które znajdują się poza obszarem objętym zmianą studium).

Rysunek 1. Wnioski złożone do zmiany studium

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mielnik

Zmiana studium dotyczy obszaru o powierzchni ok. 19,6 ha w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz ok. 4,0 ha w obrębie Osłowo. Wnioski dotyczyły obszarów niniejszej zmiany oraz dodatkowo ok. 0,7 ha w obrębie Osłowo, poza obszarem objętym zmianą. Łącznie wnioski objęły obszar o powierzchni ok. 24,3 ha. Wniosek w obrębie Mielnik dotyczył możliwości realizacji usług, w tym m. in. z zakresu hotelarstwa, gastronomii, zdrowia, kultury, rekreacji, wypoczynku i handlu a także zieleni. W obrębie Osłowo wnioskowano o możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej, usług, produkcji, rolnictwa, zieleni, wód i komunikacji.

12.2. Analizy ekonomiczne

Analiza poszczególnych czynników zewnętrznych oraz wewnętrznych gminy wpływających na jej sytuację ekonomiczną stanowi niezbędną podstawę kształtowania możliwości rozwoju gminy. Odzwierciedleniem aktualnej sytuacji ekonomicznej jest budżet gminy, składający się z dochodów oraz wydatków. Analiza budżetu pozwala na określenie kierunków rozwoju.

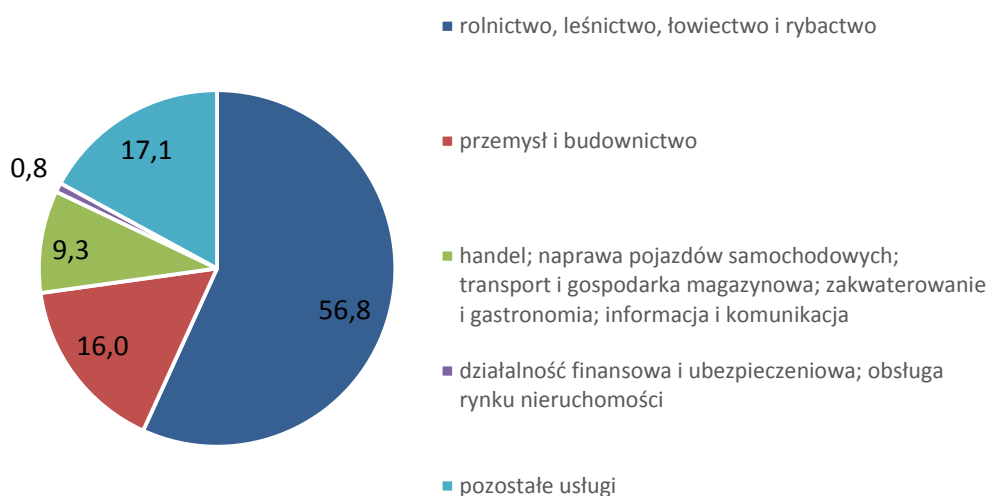
Gmina Mielnik znana jest z występowania na jej terenie jedynej czynnej kopalni kredy w Polsce. Znaczący rozwój kopalni nastąpił w połowie XX wieku, kiedy rozpoczęto eksploatację na skalę przemysłową. Wybudowano tam nowoczesny zakład przetwórczy. Ze złoża Mielnik pochodzi ok. 80 tys. ton kredy rocznie. Mielnickie Zakłady Kredowe powodują zwiększenie zatrudnienia w kopalnictwie i wpływają na rozwój przemysłu w tym regionie. Ponadto na terenie gminy znajduje się przepompownia Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych na ropociągu „Przyjaźń”.

Do głównych czynników rozwoju gminy należy również korzystna lokalizacja komunikacyjna i przebieg drogi wojewódzkiej nr 640, łączącej się z drogą krajową nr 62, stanowiącą tranzytową obwodnicę Warszawy.

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo. Według danych GUS w powiecie siemiatyckim, w którego skład wchodzi gmina Mielnik, najczęściej zatrudnionych jest w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (56,8%). W sektorze pozostałych usług zatrudnionych jest 17,1% ludności, a w sektorze przemysłu i budownictwa 16%. W sektorze handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji zatrudnionych jest 9,3%, a najmniej w sektorze przemysłu i budownictwa – 0,8%.

Wykres 1. Odsetek pracujących w poszczególnych sektorach ekonomicznych w powiecie siemiatyckim [%] w 2020 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W gminie Mielnik spada liczba pracujących osób. Liczba ta w 2020 r. w porównaniu z 2010 r. spadła o 14%. W strukturze zatrudnionych przeważają mężczyźni.

Tabela 55. Pracujący wg płci w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	315	293	270	267	267	275	278	268	276	285	270
mężczyźni	195	175	149	144	144	166	166	163	158	170	156
kobiety	120	118	121	123	123	109	112	105	118	115	114

W gminie Mielnik w 2020 r. zarejestrowanych było 137 podmiotów gospodarki narodowej. Podmioty w przemyśle i budownictwie stanowią 26%, a w sektorze rolniczym 2% wszystkich podmiotów. W 2020 r. zarejestrowanych zostało 5 nowych podmiotów działalności gospodarczej i należały one do kategorii pozostałych, w której odnotowuje się największą ilość nowych podmiotów. W strukturze podmiotów według sekcji PKD w gminie Mielnik wśród nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w latach 2010-2020 r. dominuje sekcja F (budownictwo - 19 nowych zarejestrowanych podmiotów), następne dużym udziałem charakteryzują się

S i T (pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników i gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby - 16).

Tabela 56. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2020 r.

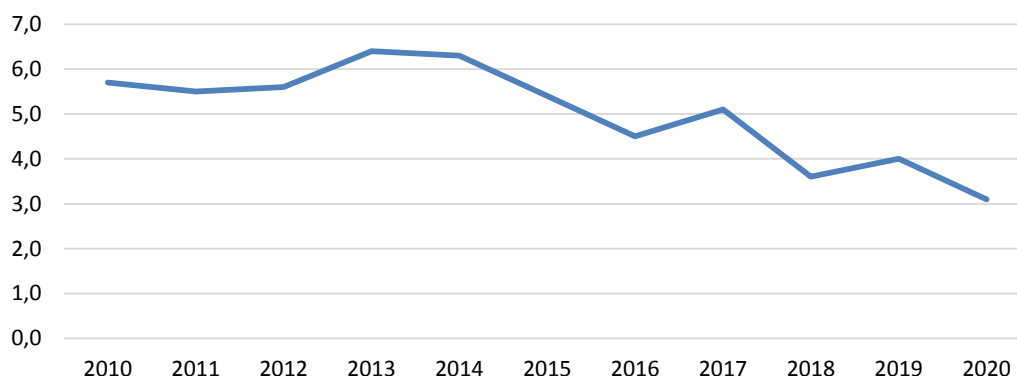
źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Podmioty	2020
ogółem	137
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3
przemysł i budownictwo	35
Pozostała działalność	99

Gmina Mielnik odnotowuje spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. W 2010 r. zarejestrowanych było 85 bezrobotnych, a w 2020 r. wartość ta spadła do liczby 42. Najwyższą wartość udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w 2013 r. – 6,4, w którym to roku nastąpił znaczny wzrost liczby bezrobotnych. Nagły wzrost odnotowano również w roku 2017 – 5,1.

Wykres 2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Na budżet gminy, stanowiący podstawę gospodarki finansowej, składają się dochody oraz wydatki. W 2020 r. łączna wartość dochodów gminy wyniosła 22 916 793,71 zł. Jest to wartość o 1 896 616,11 zł wyższa niż 3 lata wcześniej. W strukturze dochodów w 2020 r. największy udział miały dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (65%). Rodzina stanowiła 10% dochodów ogółem, 7% stanowiły różne rozliczenia, a 5% gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Dochody z transportu i łączności oraz gospodarki mieszkaniowej stanowiły ok. 3% każde. W porównaniu do roku 2017 duży wzrost nastąpił w dochodach pochodzących z rodziny, transportu i łączności oraz gospodarki mieszkaniowej. Znaczny spadek odnotowano w dochodach pochodzących z gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

Wydatki gminy Mielnik w 2020 r. łącznie wyniosły 23 824 811,56 zł i jest to o 4 975 528,13 zł więcej niż w roku 2017. W strukturze wydatków 2020 r. największy udział miał sektor oświaty i wychowania oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 16% każdy. wydatki na transport i łączność stanowiły 15%. Wydatki na

administrację publiczną to 12%, a na rodzinę 11%. Największy wzrost wydatków w latach 2017-2020 odnotowano w sektorze transportu i łączności, gospodarce komunalnej i ochronie środowiska oraz rodzinie. Znaczny spadek nastąpił w wydatkach na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego, różne rozliczenia i administrację publiczną.

Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły w 2020 r. 9 933,59 zł. W 2017 r. wartość ta była o ok. 1 200 zł niższa. Wydatki gminy Mielnik w przeliczeniu na jednego mieszkańca również wykazały tendencję wzrostową. W 2020 r. wyniosły 10 327,18 zł, czyli o ok. 2 500 zł więcej niż w 2017 r. Średnia dochodów na jednego mieszkańca w powiecie siemiatyckim wyniosła w 2020 r. 5 886 zł, a średnia wydatków 5 865 zł. Wartości dochodów i wydatków na jednego mieszkańca gminy Mielnik są prawie dwukrotnie wyższe niż średnia dla całego powiatu.

12.3. Analizy środowiskowe

Analizy środowiskowe przeprowadzone na potrzeby analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy Mielnik opierają się głównie na określeniu predyspozycji przestrzennych dla sytuowania zabudowy oraz określeniu ewentualnych ograniczeń lub wykluczenia możliwości zabudowy terenów.

Obszar gminy charakteryzuje się następującymi predyspozycjami przyrodniczymi, pozwalającymi na kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych:

- położenie w obszarach o dobrych cechach predysponujących do pełnienia funkcji mieszkaniowej (walory krajobrazowe, klimatyczne);
- rezerwa terenów o korzystnym dla lokalizacji zabudowy ukształtowaniu terenu oraz warunkach gruntowo-wodnych;
- liczne obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych sprzyjające rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców, m.in.:
  - dolina rzeki Bug,
  - zwarte kompleksy leśne,
  - cenne obiekty zabytkowe oraz zabytkowe układy przestrzenne miejscowości Mielnik i Niemirów ;
- lokalizacja na terenie gminy form ochrony przyrody:
  - Obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu (PLB140001), Ostoja Nadbużańska (PLH140011) oraz Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego (PLH200014), proponowany Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku (PLH200027),
  - Rezerwat przyrody: Grąd Radziwiłłowski oraz Góra Uszeście,
  - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Głogi,
  - Użytki ekologiczne: Łosiowe bagno, Wilanowo, Torfowa dolina, Bagno przy granicy oraz Dolina Koterki
  - pomniki przyrody (drzewa i gązdy narzutowe),
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu.

Ze względu na występujące uwarunkowania środowiskowe, a także pełnione funkcje przyrodnicze, obszarami wykluczonymi z możliwości zabudowy lub z ograniczeniami zabudowy powinny być tereny:

- zwartych kompleksów leśnych;

- występowania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych podlegających ochronie - w przypadku gminy Mielnik dotyczy to jedynie gleb III klasy bonitacji;
- występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią – rejon rzeki Bug;
- występowania gruntów słabonośnych - dotyczy głównie dolin cieków;
- płytkiego położenia wód gruntowych (na głębokości 0 – 2 m p.p.t.) – dotyczy dolin cieków;
- występowania prawnych form ochrony przyrody;
- udokumentowanych złóż kruszyw naturalnych;
- ochrony konserwatorskiej zabytków, obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie gminy.

12.4. Analizy społeczne

Na infrastrukturę społeczną gminy składają się usługi zaspokajające ludzkie potrzeby, do których należą usługi administracji, bezpieczeństwa, ochrony zdrowia, kształcenia, oświaty i kultury. Jest to jeden z niezbędnych czynników związanych z prawidłowym rozwojem obszarów wiejskich. Funkcjonowanie poszczególnych elementów kształtuje ład społeczny i przestrzenny w gminie.

Na obszarze gminy znajduje się Urząd Gminy Mielnik oraz jeden Urząd Poczty. Za bezpieczeństwo w gminie odpowiada Posterunek Policji w Mielniku. Odcinek granicy państwowej z Białorusią ochrania Placówka Straży Granicznej w Mielniku (Podlaski Oddział Straży Granicznej). Na terenie gminy funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna posiadająca remizy w Mielniku, Moszczonie Królewskiej, Niemirowie, Oksiutyczach, Sutnie, Tokarach oraz w Wilanowie.

Za opiekę zdrowotną w gminie odpowiada Gminny Ośrodek Zdrowia w Mielniku oraz znajdujący się tam punkt apteczny. 29.09.2021 r. podpisana została umowa o dofinansowanie z funduszy europejskich na realizację projektu "Nowe usługi społeczne w tym utworzenie Dziennego Domu Pomocy w Gminie Mielnik" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

Według danych pozyskanych z gminy, obecnie na terenie gminy znajduje się jedna szkoła podstawowa w Zespole Szkół im. Unii Mielnickiej w Mielniku, w której uczy się 128 dzieci, a na jeden oddział w szkole podstawowej przypada 16 uczniów. Na terenie gminy znajduje się także jedno przedszkole z trzema oddziałami, do którego uczęszcza 44 dzieci i jeden Żłobek Gminny w Mielniku zapewniający 14 miejsc dla dzieci od 20 tygodnia życia do 3 lat.

Gminę Mielnik charakteryzuje odpowiednia oferta edukacyjna, która spełnia zapotrzebowania mieszkańców. Niewielka liczba dzieci i związane z tym niskie zagęszczenie pomieszczeń świadczy o wystarczającej liczbie placówek oświaty na terenie gminy.

Rozwijający się Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Mielniku oferuje liczne wydarzenia kulturalne, a także dostępność obiektów sportowych: „Orlik”, stadion, siłownia oraz kąpielisko wraz z ofertą turystyczno-wypoczynkową. W Mielniku znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna. Na obszarze znajduje się także muzeum z siedzibą we wsi Mielnik – Ośrodek Dziejów Ziemi Mielnickiej. Ponadto na terenie gminy Mielnik funkcjonuje 10 świetlic wiejskich w miejscowościach: Tokary,

Sutno, Niemirów, Mętna, Moszczona Królewska, Radziwiłłówka, Pawłowicze, Homoty, Osłowo, Wajków. W gminie występuje deficyt przestrzeni publicznych.

Gmina Mielnik położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu. Walory krajobrazowe wpływają na rozwój turystyczny gminy. Jedną z atrakcji są liczne szlaki piesze i rowerowe. Do szlaków turystycznych należą: Szlak Bunkrów (Linia Mołotowa), Szlak Bunkrów, Szlak Kupiecki „żółty”, Szlak Kupiecki „zielony”, Szlak Mielnicki Przełom Bugu „czerwony”.

12.5. Demografia i prognozy demograficzne

Opracowanie prognoz demograficznych służy planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennemu oraz kształtuje możliwości rozwoju gminy. Ocena sytuacji demograficznej oraz przewidywania trendów demograficznych daje podstawę do określania potrzeb mieszkaniowych, a co za tym idzie potrzeb rozwoju nowej infrastruktury technicznej i społecznej w gminie.

Na potrzeby projektu zmiany Studium prognoza obejmuje zmiany liczby ludności w gminie na okres do 30 lat – 2052 r. Analizę sytuacji demograficznej oparto na wskaźnikach dotyczących gminy Mielnik, zgodnie z danymi GUS wg stanu na koniec 2020 r.

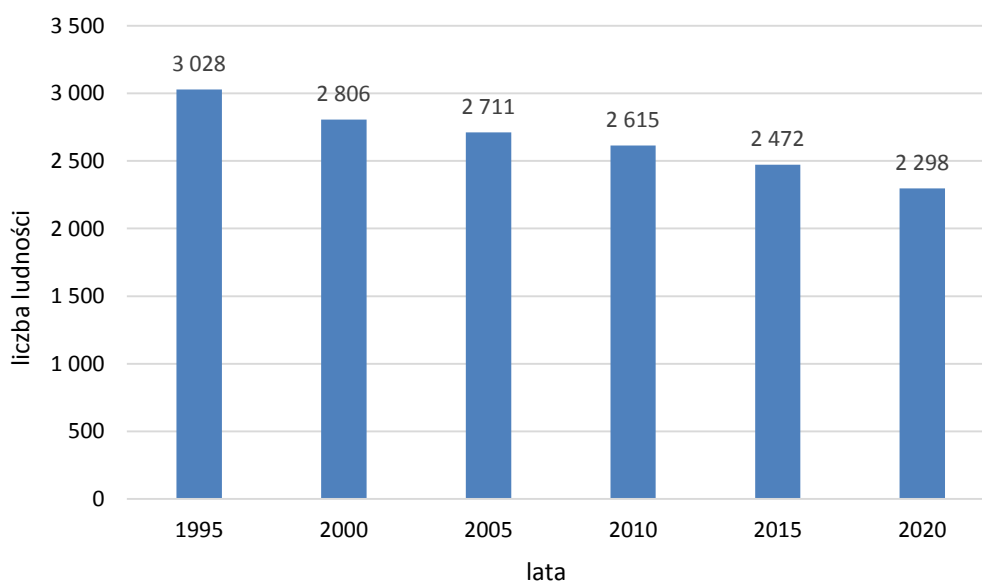
Stan i dynamika zmian ludności gminy

Liczba ludności gminy według faktycznego miejsca zamieszkania na koniec 2020 r. wynosiła 2 298 osób. Od 1995 r. liczba ludności zmalała o 730 osób. Największą liczbę mieszkańców na terenie gminy odnotowano w 1995 r. Od roku 1995 liczba ta stale spada z wyjątkiem niewielkiego wzrostu pomiędzy 2004 i 2005 r. (3 osoby) oraz pomiędzy 2009 i 2010 r. (42 osoby). Największy spadek liczby ludności (71 osób) odnotowano pomiędzy rokiem 2014 i 2015.

Tabela 57. Zmiany liczby ludności w latach 2010–2020 według faktycznego miejsca zamieszkania
źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

rok	liczba ludności	przyrost bezwzględny	tempo zmian [%]	tempo zmian w stosunku do roku bazowego (2010) [%]	roczne tempo zmian [%]
2010	2 615	x	x	x	x
2011	2 586	-29	-1,12	98,90	98,89
2012	2 579	-7	-0,27	98,62	99,73
2013	2 563	-16	-0,62	98,01	99,38
2014	2 543	-20	-0,79	97,25	99,22
2015	2 472	-71	-2,87	94,53	97,21
2016	2 435	-37	-1,52	93,12	98,50
2017	2 408	-27	-1,12	92,08	98,89
2018	2 374	-34	-1,43	90,78	98,59
2019	2 319	-55	-2,37	88,68	97,68
2020	2 298	-21	-0,91	87,88	99,09

Wykres 3. Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania w latach 1995–2020
 źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Szczegółowa analiza sytuacji demograficznej pozwala na określenie rocznego tempa zmian liczby ludności w gminie. Pod uwagę wzięto okres lat 2010-2020 r. Zgodnie z danymi GUS wskaźnik przyrostu bezwzględnego od 2011 r. jest stale ujemny. W 2010 r. wynosił 42, a a koniec 2020 r. przyrost ten wyniósł -21. Największy przyrost bezwzględny od 2011 r. wynoszący -7 odnotowano w 2012 r., a najmniejszy w 2015 r. (-71). Średnie roczne tempo zmian wynosi 98,72%.

Ruch naturalny ludności

Ruch naturalny obejmuje szereg zjawisk, które powodują zmiany w stanie liczebnym oraz strukturze ludności. Liczba urodzeń i zgonów wpływa bezpośrednio na zmiany liczby ludności. Różnica pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów daje nam wartość przyrostu naturalnego.

Na przestrzeni lat 2010-2020 najczęściej urodzeń żywych odnotowano w 2014 i 2015 r., odpowiednio 22 i 21 dzieci. Najmniejszą liczbę równą 6 odnotowano w 2020 r. W latach 2010–2020 wskaźnik urodzeń charakteryzował się niewielkimi wahaniami. Średnia liczba urodzeń w badanym okresie wynosiła 15.

W odniesieniu do liczby zgonów w badanym okresie największą ich liczbę odnotowano w 2020 r. – 52, najmniejszą z kolei w 2018 r., gdzie wynosiła ona 33. Średnia liczba zgonów w badanym okresie wynosiła 42.

Przyrost naturalny ludności w gminie w latach 2010 – 2020 był stale ujemny. Największy spadek nastąpił na przełomie lat 2019 i 2020, kiedy to przyrost naturalny zmniejszył się o 17. Największy przyrost naturalny odnotowano w 2013 r. i wynosił on -18, a najmniejszy w 2020 r., który wynosił -46, co wiązało się wysoką liczbą zgonów, o 10 wyższą od średniej. Uśredniona wartość przyrostu naturalnego dla badanego okresu wyniosła -27.

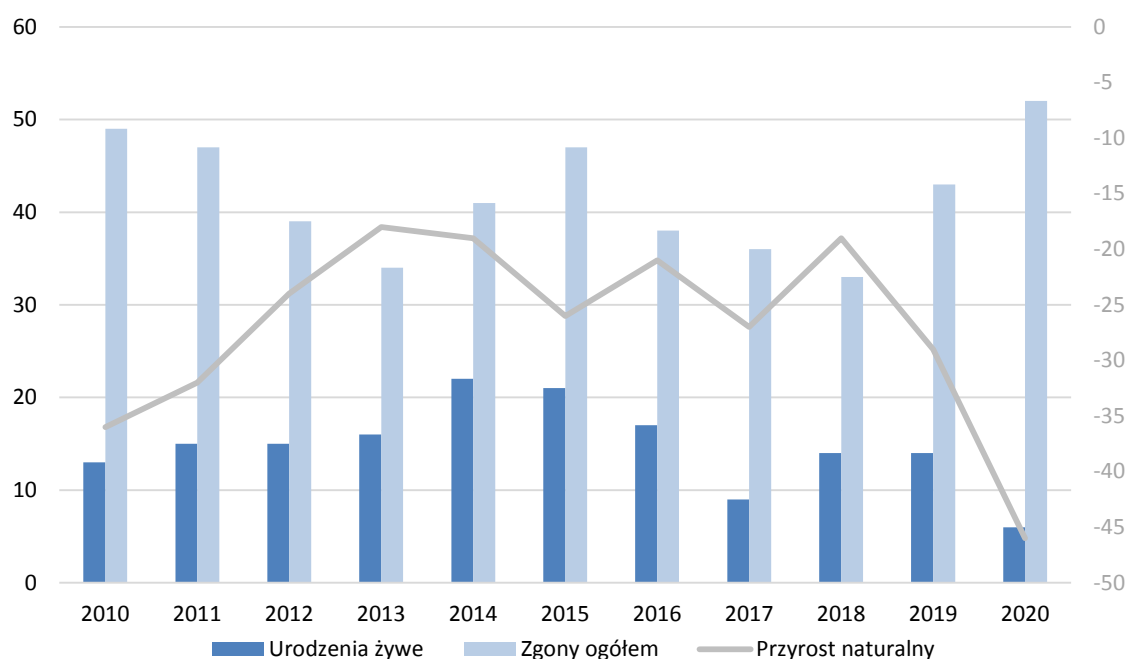
Tabela 58. Zmiany przyrostu naturalnego w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
urodzenia żywe	13	15	15	16	22	21	17	9	14	14	6
zgony ogółem	49	47	39	34	41	47	38	36	33	43	52
przyrost naturalny	-36	-32	-24	-18	-19	-26	-21	-27	-19	-29	-46

Wykres 4. Zmiany przyrostu naturalnego w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Migracje

Istotnym czynnikiem kształtującym strukturę demograficzną ludności w gminie Mielnik są ruchy migracyjne. Saldo migracji stanowi różnicę między napływem a odpływem ludności z gminy Mielnik.

W latach 2010–2020 do gminy napłynęło łącznie 268 osób, przy jednoczesnym odpływie ludności na poziomie 342 osób. Średnia liczba zameldowań na rok w badanym okresie wyniosła 24 osoby. Średnia liczba wymeldowań wyniosła z kolei 31 osób. Saldo migracji w gminie charakteryzowało się najniższymi wartościami w latach 2016–2017. Wyniosło wtedy średnio -24. Saldo migracji utrzymywało się na dodatnim poziomie w roku 2010, 2011, 2014 oraz 2020. Saldo migracji osiągnęło najniższą wartość w 2016 r., a najwyższą w roku 2020 równą 5. Nieznacznie większą mobilność, zarówno w ruchu odpływowym, jak i napływowym, wykazywały kobiety. Brak jest danych dla migracji w ruchu zagranicznym w 2015 r., w tym roku podane liczby odnoszą się jedynie do wartości dla migracji ludności w ruchu wewnętrznym.

Tabela 59. Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym i zagranicznym w latach 2010–2020 (ogółem)

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
zameldowania	31	29	29	24	24	21	18	18	28	17	29
wymeldowania	29	26	36	26	20	40	43	41	28	29	24
saldo migracji	2	3	-7	-2	4	-19	-25	-23	0	-12	5

Analiza migracji na pobyt stały w zależności od kierunku ruchu ludności wykazuje, że wśród ludności napływowej przeważają mieszkańcy z miast – łącznie 169 osób, przy 93 zameldowaniach ze wsi. Taka sama tendencja charakteryzuje ruch odpływowy – przeważa liczba wymeldowań do miast, wynosząca 231 osób, przy 109 osobach wymeldowanych na wieś przez okres 10 lat. W gminie w latach 2010–2020 zarejestrowano 6 osób zameldowanych z zagranicy, podczas gdy za granicę wymeldowały się 2 osoby.

Tabela 60. Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym i zagranicznym wg kierunku w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

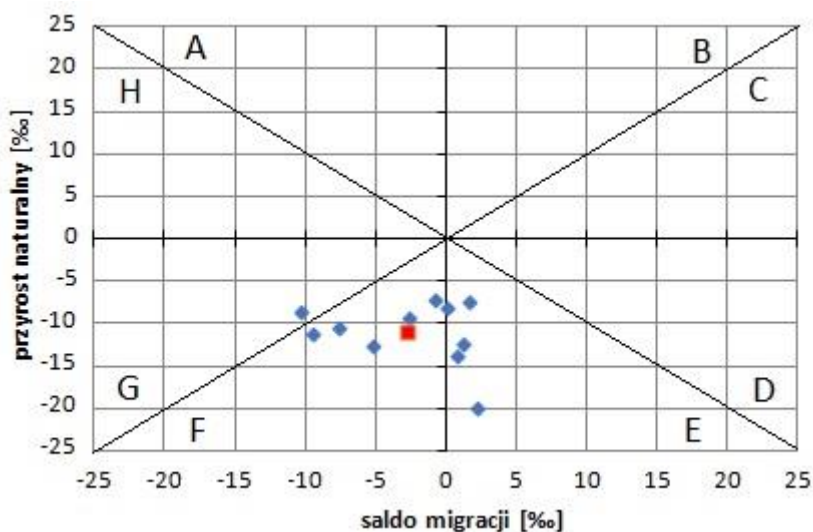
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
zameldowania z miast	25	16	19	8	12	17	13	8	18	14	19
zameldowania ze wsi	6	13	10	16	12	4	5	10	6	3	8
wymeldowania do miast	22	18	21	19	11	33	31	23	24	17	12
wymeldowania na wieś	7	8	13	7	9	7	12	18	4	12	12

Do badania tendencji zmian demograficznych wykorzystuje się typologię przyrostu rzeczywistego według Webba. W metodzie badany jest wzajemny związek pomiędzy przyrostem naturalnym oraz saldem migracji. Na podstawie oceny relacji obu zmiennych określa się typ przyrostu rzeczywistego ludności poprzez klasyfikację jednostki osadniczej do jednego z ośmiu typów rozwoju ludności. Typy A – D, charakteryzują jednostki aktywne demograficznie, czyli rozwojowe; natomiast typy E – H oznaczają jednostki nieaktywne, w których ubywa ludności.

Według typologii przyrostu rzeczywistego według Webba, na podstawie danych dla okresu 2010–2020 r., gminę Mielnik można zaliczyć do jednostki typu F - ujemny przyrost naturalny z ujemnym, ale nie większym (w wartości bezwzględnej) saldem migracji. Uśrednione wartości dla okresu 2010–2020 to współczynnik przyrostu naturalnego na poziomie -10,98‰ oraz współczynnik migracji -2,77‰ (na poniższym rysunku czerwony punkt).

Wykres 5. Rozkład typologii Webba w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Struktura płci i wieku

Istotną charakterystyką społeczeństwa z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego jest podział ludności na ekonomiczne grupy wieku. Im większa liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, tym większe możliwości wzrostu demograficznego posiada dane społeczeństwo. W gminie Mielnik ludność w wieku produkcyjnym stanowi najliczniejszą grupę. Mieszkańcy w wieku produkcyjnym to 1 389 osób (60% mieszkańców), podczas gdy ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 211 osób (10% mieszkańców), a w wieku poprodukcyjnym 698 osób (30% mieszkańców).

Tabela 61. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w 2020 r. (wg stanu na dzień 01.06.2021 r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

	ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	ludność w wieku produkcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym
ogółem	211	1389	698
mężczyźni	115	753	238
kobiety	96	636	460

W podziale na płeć ogólna liczba kobiet w gminie przewyższa liczbę mężczyzn (o 86 osób) – wskaźnik feminizacji w 2020 r. był równy 108. Kobiety prawie dwukrotnie przewyższają mężczyzn pod względem liczebności w grupie osób w wieku poprodukcyjnym, a mężczyźni nieznacznie przeważają w grupie osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

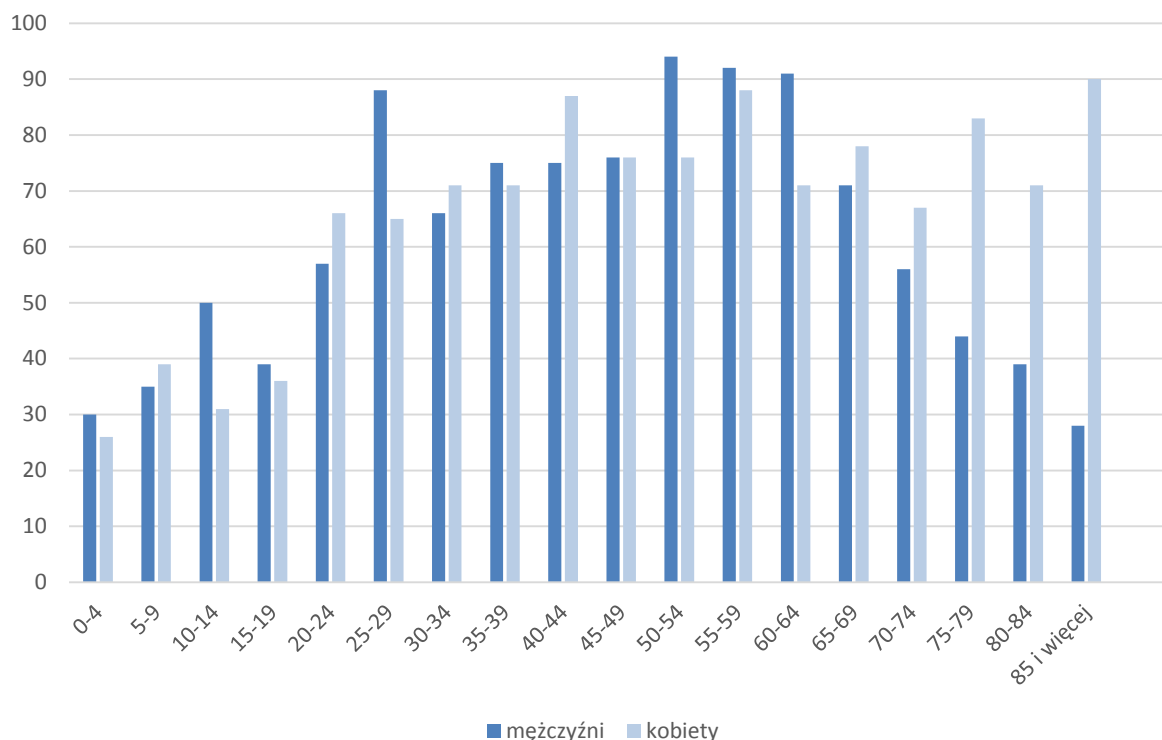
Rozkład ludności wg płci w poszczególnych przedziałach wiekowych w gminie obrazuje, jak kształtuje się sytuacja ludnościowa i jakie procesy temu towarzyszą. Przewagę liczby mężczyzn nad kobietami zanotowano w grupach wiekowych 0-4, 10-14, 15-19, 25-29, 35-39, 50-54, 55-59 oraz 60-64. Znaczną przewagę liczebności kobiet nad mężczyznami można zauważyć powyżej 65 roku życia. Największa różnica pomiędzy liczebnością kobiet i mężczyzn odnotowana została w wieku 85 i więcej i wynosi 62 osoby. Najmniejsze różnice można zauważyć w wieku 0-4, 5-9, 15-19, 30-34, 35-39, 45-49, 55-59. Różnica ta nie przekracza 5 osób. W okresie

ostatnich 10 lat odnotowano ogólny spadek liczby ludności w każdej grupie wiekowej wg ekonomicznych grup wieku.

Wykres 6. Ludność wg płci i grup wiekowych w 2020 r. (wg stanu na dzień 01.06.2021 r.)

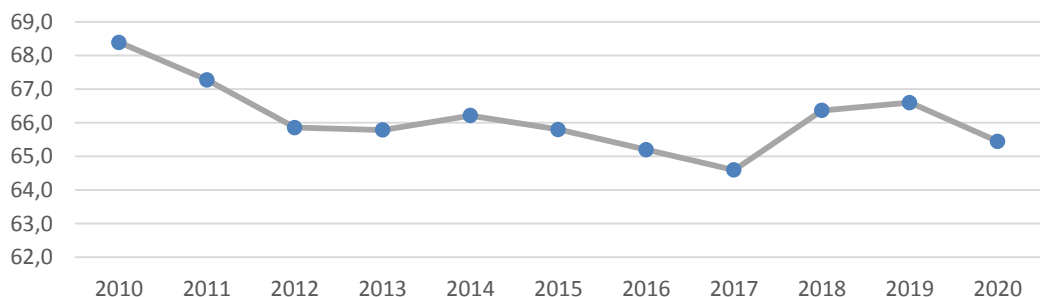
źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Z podziałem ludności wg ekonomicznych grup wieku związany jest wskaźnik obciążenia demograficznego. Informuje on, jaki jest stosunek ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich 10 lat (od 2010 r.) wskaźnik ten przejawia tendencję spadkową. W 2010 r. był równy 68,4, a w 2020 r. spadł do 65,4. Nagły wzrost zauważyć można pomiędzy 2017 a 2018 r., kiedy to nastąpił spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym przy jednoczesnym niewielkim wzroście osób w wieku poprodukcyjnym. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku przedprodukcyjnym charakteryzuje się nieznaczającym wzrostem i jest to 1% na przestrzeni 10 lat.

Wykres 7. Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna liczby mieszkańców gminy Mielnik do 2052 r. została przeprowadzona na podstawie analizy zmian liczby ludności według faktycznego miejsca zamieszkania w gminie w latach 2010 – 2020. Do obliczeń wykorzystano trend wzrostu, opierający się na danych początkowych z ostatnich 10 lat oraz średniej wartości kroku. Gmina Mielnik jest jedną z najmniej zaludnionych gmin w województwie podlaskim o gęstości zaludnienia 12 osób na 1 km², co znacznie odbiega od wartości dla województwa wynoszącej 58 osób na 1 km². Biorąc pod uwagę analizę struktury demograficznej oraz tendencje zmian liczby ludności wynikające ze stale ujemnego przyrostu naturalnego, który w 2020 r. osiągnął wartość -46 oraz niskiego salda migracji wynoszącego średnio w latach 2010-2020 - 7, należy stwierdzić, że liczba mieszkańców gminy Mielnik będzie stopniowo spadać. Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że do 2052 r. liczba ludności spadnie o ok. 28% w porównaniu z 2020 r. (2 298 osób) i wyniesie 1 657 osoby. Powyższa prognoza zakłada kontynuację istniejących procesów demograficznych.

W prognozie należy jednak uwzględnić również uwarunkowania lokalizacyjne, mieszkaniowe oraz infrastrukturalne, które stanowią ważne czynniki kształtujące trendy demograficzne na terenie gminy. Określają one możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego, zmierzające do zapewnienia dogodnych warunków życia dla obecnych jak i przyszłych mieszkańców gminy. Istotnym czynnikiem jest również polityka państwa i gminy zmierzająca do zwiększenia dzietności Polaków. W okresie 30 lat może dojść również do zmiany tendencji migracji, na co wpływ będą miały przemiany gospodarcze i zmieniająca się sytuacja geopolityczna. Gmina Mielnik położona jest na granicy Polski z Białorusią.

Gmina Mielnik charakteryzuje się atrakcyjnym położeniem na terenie malowniczego Podlasia na prawym brzegu Bugu. Gmina wykazuje tendencje do rozwoju rynku mieszkaniowego. W ciągu ostatnich 10 lat zanotowano przyrost liczby mieszkań. Na koniec 2020 r. ich liczba wynosiła 1 383, w porównaniu do 2010 r., kiedy liczba ta wyniosła 1 310. O poprawiających się warunkach mieszkaniowych świadczy rosnąca przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, która w 2020 r. wynosiła 79,0 m² (przy średniej dla województwa 77,3 m²). W analizowanym okresie 10 lat wzrosła także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę (o 9,6 m²).

W latach 2010-2020 oddano do użytkowania 94 budynki mieszkalne. Z czego najwięcej oddano do użytkowania w roku 2012 – 14, 2016 – 13 i 2020 – 13, średnio w analizowanym okresie do użytkowania było oddawanych 8-9 mieszkań rocznie. W ostatnich latach obserwuje się także wzrost liczby wydawanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych, według najnowszych danych w 2021 r. wydano aż 14 pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych. Ruch budowlany widoczny jest także w wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy. Według danych pozyskanych z urzędu gminy w latach 2013-2021 zostały wydane 273 decyzje o warunkach zabudowy, było to średnio 30 decyzji rocznie, z czego najwięcej wydano w 2021 r. – 54, a najmniej w 2013 r. – 16.

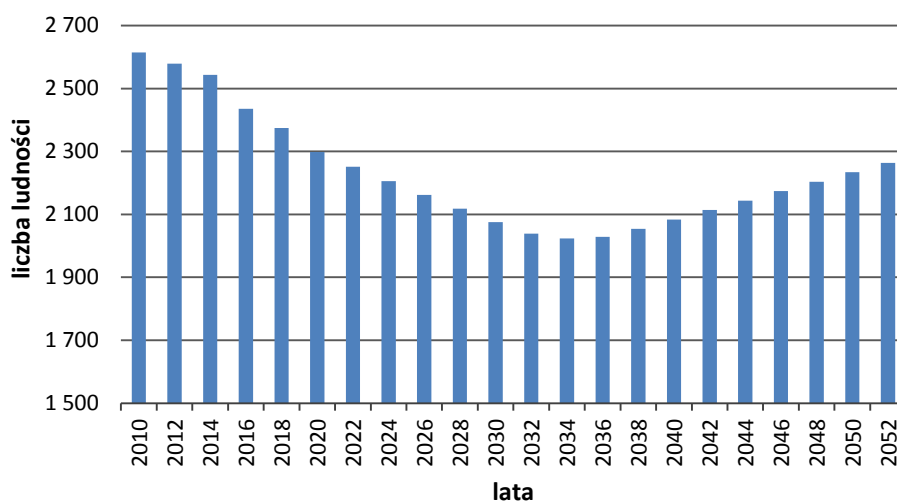
Dostępność komunikacyjna jest kolejnym czynnikiem, który może wpłynąć na rozwój demograficzny gminy. Przez gminę przechodzi droga wojewódzka nr 637, a w pobliżu, za zachodnią granicą przebiega droga krajowa nr 62. Na atrakcyjność gminy wpływa także obecność linii kolejowej nr 31.

Do walorów środowiska przyrodniczego zalicza się przepływającą wzdłuż południowej granicy gminy rzekę Bug, zasoby wód mineralnych, korzystny mikroklimat, a także duży obszar pokryty lasami, które zajmują ponad 65% powierzchni gminy. Na terenie gminy występują: dwa Rezerваты przyrody „Góry Uszeście” i „Grąd Radziwiłłowski”, Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnego Bugu” i „Ostoja Nadbużańska”, proponowany Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Głogi” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu.

W związku z powyższym, walory środowiska naturalnego, uwarunkowania komunikacyjne, atrakcyjny położenie, są głównymi czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Atrakcyjny charakter gminy, może zachęcić ludzi do osiedlenia się na jej terenie, oferując wysokiej jakości środowisko życia i zamieszkania.

Biorąc pod uwagę wskazane tendencje demograficzne, możliwości ich zmian oraz wyżej opisane aspekty mające wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i atrakcyjność gminy Mielnik, założono iż początkowo liczba mieszkańców będzie stopniowo zmniejszać się, jednakże ostatecznie dojdzie do jej zwiększenia i zbliżenia się do poziomu z roku 2020. W 2052 r. prognozuje się, że na terenie gminy Mielnik mieszkać będzie 2 264 osób.

Wykres 8. Prognozowana liczba ludności do 2052 r.
źródło: opracowanie własne

12.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Realizacja inwestycji z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej oraz pozostałych zadań własnych gminy przebiegać będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie prawa budowlanego i prawa zamówień publicznych.

Analiza dochodów oraz wydatków wykazała wahania w stanie budżetu gminy. Budżet osiągnął najwyższe wartości w latach 2016-2017. Największy wzrost

wydatków w porównaniu do dochodów nastąpił w 2018 r., kiedy budżet gminy osiągnął wartość -7 206 840,05 zł.

Tabela 62. Wykaz dochodów i wydatków w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Rok	Dochody [zł]	Wydatki [zł]	Wynik budżetu [zł]
2010	14 962 854,67	17 850 652,44	-2 887 797,77
2011	19 086 135,10	21 846 497,21	-2 760 362,11
2012	19 610 624,72	19 173 206,68	437 418,04
2013	19 301 664,51	19 458 858,58	-157 194,07
2014	18 055 673,81	19 873 960,15	-1 818 286,34
2015	25 000 479,75	28 098 041,18	-3 097 561,43
2016	19 739 781,23	16 769 317,26	2 970 463,97
2017	21 020 177,60	18 849 283,43	2 170 894,17
2018	21 248 851,01	28 455 691,06	-7 206 840,05
2019	21 793 562,07	19 774 668,25	2 018 893,82
2020	22 916 793,71	23 824 811,56	-908 017,85

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Mielnik na lata 2021-2031 zakłada zarówno wzrost dochodów jak i wydatków. Od 2022 r. przewiduje się przewagę dochodów nad wydatkami i dodatni wynik budżetu. Najwyższą wartość budżetu przewiduje się w 2026 r. (1 404 000,00 zł) oraz w latach 2028-2029 (1 350 000,00 zł).

Tabela 63. Wykaz szacowanych dochodów i wydatków w latach 2021–2031

źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mielnik na lata 2021-2031

Rok	Dochody ogółem [zł]	Wydatki ogółem [zł]	Wynik budżetu [zł]
2021	20 380 693,00	21 937 693,00	-1 557 000,00
2022	20 933 000,00	19 599 000,00	1 334 000,00
2023	21 379 000,00	20 045 000,00	1 334 000,00
2024	21 795 000,00	20 661 000,00	1 134 000,00
2025	22 426 000,00	21 297 000,00	1 129 000,00
2026	23 075 000,00	21 671 000,00	1 404 000,00
2027	23 742 000,00	22 492 000,00	1 250 000,00
2028	24 428 000,00	23 078 000,00	1 350 000,00
2029	25 133 000,00	23 783 000,00	1 350 000,00
2030	25 389 660,00	24 389 660,00	1 000 000,00
2031	25 651 300,00	25 067 300,00	584 000,00

Prognozowany wskaźnik zadłużenia jest znacznie niż maksymalny dopuszczalny przez ustawę o finansach publicznych. W związku z powyższym gmina Mielnik w razie konieczności jest w stanie sfinansować założone cele poprzez zaciągnięcie dodatkowych kredytów.

Tabela 64. Wykaz szacowanych wskaźników zadłużenia w latach 2021–2031

źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mielnik na lata 2021–2031

Lata objęte zadłużeniem	J.m.	Indywidualny wskaźnik zadłużenia	Maksymalna wartość wskaźnika	Zachowanie relacji z art. 243
2021	%	7,06	16,08	TAK
2022	%	9,08	10,45	TAK
2023	%	8,90	12,65	TAK
2024	%	7,19	16,00	TAK
2025	%	6,95	22,51	TAK
2026	%	7,81	17,18	TAK
2027	%	6,77	17,95	TAK
2028	%	6,93	19,35	TAK
2029	%	6,65	22,25	TAK
2030	%	4,85	22,17	TAK
2031	%	2,80	21,94	TAK

Nakłady związane z infrastrukturą komunikacyjną i techniczną stanowią główne koszty realizacji dokumentów planistycznych. Nakłady te stanowią obowiązek samorządu terytorialnego i służą rozwojowi gminy. Wydatki mogą być rozłożone w czasie, nie muszą więc obciążać budżetu gminy od razu po uchwaleniu planu miejscowego. Realizacja wielu inwestycji może stanowić duże obciążenie dla budżetu, dlatego istotne jest planowanie perspektywiczne i pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz.

Środki finansowe na cele związane z poprawą atrakcyjności inwestycyjnej gminy, wspieraniem lokalnej przedsiębiorczości, poprawą warunków życia mieszkańców gminy poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej oraz społecznej będą pochodziły w całości lub w części z budżetu gminy oraz ze źródeł zewnętrznych, takich jak m.in. środki strukturalne, fundusze unijne, kredyty i pożyczki oraz inne, w oparciu o obowiązujące przepisy i zawarte umowy. Omawiane nakłady inwestycyjne mogą być zrównoważone częściowo poprzez wzrost wpływów do budżetu w wyniku realizacji ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Finansowanie realizacji ww. inwestycji, które należą do zadań własnych gminy, będzie określone w uchwałach budżetowych, odbywać się będzie zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, poprzez wydatki inwestycyjne z budżetu gminy.

Przedstawione powyżej dane dotyczące budżetu gminy Mielnik wskazują, że gmina posiada możliwości finansowania rozwoju sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej, podobnie jak miało to miejsce w ostatnich latach.

12.7. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Do analizy wykorzystano dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny na lata 2010-2020, przedstawiające łączną powierzchnię użytkową budynków mieszkalnych oraz niemieszkalnych nowych, rozbudowywanych i oddanych do użytkowania w podziale na funkcje budynku, położonych na terenie gminy Mielnik.

Według danych GUS powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych w gminie Mielnik w 2010 r. wyniosła 99 409 m². Przez następne 10 lat powierzchnia ta wzrosła o 9 862 m². Dane odnośnie nowo oddanej powierzchni użytkowej budynków niemieszkalnych zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 65. Powierzchnia użytkowa nowych i rozbudowywanych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania w latach 2010–2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL, wszystkie dane w m²

Funkcja	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	suma	średnia
budynki mieszkalne jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania	0	67	0	38	45	0	0	0	108	0	0	258	23
budynki zbiorowego zamieszkania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki hoteli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki biurowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki handlowo-usługowe	112	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	462	42
budynki łączności, dworców i terminali	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki garaży	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki przemysłowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	0	0	429	0	0	0	0	0	0	0	0	429	39
ogólnodostępne obiekty kulturalne	0	100	0	85	154	0	0	0	0	0	0	339	31
budynki muzeów i bibliotek	0	306	0	0	0	0	0	0	0	0	0	306	28
budynki szkół i instytucji badawczych	0	0	0	0	0	0	0	0	836	0	0	836	76
budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki kultury fizycznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budynki gospodarstw rolnych	0	181	44	0	0	0	598	0	0	0	0	823	75
budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej niewymienione	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	244	244	22

W latach 2010-2020 na terenie gminy Mielnik powstały budynki mieszkalne jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania, budynki handlowo-usługowe, zbiorniki, silosy i budynki magazynowe, ogólnodostępne obiekty

kulturalne, budynki muzeów i bibliotek, budynki szkół i instytucji badawczych, budynki gospodarstw rolnych oraz pozostałe budynki niemieszkalne (gdzie indziej niewymienione). Wśród budynków niemieszkalnych najwięcej pod względem powierzchni oddano budynków szkół i instytucji badawczych (836 m²) oraz budynków gospodarstw rolnych (823 m²). Brak inwestycji w zakresie pozostałych funkcji budynków może wynikać z wystarczającej ilości usług w ich zakresie na terenie gminy i braku zapotrzebowania na ich budowę.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę formułuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz szacuje się chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej czyli „wyodrębnionym przestrzennie obszarze zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkanym przez ludzi”¹. Zarówno zapotrzebowanie, jak i chłonność wyraża się w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową

W 2020 r. gminę Mielnik zamieszkiwało 2 298 osób. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w tym samym roku wyniosła 47,6 m². Warunki mieszkaniowe w gminie są lepsze od średniej dla powiatu siemiatyckiego (36,2 m²), dla województwa podlaskiego (30,7 m²) i dla całego kraju (29,2 m²). Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wg danych GUS wynosiła 79,0 m², co jest wartością niższą od średniej dla powiatu (86,2 m²), jednocześnie wyższą od średniej krajowej (74,5 m²) i wojewódzkiej (77,3 m²). Przeciętna liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie – w 2020 r. w gminie Mielnik wynosiła 1,66. Wskaźnik ten był znacznie niższy niż dla powiatu (2,38), województwa (2,52) i kraju (2,55).

Pomimo tego, trzeba zauważyć, że warunki mieszkaniowe w Polsce na tle innych krajów europejskich są bardzo słabe. Średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na mieszkańca w Polsce należy do najniższych w Europie. Według danych Eurostatu w 2019 r., w Polsce aż 37,6% osób mieszka w nieruchomości, którą według standardów europejskich należałoby uznać za przeludnioną. W oszacowanym przez Europejski Urząd Statystyczny rankingu przeciętnego wskaźnika przeludnienia dla 34 krajów Polska zajmuje 25. miejsce².

Statystyczna powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca ulega ciągłym zmianom, z zachowaniem wyraźnej tendencji wzrostowej. Związane jest to z bogaceniem się społeczeństwa oraz zmianą trybu życia, odchodzi się od wielopokoleniowych gospodarstw domowych. Także w gminie Mielnik te tendencje znajdują swoje potwierdzenie. Analiza danych statystycznych za lata 2010-2020 wskazuje, że średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w nieustannie rośnie – wzrosła od roku 2010 do 2020 o 9,6 m². W badanych latach średni roczny wzrost wynosił ok. 0,96 m². Na podstawie danych statystycznych, przyjmując założenie, że obecny trend nie ulegnie zmianie, można prognozować o ile zwiększy

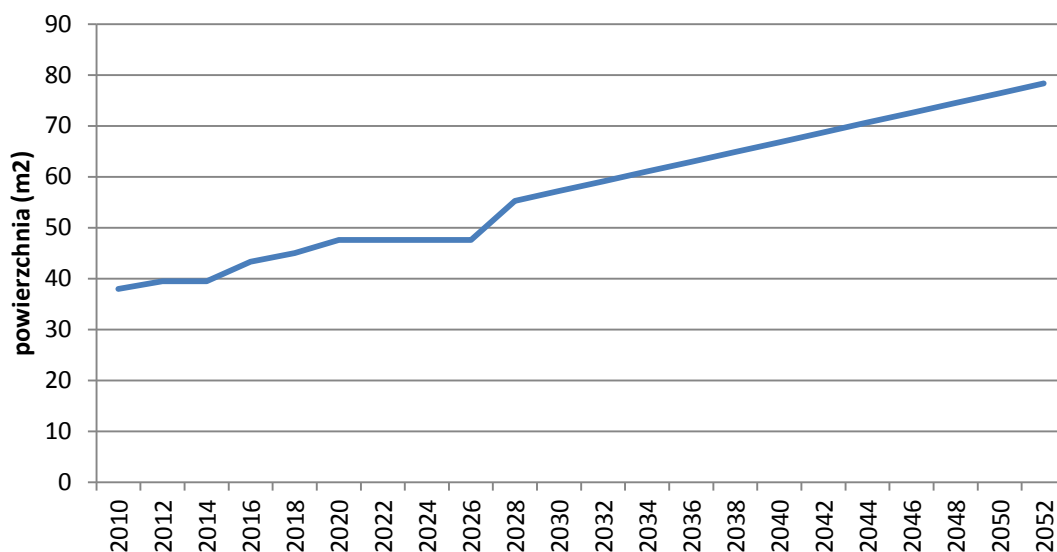
¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1443)

² Eurostat Statistics Explained – Dane statystyczne dotyczące mieszkalnictwa;
<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/03c95b7f-6118-4f2f-ac31-18740eaae743?lang=en>

się średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² na 1 osobę w gminie Mielnik do 2052 r.

źródło: opracowanie własne

Oszacowano, że przy zachowaniu obecnych trendów w roku 2052 w gminie Mielnik średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wyniesie 78,32 m².

W tym samym czasie dla gminy Mielnik prognozuje się niewielki spadek liczby mieszkańców – do roku 2052 spadnie ona do 2 264 osób. Przy uwzględnieniu prognozowanej powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego przypadającej na jednego mieszkańca, w 2052 r. szacowane zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową wyniesie 177 316,48 m². Biorąc pod uwagę, że istniejący zasób mieszkaniowy w gminie Mielnik wynosi (dane za 2020 r.) 109 271 m² to zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, czyli różnica pomiędzy istniejącą, a szacowaną powierzchnią użytkową wynosi 68 045,48 m². Przyjmując ustawowy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych (30%) i występujące w ostatnich latach pozytywne czynniki rozwoju, szacuje się, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wyniesie 88 459,12 m² powierzchni użytkowej. Konieczność rozwoju mieszkalnictwa może wystąpić wraz ze zwiększeniem ruchu turystyczno-wypoczynkowego oraz lecznictwa uzdrowiskowego.

Dane statystyczne odnoszące się do powierzchni i liczby mieszkań zawierają w sobie wszystkie rodzaje zabudowy mieszkaniowej. W związku z tym wyliczone zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową dotyczy wszystkich jej rodzajów. Biorąc pod uwagę uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne oraz aktualnie panujące trendy inwestycyjne, a także analizując ruch budowlany w gminie Mielnik, przyjęto, że 100% zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową będzie w przyszłości realizowane jako zabudowa jednorodzinna.

Przy zastosowaniu opisanych powyżej założeń oszacowano, że w perspektywie do 2052 r. maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową jednorodziną wyniesie 88 459,12 m². Nie przewiduje się zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową wielorodziną.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową komercyjną

Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę usługową (komercyjną). Wskaźniki urbanistyczne nie pozwalają określić maksymalnego zapotrzebowania. Ilość usług uzależniona jest od uwarunkowań lokalnych, w tym od potrzeb mieszkańców i polityki rozwoju gminy, a także od położenia gminy w odniesieniu do sieci transportu drogowego i kolejowego – duże obiekty usługowe koncentrują się zwykle w miejscach dobrze skomunikowanych (węzłach komunikacyjnych).

Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usługowej (komercyjnej) zostało wyznaczone proporcjonalnie do powierzchni użytkowej budynków o funkcji usługowej oddanych do użytkowania w latach 2010-2020, przy uwzględnieniu tendencji występujących w ostatnich latach oraz niepewności procesów rozwojowych zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Do obliczenia zapotrzebowania na zabudowę usługową (komercyjną) wykorzystano łączną powierzchnię użytkową nowych i rozbudowanych budynków usługowych w analizowanym okresie. Do grupy tej zaliczone zostały budynki hoteli, budynki biurowe i budynki handlowo-usługowe. Łączna powierzchnia użytkowa ww. budynków oddanych do użytkowania w latach 2010-2020 wyniosła 462 m², czyli średnio ok. 42 m² rocznie. Przyjęto, że docelowy wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy usługowej (komercyjnej) do 2052 r. będzie proporcjonalny do oddanej do użytkowania powierzchni użytkowej nowych i rozbudowanych budynków usługowych w latach ubiegłych. Szacunkowe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usług komercyjnych zgodnie z przyjętymi założeniami wyniesie 1 344 m². Przyjmując ustawowy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych (30%) i występujące w ostatnich latach pozytywne czynniki rozwoju, szacuje się, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową (komercyjną) wyniesie 1747,2 m² powierzchni użytkowej.

Powyższa wartość została oszacowana na podstawie analizy trendów obowiązujących w poprzednich latach. Nie wzięto pod uwagę czynników, które dopiero wystąpią oraz polityki prowadzonej w tym zakresie przez władze gminy.

Standardy urbanistyczne określają, iż podstawowe usługi powinny być dostępne w zasięgu dojścia pieszego do 500 m, a na terenach o małej intensywności zabudowy dopuszcza się odległość 1000 m. W stosunku do powyższych standardów gmina Mielnik wykazuje się w części niedostatecznym dostępem do usług, których największa koncentracja występuje we wsi Mielnik. Istotnym faktem mającym wpływ na przyszłe zapotrzebowania na zabudowę usługową jest niski poziom nasycenia terenów wiejskich usługami. Obecnie mieszkańcy zmuszeni są do korzystania z wielu usług w pobliskich Siemiatyczach. Poszerzenie oferty usług dostępnych na terenie gminy będzie naturalną odpowiedzią na zmiany społeczno-gospodarcze oraz wzrost poziomu zamożności lokalnej społeczności.

Mając na uwadze poprawę dostępności do podstawowych usług, postępujące zmiany w strukturze zatrudnienia, wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców, a także potencjał turystyczny gminy, zakłada się zwiększenie zapotrzebowania na zabudowę usługową. Jednocześnie należy zauważyć, że rozwój funkcji usługowej i produkcyjno-usługowej nie musi być skorelowany ze wzrostem liczby ludności na terenie gminy.

Podstawą do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej i agroturystyki jest występowanie obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego, w tym Rezerwatów przyrody „Góry Uszeście” i „Grąd Radziwiłłowski”, Obszarów Natura 2000 „Dolina Dolnego Bugu” i „Ostoja Nadbużańska”, proponowanego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku, Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego „Głogi”, położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu, pokrycie gminy w ponad 65% lasami, a także występowanie obiektów znaczących dla historii i kultury. Gmina posiada zasoby wód mineralnych i korzystny mikroklimat (świadczenie potwierdzające właściwości lecznicze klimatu), co stwarza warunki do rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego. Dodatkowo gmina posiada dogodnie położenie na trasie drogi wojewódzkiej Nr 637 i przy linii kolejowej nr 31 Siedlce – Siemianówka.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzono, że zapotrzebowanie na zabudowę usługową komercyjną wyniesie 140 000,00 m². W zależności od polityki gminy wartość zapotrzebowania może ulegać modyfikacjom.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową publiczną

Do zabudowy usługowej publicznej zaliczane są różnego rodzaju obiekty związane m.in. z oświatą, nauką, kulturą, opieką zdrowotną, kultem religijnym, administracją i inne. Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę usługową tego typu. Wskaźniki urbanistyczne pozwalają jednak określić szacunkowe zapotrzebowanie na niektóre z rodzajów usług publicznych.

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na usługi oświaty oraz usługi zdrowia określono na podstawie wskaźników urbanistycznych przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 66. Wskaźniki urbanistyczne oraz zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową publiczną
źródło: opracowanie własne na podstawie „Standardy urbanistyczne dla terenów mieszkaniowych – wybrane zagadnienia” dr hab. inż. arch. Grażyna Dąbrowska-Milewska, Politechnika Białostocka

Rodzaj placówki	Wskaźniki urbanistyczne	Zapotrzebowanie
szkoły podstawowe	4 miejsca na 2 500 m ² całkowitej powierzchni mieszkań	396 miejsc
przedszkola	1 miejsce na 2 500 m ² całkowitej powierzchni mieszkań	99 miejsc
żłobki	60 miejsc na 20 000 mieszkańców	7 miejsc
podstawowa opieka zdrowotna	5 m ² powierzchni użytkowej dla pomieszczeń POZ, powyżej 2500 m ² całkowitej powierzchni mieszkań, na każde kolejne 2500 m ²	495 m ² powierzchni użytkowej na pomieszczenia POZ

Oszacowano, że w 2052 r. powierzchnia użytkowa mieszkań powinna wynosić 197 730,12 m², czyli zakładając stosunek powierzchni użytkowej do powierzchni całkowitej wynoszący 0,8, należy stwierdzić, że wartość ta odpowiada powierzchni całkowitej budynków mieszkalnych równej 247 162,66 m².

Przy wykorzystaniu wskaźników zawartych w powyższej tabeli, zgodnie z prognozowaną liczbą ludności oraz powierzchnią mieszkań w 2052 r., minimalna liczba miejsc w szkołach podstawowych powinna wynosić łącznie 396 miejsc, natomiast w przedszkolach 99 miejsc.

W Mielniku obecnie funkcjonuje jedna publiczna placówka oświaty Zespół Szkół im. Unii Mielnickiej w Mielniku, w której mieści się szkoła podstawowa oraz

przedszkole. Obok funkcjonuje także gminny żłobek. Na terenie gminy nie funkcjonują inne jednostki oświatowe, w tym prywatne. W szkole podstawowej przy obecnej liczbie klas może uczyć się około 200 uczniów, jednak istnieje możliwość utworzenia większej ilości klas, nie ma ustalonego limitu liczby miejsc dla uczniów. W przedszkolu udostępnionych jest 75 miejsc, natomiast żłobek zapewnia 14 miejsc dla dzieci.

Z danych uzyskanych z Gminy wynika, iż istnieje możliwość pokrycia przyszłego zapotrzebowania na miejsca w istniejącej szkole podstawowej, która jest w stanie zapewnić miejsca dla 396 uczniów. Dla dzieci młodszych, zapotrzebowanie na miejsca przedszkolne wynosi 99 miejsc oraz 7 dla żłobków. Istniejący żłobek zapewnia wystarczającą liczbę miejsc – 14 miejsc.

W związku z powyższym nie występuje zapotrzebowanie na wyznaczenie nowych terenów pod szkoły podstawowe i żłobki, jednak istnieje zapotrzebowanie na utworzenie większej ilości miejsc w przedszkolach. Obliczono zapotrzebowanie na wyznaczenie nowych terenów pod przedszkola przyjmując założenie, że powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt do 5 dzieci powinna wynosić co najmniej 15 m^2 oraz na każde kolejne dziecko po 2 m^2 , a także że powierzchnia przypadająca na jedno dziecko nie może być mniejsza niż $1,5\text{ m}^2$. Dodatkowo należało do tego dodać powierzchnię przeznaczoną na pomieszczenia: kuchni, zbiorowego żywienia i pomocniczych, w tym ciągów komunikacji wewnętrznej, pomieszczeń porządkowych, magazynowych, higieniczno-sanitarnych, np. łazienek. W związku z powyższym maksymalne zapotrzebowanie na nowe budynki przedszkoli wyniesie – 100 m^2 .

W zakresie usług zdrowia, minimalna powierzchnia użytkowa przeznaczona dla pomieszczeń POZ, zgodnie ze wskaźnikami urbanistycznymi, w 2052 r. powinna wynosić minimum 495 m^2 . W gminie funkcjonuje jedna placówka - Gminny Ośrodek Zdrowia, którego powierzchnia użytkowa budynku wynosi 180 m^2 . W związku z powyższym maksymalne zapotrzebowanie na nowe budynki opieki zdrowotnej wyniesie – 315 m^2 .

Do obliczenia zapotrzebowania na pozostałą zabudowę usług publicznych wykorzystano łączną powierzchnię użytkową nowych i rozbudowanych budynków usługowych w analizowanym okresie. Do grupy tej zaliczone zostały ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki muzeów i bibliotek, budynki kultury fizycznej. Łączna powierzchnia użytkowa ww. budynków oddanych do użytkowania w latach 2010-2020 wyniosła 645 m^2 , czyli średnio ok. 59 m^2 rocznie. Przyjęto, że docelowy wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową do 2052 r. będzie proporcjonalny do oddanej do użytkowania powierzchni użytkowej nowych i rozbudowanych wybranych budynków usług publicznych w latach ubiegłych. Szacunkowe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową dla wyżej wymienionej zabudowy o funkcji usług komercyjnych zgodnie z przyjętymi założeniami wyniesie $1\,888\text{ m}^2$.

Na podstawie przeprowadzonych analiz nie przewiduje się zwiększania zapotrzebowania na powierzchnię użytkową usług publicznych z zakresu administracji oraz kultu religijnego. Powstawanie nowych obiektów nie miałoby ekonomicznego uzasadnienia, gdyż istniejące placówki są w stanie obsłużyć większą liczbę mieszkańców.

Łączne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową publiczną wynosi $2\,303\text{ m}^2$. Przyjmując ustawowy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych (30%) i występujące w ostatnich latach pozytywne czynniki rozwoju, szacuje się,

iz maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową (publiczną) wyniesie 2 993,90 m² powierzchni użytkowej.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną

Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę produkcyjną. Ilość terenów przeznaczonych pod tę zabudowę nie wiąże się bezpośrednio z liczbą mieszkańców. Wpływ na rozwój funkcji produkcyjnej ma m.in. polityka gminy, dostępność komunikacyjna, atrakcyjność gminy, co może zachęcić inwestorów do lokowania w danym miejscu swoich przedsiębiorstw oraz ogólna koniunktura gospodarki.

Do obliczenia zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną wykorzystano łączną powierzchnię użytkową nowych i rozbudowanych budynków o tej funkcji w latach 2010-2020. Do grupy tej zaliczone zostały budynki przemysłowe, zbiorniki, silosy i budynki magazynowe. Łączna powierzchnia użytkowa wymienionych budynków oddanych do użytkowania w analizowanych latach wyniosła 429 m², czyli średnio około 39 m² rocznie. Przyjęto, że docelowy wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjnej do 2052 r. będzie proporcjonalny do oddanej do użytkowania powierzchni użytkowej nowych i rozbudowanych budynków produkcyjnych w latach ubiegłych.

Szacunkowe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji produkcyjnej, zgodnie z przyjętymi założeniami wyniesie 1 248,00 m². Przyjmując ustawowy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych (30%), szacuje się, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną wyniesie 1 622,40 m² powierzchni użytkowej.

Gmina Mielnik położona jest na trasie rurociągu ropy naftowej „Przyjaźń” ze stacją pomp w Adamowie, a także na trasie drogi wojewódzkiej Nr 637 i przy linii kolejowej. W gminie występują złoża surowców mineralnych: kredy piszącej oraz kruszywa naturalnego (piaski i żwiry oraz piaski). Mielnickie Zakłady Kredowe OMP sp. z o.o. są jedyną działającą w Polsce odkrywkową kopalnią kredy. Powyższe uwarunkowania sprzyjają rozwojowi przemysłu.

W związku z powyższym w perspektywie do 2052 r. realne zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną może być wyższe niż oszacowane na podstawie analizy trendów panujących w poprzednich latach, dlatego skorygowano wartość zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną i ustalono jego wartość na 15 000,00 m². W zależności od polityki gminy i rządu oraz ogólnych warunków rynku wartość zapotrzebowania na zabudowę produkcyjną może ulegać modyfikacjom.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową

Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę zagrodową. Ilość terenów przeznaczonych pod tę zabudowę nie jest uzależniona od liczby mieszkańców terenu. Jest silnie powiązana z występującymi warunkami do rozwoju rolnictwa m.in. warunkami glebowymi, bliskością rynków zbytu. W Gminie Mielnik panują korzystne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Do obliczenia zapotrzebowania na zabudowę zagrodową wykorzystano łączną powierzchnię użytkową nowych i rozbudowanych budynków o tej funkcji w latach 2010-2020. Do grupy tej zaliczone zostały budynki gospodarstw rolnych. Łączna

powierzchnia użytkowa wymienionych budynków oddanych do użytkowania w analizowanych latach wyniosła 823 m², czyli średnio około 75 m² rocznie. Przyjęto, że docelowy wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy produkcyjnej do 2052 r. będzie proporcjonalny do oddanej do użytkowania powierzchni użytkowej nowych i rozbudowanych budynków produkcyjnych w latach ubiegłych.

Szacunkowe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji zagrodowej, zgodnie z przyjętymi założeniami wyniesie 2 400 m². Przyjmując ustawowy wskaźnik niepewności procesów rozwojowych (30%), szacuje się, iż maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę zagrodową wyniesie 3 120,00 m² powierzchni użytkowej.

Chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

Na potrzeby wyliczenia chłonności na terenie gminy wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, które zidentyfikowano we wszystkich 13 obrębach ewidencyjnych na terenie Gminy Mielnik, w 18 z 23 miejscowości: Oksjutycze, Pawłowicze, Homoty, Kudelicze, Maćkowicze, Końskie Góry, Moszczona Królewska, Radziwiłłówka, Osłowo, Mielnik, Wajków, Sutno, Niemirów, Mętna, Adamowo, Adamowo Zastawa, Wilanowo, Tokary.

Jako obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wskazano te tereny, na których występowało zgrupowanie nie mniej niż 5 budynków o funkcji mieszkaniowej, pomiędzy którymi największa odległość sąsiadujących ze sobą budynków nie przekraczała 100 m.

W związku z występowaniem różnych typów wsi i zabudowy na terenie gminy, na potrzeby opracowania potraktowano poszczególne, rozdzielone części miejscowości jako odrębne obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Łącznie wyróżniono 22 obszary o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej o powierzchni wynoszącej ok. 438,68 ha.

Następnym etapem wyliczania chłonności było znalezienie terenów znajdujących się w tych obszarach, aktualnie będących niezabudowanymi oraz możliwymi do zabudowania w przyszłości. Z terenów możliwych do zabudowania, położonych poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, odjęto jako nienadające się do zabudowania: tereny użytków leśnych, tereny na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie lub średnie i tereny złóż surowców. Ponadto sprawdzono czy kształt oraz powierzchnia wyznaczonych terenów umożliwia ich zabudowanie. Działki o zbyt małej powierzchni oraz kształcie uniemożliwiającym zlokalizowanie budynku zostały odrzucone z dalszych analiz.

Pozostałe tereny zostały podzielone na dwie grupy. Pierwszą stanowią tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a drugą tereny nimi nie objęte. Dla każdej z grup przyjętą inną procedurę szacowania chłonności.

W przypadku niezabudowanych terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w celu wyliczenia chłonności sprawdzono wartości wskaźników urbanistycznych określonych w planach. Na terenie gminy obowiązuje obecnie 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W trzech planach występują tereny będące aktualnie niezabudowanymi oraz możliwymi do zabudowania w przyszłości.

Tabela 67. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Mielnik
źródło: opracowanie własne

Lp.	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr i data uchwały Rady Gminy Mielnik
1.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Mielnik	Uchwała Nr XXIII/120/98 z dnia 24 kwietnia 1998 r.
2.	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego miejscowości Mielnik	Uchwałą Nr XXIII/121/98 z dnia 24 kwietnia 1998 r.
3.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Mielnik	Uchwała Nr XXII/106/01 z dnia 28 sierpnia 2001 r.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części Gminy Mielnik obejmujący system rurociągów naftowych, składający się z istniejących nitek oraz projektowanej III nitki rurociągu naftowego DN 800 z towarzyszącą infrastrukturą	Uchwała Nr XII/70/04 z dnia 7 czerwca 2004 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik w korytarzu lokalizacji ropociągu	Uchwała Nr XXIII/142/17 z dnia 26 maja 2017 r.
6	Zmiana Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działki o nr geod. 5594/2 i części działki o nr geod. 5594/1 położonych w obrębie ewidencyjnym Mielnik	Uchwała Nr XXI/152/21 z dnia 18 lutego 2021 r.

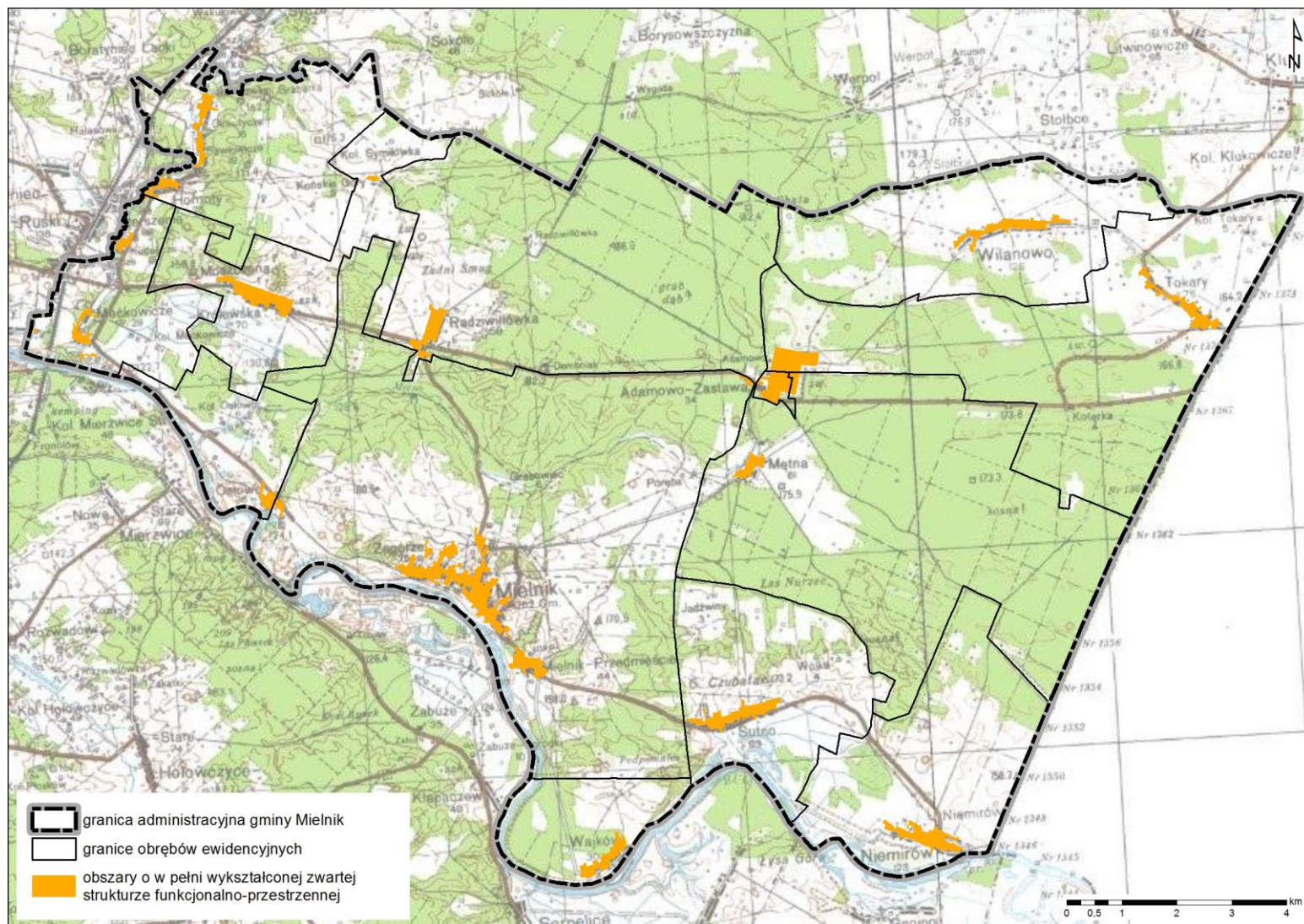
W powyższych planach dla wybranych obszarów nie ustalono wskaźników urbanistycznych, którymi można by było się posłużyć, w tym: maksymalnej intensywności zabudowy, minimalnej intensywności zabudowy, maksymalnego wskaźnika powierzchni zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej liczby kondygnacji, maksymalnej wysokości budynków. W Uchwale Nr XXIII/121/98 dla jednego z terenów – 76aMN – ustalono liczbę kondygnacji równą 2. W celu wyliczenia chłonności dla poszczególnych rodzajów zabudowy przyjęto wskaźniki urbanistyczne. Dla analizowanych działek plany wyznaczają tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, letniskowej oraz jeden teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi. Na podstawie analizy istniejącej zabudowy występującej na terenie gminy, przyjęto średni wskaźnik powierzchni zabudowy dla analizowanych terenów równy 0,1 i średnią liczbę kondygnacji równą 2. W celu uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto wskaźnik określający ją jako 0,8 powierzchni całkowitej.

W przypadku terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami nieuciążliwymi przyjęto stosunek 75% do 25%.

Lokalizację i łączną powierzchnię terenów możliwych do zabudowania oraz wyliczoną dla tych terenów chłonność z podziałem na przeznaczenie zapisane w planie (tylko dla przeznaczeń dopuszczających nową zabudowę) przedstawia poniższy rysunek i tabela.

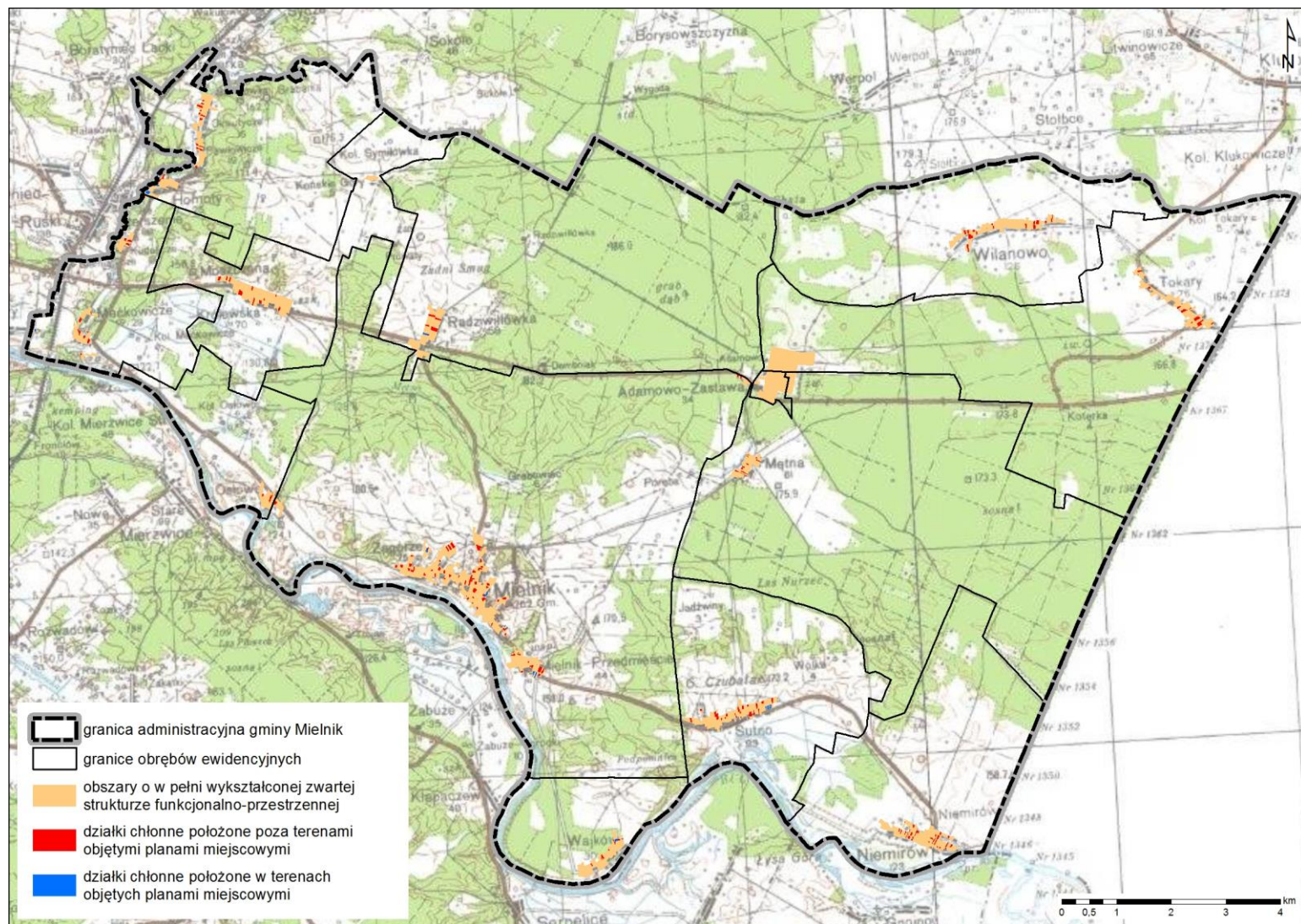

Rysunek 2. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
 źródło: opracowanie własne

Rysunek 3. Działki chłonne zlokalizowane w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
 źródło: opracowanie własne

Tabela 1. Chłonność terenów objętych mpzp i położonych w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

źródło: opracowanie własne

Numer planu	Symbol przeznaczenia terenu	Powierzchnia całkowita terenu [m ²]	Przyjęty wskaźnik powierzchni zabudowy [%]	Przyjęta liczba kondygnacji	Powierzchnia zabudowy [m ²]	Powierzchnia całkowita zabudowy [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	Chłonność danej funkcji zabudowy [m ²]				
								mieszkaniowa jednorodzinna	zagrodowa	leśnikowa	usługowa komercyjna	usługowa publiczna
1	12MN	4976,32	10	2	497,63	995,26	796,21	796,21				
	14MN	1822,76	10	2	182,28	364,55	291,64	291,64				
	4MR	2585,87	10	2	258,59	517,17	413,74		413,74			
	7MR	4797,61	10	2	479,76	959,52	767,62		767,62			
	9ML	2607,48	10	2	260,75	521,50	417,20			417,20		
	12ML	511,27	10	2	51,13	102,25	81,80			81,80		
2	76aMN	3456,49	10	2	345,65	691,30	553,04	414,78			138,26	
	92MN	1412,82	10	2	141,28	282,56	226,05	226,05				
	105MR	4878,24	10	2	487,82	975,65	780,52		780,52			
4	RM	2671,98	10	2	267,20	534,40	427,52		427,52			
SUMA								1728,68	2389,39	499,00	138,26	-

W przypadku terenów niezabudowanych, a nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego chłonność wyliczono w inny sposób.

Przyjęto iż, perspektywie kolejnych 30 lat rozkład terenów dla poszczególnych funkcji zabudowy powstającej na chłonnych, nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego działkach w obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej będzie następujący: 50% zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, 30% zabudowa zagrodowa; 15% zabudowa usługowa komercyjna i 5% zabudowa produkcyjna.

W celu wyliczenia chłonności dla poszczególnych rodzajów zabudowy przyjęto wskaźniki urbanistyczne. Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej przyjęto średni wskaźnik powierzchni zabudowy równy 0,1. Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej przyjęto średnią liczbę kondygnacji równą 2, zaś dla zabudowy produkcyjnej – 1. Są to wartości charakterystyczne dla już istniejącej zabudowy w gminie. W celu uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto wskaźnik określający ją jako 0,8 powierzchni całkowitej.

Tabela 68. Chłonność terenów nieobjętych mpzp, położonych w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
 źródło: opracowanie własne

Obręb	Powierzchnia całkowita terenu [m ²]	Chłonność danej funkcji zabudowy [m ²]			
		mieszkaniowa jednorodzinna	zagrodowa	usługowa komercyjna	produkcyjna
ADAMOWO-ZASTAWA	0	0	0	0	0
MAĆKOWICZE	17981,21	1438,50	863,10	431,55	71,92
MĘTNA	9829,82	786,39	471,83	235,92	39,32
MIELNIK	101559,39	8124,75	4874,85	2437,43	406,24
MOSZCZONA KRÓLEWSKA	22970,37	1837,63	1102,58	551,29	91,88
NIEMIRÓW	30564,29	2445,14	1467,09	733,54	122,26
OSŁOWO	4799,84	383,99	230,39	115,20	19,20
PAWŁOWICZE	19412,33	1552,99	931,79	465,90	77,65
RADZIWIŁÓWKA	17045,38	1363,63	818,18	409,09	68,18
SUTNO	30679,90	2454,39	1472,64	736,32	122,72
TOKARY	24579,88	1966,39	1179,83	589,92	98,32
WAJKÓW	7511,77	600,94	360,56	180,28	30,05
WILANOWO	29973,14	2397,85	1438,71	719,36	119,89
SUMA	316 907,33	25 352,59	15 211,55	7 605,78	1 267,63

Zsumowane wartości obliczonych chłonności obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej z podziałem na funkcje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 69. Chłonność terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
 źródło: opracowanie własne na podstawie

Funkcja zabudowy	Powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]
mieszkaniowa jednorodzinna	27 081,27
zagrodowa	17 600,94
letniskowa	499,00
usługowa komercyjna	7 744,04
usługowa publiczna	-
produkcyjna	1 267,63
SUMA	54 192,89

Chłonność położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż położonych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na terenie Gminy Mielnik obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym wyznaczenie chłonności położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, polegało na przeanalizowaniu obszarów w granicach miejscowych planów, z wyłączeniem obszarów, których chłonność wyznaczono w poprzednim rozdziale.

Wyznaczono niezabudowane działki leżące w obszarach objętych planami oraz sprawdzono na jakich zasadach (określone wskaźniki urbanistyczne) plany dopuszczają ich zabudowanie. Ponadto sprawdzono czy kształt oraz powierzchnia wyznaczonych terenów umożliwia ich zabudowanie. Działki o zbyt małej powierzchni oraz kształcie uniemożliwiającym zlokalizowanie budynku zostały odrzucone z dalszych analiz.

W planach dla wybranych obszarów nie ustalono wskaźników urbanistycznych, którymi można by było się posłużyć, w tym: maksymalnej intensywności zabudowy, minimalnej intensywności zabudowy, maksymalnego wskaźnika powierzchni zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej liczby kondygnacji, maksymalnej wysokości budynków. W celu wyliczenia chłonności dla poszczególnych rodzajów zabudowy przyjęto wskaźniki urbanistyczne. Plany wyznaczają tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, letniskowej, obiektów sakralnych, świetlicy wiejskiej a także teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług z zakresu zdrowia i wypoczynku (29MN,U), teren pod usługi turystyczne z funkcją mieszkaniową (89ML,U) i tereny pod obiekty sakralne i cerkiewne, obiekty zakwaterowania, kultury i wypoczynku związane z obsługą pielgrzymów i turystów oraz pod obiekty i urządzenia komunikacji i infrastruktury technicznej (16OS,OK.,UT). W Uchwale Nr XXII/106/01 z dnia 28 sierpnia 2001 r. dla terenów 16OS,OK.,UT ustalono liczbę kondygnacji równą 2 plus poddasze użytkowe oraz w odległości powyżej 200 m od ogrodzenia Góry Grabarka dopuszczono zabudowę o wysokości 3 kondygnacji plus poddasze użytkowe – dla tych terenów przyjęto liczbę kondygnacji zgodnie z powyższymi ustaleniami. Powyższa uchwała ustala także 2 kondygnacje plus poddasze użytkowe dla terenu 13MN. Na podstawie analizy istniejącej zabudowy występującej na terenie gminy, przyjęto średni wskaźnik powierzchni zabudowy dla analizowanych terenów równy 0,1 i średnią liczbę kondygnacji równą 2. W celu uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto wskaźnik określający ją jako 0,8 powierzchni całkowitej.

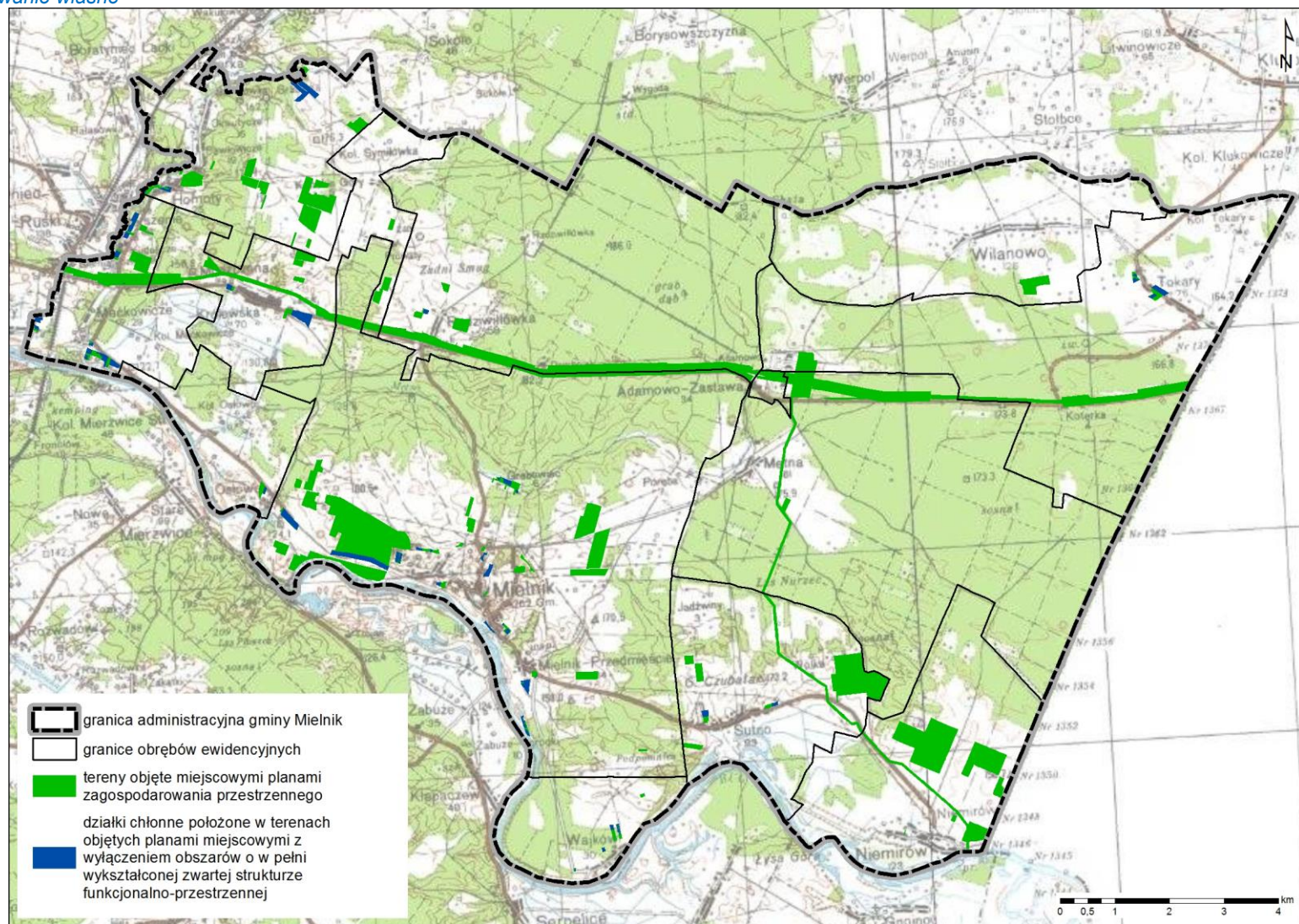
W przypadku teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług z zakresu zdrowia i wypoczynku przyjęto stosunek 50% do 50%, zaś dla terenu pod usługi turystyczne z funkcją mieszkaniową przyjęto stosunek 70% do 30%.

Lokalizację i łączną powierzchnię terenów możliwych do zabudowania oraz wyliczoną dla tych terenów chłonność z podziałem na przeznaczenie zapisane w planie (tylko dla przeznaczeń dopuszczających nową zabudowę) przedstawia poniższy rysunek i tabela.

Rysunek 4. Działki chłonne położone w terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego z wyłączeniem obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

źródło: opracowanie własne

Tabela 70. Chłonność położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę z wyłączeniem obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
 źródło: opracowanie własne

Numer planu	Symbol przeznaczenia terenu	Powierzchnia całkowita terenu [m ²]	Przyjęty wskaźnik powierzchni zabudowy [%]	Przyjęta liczba kondygnacji	Powierzchnia zabudowy [m ²]	Powierzchnia całkowita zabudowy [m ²]	Powierzchnia użytkowa zabudowy [m ²]	Chłonność danej funkcji zabudowy [m ²]				
								mieszkaniowa jednorodzinna	zagrodowa	letniskowa	usługowa komercyjna	usługowa publiczna
1	9MN	11112,41	10	2	1111,24	2222,48	1777,99	1777,99				
	10MN	16270,94	10	2	1627,09	3254,19	2603,35	2603,35				
	12MN	7471,84	10	2	747,18	1494,37	1195,49	1195,49				
	14MN	7405,57	10	2	740,56	1481,11	1184,89	1184,89				
	2MR	46259,5	10	2	4625,95	9251,90	7401,52		7401,52			
	4MR	130372,1	10	2	13037,21	26074,42	20859,54		20859,54			
	5MR	18230,56	10	2	1823,06	3646,11	2916,89		2916,89			
	6MR	76752,63	10	2	7675,26	15350,53	12280,42		12280,42			
	7MR	9358,41	10	2	935,84	1871,68	1497,35		1497,35			
	8MR	27062,6	10	2	2706,26	5412,52	4330,02		4330,02			
	13MR	2215,91	10	2	221,59	443,18	354,55		354,55			
	14MR	42255,01	10	2	4225,50	8451,00	6760,80		6760,80			
	9ML	21146,13	10	2	2114,61	4229,23	3383,38			3383,38		
	11ML	13877,2	10	2	1387,72	2775,44	2220,35			2220,35		
	12ML	8715,03	10	2	871,50	1743,01	1394,40			1394,40		
	10UK	9679,24	10	2	967,92	1935,85	1548,68					1548,68
	5OS	3800,07	10	2	380,01	760,01	608,01					608,01
	10OS	4362,14	10	2	436,21	872,43	697,94					697,94
	11OS	977,855	10	2	97,79	195,571	156,4568					156,46
2	47aMN	7103,49	10	2	710,35	1420,70	1136,56	1136,56				
	92MN	7079,07	10	2	707,91	1415,81	1132,65	1132,65				
	29MN,U	4203,89	10	2	420,39	840,78	672,62	336,31			336,31	
	56MR	18937	10	2	1893,70	3787,40	3029,92		3029,92			
	105MR	677,181	10	2	67,72	135,44	108,35		108,35			
	89ML,U	10422,1	10	2	1042,21	2084,42	1667,54	500,26			1167,28	

3	13MN	14268,5	10	2	1426,85	2853,70	2282,96	2282,96				
	16OS, OK, UT	87523,08	10	2/3	8752,31	22279,52	17823,61					17823,61
4	RM	566,165	10	2	56,62	113,23	90,59		90,59			
SUMA								12 150,46	59 629,93	6 998,14	1 503,59	20 834,70

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Tabela 71. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej i chłonnością obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

źródło: opracowanie własne

	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w 2052 r.	chłonność obszarów			możliwość zlokalizowania nowej zabudowy
		z ust. 5 pkt. 2 u.o.p.z.p	z ust. 5 pkt. 3 u.o.p.z.p	z ust. 5 pkt. 2 i 3 u.o.p.z.p	
		[m ²]	[m ²]	[m ²]	
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	88459,12	27081,27	12150,46	39231,74	49 227,39
Zabudowa zagrodowa	3120,00	17600,94	59629,93	77230,87	-74 110,87
Zabudowa letniskowa	0,00	499,00	6998,14	7497,14	-7 497,14
Zabudowa usługowa (komercyjna)	140000,00	7744,04	1503,59	9247,63	130 752,37
Zabudowa usługowa (publiczna)	2993,90		20834,70	20834,70	-17 840,80
Zabudowa produkcyjna	15000,00	1267,63		1267,63	13 732,37

Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową jednorodziną, usługową komercyjną oraz produkcyjną jest wyższe niż wyliczona chłonność terenów. W związku z powyższym istnieje możliwość wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarami objętymi planami miejscowymi:

- mieszkaniową jednorodziną – 49 227,39 m²,
- usługową (komercyjną) – 130 752,37 m²,
- produkcyjną – 13 732,37 m².

Zapotrzebowanie na zabudowę zagrodową, letniskową i usługową publiczną jest niższe niż wyliczona chłonność terenów. Taki stan rzeczy wynika z faktu, że obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przeznaczają znaczne tereny pod te funkcje oraz występują działki wolne w obszarach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej, a z przeprowadzonej prognozy wynika iż ludność gminy do 2052 r. nieznacznie spadnie. Zatem w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik nie ma możliwości lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej, letniskowej i usługowej publicznej.

Zgodnie z pismem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2016 r. przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503) „nie dopuszczają jedynie – w przypadku, gdy zapotrzebowanie na zabudowę może być w pełni zaspokojone na obszarach objętych planami miejscowymi oraz obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – przewidywania nowej zabudowy poza tymi obszarami. Pod pojęciem „nowej zabudowy” rozumieć należy zabudowę, która nie była dotąd projektowana w obowiązującym studium”. W związku z powyższym możliwe jest wskazanie nowej

zabudowy o powierzchni wykraczającej poza wyliczone zapotrzebowanie, o ile nie wykracza ona poza tereny zabudowy wyznaczone w obowiązującym studium.

Należy zaznaczyć, że wskazane jest kształtowanie zabudowy na podstawie ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Kształtowanie zwartych jednostek osadniczych o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej daje możliwość wyposażenia terenów w infrastrukturę, zmniejsza tym samym koszty finansowe, jak i niekorzystną presję na środowisko przyrodnicze rozpraszającej się zabudowy.

12.8. Ustalenia obecnie obowiązującego studium

Obecne obowiązujący dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik został przyjęty Uchwałą Nr XV/74/2000 Rady Gminy Mielnik z dnia 29 sierpnia 2000 r. i zmieniony Uchwałą Nr XXII/132/17 Rady Gminy Mielnik z dnia 24 marca 2017 r.

źródło: Załącznik nr 2 do Uchwały Nr XXII/132/17 Rady Gminy Mielnik z dnia 24 marca 2017 r.

- Łącznie przeznaczając pod zabudowę tereny o powierzchni ok. 1085 ha, co stanowi 5,5% gminy.

Tabela 72. Udział poszczególnych obszarów w powierzchni całej gminy

źródło: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik – kierunki zagospodarowania przestrzennego

KATEGORIA TERENU	POWIERZCHNI A [ha]	UDZIAŁ [%]	POWIERZCHNIA [ha]	UDZIAŁ [%]
obszary istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz różnych form mieszkalnictwa z możliwością modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji inwestycji z wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi	560	51,6	1085	5,5
obszary rozwoju zabudowy zagrodowej i różnych form mieszkalnictwa z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej i produkcyjnej z wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi	80	7,4		
obszary preferowane do rozwoju zabudowy różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym	225	20,7		
obszary istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych zabudowy usługowej z dopuszczeniem modernizacji, uzupełnień i zmiany funkcji (usługi oświaty, kultury, sportu, zdrowia i opieki społecznej, handlu, łączności, turystyki i wypoczynku, obiekty sakralne, różne)	170	15,7		
obszary zabudowy przemysłowej i gospodarczej istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych z dopuszczeniem modernizacji, uzupełnień i zmiany funkcji z wyjątkiem lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska	50	4,6		
tereny poza wyznaczonymi obszarami zabudowy			18564	94,5
RAZEM			19649	100

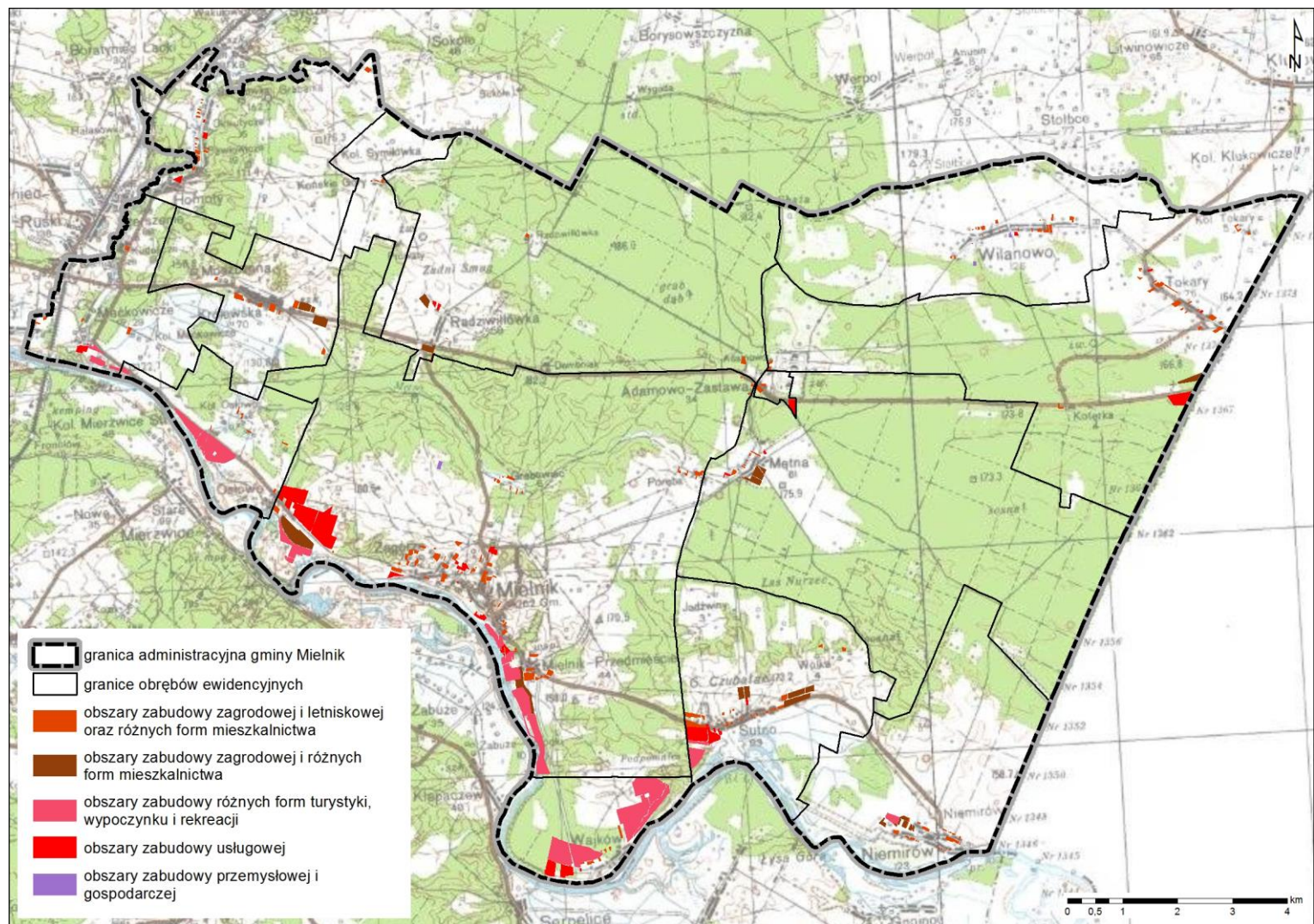
Tereny położone poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obejmują ok. 18 228,4 ha, co stanowi ok. 92,8% powierzchni gminy.

Analizując obecne zagospodarowanie terenów dokonano wskazania terenów, które posiadają możliwość lokalizacji zabudowy. Zgodnie z obowiązującym studium istnieje możliwość zabudowy kolejnych ok. 444,43 ha.

Przeanalizowano ustalenia studium dla poszczególnych terenów oraz wyznaczono potencjalną chłonność terenów wskazanych pod zabudowę. Obowiązujące studium nie ustala wskaźników urbanistycznych, którymi można by było się posłużyć, w tym: maksymalnej intensywności zabudowy, minimalnej intensywności zabudowy, maksymalnego wskaźnika powierzchni zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej liczby kondygnacji, maksymalnej wysokości budynków. W celu wyliczenia chłonności dla poszczególnych rodzajów zabudowy przyjęto wskaźniki urbanistyczne, na podstawie istniejącej zabudowy na terenie gminy. Studium jest dokumentem dosyć ogólnym, dlatego też przyjęto, że 25% powierzchni terenów potencjalnie możliwych do zabudowy zostanie przeznaczonych na komunikację, infrastrukturę techniczną, zieleni urządzoną, zieleni nieurządzoną lub część terenów nie będzie możliwa do zabudowy ze względów prawnych lub terenowych. W celu ustalenia powierzchni wykorzystano parametr maksymalnej intensywności zabudowy, którego wartość przyjęto na 0,2, z wyjątkiem obszarów preferowane do rozwoju zabudowy różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji dla których przyjęto wartość 0,02. W poszczególnych przeznaczeniach terenów, przyjęto założenia udziału

poszczególnych funkcji zabudowy zgodnie z poniższą tabelą. Założono również, iż określone parametry zostaną wykorzystane w 50%. W celu uzyskania powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto wskaźnik określający ją jako 0,8 powierzchni całkowitej.

Rysunek 6. Tereny chłonne wskazane pod zabudowę w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik z wyłączeniem obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
 źródło: opracowanie własne

Tabela 73. Chłonność terenów wskazanych pod zabudowę w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik z wyłączeniem obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
źródło: opracowanie własne

Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenu [m ²]	Powierzchnia z wyłączeniem 25% [m ²]	Intensywność zabudowy	Udział funkcji zabudowy						Wykorzystanie wskaźników	Przelicznik powierzchni użytkowej	Powierzchnia użytkowa zabudowy					
				mieszkaniowa jednorodzinna	zagrodowa	letniskowa	usługowa komercyjna	usługowa publiczna	produkcyjna			mieszkaniowa jednorodzinna	zagrodowa	letniskowa	usługowa komercyjna	usługowa publiczna	produkcyjna
obszary istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz różnych form mieszkalnictwa z możliwością modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji inwestycji z wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi	827 929,65	620 947,24	0,20	0,45	0,35	0,15	0,05	-	-	0,5	0,80	22 354,10	17 386,52	7 451,37	2 483,79	-	-

<i>obszary rozwoju zabudowy zagrodowej i różnych form mieszkalnictwa z możliwością lokalizacji zabudowy usługowej i produkcyjnej z wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi</i>	630 107,57	472 580,68	0,20	0,45	0,35	-	0,15	-	0,05			17 012,90	13 232,26	-	5 670,97	-	1 890,32
<i>obszary preferowane do rozwoju zabudowy różnych form turystyki, wypoczynku i rekreacji o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym</i>	1 926 095,78	1 444 571,84	0,02	-	-	-	1,00	-	-			-	-	-	11 556,57	-	-
<i>obszary istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych zabudowy usługowej z dopuszczeniem modernizacji, uzupełnień i zmiany funkcji (usługi oświaty, kultury, sportu, zdrowia i opieki społecznej, handlu, łączności, turystyki i wypoczynku, obiekty sakralne, różne)</i>	1 036 574,94	777 431,21	0,20	-	-	-	0,50	0,50	-			-	-	-	31 097,25	31 097,25	-

obszary zabudowy przemysłowej i gospodarczej istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych z dopuszczeniem modernizacji, uzupełnień i zmiany funkcji z wyjątkiem lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska	19 211,85	14 408,89	0,20	-	-	-	-	-	1,00			-	-	-	-	-	1 152,71
Razem	4 439 919,79	3 329 939,84	Razem									39 367,00	30 618,78	7 451,37	50 808,58	31 097,25	3 043,03

Łączną powierzchnię powierzchni użytkowej możliwej na terenie gminy Mielnik przedstawia poniższa tabela:

Tabela 74. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonnością obszarów przeznaczonych w planach miejscowych i studium pod zabudowę
źródło: opracowanie własne

	zapotrzebowanie na nową zabudowę w 2052 r.	chłonność				PORÓWNANIE
		obszary zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej	miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	ŁĄCZNIE	
	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]	[m ²]
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	88459,12	25352,59	13879,15	39367,00	78598,74	9 860,38
Zabudowa zagrodowa	3120,00	15211,55	62019,32	30618,78	107849,65	-104 729,65
Zabudowa letniskowa	0,00	0,00	7497,14	7451,37	14948,51	-14 948,51
Zabudowa usługowa (komercyjna)	140000,00	7605,78	1641,85	50808,58	60056,21	79 943,79
Zabudowa usługowa (publiczna)	2993,90	0,00	20834,70	31097,25	51931,95	-48 938,05
Zabudowa produkcyjna	15000,00	1267,63	0,00	3043,03	4310,66	10 689,34

Biorąc pod uwagę chłonność obszarów wyznaczonych w powyższych dokumentach planistycznych oraz zapotrzebowanie na nową zabudowę w 2052 r., na terenie gminy Mielnik istnieje możliwość wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarami objętymi planami miejscowymi:

- mieszkaniową jednorodziną – 9 860,38 m²,
- usługową (komercyjną) – 79 943,79 m²,
- produkcyjną – 10 689,34 m².

W opracowywanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie ma możliwości wskazania nowych terenów pod zabudowę zagrodową, letniskową oraz usługową publiczną. Istnieje jednak możliwość „przeniesienia” terenów zabudowy – predysponowane są do tego tereny nieobjęte dotychczas miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (uniknięcie obniżania wartości nieruchomości), w miejscach, gdzie ruch budowlany jest znikomy oraz występują mniej korzystne warunki terenowe dla lokalizacji zabudowy.

12.9. Określenie potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją nowej zabudowy

Potrzeby inwestycyjne gminy Mielnik, wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, będą związane głównie z usługami publicznymi oraz z rozbudową sieci infrastruktury technicznej oraz komunikacji. Według danych pozyskanych z gminy w 2020 r. na terenie gminy do sieci wodociągowej podłączonych było 1027 lokali, z czego 1162 budynków mieszkalnych, co stanowi 81,23% zwodociągowania, zapewniając dostawę dla ponad 93% mieszkańców. Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się z ujęcia wody w Grabowcu. Długość czynnej sieci będącej w zarządzie gminy w 2020 r. wynosiła 83 km. Długość sieci kanalizacyjnej w 2020 r. wynosiła 17,7 km i obejmowała jedynie miejscowość Mielnik i Osłowo. W pozostałych miejscowościach ścieki odprowadzane są do systemów indywidualnych - bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe i przydomowych oczyszczalni ścieków. Do sieci kanalizacyjnej według stanu na rok 2020 podłączonych było 339 budynków mieszkalnych, zapewniając odprowadzanie ścieków od 584 osób, około 25% mieszkańców gminy. W 2020 r. łączna długość dróg gminnych wynosiła 69,564 km, według Systemu Oceny Nawierzchni ich stan jest bardzo zróżnicowany od poziomu pożądanego do krytycznego. Na terenie gminy nie występują drogi rowerowe. Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, i słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną, która jest obecna jedynie w dwóch na 23 miejscowości. Wprowadzenie nowej zabudowy będzie wiązać się rozbudową sieci wodociągowej o brakujące odcinki w terenach dotychczas nieuzbrojonych. Lokalizacja nowej zabudowy wiąże się także z potrzebą rozbudowy sieci infrastruktury komunikacyjnej poprzez budowę nowych dróg lub poprawę stanu istniejących.

Na terenie gminy Mielnik częściowo tereny mieszkaniowe zlokalizowane są na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej lub na terenach objętych już miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym, że obszary o zwartej strukturze zaopatrzone są w podstawowe media oraz posiadają dostęp do dróg nie przewiduje się konieczności realizacji na ich terenie zadań własnych gminy.

Na pozostałych obszarach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego konieczność budowy nowo projektowanych dróg oraz infrastruktury technicznej została już uwzględniona w opracowanych prognozach skutków finansowych. Na etapie ich tworzenia przeanalizowane zostały potrzeby inwestycyjne, wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z wyznaczaniem terenów nowej zabudowy. Wskazano zakres prac, związanych z tworzeniem sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W związku z powyższym również przewidywane koszty związane z budową infrastruktury drogowej oraz infrastruktury technicznej zostały uwzględnione w przyszłych wydatkach gminy. Ewentualne dodatkowe inwestycje mogą zaistnieć w przypadku, gdy nowa zabudowa będzie realizowana poza terenami objętymi planami i w oddaleniu od głównych ciągów komunikacyjnych. Jako priorytetowe do zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną (sieć kanalizacyjna) wskazane są obszary o już istniejącej zwartej zabudowie. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną nowo wyznaczonych terenów zabudowy będzie zależne od tempa ich zabudowywania.

W perspektywie do 2052 r. w gminie Mielnik może powstać potrzeba zwiększenia liczby obiektów usług publicznych, mających na celu zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności. W zależności od możliwości finansowych gminy,

władze gminy zdecydują czy obiekty powstaną jako nowe budynki czy usługi, na które wystąpi dodatkowe zapotrzebowanie, będą realizowane w istniejących budynkach na zasadach najmu powierzchni. Podczas przeprowadzanych analiz zauważono także deficyt przestrzeni publicznych. Okres realizacji inwestycji z zakresu usług społecznych będzie zależny od tempa zagospodarowywania terenów, sytuacji demograficznej i zapotrzebowania.

12.10. Podsumowanie

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługową komercyjną i produkcyjną jest większe niż chłonność dostępnych obszarów. W związku z powyższym istnieje możliwość wyznaczenia nowych terenów o tych funkcjach poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarami objętymi planami miejscowymi.

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę jest mniejsze niż chłonność dostępnych obszarów w przypadku zabudowy zagrodowej, letniskowej i usługowej publicznej. W związku z powyższym nie ma możliwości wyznaczenia nowych terenów o tych funkcjach poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarami objętymi planami miejscowymi.

13. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Grunty na obszarze zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. są własnością osób fizycznych i prawnych.

14. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

1. Ograniczenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych i sanitarnych

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu (cały obszar zmiany studium),
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (obszar zmiany studium w obrębie ewidencyjnym Osłowo),
- Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (fragment obszaru zmiany studium w obrębie ewidencyjnym Osłowo),
- proponowany Obszar Natura 2000 Murawy w Mielniku PLH200027 (fragment obszaru zmiany studium w obrębie ewidencyjnym Mielnik).

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu został powołany uchwałą Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12, poz. 128). Obecnie podstawą prawną dla istnienia i wyznaczenia granic OChK Dolina Bugu jest uchwała Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”. Celem utworzenia OChK Dolina Bugu jest czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej doliny Bugu oraz kompleksów

leśnych Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej posiadających wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe. Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu obowiązują zakazy ograniczające zagospodarowanie terenów.

Obszary Natura 2000 wyznaczane są na podstawie dwóch dokumentów: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, potocznie zwanej Dyrektywą „Ptasią” oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny zwanej Dyrektywą „Siedliskową”. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar. Zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody powyższe przepisy stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk.

Dla obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody obowiązują ustalenia i zakazy zawarte w aktach je powołujących, a także w ustanowionych dla obszarów Natura 2000 planach zadań ochronnych, które wskazują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. oraz w jej sąsiedztwie nie występują cmentarze. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze „odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Ponadto odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m”.

2. Ograniczenia wynikające z ochrony dziedzictwa kulturowego

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. na części terenu w obrębie ewidencyjnym Ośłowo (dz. ew. nr 335) znajduje się stanowisko archeologiczne Ośłowo, stanowisko nr 4, obszar AZP 54-85/9. Ewentualna realizacja inwestycji na tym terenie możliwa jest po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny określać zasady ochrony stref konserwatorskich, odnoszące się do gospodarowania na tych obszarach.

3. Ograniczenia wynikające z uwarunkowań transportowych i infrastruktury technicznej

Przez obszar zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. oraz w jego sąsiedztwie nie przebiegają linie kolejowe, gazociągi wysokiego ciśnienia oraz drogi wyższych klas technicznych. W sąsiedztwie nie występują lotniska ani wyznaczone od nich strefy ograniczające. Na terenie zmiany studium nie występują także tereny zamknięte.

Przez obszar zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. w obrębie ewidencyjnym Mielnik przebiegają napowietrzne linie energetyczne: wysokiego napięcia 110 kV oraz średniego napięcia 15 kV, w związku z czym, występują ograniczenia w użytkowaniu terenów znajdujących się w strefach ochronnych od tych linii.

15. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, tj. nie wskazano udokumentowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. Na części terenu w obrębie ewidencyjnym Mielnik występuje obszar predysponowany do występowania ruchów masowych, nie był on jednak weryfikowany w terenie.

16. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

1. Udokumentowane złoża kopalin

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. znajduje się część złoża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów - czwartorzęd) Osłowo (KN2606). Eksploatacja tego złoża jest zaniechana. Powierzchnia całego udokumentowanego złoża wynosi 3,454 ha. Złoże udokumentowane w formie karty rejestracyjnej zatwierdzonej decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku z dnia 20 maja 1981r, znak GT.IV/8516/2/81. Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r. zasoby geologiczne bilansowe złoża wynosiły 57 tys. ton (zasoby poza filarem ochronnym). Dla złoża w karcie rejestracyjnej określono także zasoby złoża bilansowe w filarze ochronnym (wyznaczonym dla linii energetycznej), które wg stanu na dzień 31.10.1980r. wynosiły 98,2 tys. ton. Brak jest zasobów przemysłowych. Dla złoża nie wyznaczono obszaru górniczego ani terenu górniczego.

2. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

3. Zasoby wód podziemnych

Obszar zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. położony jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obszar znajduje się w zasięgu jednostki PLGW200055.

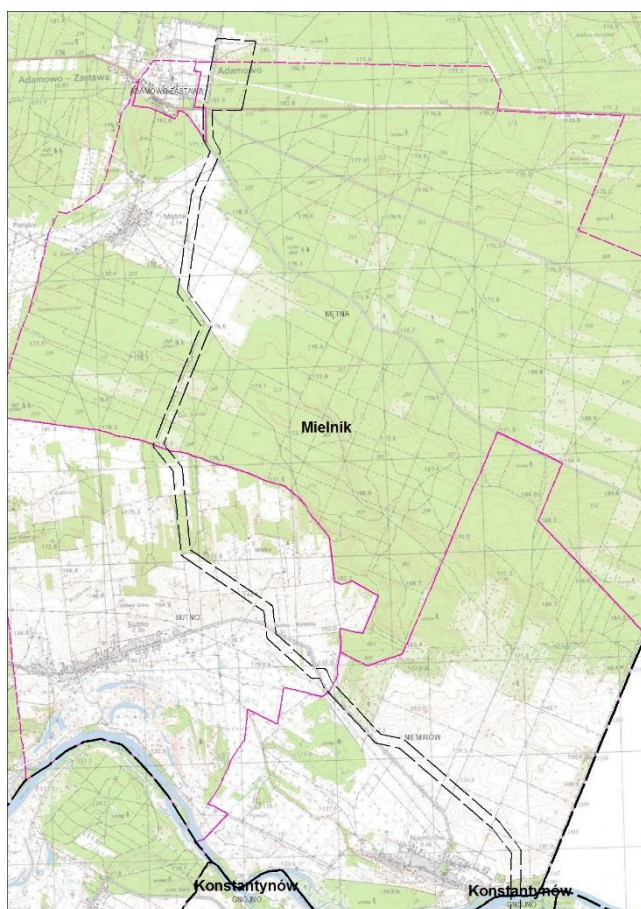
17. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

W granicach zmiany studium, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r. nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

Załącznik 1 Uwarunkowania obszaru Zmiany Studium

Położenie i zagospodarowanie obszaru

Obszar Zmiany Studium gminy Mielnik obejmuje pas terenu o szerokości około 50m zgodnie z załącznikiem graficznym do Uchwały Nr IX/50/15 z dnia 29 września 2015 roku zmienionej Uchwałą Nr XIII/79/16 z dnia 15 marca 2016 r. Obszar ten ma formę pasa terenu o szerokości około 50m przewidzianego pod lokalizację ropociągu przesyłowego DN 800 lub o większej średnicy DN 900 wraz z jego strefą bezpieczeństwa. Ponadto, analiza uwarunkowań obejmuje pasy terenów przylegających do granic obszarów zmiany studium. Teren ten, o przebiegu w przybliżeniu południkowym, rozciąga się na obszarze gminy Mielnik na długości ok. 10,36 km. W rejonie bazy paliwowej w Adamowie analiza obejmuje zwarty teren przylegający do bazy, na którym przewiduje się rozwój bazy związany z przyłączeniem ropociągu Brody-Płock .

Obszar opracowania rozpoczyna się na granicy gmin Mielnik i Konstancynów, na rzece Bug i kończy się w rejonie bazy paliwowej w Adamowie, położony jest w następujących obrębach: Niemirów, Sutno, Mętna oraz w niewielkim zakresie w obrębie Tokary.

Schemat 1 Lokalizacja obszaru analiz na terenie gminy Mielnik

Obszar Zmiany Studium gminy Mielnik w korytarzu lokalizacji ropociągu obejmuje następujące formy zagospodarowania i użytkowania:

- obręb Niemirów – w południowej części - nurt Bugu, dalej lasy, potem grunty orne, w częściowo ugorowane lub zadrzewione, w północnej części lasy,
- obręb Sutno – grunty orne i niewielkie połacie trwałych użytków zielonych oraz gruntów zadrzewionych, w centralnej części grunty orne, w dużym stopniu ugorowane lub zadrzewione, w północnej części lasy,

- obręb Mętna – dominują lasy, jedynie w rejonie wsi Mętna – grunty orne, w dużym stopniu ugorowane lub zadrzewione z towarzyszącymi lasami; w rejonie bazy paliw – grunty zabudowane bazy paliw, lasy, drogi, nieużytki;
- obręb Tokary – teren bazy paliw, lasy i drogi.

Podsumowując, obszar objęty opracowaniem to w większości tereny niezainwestowane, użytkowane rolniczo oraz tereny lasów.

Pas analiz przecina:

- pas drogowy drogi wojewódzkiej nr 640 klasy G: droga krajowa Nr 19 (Anusin) – Radziwiłłówka – granica Państwa,
- pas drogi powiatowej nr 1781B Sutno-Niemirów,
- drogi gminne,
- dukty leśne,
- dojazdy do pól,
- rowy melioracyjne,
- linia SN 15 kV Sutno-Niemirów.

Korytarz analiz obejmuje tereny oddalone od zwartej zabudowy i położony jest w następującej odległości od zabudowy zwartej wsi:

- Adamowo- 350 m na W,
- Mętna – 500 m na W,
- Niemirów – 300 m na W.

Warunki gruntowo-wodne

<u>Opis jednostki geomorfologicznej</u>	Warunki gruntowe	Głębokość zwierciadła wody gruntowej	Ocena warunków dla budowy rurociągu oraz urabialności gruntów i skał wg PN-B-06050; 1999r.
<u>Podlaski przełom Bugu</u> Dolina rzeki Bug o szerokości ok. 2 km, szerokości koryta 50 ÷ 200 m i rzędnych terenu 120 ÷ 125 m n.p.m.	Piaski i mułki rzeczne tarasów zalewowych i nadzalewowych oraz torfy – zawierają przewarstwienia namułów organiczno-mineralnych. Miąższość tej serii wynosi od 5 do 20 m. Torfy występują przeważnie w facji bagienno-szuwarowej, z fragmentami drewna i osiągają miąższość do 10 m.	Płytko położone zwierciadło wody gruntowej 0 ÷ 2 m	Obszar doliny charakteryzuje się płytkim występowaniem wód gruntowych oraz stosunkowo młodymi osadami piaszczystymi w stanie luźnym oraz spoistymi w stanie plastycznym. Podczas wezbrań możliwe zatopienie obszaru oraz oddziaływanie erozyjne. Kategoria 3: Grunty łatwo urabialne
<u>Wysoczyzna Drohiczyńska</u> Obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu z wzniesieniami moren czołowych. Rzędne terenu od 135 do 180 m n.p.m.	Piaski ze żwirami wodnolodowcowe i lodowcowe, gliny zwałowe, osady deluwialne – osady wodnolodowcowe to piaski ze żwirami sięgające do 20 m miąższości. Gliny zwałowe występują tu fragmentarycznie, wykształcone są w postaci glin piaszczysto-ilastych, sięgają miąższość do 15 m. Osady deluwialne towarzyszą rozciągłym erozyjnym w obrębie wysoczyzny i zboczom dolin. Miąższość ich przekracza zazwyczaj 2 m.	Zwierciadło wody gruntowej na głębokości 10,0÷15,0 m p.p.t.	Obszar fality z licznymi dolinami i wcięciami erozyjnymi oraz łagodnie nachylonymi stokami. Głazy pochodzenia północnego (granity, wapienie) mogą utrudniać wykonanie wykopu. Lokalnie występujące procesy denudacyjne. Kategoria 3: Grunty łatwo urabialne Kategoria 5: Grunty trudno urabialne (gliny zwałowe)

Zasoby surowcowe

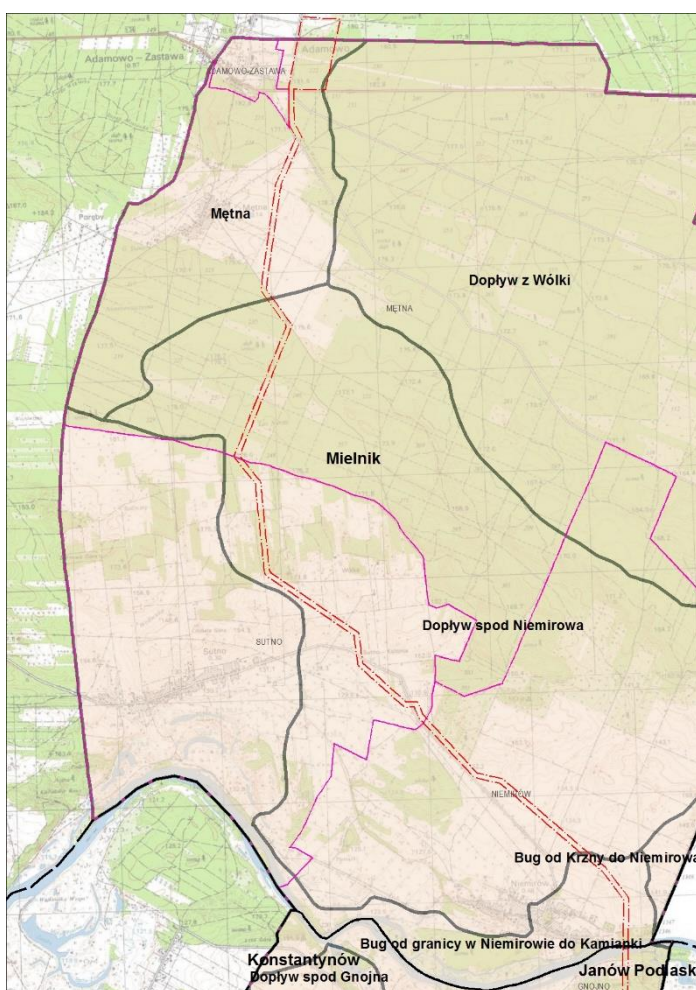
Na omawianym obszarze nie występują surowce mineralne. Udokumentowane złoża surowców występują w dalszym sąsiedztwie pasa analiz.

Wody powierzchniowe

Zgodnie z nowym podziałem kraju na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), analizowany pas zlokalizowany jest w całości w Regionie Wodnym Środkowej Wisły, w granicach 3 jednolitych części, zestawionych w poniższej tabeli. Granice JCWP pokrywają się z granicami naturalnych zlewni cieków powierzchniowych.

Kod jednostki	Nazwa jednostki	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych/derogacje
RW200021266559	Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki	Zagrożona/ Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW
RW2000172665538	Dopływ spod Niemirowa	niezagrożona
RW200017266554	Mętna	niezagrożona

W ramach wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, której najważniejszym przesłaniem jest ochrona zasobów wodnych, na obszarze kraju wprowadzono planowanie gospodarowaniem wodami na obszarze dorzeczy. Dla dorzecza Wisły został opracowany „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (M.P. nr 49 z 2011, poz. 549). W planie tym określono cele środowiskowe, które stanowią wartości graniczne, odpowiadające dobremu stanowi wód. Jedynie JCWP Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki, obejmujący skrajny południowy fragment pasa analiz przy granicy z gminą Konstantynów został określony jako jednolite części wód, gdzie osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone. Dla pozostałych JCWP wymienionych w tabeli powyżej osiągnięcie celów środowiskowych jest niezagrażone.

Schemat 2 JCWP w pasie analiz

Wody podziemne

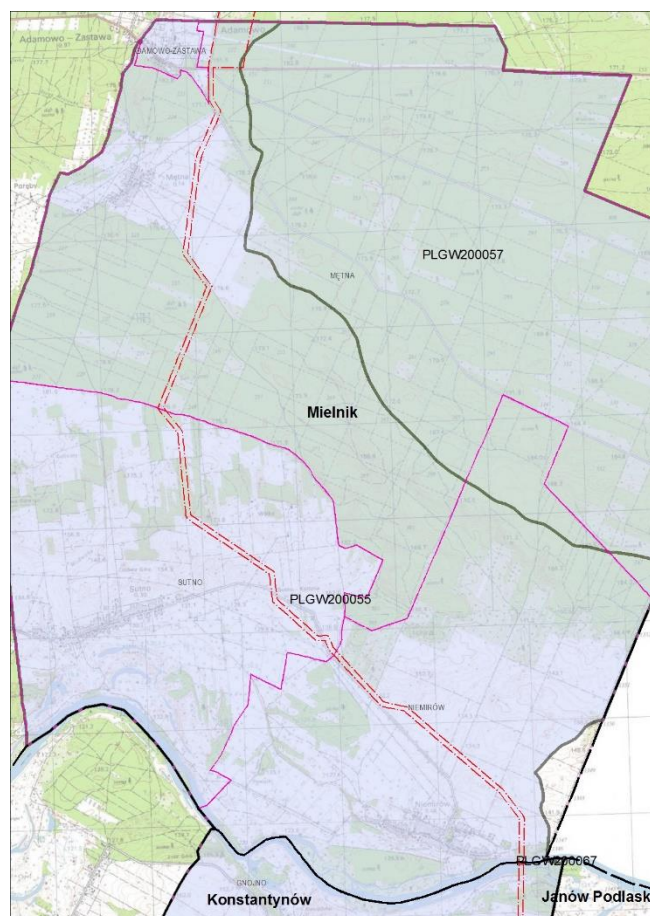
Obszar gminy Mielnik według podziału, którego wprowadzenie planowane jest w 2016 r., jest położony w obrębie jednej jednolitej części wód podziemnych - nr 55 (PLGW 200055), według poprzedniego podziału w JCWPd 54 (PLGW 230054).

Charakterystyka JCWPd: 55

Na obszarze całej jednostki występuje jeden bądź dwa a lokalnie nawet trzy poziomy czwartorzędowe. Ponadto wykształcone są poziomy wodonośne: mioceni, oligoceni oraz lokalnie kredowy. Generalnie wszystkie wymienione poziomy nie są ze sobą w bezpośredniej więzi hydraulicznej. Jedynie lokalnie poziom mioceni i oligoceni występują ze sobą w łączności hydraulicznej.

Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna):
brak

Schemat 3 JCWPd w pasie analiz

Krajobraz

Krajobraz naturalny to system o swoistej strukturze i wewnętrznych powiązaniach, identyfikowany i klasyfikowany na podstawie cech przyrodniczych. Podziału krajobrazów dokonano na podstawie dominujących cech przyrodniczych, wychodząc z założenia, że w różnych sytuacjach przeważają różne czynniki (Richling 1992).

Większość terenu gminy Mielnik została zaliczona do klasy krajobrazów – krajobraz nizin, typ – peryglacialny, rodzaj – równiny faliste. Południowa część doliny Bugu zaliczono do klasy – krajobrazów dolin i obniżen, typu zalewowych den dolin – akumulacyjnych – rodzaj równiny zalewowej w terenach nizinnych i wyżynnych.

W południowej części obszaru analiz w krajobrazie dominuje dolina Bugu, z wyraźnymi krawędziami. Dalej występuje krajobraz terenów rolnych z dużym udziałem zadrzewień i zalesień. Wnętrza krajobrazowe wydzielane są przez rozległe kompleksy leśne w gminie Mielnik. Wyraźne wnętrza krajobrazowe to obszar śródleśnej osady Mętna i Adamowa. Tutaj wnętrza krajobrazowe wydzielone są zwartymi kompleksami leśnymi, tworzącymi ściany wewnątrz i wypełnione polami, łąkami, zabudową wsi oraz niewielkimi lasami.

Gleby

W pasie analiz znajdują się gleby brunatne wylugowane. Dominują tutaj kompleksy przydatności rolniczej 6 i 7, czyli żytń słaby i żytń bardzo słaby.

Zagrożenie powodziowe

Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa) wymaga przygotowania map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) w terminie do 22 grudnia 2013 r. Za opracowanie map w Polsce, zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.), odpowiada Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu.

W dniu 22 grudnia 2013 r. mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, przekazane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB, zostały opublikowane na Hydroportalu MZP i MRP w formie plików PDF. W 2014 r. mapy podlegały sprawdzaniu i weryfikacji. Uwagi zgłaszane przez organy administracji były rozpatrywane i w uzasadnionych przypadkach uwzględniane.

Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawiono obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%);
2. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
3. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),

oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:

- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwsztormowego (budowli ochronnych pasa technicznego – według ustawy Prawo wodne, obowiązującej przed 12 lipca 2014 r.)

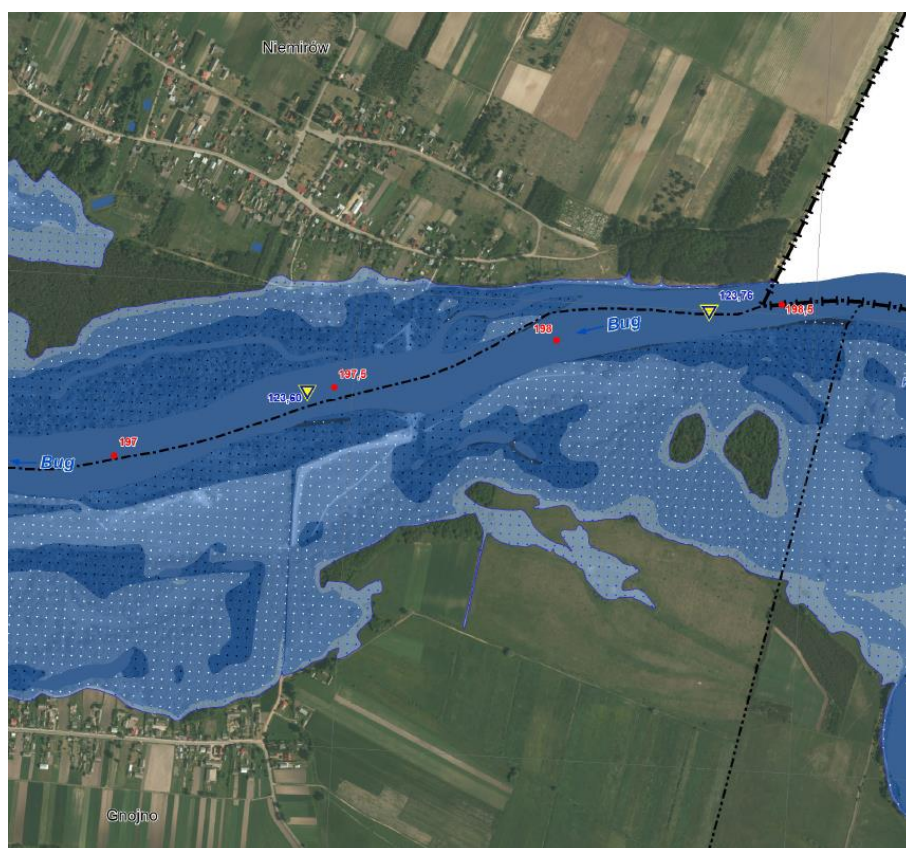
Ponadto na mapach zagrożenia powodziowego przedstawiono:

- głębokość wody;
- oraz prędkość wody i kierunki przepływu wody – dla miast wojewódzkich i miast na prawach powiatu oraz innych miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000 osób.

Uzupełnieniem map zagrożenia powodziowego są mapy ryzyka powodziowego, określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwolą na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

W tym celu dla obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego, zostały naniesione takie elementy jak:

- szacunkowa liczba ludności zamieszkującej obszar zagrożony;
- budynki mieszkalne oraz obiekty o szczególnym znaczeniu społecznym (tj. szpitale, szkoły, przedszkola, hotele, centra handlowe i inne) - dla których głębokość wody wynosi > 2 m oraz < 2 m (graniczna wartość głębokości wody - 2m została przyjęta w związku z przyjętymi przedziałami głębokości wody i ich wpływu na stopień zagrożenia dla ludności i obiektów budowlanych;
- obszary i obiekty zabytkowe;
- obszary chronione tj. ujęcia wód, strefy ochronne ujęć wody, kąpieliska, obszary ochrony przyrody;
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń wody, w przypadku wystąpienia powodzi tj. zakłady przemysłowe, oczyszczalnie ścieków, przepompownie ścieków, składowiska odpadów, cmentarze;
- wartości potencjalnych strat dla poszczególnych klas użytkowania terenu, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny przemysłowe, tereny komunikacyjne, lasy, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, użytki rolne, wody.

Obszar pasa analiz objęty został sporządzeniem map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego, o których mowa powyżej, dla prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi 0,2% tj. raz na 500 lat, 1% tj. raz na 100 lat oraz 10% tj. raz na 10 lat.

Zagrożenie powodzią 10% występuje jedynie w skrajnych fragmentach obrębu Niemirów, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Bug i obejmuje jedynie tereny otwarte.

Rys. 1 Zagrożenie powodziowe 10%
(źródło: www.isok.gov.pl)

Zagrożenie powodzią 1% obejmuje południowe fragmenty obrębu Niemirów w szerszym przestrzennym zakresie niż zagrożenie powodziowe 10%. Są to tereny otwarte. Poza pasem analiz zagrożenie 1% obejmuje fragmenty zabudowy wsi Niemirów.

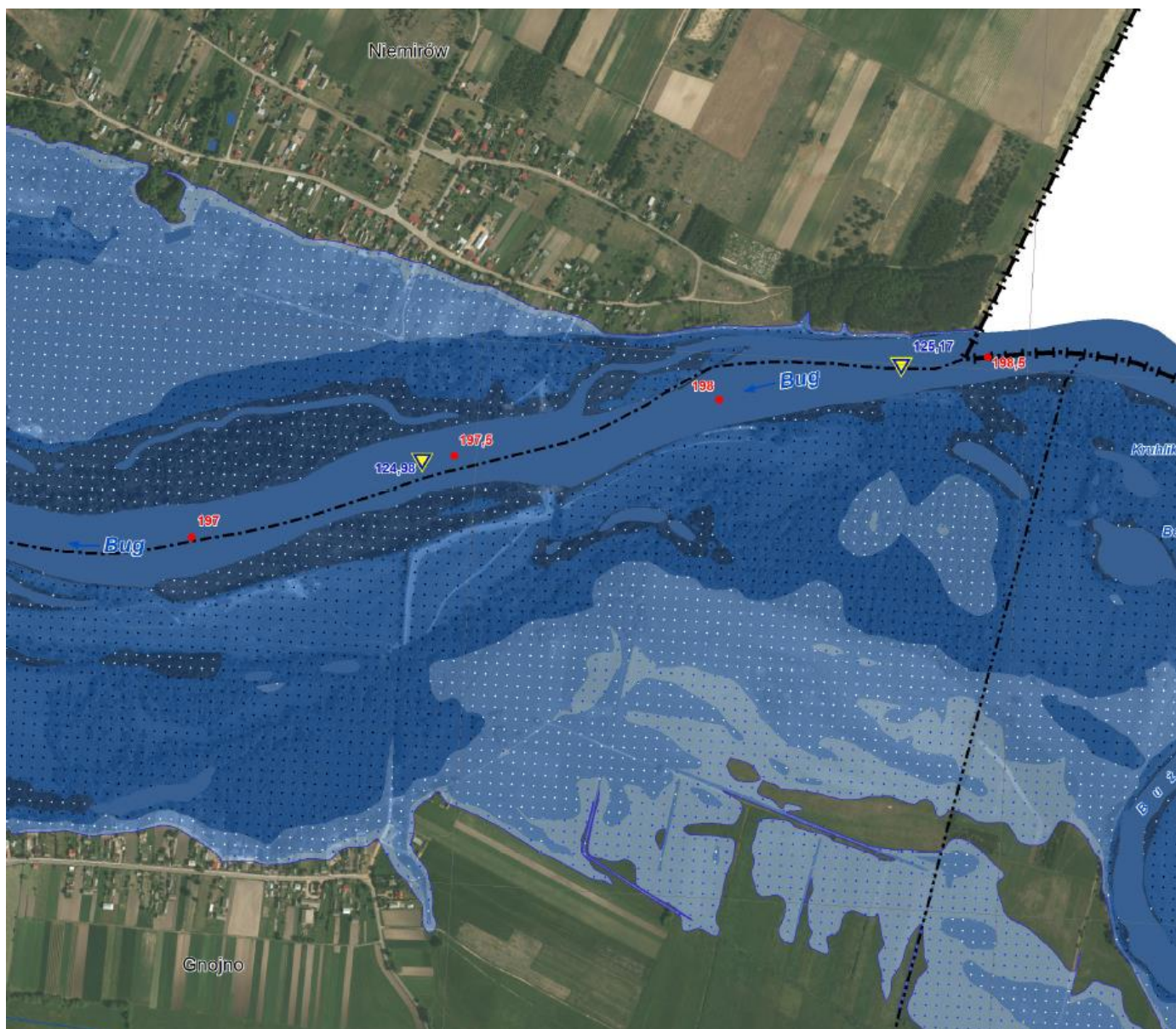
Zgodnie z art.88l ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (obszary o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 1%) zabrania się wykonywania

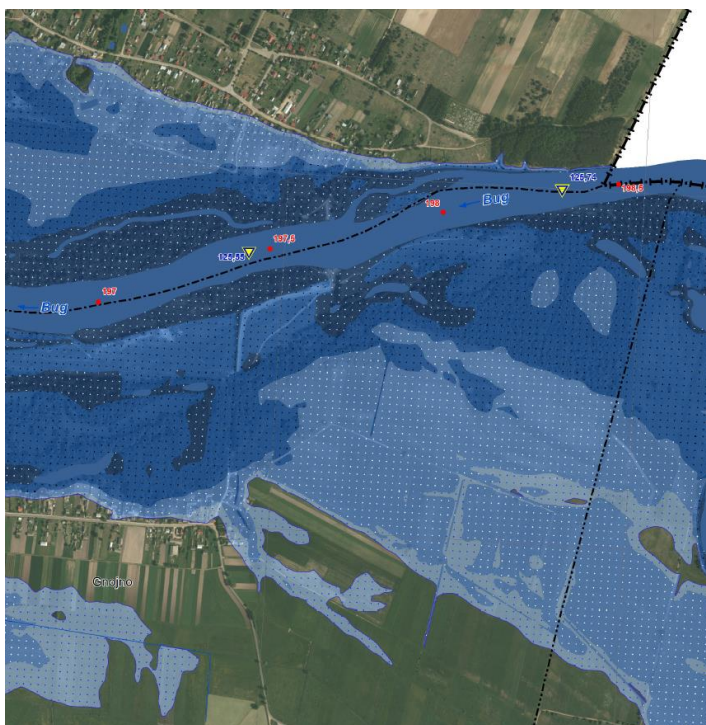

robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Rys. 2 Zagrożenie powodziowe 1% (źródło: www.isok.gov.pl)

Zagrożenie powodziowe 0,2% obejmuje szerszy pas terenu niż zagrożenie powodziowe 1% w południowej części obrębu Niemirów. Są to tereny otwarte. Poza pasem analiz zagrożenie 0,2% obejmuje fragmenty zabudowy wsi Niemirów.

Rys. 3 Zagrożenie powodziowe 0,2%
(źródło: www.isok.gov.pl)

Osuwiska i tereny zagrożone masowymi ruchami ziemi

Na mapach województw, w ramach projektu kartograficznego: „Systemy Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO”, zostały przedstawione zasięgi obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych oraz dotychczas udokumentowane osuwiska, badane na przestrzeni ostatnich 30- 40 lat. W ten sposób zostały wskazane rejony, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. RZGW w materiałach dotyczących zagrożenia powodziowego wskazało na obszarze Gminy trzy osuwiska (Mielnik, Wajków, Niemirów). W korytarzu analiz znajduje się fragment osuwiska w rejonie Niemirowa.

Roślinność

Inwentaryzacja przyrodnicza na trasie i w sąsiedztwie projektowanego rurociągu naftowego Brody – Płock wykonana w 2012 r. w korytarzu ropociągu i jego sąsiedztwie obejmowała: grzyby, rośliny naczyniowe i siedliska przyrodnicze.

Wykaz stanowisk bioty grzybów chronionej częściowo na mocy prawa krajowego, stwierdzonej w obszarze analizy i jego sąsiedztwie

Nazwa gatunkowa – skrót używany na mapie	Liczebność	Siedlisko	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP
chrobotek leśny – Cla (Cladonia arbuscula)	kilkaset osobników	murawa napiaskowa	B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [B]
mąkla tarniowa – Ep (Evernia prunastri)	kilkanaście plech	las	B		
	kilkanaście plech	las	B		
	kilkadziesiąt plech	grąd	B		
	kilkadziesiąt plech	grąd	B		
	kilkadziesiąt plech	grąd	B		
	kilkadziesiąt plech	grąd	B		
	kilkanaście plech	grąd	B		
	kilkanaście plech	grąd	B		

OOP – obszar oddziaływania przedsięwzięcia; A – obszar bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia; B – obszar pośredniego oddziaływania przedsięwzięcia; OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000; SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000; OŚ – gatunek objęty ochroną ścisłą na mocy prawa krajowego; OC – gatunek objęty ochroną częściową na mocy prawa krajowego; CLZGIZ – gatunek figurujący na Czerwonej Liście Gatunków Ginących i Zagrożonych; PCKZ – gatunek figurujący w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt; ZII – gatunek figurujący w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej

Wykaz stanowisk gatunków flory chronionej ściśle na mocy prawa krajowego

Nazwa gatunkowa – skrót używany na mapie	Liczebność	Siedlisko	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP
przyłazczka pospolita – Hn (<i>Hepatica nobilis</i>)	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	A, B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkadziesiąt osobników	grąd	B		
	kilkaset osobników	grąd	B		
	kilkaset osobników	grąd i zbiorowiska zastępcze grądów w strefie A	A, B		
	kilkaset osobników	grąd	B		
	kilkaset osobników	grąd	B		
	kilkaset osobników	grąd i zbiorowiska zastępcze grądów w strefie A	A, B		
	kilkaset osobników	grąd	B		
wawrzynek wilczeyko – Dme (<i>Daphne mezereum</i>)	kilka osobników	grąd	B		
widłak goździsty – Lc (<i>Lycopodium clavatum</i>)	kilka osobników	las	B		
widłak jałowcowaty – La (<i>Lycopodium annotinum</i>)	kilkanaście osobników	las	B		
	kilkanaście osobników	las	B		

Wykaz stanowisk gatunków flory chronionej częściowo na mocy prawa krajowego

Nazwa gatunkowa	Liczebność	Siedlisko	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP
barwinek pospolity (<i>Vinca minor</i>)	kilkadziesiąt osobników	las	A		
	kilkaset osobników	grąd	B		
kopytnik pospolity (<i>Asarum europaeum</i>)	kilka osobników	grąd	B		
	kilkanaście osobników	grąd	B		
	kilkanaście osobników	grąd	B		
	kilka osobników	grąd	B		

Siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliska, stwierdzone w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia (OOP) na trasie podstawowej

Siedlisko przyrodnicze kod, typ	Orientacyjna długość kontaktu w OOP [km]	Powierzchnia w OOP [ha]	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP
6120* Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	0,03	0,26	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]
	0,02	0,09	B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [B]
91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	0,03	0,19	B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [B]
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	0,07	0,16	B		Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [B]
	0,23	0,54	B		
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	1,34	13,19	A, B		
	0,15	1,75	A, B		
	0,12	0,23	B		
	0,36	1,09	B		

Świat zwierzęcy

Inwentaryzacja przyrodnicza na trasie i w sąsiedztwie projektowanego rurociągu naftowego Brody – Płock wykonana w 2012 r. w korytarzu ropociągu i jego sąsiedztwie obejmowała:

- Bezkręgowce,
- Ryby,
- Płazy,
- Gady,
- Ptaki,
- Ssaki,
- Nietoperze.

W trakcie inwentaryzacji nie stwierdzono chronionych gatunków płazów i gadów.

Chronione bezkręgowce w obrębie obszaru analiz i jego sąsiedztwie (OOP)

Nazwa gatunkowa – skrót używany na mapie	Liczebność	Siedlisko	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP	Gmina
Gatunki z Załącznika II i IV Dyrektywy Siedliskowej (i objęte ochroną wg prawa krajowego)						
Nie stwierdzono						
Gatunki objęte ochroną ścisłą na mocy prawa krajowego						
biegacz ogrodowy (<i>Carabus hortensis</i>)	kilka osobników	lasy	B			Mielnik
tygrzyk paskowany (<i>Argiope bruennichi</i>)	1 osobnik	murawa napiaskow a	A	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A]	Mielnik
Gatunki objęte ochroną częściową na mocy prawa krajowego						
Nie stwierdzono						

Objaśnienia do tabeli: OOP – obszar oddziaływania przedsięwzięcia, SOO – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk w sieci Natura 2000, OSO – Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków w sieci Natura 2000, A – strefa bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia, B – strefa pośredniego oddziaływania przedsięwzięcia, ° - gatunek chroniony wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko żyjących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237), poza ochroną wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419)

Cenna ichtiofauna w obrębie OOP

Nazwa gatunkowa, status ochrony	Liczebność	Siedlisko	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP	Gmina
boleń (<i>Aspius aspius</i>) ZII	występuje	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
brzana (<i>Barbus barbus</i>) CLZGiZ	występuje	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
kiełb białopłetwy (<i>Gobio albipinnatus</i>) ZII, OŚ, CLZGiZ, PCKZ	liczny	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
koza (<i>Cobitis taenia</i>) ZII, OŚ, CLZGiZ	liczny	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
minóg ukraiński (<i>Eudontomyzon (Lampetra) mariae</i>) ZII, OŚ, CLZGiZ, PCKZ	występuje	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
piekielnica (<i>Alburnoides bipunctatus</i>) OŚ, CLZGiZ, PCKZ	liczna	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik

Nazwa gatunkowa, status ochrony	Liczebność	Siedlisko	Strefa OOP	SOO strefa OOP	OSO strefa OOP	Gmina
piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>) ZII, OŚ, CLZGiZ, PCKZ	prawdopodobnie występuje, ale nie potwierdzony bezpośrednich połowach	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
różanka (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>) ZII, OŚ, CLZGiZ, PCKZ	liczna	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
śliz (<i>Barbatula barbatula</i>) OŚ	występuje	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik
troć wędrowną (<i>Salmo trutta</i>)	prawdopodobnie występuje, ale nie potwierdzona bezpośrednich połowach	rzeka Bug	A, B	Ostoja Nadbużańska PLH140011 [A, B]	Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [A, B]	Konstantynów/ Mielnik

Objaśnienia do tabeli: OOP – obszar oddziaływania przedsięwzięcia, SOO – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk w sieci Natura 2000, OSO – Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków w sieci Natura 2000, A – strefa bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia, B – strefa pośredniego oddziaływania przedsięwzięcia; ZII – gatunek wymieniony w Dyrektywie Siedliskowej, PCKZ – Polska Czerwona Księga Zwierząt, CLZGiZ – Czerwona Lista Zwierząt Giniących i Zagrożonych w Polsce, OŚ – ochrona ścisła na mocy prawa krajowego

W trakcie inwentaryzacji stwierdzono występowanie następujących gatunków chronionych ptaków.

Nazwa gatunkowa – skrót używany na mapie	Gmina	Szczegóły	Siedlisko	Strefa OOP	OSO, strefa OOP	SOO, strefa OOP
Gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej						
dzięcioł czarny – DM (<i>Dryocopus martius</i>)	Mielnik	odzywający się	las	266+92 0 P	[B]	
	Mielnik	odzywający się	las	266+97 0 L	[B]	
	Mielnik	odzywający się	las	267+30 0 L	[B]	

Wyniki inwentaryzacji ptaków w okresie przelotów w obrębie Zmiany Studium

Nazwa gatunkowa	Punkt obserwacyjny
	Dolina Dolnego Bugu
Gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej	
batalion (<i>Philomachus pugnax</i>)	
bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	
blotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	+
blotniak zbożowy (<i>Circus cyaneus</i>)	
bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	
bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	
czapla biała (<i>Ardea alba</i>)	
żuraw (<i>Grus grus</i>)	+
Gatunki waloryzujące obszary Natura 2000	
cyraneczka (<i>Anas crecca</i>)	
cyranka (<i>Anas querquedula</i>)	+
czajka (<i>Vanellus vanellus</i>)	+
czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>)	+
gągoł (<i>Bucephala clangula</i>)	+
gęgawa (<i>Anser anser</i>)	+
gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>)	+
gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>)	+
gęsi nieozn. (<i>Anser sp.</i>)	
głowienka (<i>Aythya ferina</i>)	
kormoran czarny (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	+
krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>)	
krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>)	+
łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	+
łyska (<i>Fulica atra</i>)	
mewa siwa (<i>Larus canus</i>)	+

Nazwa gatunkowa	Punkt obserwacyjny
	Dolina Dolnego Bugu
piskliwiec (<i>Actitis hypoleucos</i>)	
plaskonos (<i>Anas clypeata</i>)	
samotnik (<i>Tringa ochropus</i>)	+
śmieszka (<i>Larus ridibundus</i>)	+
świstun (<i>Anas penelope</i>)	+
bogatka (<i>Parus major</i>)	+
czarnogłówka (<i>Poecile montana</i>)	+
czyż (<i>Carduelis spinus</i>)	+
dymówka (<i>Hirundo rustica</i>)	
dzwoniec (<i>Carduelis chloris</i>)	+
gil (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	+
grubodziób (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	+
jer (<i>Fringilla montifringilla</i>)	+
krogulec (<i>Accipiter nisus</i>)	
kwiczoł (<i>Turdus pilaris</i>)	
makolągwa (<i>Carduelis cannabina</i>)	+
modraszka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	+
myszołów (<i>Buteo buteo</i>)	+
pliszka siwa (<i>Motacilla alba</i>)	
pliszka żółta (<i>Motacilla flava</i>)	
pustułka (<i>Falco tinnunculus</i>)	+
skowronek zwyczajny (<i>Alauda arvensis</i>)	+
sójka (<i>Garrulus glandarius</i>)	+
szczygieł (<i>Carduelis carduelis</i>)	+
szpak (<i>Sturnus vulgaris</i>)	+
trznadel (<i>Emberiza citrinella</i>)	+
zięba (<i>Fringilla coelebs</i>)	+
gawron (<i>Corvus frugilegus</i>)	
grzywacz (<i>Columba palumbus</i>)	+
kruk (<i>Corvus corax</i>)	+
sroka (<i>Pica pica</i>)	
wrona (<i>Corvus corone</i>)	+

Objaśnienia do tabeli: + – gatunek odnotowany podczas badań przelotów

Wyniki inwentaryzacji ssaków w obrębie OOP

Nazwa gatunkowa – skrót używany na mapie	Gmina	Siedlisko	Znaczenie siedliska	Kilometraż orientacyjny	Strefa OOP	OSO, strefa OOP	SOO, strefa OOP
Gatunki z Załącznika II i IV Dyrektywy Siedliskowej							
bóbr europejski – Cf (<i>Castor fiber</i>)	Konstantynów /Mielnik	dolina Bugu	miejsce bytowania/żerowisko	260+330 – 260+480 L, P	[A, B]	[A, B]	[A, B]
wydra europejska – LI (<i>Lutra lutra</i>)	Konstantynów /Mielnik	dolina Bugu	miejsce bytowania/żerowisko	260+330 – 260+480 L, P	[A, B]	[A, B]	[A, B]
Pozostałe gatunki objęte ochroną ścisłą							
wiewiórka pospolita – Sv (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Mielnik	lasy	miejsce bytowania/żerowisko	267+960 P	[A, B]		
łasica – Mn (<i>Mustela nivalis</i>)	Mielnik	lasy	miejsce bytowania/żerowisko	267+600 L	[B]		
	Mielnik	lasy	miejsce bytowania/żerowisko	268+040 P	[B]		

Wyniki inwentaryzacji nietoperzy w obrębie OOP

Nazwa gatunkowa	Gmina	Siedlisko	Znaczenie siedliska	Kilometraż orientacyjny	Strefa OOP	OSO, strefa OOP	SOO, strefa OOP
nocek nierozpoznany (<i>Myotis sp.</i>)	Mielnik	droga leśna / las Mielnicki	przelot i żerowanie	267+370	[A, B]		
karlik malutki (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Mielnik	droga leśna	przelot i żerowanie	270+220	[A, B]		
	Mielnik	droga leśna	przelot i żerowanie	270+670	[A, B]		
mroczek późny (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Mielnik	droga leśna	przelot i żerowanie	270+220	[A, B]		
	Mielnik	droga leśna	przelot i żerowanie	270+670	[A, B]		
borowiec wielki (<i>Nyctalus noctula</i>)	Mielnik	droga leśna	przelot i żerowanie	270+220	[A, B]		

Ochrona przyrody

Obszar analiz obejmuje fragmenty następujących wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000
  - OSO Dolina Dolnego Bugu PLB140001 – przecinany przez korytarz na odcinku około 180 m,
  - SOO Ostoja Nadbużańska PLH140011 – przecinany przez korytarz analiz na odcinku około 180 m,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu” – przecinany przez korytarza na długości ponad 10 km.

Ponadto, w sąsiedztwie analizowanego obszaru znajdują się:

- Rezerwat przyrody Grąd Radziwiłłowski – położony w odległości 4700 m na NW,
- Rezerwat przyrody Góra Uszeście – położony 4700 m na W,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głogi” – położony około 6400 m na W,
- Pomniki przyrody:
  - Głaz narzutowy (wys. 1,5m, szer. 1,8m, dł. 2,5m), Decyzja Nr RliS OP 410b/6/1 13/73 Wydz. Rol, Leś i Skupu Prezydium WRN w Białymstoku z dn. 22.10.1973 (Dz. Urz. WRN Nr 18, poz. 178) - odległości około 1900 m W,
  - Dąb szypułkowy o wys. 14, obwodzie 417 cm, Sutno, Zarz. Nr 27/81 WB z dn. 14.11.1981 (Dz. Urz. WRN Nr 10, poz. 52) – w odległości około 1900 m W.

Powiązania przyrodnicze

Powiązania przyrodnicze tworzą korytarze ekologiczne, czyli obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów, czyli posiadające ciągłość przestrzenną.

Obszar gminy Mielnik, ze względu na swoje specyficzne zagospodarowanie (ok. 67% - lasy) oraz walory przyrodnicze jest miejscem, gdzie występuje szereg korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym:

- Lasy Mielnickie GKPnC-2A + dolina rzeki Bug - korytarz główny, obszar węzłowy - w miejscu kontaktu z obszarem analiz obszar głównie nieleśny przeplatany niewielkimi kompleksami leśnymi włączonymi do sieci korytarzy w obrębie migracyjnego Korytarza Północno-Centralnego z priorytetem do zalesienia (wg Jędrzejewskiego i in. 2006) + Bug jako międzynarodowy korytarz ekologiczny, obszar Natura 2000;
- Lasy Mielnickie GKPnC-2A - korytarz główny, obszar węzłowy - duże kompleksy leśne włączone do sieci korytarzy przeplatane obszarem nieleśnym w obrębie leśnego migracyjnego Korytarza Północno-Centralnego z priorytetem do zalesienia (wg Jędrzejewskiego i in. 2006).

Dziedzictwo kulturowe

W pasie analiz nie występują obiekty i obszary wpisane do rejestru i ewidencji zabytków.

W bezpośrednim sąsiedztwie pasa analiz znajduje się wpisany do rejestru zabytków wojewódzkiego podlaskiego (decyzja: 445-12/04 z dnia 5.02.2004 r.) układ urbanistyczny miejscowości Niemirów (XVI-XVII wiek).

W dalszym sąsiedztwie (ponad 500 m) występują:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków:

MIEJSCOWOŚĆ	REJESTR	CHARAKTER	CHRONOLOGIA
Niemirów	305	kościół p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	1780-90 r.
Niemirów	306	Brama dzwonnica kościoła p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika położona w ogrodzeniu kościoła	1780-90 r.
Mętna	439	Chałupa nr 5A,	druga połowa XIX w.

- stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków:

- Niemirów: – st. 1- grodzisko wczesnośredniowieczne z XII w., zw. „Góra Zamkowa”, położone na obszarze 55-86, Nr rej.C-22 decyzja. Nr 670-1/12/67 z dn. 29.11.1967 r.

- obiekty w wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków:

MIEJSCOWOŚĆ	CHARAKTER	CHRONOLOGIA
Mętna	Spichlerz nr 3 ul. Mętna 4	
Mętna	Budynek gospodarczy nr 3, Mętna 5	

- cmentarze w gminnej ewidencji zabytków:

Niemirów

- Cmentarz rzymsko- katolicki parafialny kościoła pw. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika, ul. Cmentarna,
- Cmentarz rzymsko- katolicki przy kościele parafialnym pw. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika (nieistniejący),
- Dawny cmentarz żydowski ul. Cmentarna (niezachowany) – położony dawniej prawdopodobnie w pasie analiz,
- Dawny cmentarz rzymsko- katolicki przy pl. Wyzwolenia, przed kościołem rzymskokatolickim (niezachowany).

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku podlegają ochronie konserwatorskiej na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nadzabytkami. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie, na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków oraz przy obiekcie i stanowisku archeologicznym wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót wydanego przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

Ochronie konserwatorskiej podlega wpisany do rejestru zabytków: „Układ przestrzenny miejscowości Niemirów”.

Rozpoznanie w zakresie stanowisk archeologicznych obejmuje przede wszystkim tereny rolne i obszary wsi. W terenach leśnych badania archeologiczne są ograniczone.

W pasie analiz i jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują stanowiska archeologiczne. Poniżej lista stanowiska archeologicznych położonych w dalszym sąsiedztwie od pasa analiz.

MIEJSCOWOŚĆ	NR OBSZ.	NR MIEJSC	CHARAKTER STANOWISKA	CHRONOLOGIA	WNIOSKI	AZP
Niemirów	5	XI	1. obozowisko, 2. osada	1. Ne/Mez, 2. WŚ	mała	55-86
Niemirów	2	III	osada	WŚ	średnia	55-86
Niemirów	1	I	grodzisko	WŚ	duża	55-86
Niemirów	4	IX	obozowisko	Ne/Mez	średnia	55-86
Niemirów	11	XVII	1. osada, 2. ślad osad.	1. EB, 2. WŚ	średnia	55-86
Niemirów	10	XVI	osada	Ne	średnia	55-86
Niemirów	9	XV	obozowisko	Ne	średnia	55-86
Niemirów	8	XIV	obozowisko	Ne	mała	55-86
Niemirów	7	XIII	1. obozowisko, 2. cmentarzysko, 3. ślad osad.	1. EB, 2. OWR, 3. WŚ	średnia	55-86
Sutno	12	II	1. osada, 2. ślad osad., 3. osada	1-2. Ne, 3. WŚ	średnia	55-86
Sutno	8	11	obozowisko	EK	duża	54-86
Sutno	7	10	obozowisko	EK	duża	54-86
Mętna	1	1	ślad osad.	NOW	mała	54-86

PZP lub PS - pradzieje, stanowisko nieokreślone chronologicznie; Ne – neolit; OPR - okres przedrzymski; EB - epoka brązu; Śr – średniowiecze, OWR – Okres wpływów rzymskich, WŚ – wczesne średniowiecze, Mez – mezolit, NOW – nowożytność

Załącznik 2 Uwarunkowania obszaru Zmiany Studium opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r.

Analiza uwarunkowań dotyczy zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik, opracowanej na podstawie Uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r.

Obszar objęty zmianą studium składa się z trzech terenów o łącznej powierzchni ok. 23,6 ha, położonych w południowo-zachodniej części gminy, które na potrzeby niniejszego opracowania ponumerowano zgodnie z rysunkiem nr 1:

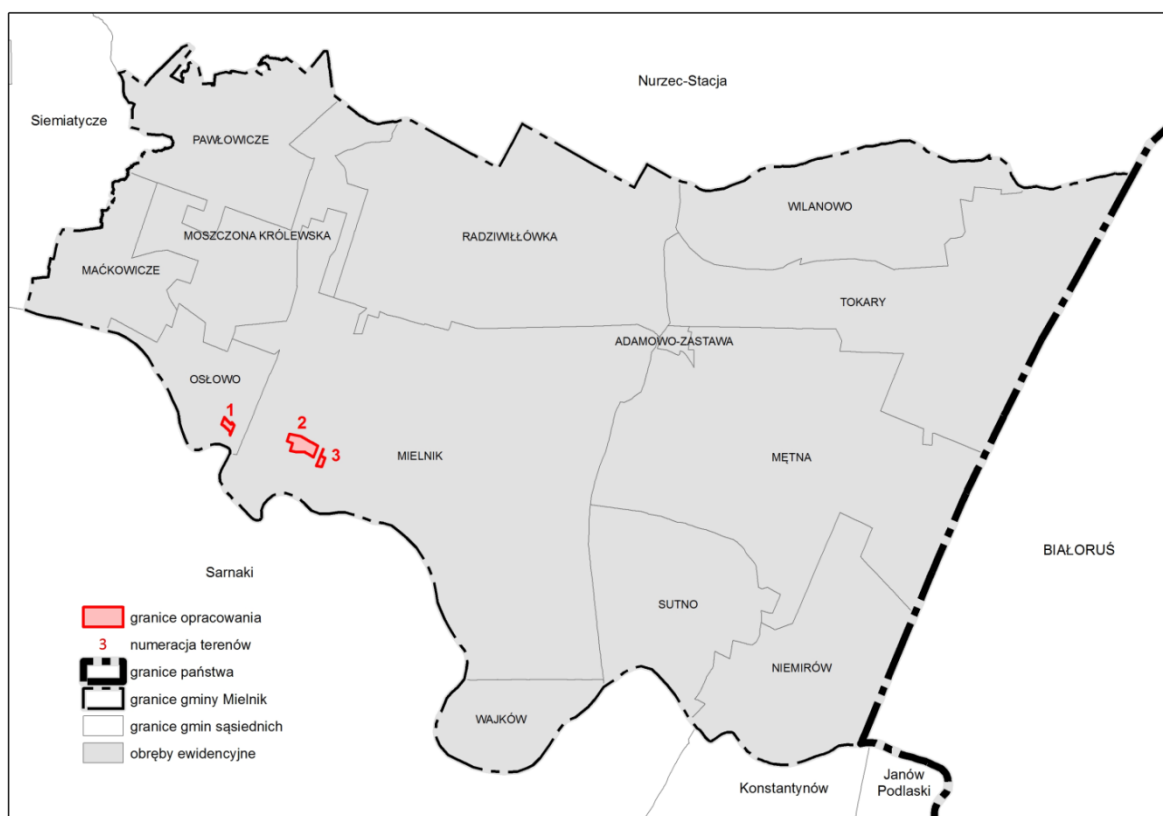
- teren nr 1 – o powierzchni ok. 3,98 ha to działki ew. nr 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo,*
- teren nr 2 – o powierzchni ok. 17,12 ha to działka ew. nr 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik,*
- teren nr 3 - o powierzchni ok. 2,49 ha to działka ew. nr 5196/63 w obrębie ewidencyjnym Mielnik.*

Teren w Osłowie (teren 1) jest częściowo zainwestowany – we wschodniej jego części występuje zabudowa zagrodowa. Znajdują się tam także sztuczne zbiorniki wodne – stawy. Zachodnia część tego terenu to fragment prywatnego lasu, w którym dominuje olsza czarna, zaś teren wzdłuż południowej granicy stanowią pastwiska z roślinnością trawiastą. Przy północno-wschodniej granicy terenu przechodzi droga powiatowa nr 1781B, klasy zbiorczej oraz droga wewnętrzna stanowiąca własność gminy, także wzdłuż południowo-zachodniej granicy przebiega droga wewnętrzna stanowiąca własność gminy.

Tereny w Mielniku to tereny wolne od zabudowy, zlokalizowane przy drodze gminnej. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/71 (teren 2) to teren w większości zadrzewiony, gdzie dominuje sosna, obejmujący także dwa fragmenty lasu, jedynie zachodnia część działki stanowi tereny roślinności niskiej. Przez teren ten przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/63 (teren 3) to w całości grunty orne.

Rysunek 1. Położenie obszaru objętego zmianą studium na tle podziału administracyjnego
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK

Rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z klasyfikacją Kondrackiego obszar gminy Mielnik pod względem fizyczno-geograficznym położony jest w zasięgu dwóch mezoregionów:

- Wysoczyzny Drohiczyńskiej (843.38) należącej do makroregionu Nizina Północnopolaska,
- Podlaskiego Przełomu Bugu (318.91) należącego do makroregionu Nizina Południowopolaska.

Obszar gminy położony na Wysoczyźnie Drohiczyńskiej charakteryzuje się silnie urozmaiconą rzeźbą terenu, którą kształtują głównie formy lodowcowe i wodnolodowcowe z okresu zlodowacenia środkowopolaskiego. W centralnej części gminy dominuje wysoczyzna morenowa o prawie płaskiej powierzchni, otoczona od wschodu równiną sandrową, a od południa „obcięta” kilkudziesięciometrową stromizną, porożcinaną głębokimi wcięciami erozyjnymi, opadającymi ku dolinie Bugu. W obrębie wysoczyzny występują moreny czołowe akumulacyjne, a na południu – moreny czołowe spiętrzone. Duże deniwelacje w obrębie powierzchni wysoczyzn i równin spowodowane są erozją nawiązującą do nisko położonej (minimalnie około 117 m n.p.m.) doliny Bugu.

Dolina Bugu należy do mezoregionu Podlaski Przełom Bugu i ma przebieg równoleżnikowy, a jej szerokość kształtuje się w granicach od 0,5 do 2 km. Na odcinku przełomowym Bugu w okolicy Mielnika, występują dwa tarasy akumulacyjne:

- taras zalewowy (holoceniński) wyniesiony na 3-5 m nad poziom rzeki, a jego cechą charakterystyczną jest występowanie licznych starorzeczy. Użytkowany jest głównie jako łąki i pastwiska;

- taras nadzalewowy z okresu zlodowacenia północnopolskiego wyniesiony na 4-10 m nad poziom rzeki. Występują na nim formy eoliczne, takie jak wydmy.

Poszczególnym jednostkom geomorfologicznym odpowiadają odpowiednie wydzielenia geologiczne. Wysoczyzna morenowa i moreny czołowe budują piaski, żwiry lodowcowe oraz gliny zwałowe zlodowacenia Warty. Na powierzchni gminy gliny te odsłaniają się w strefie krawędziowej wysoczyzny graniczącej od południa z doliną Bugu. Wcięciom erozyjnym w obrębie wysoczyzny oraz zboczy dolin rzecznych towarzyszą piaski deluwialne zmywów powierzchniowych. Równiny sandrowe zbudowane są z piasków i żwirów wodnolodowcowych.

W dolinie Bugu oraz jego dopływów nagromadziły się osady holoceny w postaci piasków i mułków rzecznych z domieszką żwirów, budujące słabo zaznaczające się w rzeźbie terenu tarasy nadzalewowe oraz tarasy zalewowe. Na tarasie nadzalewowym Bugu wyróżniają się także piaski eoliczne w formie wydmy i pól piasków przewianych. W obniżeniach wytopiskowych na wysoczyźnie oraz w dnach dolin tworzyły się namuły oraz piaski humusowe i mułki piaszczyste o niewielkiej miąższości (do 3 m). W dolinie Bugu osady te zostały przykryte marami i torfami.

Teren 1 objęty zmianą studium położony jest na granicy tarasu akumulacyjnego zalewowego i nadzalewowego Bugu, zbudowanych z piasków i mułków rzecznych. W granicach opracowania znajduje się także starorzecze wypełnione namułami zagłębień bezodpływowych. Z tego też powodu warunki dla posadowienia budynków nie należą do korzystnych.

Tereny 2 i 3 położone są w obrębie moreny czołowej zbudowanej z piasków i żwirów, miejscami glin zwałowych. Charakteryzują się one korzystnymi warunkami dla posadowienia budynków.

Surowce mineralne

W granicach terenu 2 znajduje się fragment udokumentowanego złoża kopalin Osłowo (KN2606) – złożo kruszywa naturalnego, piasków i żwirów (czwartorzęd). Eksploatacja tego złoża jest zaniechana. Powierzchnia całego udokumentowanego złoża wynosi 3,454 ha. Złożo udokumentowane w formie karty rejestracyjnej zatwierdzonej decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku z dnia 20 maja 1981r, znak GT.IV/8516/2/81. Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r. zasoby geologiczne bilansowe złoża wynosiły 57 tys. ton (zasoby poza filarem ochronnym). Dla złoża w karcie rejestracyjnej określono także zasoby złoża bilansowe w filarze ochronnym (wyznaczonym dla linii energetycznej), które wg stanu na dzień 31.10.1980r. wynosiły 98,2 tys. ton. Brak jest zasobów przemysłowych. Dla złoża nie wyznaczono obszaru górniczego ani terenu górniczego. W granicach pozostałych terenów opracowania nie występują udokumentowane złoża ani obszary perspektywiczne.

Klimat

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną A. Wosia (1999), gmina Mielnik znajduje się w Regionie Podlasko-Poleskim (R-XIX) obejmującym swym zasięgiem obszar Polesia Lubelskiego, część Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej. Obszar gminy Mielnik znajduje się w najbardziej na południe wysuniętej części Regionu Klimatycznego R-XIX, charakteryzującej się bardzo małą zmiennością występowania poszczególnych typów pogody.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych waha się w granicach 400-450 mm. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok 7-8°C. Średnia amplituda roczna temperatury mieści się w przedziale ok. 20,0-22,5°C. Najniższe odnotowane temperatury wynoszą ok. -28,5°C, najwyższe ok. 34°C. Średnia roczna ilość dni utrzymywania się pokrywy śnieżnej wynosi ok. 40-50 dni. Długość okresu wegetacyjnego to ponad 200 dni w roku. Wiatry wieją najczęściej z sektora zachodniego oraz południowego. Cisze i wiatry słabe o prędkości poniżej 2 m/s występują z częstością ok. 30-60% (śr. roczna).

Na charakter klimatu lokalnego wpływa między innymi rzeźba terenu, sposób użytkowania ziemi, obecność wód, charakter szaty roślinnej.

Klimat lokalny na terenie objętym zmianą studium można scharakteryzować jako topoklimat:

- terenów podmokłych (teren 1), charakteryzujący się:
  - dużą wilgotnością powietrza,
  - niższą temperaturą,
  - możliwością występowania inwersji termicznych, mgieł i zastoisk zimnego powietrza;
- terenów leśnych, zadrzewionych (teren 2), charakteryzujących się:
  - niewielkimi wahaniami temperatury w ciągu doby;
  - małymi wartościami wypromieniowania ciepła z podłoża;
  - mniejszą częstotliwością występowania przymrozków;
  - wyższą wilgotnością powietrza w warstwie przygruntowej;
- terenów rolniczych (teren 3), charakteryzujący się:
  - niewielkimi wahaniami temperatury w obrębie całego obszaru, ale dużymi wahaniami temperatury w ciągu doby (odsłonięte obszary upraw szybko się nagrzewają, ale i szybko oddają ciepło),
  - niską wilgotnością względną powietrza,
  - intensywnym przewietrzaniem.

Gleby

W terenie nr 1 występują gleby brunatne wylugowane i kwaśne, należące do kompleksu żytniego dobrego, oraz gleby pochodzenia organicznego - torfowe i murszowo-torfowe, należące do kompleksu użytków zielonych bardzo słabych i słabych. Są to gleby zaliczające się do V klasy bonitacyjnej.

W terenie nr 2 przeważają gleby brunatne właściwe, należące do kompleksu pszennego wadliwego. Oprócz tego występują tu także gleby brunatne wylugowane i kwaśne, należące do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Są to gleby IV, V i VI klasy bonitacyjnej.

W terenie nr 3 występują gleby bielcowe i płowe, należące do kompleksu żytniego bardzo dobrego. Są to gleby zaliczające się do IV klasy bonitacyjnej.

Wody powierzchniowe

W granicach obszaru objętego zmianą studium, w terenie nr 1, występują wody powierzchniowe w postaci niewielkich zbiorników wodnych - stawów. Najbliższym większym ciekim jest rzeka Bug przepływająca ok. 300-800 m na południe od terenów objętych zmianą studium.

W układzie zlewniowym obszar objęty zmianą studium należy do dorzecza Wisły i położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki (RW200021266559) – teren 1, 2 i 3,
- Mętna (RW200017266554) – niewielkie fragmenty terenu 2 i 3.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016) stan ww. JCWP jest zły i istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 1. Jednolite części wód powierzchniowych, ich status i stan

źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016)

kod JCWP	nazwa JCWP	Status JCWP	aktualny stan/potencjał ekologiczny	cel środowiskowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
PLRW200021266559	Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny, możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - Bug w obrębie JCWP dobry stan chemiczny	zagrożona	tak – przedłużenie terminu osiągnięcia celu do 2027 roku ze względu na brak możliwości technicznych
PLRW200017266554	Mętna	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	tak – przedłużenie terminu osiągnięcia celu do 2021 roku ze względu na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty

W zlewni JCWP Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki występują presje: presja komunalna, presja przemysłowa, niska emisja. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie presji komunalnej i przemysłowej tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. W programie działań zaplanowano także działanie polegające na weryfikacji programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie niskiej emisji, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

W zlewni JCWP Mętna nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe

postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Wody podziemne

Na terenie gminy Mielnik użytkowe poziomy wodonośne występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz węglanowych utworach kredowych. Wody kredowe występują przede wszystkim w utworach piaszczystych oraz szczelinach opok, margli i kredy piaszczystej. Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości dochodzącej do 40 m. Powierzchnia utworów wodonośnych trzeciorzędowych zalega na głębokości 100-150 m. Wody ujmowane z utworów oligoceńskich odznaczają się dobrą jakością i dużą wydajnością w granicach 40-50 m³/h z jednego otworu wiertniczego przy depresji 10-15 m.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze gminy stanowią utwory czwartorzędowe, aczkolwiek ich warunki hydrogeologiczne są skomplikowane i niezbyt korzystne z uwagi na dominację glin. W obrębie utworów czwartorzędowych wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym. Poziom wodonośny III (spągowy) zalega bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych i jest najstabilniej rozpoznany poziomem w utworach czwartorzędowych. Poziom wodonośny II (międzymorenowy) stanowi podstawowe źródło ujmowania wód podziemnych na terenie gminy, w obrębie którego z uwagi na formę rozprzestrzeniania się i warunki hydrologiczne wyróżnia się dwa poziomy - poziom IIb i IIa. Poziom IIb charakteryzuje się korzystniejszymi parametrami występowania. Wody tego poziomu ujmowane są na różnych głębokościach, przeważnie w przedziale 40-80 m z warstwy wodonośnej o miąższości w granicach 4-36 m na terenach wysoczyznowych. Poziom wodonośny I (przypowierzchniowy) charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi z uwagi na złożoną budowę geologiczną, zmienność litologiczną utworów przypowierzchniowych, a także morfologię terenu. Poziom ten, poza obszarami wychodni ze starszego podłoża, występuje na całym obszarze gminy i układa się mniej więcej współkształtnie do rzeźby terenu. Wody tego poziomu występują zarówno w dolinach rzecznych zbudowanych z piasków i namulów holoceniowych, jak i na obszarach wysoczyznowych zbudowanych z piaszczysto-żwirowych i pylastych utworów pochodzenia wodno-lodowcowego.

Głębokość zalegania zwierciadła wody w dolinach rzecznych i zagłębieniach terenowych waha się lokalnie w granicach 0,2 - 1,0 m, a w dolinach suchych w granicach 1,5 - 2,0 m. W przypadku wysoczyzny zwierciadło wody zalega przeważnie głębiej niż 4,5 m. Lokalnie, na wyniesieniach terenowych, wody poziomu przypowierzchniowego zalegają na głębokościach dochodzących rzędu kilkunastu metrów.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w przypadku obszaru objętego zmianą studium wody gruntowe występują na głębokości do 5 m p.p.t (teren 1) oraz na głębokości 10-20 m p.p.t (teren 2 i 3).

W odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obszar objęty zmianą studium znajduje się w zasięgu jednostki PLGW200055. Poza tym obszar zmiany studium położony jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

Szata roślinna, fauna i powiązania ekologiczne

Środowisko naturalne gminy Mielnik charakteryzuje się zachowaniem bogatej bioróżnorodności fauny i flory. Pod względem przyrodniczym cały teren gminy znajduje się w obszarze funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski”. Rzeka Bug, stanowiąca południową granicę gminy, stanowi atrakcyjny szlak turystyczny. Jej dolina i przylegające do niej cenne obszary przyrodnicze są objęte ochroną w postaci obszarów Natura 2000.

Teren w Osławie (teren 1) jest częściowo zainwestowany – zabudowie zagrodowej towarzyszy zieleń urządzona. W granicach terenu znajdują się także niewielkie zbiorniki wodne z roślinnością przywodną. Zachodnia część tego terenu to fragment prywatnego lasu, w którym dominuje olsza czarna, zaś teren wzdłuż południowej granicy stanowią pastwiska z roślinnością trawiastą.

Tereny w Mielniku to tereny wolne od zabudowy. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/71 (teren 2) to teren w większości zadrzewiony, gdzie dominuje sosna, obejmujący także dwa fragmenty lasu, jedynie zachodnia część działki stanowi tereny trawiaste. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/63 (teren 3) to w całości grunty orne porośnięte roślinnością segetalną.

Na terenie gminy występują cenne zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym, stanowiące m.in. tereny leśne i tereny związane z doliną Bugu, oraz o charakterze seminaturalnym – związane z przestrzenią rolniczą.

Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczą przede wszystkim:

- środowisk leśnych – w rejonie obszaru objętego zmianą studium są to łągi olszowe (*Alnetion glutinoso-incanae*),
- środowisk wodnych – w rejonie obszaru objętego zmianą studium jest to roślinność starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*,
- płątów roślinności porastających podłoża piaszczyste, praktycznie pozbawione pokrywy glebowej – w rejonie obszaru objętego zmianą studium są to murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), dla których ochrony wszczęto procedurę powołania specjalnego obszaru ochrony siedlisk.

Zbiorowiska o charakterze seminaturalnym dotyczą przede wszystkim łąk kośnych występujących w dolinie Bugu, spośród których ochroną zostały objęte niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), występujące w granicach terenu 1.

Różnorodność siedlisk i zespołów roślinnych stwarza dogodne warunki bytowania dla wielu gatunków zwierząt. Najcenniejszymi obszarami występowania zwierząt w gminie i w regionie jest dolina Bugu wraz z pobliskimi, licznymi zbiornikami wodnymi oraz ekstensywnie użytkowane tereny otwarte znajdujące się w jej obrębie. Dolina rzeki Bug na terenie gminy objęta jest m.in. obszarem specjalnej ochrony ptaków, chroniącym rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków. W rejonie obszaru objętego zmianą studium gniazduje wiele gatunków ptaków, m.in. bociany białe (jedno ze stanowisk znajduje się w granicach terenu 1, błotniaki stawowe, kropiatki, krzyżówki, derkacze, kszuki, krwawodzioby, czajki, dudki oraz brzegówki. Poza tym dolina rzeki jest ostoją m.in. dla świstunów, cyraneczek, łabędzi i kormoranów. W samym Bugu oraz przyległych starorzeczach żyje rzadki i wrażliwy na zanieczyszczenia i regulacje wód małż – skójka gruboskorupowa,. Ssaki

doliny reprezentowane są przez m.in. wydrę oraz wilka, tereny leśne stanowią zaś dobre warunki do bytowania łośi, jeleni, saren, dzików, a także rzadkich gatunków drapieżników takich jak rysie.

Głównymi powiązaniem ekologicznymi są korytarze ekologiczne w postaci pasa terenu, po jakim przemieszczają się organizmy na daleki dystans, w którym panuje dla nich odpowiednie środowisko i warunki bezpieczeństwa. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi są m.in. rzeki i ich doliny. Korytarze mogą mieć zasięg lokalny, regionalny, krajowy lub międzynarodowy; tymi ostatnimi są np. trasy wędrówek ptaków. Korytarz nie zawsze jest strukturą liniową, jak np. rzeka, występują też korytarze, które nie mają ciągłości strukturalnej, ale zachowują ciągłość funkcjonalną, np. wyspy leśne stanowiące ostoje ptaków wędrownych. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych lub obszary o dużym stopniu naturalności i nagromadzenia się organizmów, skąd podejmują one ekspansje na zewnątrz, nazywane są węzłami ekologicznymi lub, jeżeli obejmują duży obszar ekologicznie zróżnicowany, obszarami węzłowymi³.

Praktycznie cały obszar gminy Mielnik, w tym tereny objęte zmianą studium znajdują się w granicach korytarza Lasy Mielnickie (GKPnC-2A) wyznaczonego w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego. Korytarz ekologiczny Lasy Mielnickie należy do Korytarza Północno-Centralnego (KPnC), który rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia. Jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie idzie do Parku Narodowego Ujście Warty. Lasy Mielnickie zaliczane są również do obszaru węzłowego tzn. obszaru o wysokich walorach przyrodniczych, dużym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej (ze względu na zachowanie siedlisk i ostoj gatunków o znaczeniu krajowym). Tereny gminy należą także do obszaru węzłowego sieci ekologicznej województwa podlaskiego Puszcza Mielnicka (GKPnC-2).

Formy ochrony przyrody

Na obszarze objętym zmianą studium występują obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu (obejmuje teren 1, 2 i 3),
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (obejmuje teren 1),
- Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (obejmuje teren 1),
- proponowany Obszar Natura 2000 Murawy w Mielniku PLH200027 (obejmuje teren 2).

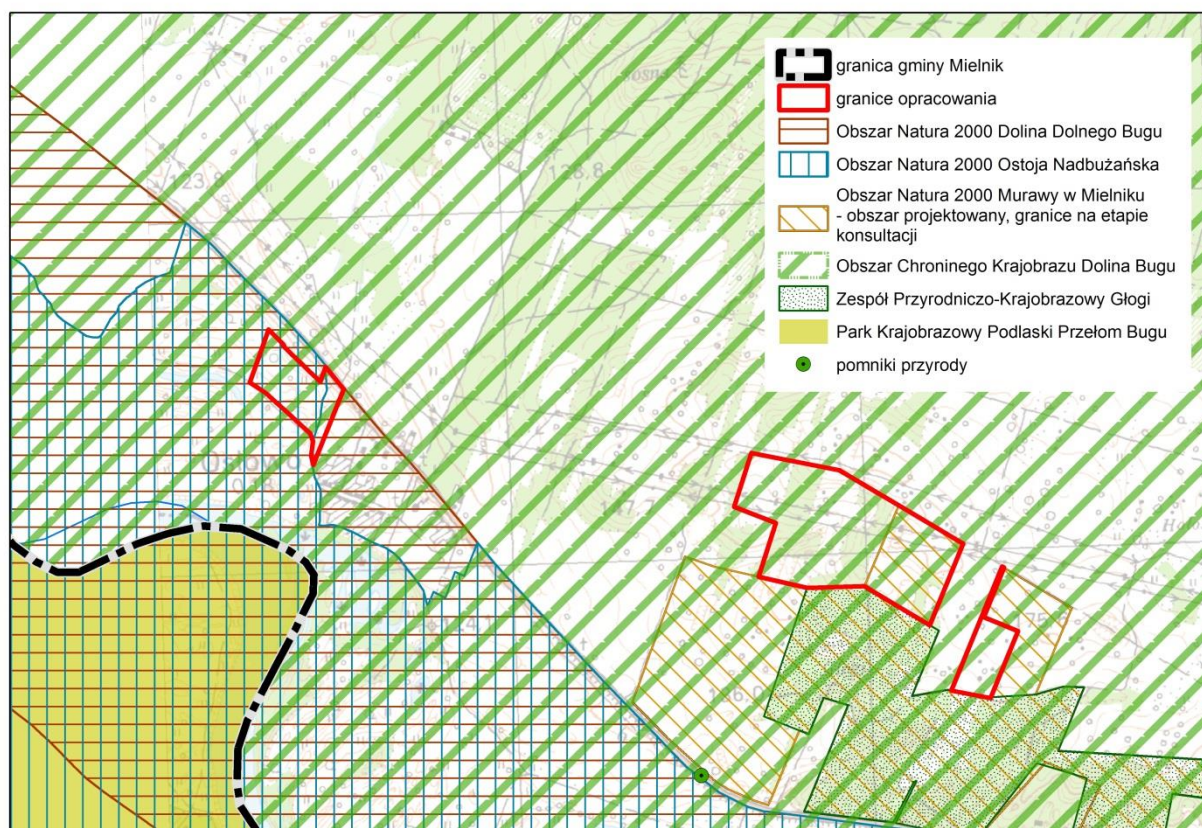
Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie terenu 2 i 3 znajduje się Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Głogi, a wzdłuż lewego brzegu rzeki Bug rozciąga się Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu, przy czym park ten znajduje się poza granicami gminy Mielnik.

---

³ Plan ochrony parku krajobrazowego. Poradnik metodyczny, Dyrekcja ZPK w Krakowie, Kraków 1999

Rysunek 2. Formy ochrony przyrody w rejonie obszaru opracowania
 źródło: opracowanie własne, dane RDOS

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu

Zgodnie z treścią art. 23 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu został powołany uchwałą Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12, poz. 128). Obecnie podstawą prawną dla istnienia i wyznaczenia granic OChK Dolina Bugu jest uchwała Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”. Celem utworzenia OChK Dolina Bugu jest czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej doliny Bugu oraz kompleksów leśnych Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej posiadających wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu zakazuje się:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
3. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; (na terenie 2 znajduje się fragment złoża, ale jest dla niego odstępstwo od zakazu)
4. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
5. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
7. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, (zbiorniki wodne na terenie nr 1 są zbiornikami sztucznymi, natomiast za południowo-zachodnią granicą terenu znajduje się zbiornik naturalny),
  - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w ww. pkt 2 nie dotyczy:

- 1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
  - a. krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,
  - b. drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza: 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego, 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz płatanu klonolistnego, 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew, - których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;
- 2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rosną szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów).

Zakazy, o których mowa w ww. pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

- 1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;
- 3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;

- 4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1056 z późn. zm.);
- 5) na terenie nieruchomości:
  - a. w obrębie Mielnik, gm. Mielnik, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki: nr 5196/71, 5196/72, 5405/6, 5405/7, 5405/8, 5405/9, 5405/10, 5414, 5415/1, 5415/2, 5420, 5421, 5735/4 i 5735/5,
  - b. w obrębie Radziwiłłówka, gm. Mielnik, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka: nr 312,
  - c. w obrębie Niemirow, gm. Mielnik, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki: nr 643/2, 643/3, 643/4, 643/6 i 643/7.

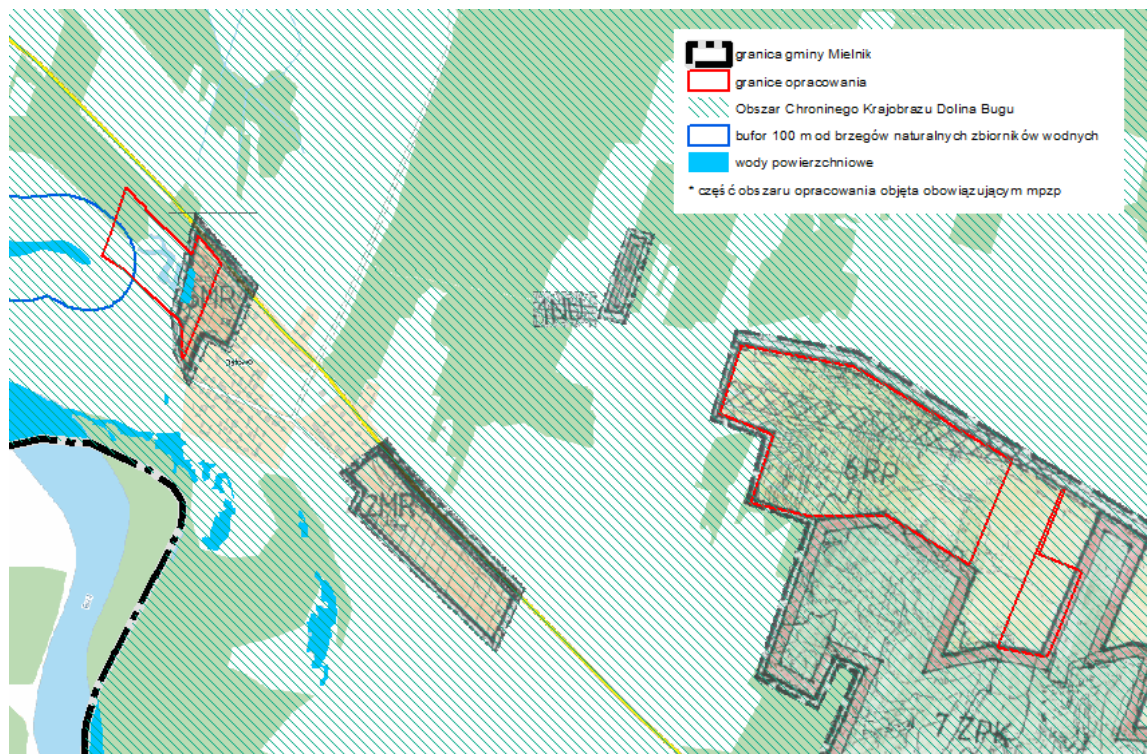
Zakaz, o którym mowa w ww. pkt 7 nie dotyczy:

- 1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę; (częściowo w granicach terenu 1 obowiązuje mpzp, gdzie jest wskazana zabudowa, więc na tym fragmencie terenu 1 obowiązuje odstępstwo od zakazu)
- 2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem możliwości wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293);
- 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
- 4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;
- 5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetycznokrajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:
  - a. nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,
  - b. nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;
- 6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa w ww. pkt 7 lit. b, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;
- 7) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania;
- 8) części Obszaru położonych w gm. Mielnik wzdłuż Cieku spod Niemirowa;

- 9) części Obszaru wskazanych na mapach poglądowych stanowiących załącznik nr 3 do niniejszej uchwały. Zasięg tych części Obszaru wyznaczają współrzędne geograficzne punktów załamania ich granic Obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych „PL-1992”, których wykaz stanowi załącznik nr 4 do niniejszej uchwały (poza zasięgiem obszaru opracowania).

Rysunek 3. Obszar opracowania na tle Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu, problematyka źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ oraz danych gminy

Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 wyznaczone są na podstawie dwóch dokumentów: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, potocznie zwanej Dyrektywą „Ptasią” oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny zwanej Dyrektywą „Siedliskową”.

W ramach programu Natura 2000 wyznaczone zostały dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - tzw. obszary „ptasie” oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - tzw. obszary „siedliskowe”.

Wszelkie działania podejmowane w granicach i sąsiedztwie obszarów Natura 2000 nie mogą:

- pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Gmina Mielnik położona jest w zasięgu obszarów Natura 2000:

- obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001,
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011,
- proponowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Murawy w Mielniku PLH200027,
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014,

przy czym obszar objęty zmianą studium, znajduje się w zasięgu jedynie trzech pierwszych obszarów, stąd tylko one zostaną omówione.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu

Obszar Doliny Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza tarasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu stały się gatunki ptaków związanych z ekstensywnie użytkowymi terenami otwartymi oraz wodami powierzchniowymi, wśród nich m.in. bocian czarny, bocian biały, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, kszysk, wodnik, głąbiotka, zielonka, derkacz i wiele innych.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu ustanowiono plan zadań ochronnych, w którym dla objętych ochroną gatunków wyznaczono cele działań ochronnych m.in. utrzymanie liczebności wybranych gatunków ptaków oraz zachowanie i polepszenie miejsc żerowania, polepszanie sukcesów lęgowych poprzez odstrzał drapieżników czy utrzymywanie populacji dzięki zapobieganiu zbyt intensywnemu zarastaniu łąk lub nadmiernemu ich przesuszeniu.

Tabela 2. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu, którymi objęty jest obszar opracowania

Źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu

Lp ⁴	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	A030 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	<u>Czynna ochrona gniazd bociana:</u> Montaż platform na czynnych słupach napowietrznych linii energetycznych, przenoszenie na nie istniejących gniazd ze słupów energetycznych; montaż platform na słupach wolnostojących, nieenergetycznych; usuwanie części materiału ze zbyt wysokich i ciężkich gniazd. Prace należy prowadzić w okresie październik-luty. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	RDOŚ w Warszawie, RDOŚ w Białymstoku, RDOŚ w Lublinie na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym.
2	A030 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	<u>Czynna ochrona łęgów:</u> Izolowanie przewodów elektrycznych na niewielkich odcinkach przy słupach energetycznych. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach	RDOŚ w Warszawie, RDOŚ w Białymstoku, RDOŚ w Lublinie na podstawie porozumienia

⁴ Zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

		obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace prowadzone w okresie październik-luty.	zawartego z Zakładem Energetycznym.
9	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A119 Kropiatka Porzana <i>porzana</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i> A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> A153 Kszyk <i>Gallinago gallinago</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	<u>Działanie fakultatywne</u> : Objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do pakietu ornitologicznego według obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	RDOŚ Właściciele lub zarządcy gruntów. Działanie jest obligatoryjne dla właścicieli gruntów korzystających z systemów wsparcia bezpośredniego w rolnictwie natomiast fakultatywne, na podstawie umowy z RDOŚ, dla pozostałych właścicieli gruntów.

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska

Obszar Ostoi Nadbużańskiej, podobnie jak obszar Doliny Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego z charakterystycznym dla doliny Bugu krajobrazem, obfitującym w starorzecza, łachy i piaszczyste skarpy nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Większość doliny pokryta jest przez suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Do Ostoi Nadbużańskiej włączony jest także kompleks lasów liściastych między Drażniewem i Platerowem.

Dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska ustanowiono plan zadań ochronnych. Przedmiotem ochrony stały się tu:

- a) Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały i roślinność tarasów zalewowych:
  - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*;
  - zbiorowiska zalewanych mulistych brzegów rzek;
  - zbiorowiska ziołorośli nadrzecznych.
- b) Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące płatów roślinności porastających podłoża piaszczyste, praktycznie pozbawione pokrywy glebowej:
  - ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe;
  - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi;
  - suche wrzosowiska;
  - murawy kserotermiczne.
- c) Zbiorowiska o charakterze seminaturalnym dotyczące łąk kośnych występujących głównie w dolinie Bugu:
  - niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie;
  - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe;

– łąki selernicowe.

d) Zbiorowiska leśne:

- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny;
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;
- łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe;
- ciepłolubne dąbrowy;
- sosnowy bór chrobotkowy.

Dla siedlisk podlegających ochronie zdefiniowano liczne zadania ochronne, w rejonie obszaru objętego zmianą studium do zadań tych należy zachowanie siedlisk niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie oraz utrzymanie zróżnicowania runa i zwiększenie bioróżnorodności siedliska łągu olszowego.

Tabela 3. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska, którymi objęty jest obszar objęty zmianą studium

Źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska

Lp ⁵	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
7	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	<u>Działania obligatoryjne</u> (zgodnie z załącznikiem Nr 18 do rozporządzenia oraz wszystkie płaty, które zostaną stwierdzone po przeprowadzonej inwentaryzacji): Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo co poprawi jego stan zachowania. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarujący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa
8		<u>Działania fakultatywne</u> (tylko te działki, których właściciele lub gospodarujący daną nieruchomością zobowiązali się do realizacji działań fakultatywnych) Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę łąk selernicowych lub łąk świeżych i zgodnego z ich wymaganiami. Usuwanie nadmiaru martwej materii organicznej. Grabienie skoszonej powierzchni po pokosie i usunięcie pozyskanej biomasy (zgrabioną martwą materię organiczną należy utylizować poza obrębem siedliska). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	
14	91E0* Łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo fragilis, Populetum albae, Alnenion)	Utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa. Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym (poza prowadzeniem prac trzebieżowych w II i III kwartale zgodnie z planami urządzenia lasu i uproszczonymi planami urządzenia lasu, które przeszły ocenę	Właściciele gruntu (dot. gruntów prywatnych)

⁵ Zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

	glutinosa – incanae) i olsy źródłiskowe [*oznacza siedlisko lub gatunek priorytetowy, to znaczy takie (taki), za którego ochronę szczególną odpowiedzialność ponosi Wspólnota Europejska, gdyż jest zagrożone (zagrożony) zanikiem na terenie Unii Europejskiej]	strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	
		Zwiększenie bioróżnorodności. Podczas wykonywania trzebieży pozostawione zostaną zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	

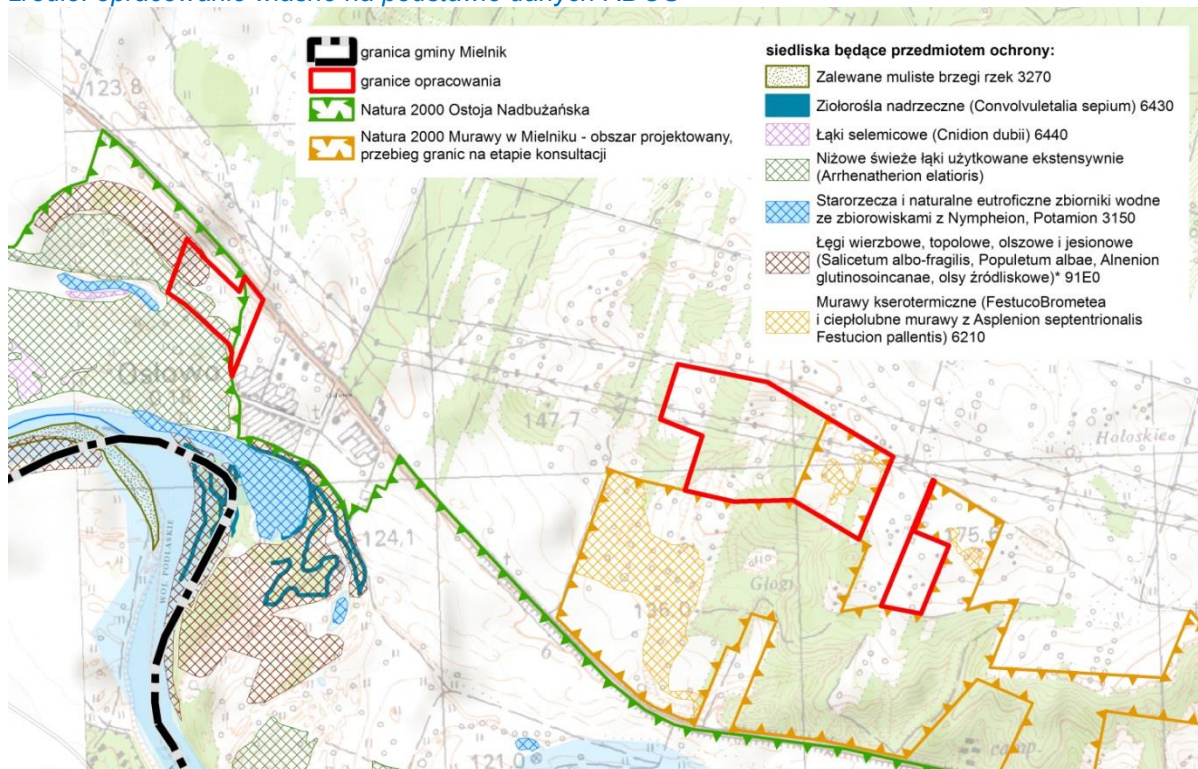
Obszar Natura 2000 Murawy w Mielniku – obszar proponowany

Proponowany obszar Murawy w Mielniku obejmuje teren o powierzchni ok. 99 ha, przy czym ostateczny zasięg terytorialny nie został dotąd określony, proponowane granice są obecnie konsultowane z właściwymi organami. Procedura powołania specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku została wszczęta w celu wypełnienia zobowiązań unijnych w zakresie siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea). Murawy kserotermiczne to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym, których występowanie zależy od warunków klimatycznych, glebowych i rzeźby terenu. Są to zbiorowiska mające postać barwnych muraw, o bogatej i zróżnicowanej florze. Są one ekosystemami przejściowymi występującymi pomiędzy łąkami a lasem, wykształconymi na skutek historycznego użytkowania pastwiskowego. Często występują w kompleksach z zaroślami i ciepłolubnymi lasami.

Dla proponowanego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Murawy w Mielniku PLH200027 do czasu jego formalnego ustanowienia i sporządzenia planu zadań ochronnych, wskazuje się przede wszystkim jego ochronę przed zainwestowaniem lub zarastaniem – głównym zagrożeniem dla istnienia i funkcjonowania muraw kserotermicznych jest bowiem sukcesja wtórna.

Rysunek 4. Siedliska chronione na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska oraz siedliska chronione wyznaczone w ramach projektowanego obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku - rejon objęty zmianą studium

źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

Zasoby krajobrazowe

Na fizjonomię krajobrazu składa się szereg czynników m.in. ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Gmina Mielnik jest urozmaicona pod względem krajobrazowym.

Dominującym w północnej i centralnej części gminy jest krajobraz falisto-pagórkowatych równin porożcinanych dolinami dopływów Bugu. Są to tereny w znacznym stopniu porośnięte lasami, zarówno prywatnymi, jak i państwowymi, stanowiącymi część Lasów Mielnickich. Najczęściej występującym siedliskiem jest las świeży lub mieszany świeży. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla okolic Mielnika.

W południowej części gminy dominuje krajobraz dolinny. Kręta dolina Bugu o stosunkowo wąskim dnie i nachylonych zboczach jest dominującym czynnikiem kształtującym charakter tego obszaru. Dolinę dolnego Bugu cechuje zachowane naturalne koryto, skarpy, wyspy, mielizny, a także starorzeczka otoczona rozległymi łąkami i pastwiskami. Szata roślinna doliny jest praktycznie zachowana w stanie naturalnym. Można tu odnaleźć liczne gatunki roślin i zwierząt, z czego większość należy do gatunków rzadkich i chronionych.

Uzupełnieniem powyższych jest krajobraz rolniczy, gdzie przeważają łąki, pastwiska oraz pola uprawne, Zabudowa jest nieco rozproszona jednak koncentruje się wzdłuż głównych dróg.

Teren 1 stanowi częściowo teren zabudowany, występują tak także niewielkie zbiorniki wodne oraz tereny leśne, nadające mu wartość krajobrazową. W kierunku południowym rozlega się widok na dolinę Bugu. Na terenie tym (na działce nr geod. 335) znajduje się stanowisko archeologiczne Osłowo, stanowisko nr 4, obszar AZP 54-85/9.

Teren 2 ze względu na występujące tereny leśne i zadrzewione ma istotną wartość krajobrazową, choć występująca szata roślinna, poza płatem muraw kserotermicznych, nie charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą - dominują gatunki pospolite na powszechnie występujących siedliskach.

Teren 3 nie wyróżnia się szczególnym charakterem krajobrazu, który jest jednorodny i monotony. Składają się na niego tereny rolne. Szatę roślinną stanowią pospolite gatunki uprawne.

Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej oraz zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenie powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, np. eutrofizacja powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w opracowaniu „Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2021” wykonał klasyfikację jakości powietrza w poszczególnych strefach według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Gmina Mielnik została zakwalifikowana do strefy podlaskiej. W strefie tej odnotowano przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu. Przyczyną przekroczeń była emisja pochodząca głównie z indywidualnych źródeł niskiej emisji, szczególnie w okresie grzewczym. W strefie podlaskiej poziom celu długoterminowego przekraczały także stężenia ozonu, czego główną przyczyną były warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu (wczesna wiosna, susza, długi okres dni upalnych).

Tabela 4. Wyniki klasyfikacji strefy podlaskiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin w zakresie następujących zanieczyszczeń: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, benzen, benzo(a)piren, arsen, kadm, nikiel, ołów, ozon

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ 2022

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ⁶	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	C	A/C1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasa C1 – jeżeli stężenia PM_{2,5} przekraczały poziom dopuszczalny dla fazy II;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki imisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Mielnik w 2021 r. stwierdzono jedynie przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, przy czym przekroczenia dotyczyły jedynie północnej części gminy. Za przyczynę występowania wysokich stężeń 8-godzinnych ozonu, oprócz napływów z południowej i południowo-zachodniej Europy, uznaje się: przemiany fotochemiczne prekursorów ozonu pod wpływem promieniowania UVB, niekorzystne warunki meteorologiczne, a także naturalne źródła emisji prekursorów ozonu.

Wody powierzchniowe

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Badania prowadzone przez GIOŚ mają na celu przede wszystkim dostarczenie wiedzy o stanie (lub potencjale) ekologicznym i stanie chemicznym rzek w województwach, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi. Oceny wód dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz norm jakości dla substancji priorytetowych.

W granicach obszaru objętego zmianą studium występują wody powierzchniowe w postaci niewielkich zbiorników wodnych (teren 1). Najbliższym ciekim jest rzeka Bug przepływająca ok. 300-800 m na południe od terenów objętych zmianą studium.

⁶ dla roślin NO_x.

W układzie zlewniowym obszar objęty zmianą studium należy do dorzecza Wisły i położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki (RW200021266559) – teren 1, 2 i 3 (JCWP monitorowana w 2019r.),
- Mętna (RW200017266554) – niewielkie fragmenty terenu 2 i 3 (JCWP niemonitorowana).

Tabela 5. Ocena stanu JCWP

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

nazwa JCWP (ppk)	klasa elementów biologicznych	klasa elementów hydro-morfologicznych	klasa elementów fizyko-chemicznych	stan/potencjał ekologiczny	stan chemiczny	stan ogólny
Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki (Bug - Kózki, lewy brzeg)	IV	I	>II	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
Mętna (Mętna - ujście do Bugu)	brak możliwości zrealizowania pełnego zakresu badań (ciek płynął okresowo), brak możliwości wykonania oceny					

Jakość wód podziemnych

Jednolite części wód podziemnych są jednostkami hydrogeologicznymi. Zostały one wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Obszar opracowania położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200055. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016) JCWPd nr 55 nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Jej stan chemiczny i ilościowy jest dobry.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w 2019 roku przeprowadzono badanie jakości wód podziemnych m.in. na terenie gminy Mielnik. Punkt pomiarowy przynależał do jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 55. Znajdował się on na terenach leśnych. Oceniono, że wody podziemne z tego punktu pomiarowego są dobrej jakości (II klasa).

Zagrożenia naturalne

Osuwiska

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spelzływania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał.

W granicach obszaru objętego zmianą studium nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, niemniej zgodnie z opracowaniem pn. „Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w skali 1:50 000” (2008) w granicach terenu 2 wskazano obszar predysponowany do występowania ruchów masowych, nie był on jednak weryfikowany w terenie.

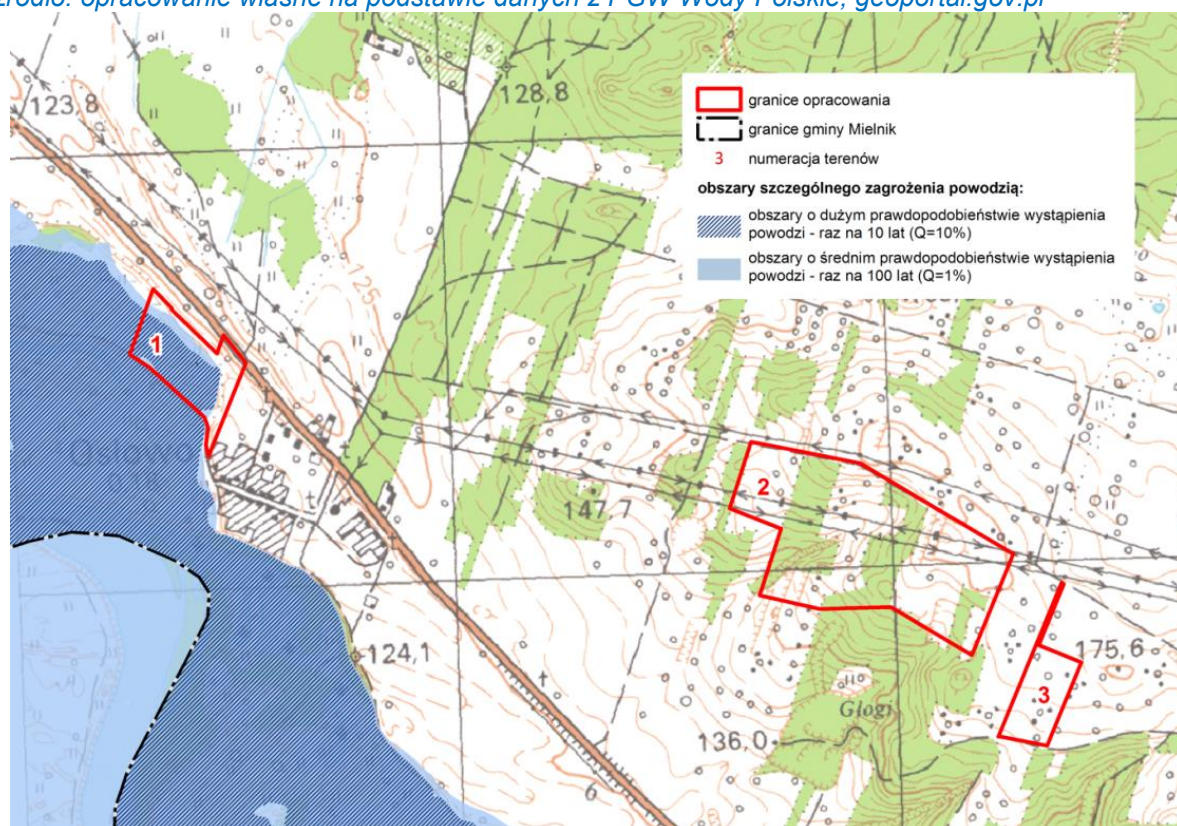
Zagrożenie powodziowe

W gminie Mielnik zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug, dla której wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=0,2\%$, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (jeśli taki występuje). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$, obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego.

W granicach zmiany studium obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują jedynie na terenie 1, przy czym obejmują znaczną część jego powierzchni, ale wody powodziowe dziesięcio- i stuletnie nie zagrażają znajdującym się tam obecnie budynkom.

Rysunek 5. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w granicach obszaru objętego zmianą studium

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie, geoportal.gov.pl

Zagrożenia wynikające z zagospodarowania i użytkowania terenu

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta.

Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W okolicach obszaru objętego zmianą studium w ostatnich latach nie prowadzono szczegółowych badań dotyczących oceny klimatu akustycznego. Rzeczywiste zagrożenie hałasem na obszarze zmiany studium, z uwagi na jego położenie i zagospodarowanie, jest niewielkie. Klimat akustyczny w rejonie obszaru objętego zmianą studium warunkują głównie drogi biegnące w sąsiedztwie terenów opracowania, przy czym są to drogi o małym natężeniu ruchu, a także rolnictwo – jeden z terenów objętych zmianą studium jest użytkowany rolniczo. Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Niska emisja i zanieczyszczenie powietrza

Według oceny powietrza dokonanej przez GIOŚ w 2021 r. w strefie podlaskiej, do której należy gmina Mielnik, nastąpiły przekroczenia poziomów stężeń w zakresie: poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz ozonu. Z tego powodu strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców. Wysoka zawartość pyłów w powietrzu zmniejsza komfort życia i zdrowia mieszkańców, ponieważ może prowadzić do wielu chorób. Ponadto obecność pyłu w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia przekroczeń innych zanieczyszczeń, które są zawieszone w pyłe, jak np. metale ciężkie, czy benzo(a)piren. Przekroczenia zawartości pyłów są także niebezpieczne dla roślin, również tych, które są przeznaczone do spożycia dla ludzi i zwierząt. Należy jednak zauważyć, że obszary przekroczeń PM₁₀ i PM_{2,5} w strefie podlaskiej dotyczą przede wszystkim terenów silnie zurbanizowanych o gęstej zabudowie (m.in. miasto Łomża), gmina Mielnik się do nich nie zalicza.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego (indywidualne spalanie paliw stałych w celach grzewczych) oraz emisja komunikacyjna. Jest to tzw. niska emisja.

Na obszarze gminy, przy ul. Piaskowej w Mielniku, zlokalizowany jest czujnik jakości powietrza, w ramach którego wykonywane są bieżące pomiary stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. Dzięki urządzeniu mieszkańcy mogą na bieżąco kontrolować jakość powietrza, którym oddychają. Dane mają charakter informacyjny.

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. W gminie Mielnik występuje duża rozbieżność pomiędzy liczbą ludności korzystającej z wodociągu (93,4% mieszkańców) a ludnością korzystającą z kanalizacji (25,2% mieszkańców). Na koniec 2020 roku długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosiła 17,7 km, przy czym obejmowała ona jedynie miejscowości Mielnik i Osłowo. W pozostałych miejscowościach korzysta się z indywidualnych rozwiązań opartych o zbiorniki bezodpływowe (w 2020 roku było ich 940 sztuk) lub przydomowe oczyszczalnie ścieków (36 sztuk w 2020 roku). Ścieki ze zbiorników bezodpływowych są okresowo wywożone przez tabor asenizacyjny do oczyszczalni ścieków w Mielniku.

W przypadku obszaru objętego zmianą studium, jedynie teren 1 podłączony jest do sieci wodociągowej. Żaden z terenów nie ma natomiast dostępu do sieci kanalizacyjnej.

Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów pełniących funkcje przyrodnicze należą doliny rzeczne, kompleksy leśne oraz rozległe obszary podmokłe.

Obszar objęty zmianą studium ze względu na występujące tereny leśne i zadrzewione (teren 1, 2) może pełnić rolę korytarza ekologicznego. Tereny leśne i zadrzewione wpływają także korzystnie na lokalny klimat, regulują obieg wody w przyrodzie oraz chronią gleby przed erozją. Teren 3, z uwagi na jego rolnicze użytkowanie, nie pełni istotnych funkcji przyrodniczych.

Obszary ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia wynikające z ukształtowania terenu

Teren 1 objęty zmianą studium położony jest na granicy tarasu akumulacyjnego zalewowego i nadzalewowego Bugu, zbudowanych z piasków i mułków rzecznych. W granicach obszaru objętego zmianą studium znajduje się także starorzecze wypełnione namułami zagłębień bezodpływowych. Z tego też powodu warunki dla posadowienia budynków nie należą do korzystnych.

Tereny 2 i 3 położone są w obrębie moreny czołowej zbudowanej z piasków i żwirów, miejscami glin zwałowych. Charakteryzują się one korzystnymi warunkami dla posadowienia budynków..

Ograniczenia wynikające z występowania obszarów osuwania się mas ziemnych

Na obszarze objętym zmianą studium nie występują udokumentowane obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych. W granicach terenu 2 wskazano obszar predysponowany do występowania ruchów masowych, nie był on jednak weryfikowany w terenie.

Ograniczenia wynikające z występowania kompleksów gleb chronionych

Brak. Na obszarze objętym zmianą studium nie występują gleby klas chronionych (I-III).

Ograniczenia wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią

Teren 1 położony jest w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarach zagrożenia powodzią o wysokim prawdopodobieństwie jej wystąpienia ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie) oraz o średnim prawdopodobieństwie jej wystąpienia ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie), gdzie obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego.

Ograniczenia wynikające z ochrony przyrody

Obszar objęty zmianą studium położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu (teren 1, 2, 3), Obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (teren 1), Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (teren 1) oraz proponowanego Obszaru Natura 2000 Murawy w Mielniku (teren 2). Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie terenu 2 i 3 znajduje się Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Głogi. Dla obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody obowiązują ustalenia i zakazy zawarte w aktach je powołujących, a także w ustanowionych dla obszarów Natura 2000 planach zadań ochronnych (szczegółowo opisane w rozdz. 2.2.7 Formy ochrony przyrody).

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie GZWP

Brak. Obszar objęty zmianą studium położony jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

W granicach terenu 2 znajduje się fragment złoża kopalin „Osłowo”.

Zasady ochrony złóż kopalin w związku z ich wydobywaniem określa ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze. W odniesieniu do złóż eksploatowanych warunki ich ochrony są ustalane przy udzielaniu koncesji na wydobywanie kopaliny. W zakres ochrony złoża wchodzi przede wszystkim racjonalne wydobywanie i kompleksowe wykorzystanie kopaliny zgodnie z jej najcenniejszymi właściwościami.

W odniesieniu do planowania przestrzennego ochrona złóż kopalin polega na zapewnieniu możliwości przyszłego wydobywania kopaliny, w związku z tym tereny położone nad złożami wydobywanymi odkrywkowo nie powinny być przeznaczane pod tereny zabudowy. Lokalizacja zabudowy w granicach udokumentowanych złóż skutkuje nieodwracalną utratą ich zasobów.

Inne ograniczenia

Na terenie 1 znajduje się stanowisko archeologiczne. Ewentualna realizacja inwestycji na tym terenie możliwa jest po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W obszarze objętym zmianą studium i bezpośrednio przy jego granicy występują zalesione działki będące ewidencyjnie lasem (Ls). Należy zachować odstęp pomiędzy granicą lasu a planowaną zabudową zgodnie z przepisami z zakresu prawa budowlanego.

Rysunek 6. Uwarunkowania dla obszarów zmiany studium
 źródło: opracowanie własne

